

Bilaga 52

§ 44 Årsredovisning 2015 för Södertälje kommun

Dnr: KS 16/77

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsens kontor har sammanställt årsredovisningen för 2015. Årsredovisningen består av två delar, del 1 som är "Södertälje kommun gemensamt" och del 2 som är "Nämndernas sammanfattningar". Kommunstyrelsens kontor föreslår att årsredovisningen överlämnas till kommunfullmäktige för godkännande.

En samlad bild för Södertälje 2015 är att kommunen uppnår en God Ekonomisk Hushållning ställt mot kommunfullmäktiges mål med helhetsbedömningen *Ok*.

- De finansiella målen uppnås med lägesbedömning *Bra*.
- Kommunfullmäktiges verksamhetsmål visar den sammanvägda bedömningen *Ok*. Av de nio verksamhetsmålen får sju områden bedömningen *Ok*, ett område *har brister* och ett *Bra*.
- Arbetsgivarmålen visar efter sammanvägning *Ok*.

Kommunens resultat 2015 är plus 153 mkr. Balanskravsresultatet är 135 mkr. Ackumulerat balanserat resultat är 494 mkr. Kommunen och dess bolag har i den sammanställda redovisningen ett resultat på 548 mkr. Nettokoncernskulden per invånare minskade under året med 6,8 tkr per invånare till 169,8 tkr.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens kontors tjänsteskrivelse den 15 mars 2016

PM med bilagor den 15 mars 2016

Förslag till Årsredovisning Del 1: Södertälje kommun gemensamt

Förslag till Årsredovisning Del 2: Nämndernas sammanfattningar

Yrkanden

Kommunstyrelsens ordförande Boel Godner (S) yrkar bifall till föreliggande förslag från kommunstyrelsens kontor.

Marita Lärnestad (M) yrkar att kommunstyrelsen ska föreslå kommunfullmäktige besluta att man har tagit del av årsredovisningen och således inte besluta att godkänna denna.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner då att kommunstyrelsen beslutat att i enlighet med ordförandens yrkande bifalla förslaget från kommunstyrelsens kontor.

Justerandes signum

Anslagsdatum

2016-04-11

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen gör bedömningen att samtliga hel- och delägda bolag (ägarandel mer än 50 %) har bedrivit sina verksamheter enligt det fastställda kommunala ändamålet.
2. Åtterrapporeringen av de redovisade uppdragen som gavs i samband med delårsbokslut per den 31 augusti 2015 godkänns.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Åsredovisningen del 1 och del 2 godkänns.
2. Det ackumulerade resultatet på plus 494 mkr avsätts för att garantera en långsiktigt jämn servicenivå för kommuninvånarna.

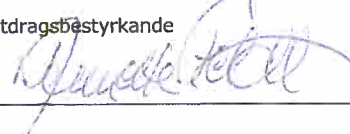
Reservationer och särskilda yttranden

Marita Lärnestad (M) anmäler och inger reservation, bilaga § 45 A.

Mats Siljebrand (L) anmäler och inger särskilt yttrande, bilaga § 45 B.

Tage Gripenstam (C) anmäler och inger särskilt yttrande, bilaga § 45 C.

Beslutet skickas till
Akten

Justerandes signum 	Anslagsdatum 2016-04-11	Utdragsbestyrkande
---	----------------------------	---

TJÄNSTESKRIVELSE
2016-03-15
Kommunstyrelsens kontor

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Årsredovisning 2015 för Södertälje kommun

Dnr: 16/77.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsens kontor har sammanställt årsredovisningen för 2015. Årsredovisningen består av två delar, del 1 som är "Södertälje kommun gemensamt" och del 2 som är "Nämndernas sammanfattningar". Kommunstyrelsens kontor föreslår att årsredovisningen överlämnas till kommunfullmäktige för godkännande.

En samlad bild för Södertälje 2015 är att kommunen uppnår en God Ekonomisk Hushållning ställt mot kommunfullmäktiges mål med helhetsbedömningen **Ok**.

- De finansiella målen uppnås med lägesbedömning **Bra**.
- Kommunfullmäktiges verksamhetsmål visar efter den sammanvägda bedömningen **Ok**. Av de nio verksamhetsmål får sju områden bedömningen **Ok**, ett område **har brister** och ett **Bra**.
- Arbetsgivarmålen visar efter sammanvägning **Ok**.

Kommunens resultat 2015 är plus 153 mkr. Balanskravsresultatet är 135 mkr. Ackumulerat balanserat resultat är 494 mkr. Kommunen och dess bolag har i den sammanställda redovisningen ett resultat på 548 mkr. Nettokoncernskulden per invånare minskade under året med 6,8 tkr per invånare till 169,8 tkr per invånare.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens kontors tjänsteskrivelse 2016-03-15

PM med bilagor 2016-03-15

Förslag till Årsredovisning Del 1: Södertälje kommun gemensamt (slutligt tryck kommer senare)

Förslag till Årsredovisning Del 2: Nämndernas sammanfattningar (Bilagor – kompletta nämndrapporter finns på stadskansliet).

Ärendet

Detta ärende innehåller en analys av ekonomin totalt för 2015, en analys av personalsituationen och måluppfyllelsen. Kommunens resultat 2015 är plus 153 mkr. Noterbart är att resultatet uteslutande kommer från poster av engångskaraktär. Nämnderna redovisar sammantaget ett underskott på 46 mkr. Balanskravsresultatet är 135 mkr. Ackumulerat balanserat resultat är 494 mkr. Kommunen och dess bolag har i den sammanställda redovisningen ett resultat på 454 mkr.

Kommunstyrelsens kontors bedömning är att analysen av nämndernas resultat försvåras av att det saknas nyckeltalsjämförelser med andra kommuner och i flera fall analys över kostnadsnivåer, volymutveckling och verksamhetsresultat.

I delårsbokslutet augusti 2015 uppdrogs flera nämnder att vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa att nämnden går in i 2016 med en ekonomi i balans. Kommunstyrelsens kontor noterar att ingen av dessa nämnder i sitt årsbokslut har genomfört denna åiterrapportering.

Förslag till kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens kontor föreslår att årsredovisningen godkänns.

Det ackumulerade balanserade resultatet på plus 454 mkr avsätts för att garantera en långsiktigt jämn servicenivå för kommuninvånarna.

Förslag till kommunstyrelsen

Enligt 6 kap 1 a § kommunallagen, (KL), ska kommunstyrelsen i årliga beslut för varje sådant aktiebolag som är hel- eller delägt pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Verksamhetsföremålet i de nuvarande bolagsordningarna och uppföljning av ägardirektiven har gjorts i Telges årsrapport till kommunstyrelsen. Bedömningen är att samtliga hel- och delägda (ägarandel mer än 50 %) bolag har bedrivit sina verksamheter i enlighet med dessa.

I samband med delårsbokslutet augusti 2015 gav kommunstyrelsen stadsdirektören fem olika uppdrag att återredovisa i samband med årsbokslutet. Kommunstyrelsen föreslås godkänna redovisade uppdrag.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Kommunens ekonomiska ställning har genom årets resultat på 153 mkr och en ökning av det ackumulerade resultatet till 494 mkr stärkts.

Kommunstyrelsens kontors förslag till kommunstyrelsen:

1. Kommunstyrelsen gör bedömningen att samtliga hel- och delägda bolag (ägarandel mer än 50 %) har bedrivit sina verksamheter enligt det fastställda kommunala ändamålet.
2. Åtterrapporeringen av de redovisade uppdragen som gavs i samband med delårsbokslut augusti 2015 godkänns.

Kommunstyrelsens kontors förslag till kommunfullmäktiges beslut:

1. Årsredovisningen del 1 och del 2 godkänns.
2. Det ackumulerade resultatet på plus 494 mkr avsätts för att garantera en långsiktigt jämn servicenivå för kommuninvånarna.

Martin Andreae
Stadsdirektör

Camilla Broo
Ekonomi- och finansdirektör

Handläggare: Camilla Broo
Ekonomi- och finansdirektör
Ekonomiavdelningen
Telefon (direkt): 08-523 069 63
E-post: camilla.broo@sodertalje.se

Beslutet skickas till

KF

Akten

Samtliga nämnder

Ksk – redovisning och ekonomisupport

Årsredovisning 2015

PM

Södertälje kommun

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	3
2. Ekonomi	3
2.1 Uppdrag till stadsdirektören	4
2.2 Investeringar	6
3. Nämndernas resultat – Ksk:s sammanfattning	9
3.1 Järna kommunalnämnd	9
3.2 Hölö-Mörkö kommunalnämnd	10
3.3 Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd	10
3.4 Enhörna Kommunalnämnd	11
3.5 Arbetslivsnämnden	122
3.1 Omsorgsnämnden	12
3.2 Socialnämnden	13
3.3 Äldreomsorgsnämnden	14
3.4 Överförmyndarnämnden	15
3.5 Utbildningsnämnden	15
3.6 Kultur- och fritidsnämnden	16
3.7 Stadsbyggnadsnämnden	17
3.8 Miljönämnden	17
3.9 Tekniska nämnden	18
3.10 Kommunstyrelsen/Ksk och politisk ledning	18
3.11 Revisionen	19
3.12 Kommunstyrelsen/centrala poster	19
4. Södertälje kommun som arbetsgivare	19
5. Uppföljning av kommunfullmäktiges inriktning och mål	19

Bilagor:

Bilaga 1	Budgetutfall 2015
Bilaga 2	Kommunfullmäktiges inriktning och mål
Bilaga 3	Utfall KF investeringar 2015
Bilaga 4	Låne- och borgensramar
Bilaga 5	Förslag till årsredovisning del 1
Bilaga 6	Förslag till årsredovisning del 2
Bilaga 7	Södertälje kommun som arbetsgivare 2015

Nämndernas rapporter (kan erhållas från stadskansliet)

1. Sammanfattning

God Ekonomisk Hushållning 2015

En samlad bild för Södertälje 2015 är att kommunen uppnår en God Ekonomisk Hushållning ställt mot kommunfullmäktiges mål.

De finansiella målen uppnås. 2015 års goda resultat beror på poster av tillfällig karaktär. Nämnderna redovisar sammantaget ett underskott på 46 mkr. Lägesbedömning *Bra*

Kommunfullmäktiges verksamhetsmål visar efter den sammanvägda bedömningen *Ok*. Av de nio verksamhetsmålen får sju områden bedömningen *Ok*, ett område *har brister* och ett *Bra*.

Arbetsgivarmålen visar efter en sammanvägning *Ok*.

Helhetsbedömningen av GEH för kommunen 2015 mot kommunfullmäktiges mål är *Ok*.

2. Ekonomi

Kommunens resultat för 2015 är plus 153 mkr, med en budgetavvikelse på plus 49 mkr då kommunen budgeterat för ett positivt resultat på 104 mkr.

Nämnderna redovisar sammantaget ett underskott med 46 mkr, vilket är en avvikelse med 0,9 procent gentemot tilldelade resurser (se bilaga 1).

Socialnämnden visar ett underskott för 2015 på 22 mkr eller 3,3 procent. Underskottet avser främst köp av verksamhet och beror på köp av fler och dyrare platser inom institutions-, familje- och jourhemplaceringar. Äldreomsorgsnämndens underskott uppgår till 11 mkr. Det negativa resultatet beror till största del på ett underskott hos utförarna inom hemtjänsten och på en ökning av antalet korttidsvårddyg som köpts på grund av platsbrist till vård- och omsorgsboende. Även omsorgsnämnden har en negativ avvikelse, på 13 mkr. Totalt sett uppvisar verksamhetsområde LSS ett negativt resultat om nära 16 mkr som främst avser avvikelser inom bostad med särskild service LSS, korttidsvård LSS och daglig verksamhet. Verksamhetsområdet SoL har ett positivt resultat om drygt mkr, vilket främst förklaras av lägre volymer inom bland annat hemtjänst.

Arbetslivsnämnden visar ett positivt resultat för året på 2 mkr. Främsta anledningen till överskottet är att staben har haft ett flertal tjänster vakanta under året. Intäkterna blev lägre än budgeterat främst på grund av att antalet flyktingar som togs emot i Södertälje under 2015 blev lägre än planerat, nämnden lyckades dock anpassa kostnadssidan efter de minskade intäkterna.

Utbildningsnämndens underskott hamnade på 12 mkr. Underskottet återfinns både inom grund- och gymnasieskolan. Trenden med att en allt större andel elever fortsatt söker sig till frigymnasier eller kommunala gymnasier i andra kommuner håller i sig.

Tekniska nämnden redovisar ett underskott på 0,8 mkr, vilket motsvarar 0,8 procent av beslutat kommunbidrag. Det negativa resultatet beror främst på en utebliven budgeterad intäkt från Telge Nät avseende huvudavtalet. Stadsbyggnadsnämnden redovisar ett högt procentuellt överskott, 19,6 procent eller 3 mkr, som beror främst på lägre kostnader för personal och högre intäkter än budgeterat. Även miljönämnden redovisar ett överskott på 0,4 mkr. Överskottet beror främst på lägre personalkostnader än budgeterat på grund av vakanser.

Tre av fyra kommundelsnämnder har överskott, Enhörna undantaget. Underskottet i Enhörna hänförs till den pedagogiska verksamheten, och beror i huvudsak på det prognosfel på elevantal som upptäcktes i december 2014 och färre elever än beräknat 2015.

Centralt redovisade poster uppvisar tillsammans en positiv budgetavvikelse på 95 mkr, resultatet uppgår till 199 mkr. Skatter och utjämningssystem redovisar ett nollresultat. Stora överskott redovisas inom verksamheterna centrala personalfrågor 24 mkr, mark och exploatering 28 mkr och ofördelade anslag 28 mkr. Överskott med något lägre belopp har uppkommit för interna räntor 6 mkr, specialdestinerade statsbidrag 5 mkr, internbankens verksamhet och inkassoverksamhet vardera 2 mkr.

För kommunernas ekonomi gäller ett lagstadgat balanskrav från och med år 2000. Vid avstämning av balanskravet ska realisationsvinster dras ifrån årets resultat. Vid negativt resultat ska det återställas senast inom tre år.

Årets balanskravsresultat blev 135 mkr efter justeringar för reavinster. Både 2013 och 2011 återopades synnerliga skäl för att exkludera den kostnad, på 34 mkr respektive 22 mkr, som uppstod när diskonteringsräntan för pensioner sänktes. Resultatmässigt innebar det en engångseffekt dessa år. Räntesänkningen speglar dock ett mycket långsiktigt åtagande (40-50 år), medan balanskravets regelverk har ett 1-3 års perspektiv.

Balanskravets regler ger kommunerna möjlighet att ”öronmärka” vissa resultat för särskilda framtida ändamål. Av 2011 års resultat avsatte kommunen 24 mkr till en social ”fond” för trygghetsskapande insatser. Dessa medel har ännu inte använts varför 24 mkr kvarstår.

Under 2013 avsatte kommunen 19 mkr avseende medel till utsatta stadsdelar. Under 2014 har 6 mkr disponerats, och under 2015 har 7 mkr disponerats. Resterande del kan användas under 2016.

Resultatutredning, mkr	2011	2012	2013	2014	2015
Resultat enl. resultaträkning	59	25	140	116	153
<i>Balanskravsjusteringar:</i>					
Reavinster försäljning av anläggningstillgångar	-9	-18	-6	-10	-18
Orealiserade förluster i värdepapper/återföring				1	
Resultat efter balanskravsjusteringar	50	7	134	107	135
Reservering/användning resultatutjämningsreserv			0	0	0
Balanskravsresultat	50	7	134	107	135
<i>Justering av synnerliga skäl:</i>					
Sänkning av diskonteringsränta pensioner	22		34		
Resultat efter synnerliga skäl	72	7	168	107	135
<i>Avsättning/disposition av resultat</i>					
Avsättning till/ ianspråktagande av social fond	-24				
Avsättning/användning av medel 2013 till utsatta stadsdelar			-19	+6	+7
Ackumulerat balansresultat	83	90	239	352	494

Det ackumulerade resultatet på 494 mkr ska framöver kunna användas för att garantera en långsiktigt jämn servicenivå till kommuninvånarna. Tanken är att kommunen på så sätt ska kunna styra verksamheten mer långsiktigt utan att behöva panikbromsa ett enskilt år, särskilt då svängningarna i ekonomin är så betydande. Kommunen har inte fattat något beslut om att använda sig av resultatutjämningsreserv (RUR).

2.1 Uppdrag till stadsdirektören

I samband med delårsbokslutet per augusti 2015, KS 3/11 § 194, fick stadsdirektören i uppdrag att:

1. Redovisa hur förvaltningen samlat agerar för att på ett systematiskt sätt följa upp återsökta riktade statsbidrag.
2. Undersöka förutsättningarna för införandet av ett system med volymavstämningar för placeringar i socialtjänsten.
3. Ta fram en strategi för hur omsorgsnämnden ska säkerställa en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.

4. Genomföra en genomlysning av hemtjänstverksamheten i kommunen.
5. Upprätta en plan för implementering av utvecklade rutiner och systemstöd för att minimera risken för felberäkningar och tidigare upptäckt av beräkningsfel.

1. Följande åtgärder har vidtagits för att säkerställa att kommunen söker alla berättigade och relevanta riktade statsbidrag.

Förslag till ny internkontrollplan har beslutats av kommunstyrelsen i december 2015 med syfte att säkerställa att vi söker de statsbidrag som kommunen är berättigad till.

Från och med 2016 ska nämndernas internkontrollplaner integreras i verksamhetsplanerna.

I de managementmöten som äger rum mellan kontorschef och stadsdirektör och ekonomi- och finansdirektör ska statsbidragen följas upp månatligen.

En arbetsgrupp är tillsatt för att arbeta fram mallar och säkerställa att kedjan från ansökan och framåt fungerar. Arbetsgruppen börjar med att gå en kurs 1,5 dag avseende återsökningar från Migrationsverket.

2. Kommunstyrelsen gav den 3 november 2015 stadsdirektören i uppdrag att undersöka möjligheten att införa volymavstämningar för placeringar inom socialnämnden.

I Södertälje kommun görs volymavstämningar inom de pedagogiska verksamheterna och inom omsorgen för personer som omfattas av Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Avstämningarna sker i april och i oktober. Den bakomliggande orsaken är att det inom de pedagogiska verksamheterna och inom omsorgen ofta uppstår oväntade förändringar som blir bestående över budgetåret. Syftet är att skapa en jämn offentlig service över tid oavsett hur många som omfattas av insatserna. Båda volymavstämningsmodellerna bygger i grunden på schablonberäknade kostnader som kan användas i analys av kostnader i jämförelser med andra kommuner och med riksgenomsnittliga kostnader. En ökning av kostnaderna som inte täcks av schablonerna måste i praktiken följas av en effektivisering av verksamheten.

Inom socialnämnden kan oväntade förändringar av placeringar också ske men dessa varierar ofta över tid och behöver inte vara bestående över budgetåret. Kostnaden för ett vårddygn har stor spridning och det saknas lämpliga nationella jämförelsetal att utgå ifrån i val av schablonersättning. Karaktären på socialnämndens placeringar medför att en volymavstämning kan bli missvisande för det återstående budgetåret. En volymavstämning med låg träffsäkerhet riskerar att göra socialnämndens arbete svårare än de möjligheter som ges i nuvarande mål- och budgetprocess, därför rekommenderas inte ett införande av volymavstämning för socialnämndens placeringar.

3. Redovisas i separat ärende.
4. Redovisas i separat ärende
5. Ett arbete har påbörjats med att undersöka förutsättningarna för ett beslutsstödsystem. Utifrån det arbete som gjorts tidigare har en fördjupning gjorts på social- och omsorgskontoret under 2015 för att kartlägga hur behovsbilden ser ut på en mer detaljerad nivå genom omvärldsbevakning och workshops med chefer på olika nivåer. Det är dock väsentligt att målbild och förväntningar sätts gemensamt och är väl kända. Detta gäller både hur processen ska fortlöpa, vilken arbetsinsats och tid som kommer att behöva prioriteras, men framförallt vad det är vi vill uppnå. Det krävs också en genomgång av de processer som ska integreras med beslutsstödsystemet. Det är också viktigt att fastställa vad som ska vara gemensamt för kommunkoncernen och hur helheten ska tas med i arbetet.

De mest centrala processerna att fastställa inför ett införande av beslutsstöd är:

- Mål och måldelningsprocessen
- Budgetprocessen

- Processer för uppföljning av mål och budget
- Process och form för rapportering, t.ex. tertiärrapporter och årsrapport

Ett beslutsstödsystem bör vara en viktig faktor för att minimera risken för felberäkningar och tidigare upptäckt av beräkningsfel samt utveckla rutiner och systemstöd, det kommer också medföra en tydligare struktur. Kommunledningsgruppen är enig om att arbetet ska fortsätta och att intentionen bör vara att ett markeringsbelopp avsätts i Mål- och budget 2017-2019.

2.2 Investeringar

Totalt uppgick kommunens investeringsutgifter 2015 till 129,6 mkr, där 73,7 mkr utgjordes av KS/KF-beslutade investeringar och 55,9 mkr nämndbeslutade investeringar. Budgeten för 2015 var 203,3 mkr, vilket innebär att 64 procent av investeringsbudgeten förbrukades. Jämfört med prognosen per augusti är utfallet 78 procent. Av de KS/KF-beslutade investeringarna upparbetades 77 procent av anslaget och budgeten för nämndinvesteringarna förbrukades till 52 procent. Merparten av årets investeringar har avsett inventarier, gatuombyggnader inklusive gatubelysning, exploateringsvägar, utbyggnad av gång- och cykelvägar samt investeringar i stadskärnan. Förutom kommunens investeringar tillkommer 132 mkr som investerats av Telge fastigheter för kommunens verksamhetslokaler, vilket innebär att de totala investeringarna avseende kommunens verksamhet uppgår till ca 262 mkr att jämföras med 2014 då de totala investeringarna för kommunen var 329 mkr. Kommunens egna investeringar minskade med 25,8 mkr och lokalinvesteringarna för kommunens verksamheter hos Telge med 42 mkr.

	Budget 2015 tkr	Utfall 2015 Tkr	Prognos per augusti tkr	Förbrukat av budget %	Förbrukat av prognos %
Järna kommunalnämnd	9 224	7 273	6 024	78,8	120,7
Hölö-Mörkö kommunalnämnd	1 985	985	1 085	49,6	90,8
Vårdinge-Mölndal kommunalnämnd	1 057	550	657	52,0	83,7
Enhörna kommunalnämnd	1 740	880	1 440	50,6	61,1
Arbetslivsnämnd	622	316	622	50,8	50,8
Omsorgsnämnd	2 443	202	1 843	8,3	11,0
Socialnämnd	4 075	553	4 075	13,6	13,6
Äldreomsorgsnämnd	3 153	2 328	3 000	73,8	77,6
Utbildningsnämnd	21 326	6 560	17 850	30,8	36,7
Kultur- och fritidsnämnd	9 262	5 800	4 570	62,6	126,9
Stadsbyggnadsnämnd	681	449	450	65,9	99,8
Tekniska nämnden	132 830	100 847	119 130	75,9	84,7
Kommunstyrelsens kontor	14 912	2 844	5 000	19,1	56,9
TOTALT	203 310	129 586	165 746	63,7	78,2

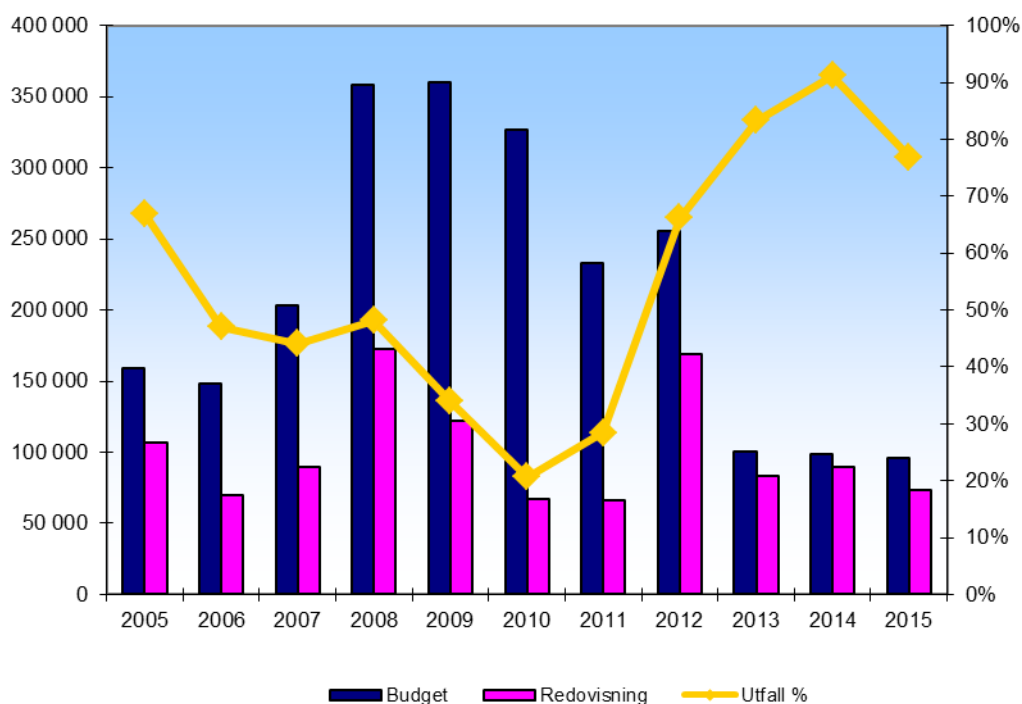
Årets KS/KF-beslutade investeringar

De KS/KF-beslutade investeringsutgifterna 2015 blev 73,7 mkr, vilket är 16,1 mkr mindre än 2014. Budgeten uppgick till 95,9 mkr. Tekniska nämnden svarar för den största delen, 62,1 mkr. Här märks framförallt Ritorpsleden (7 mkr), exploateringsvägar (26,4 mkr), stadskärnan (9 mkr) och PM10 (5,4 mkr). De områden där större exploateringsinvesteringar genomförts är Moraberg, Glasberga och Kaxberg Lina. Genomförda investeringar inom utbildningsområdet är inventarieanskaffningar för Igelsta grundskola (0,8 mkr) och inventarier till Pumpans förskola (0,3 mkr). Inom kultur- och fritidsområdet har bland annat anlagts en

konstfrusen isyta i Järna(2,0 mkr), ett elljusspår i Enhörna (0,7 mkr), spontanidrott i Majtorp (0,4 mkr) samt en klättrvägg (0,6 mkr).

Bilden nedan visar att den nya budgetmodellen för investeringar (från och med 2013) har fått genomslag. Nu överensstämmer budget och utfall betydligt bättre även om det är en försämring jämfört med 2014. Försämringen kan till största delen förklaras med ett överskott på 16,9 mkr för Södertälje city i samverkan på grund av förseningar i projektet.

Jämförelse mellan budget och utfall för åren 2005-2015

Järna kommunalnämnd hade en budget på 5,6 mkr och har förbrukat 4,9 mkr. De största investeringarna är en konstfrusen isyta och gestaltning mötesplats Järna. Avvikelsen beror på att omdragningen av Nykvarnsvägen inte har genomförts och att utbyggnaden av GC-vägar inte genomförts som planerat.

Hölö-Mörkö kommunalnämnd hade en budget på 1,1 mkr och utfallet blev 0,7 mkr. Största delen av anslaget har använts till GC-väg Hölö väg 503. Avvikelsen beror på bl a mindre utförda investeringar för GC-vägar.

Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd hade en budget på 0,5 mkr och utfallet blev 0,5 mkr. Nästan hela anslaget har använts till en pendlarparkering i Mölnbo.

Enhörna kommunalnämnds budget var 1 mkr och utfallet blev 0,7 mkr. Anslaget har använts till ett elljusspår, däremot har ingenting använts för att investera i GC-vägar.

Omsorgsnämnden hade en budget på 2 mkr och utfallet blev 0,2 mkr. Genomförda investeringar avser markiser och duschsängar i gruppboheter. Nödvändiga miljöanpassningar på daglig verksamhet har påbörjats under året, men har försenats på grund av omorganisation och chefsbyten. Dessutom har det varit problem med upphandling runt tänkt ombyggnation/lokalanpassningar.

Socialnämnden hade 2,7 mkr i budget, men har inte använt något av anslaget. Anslaget var främst tänkt till inventarier för försörjningsstöd, men ombyggnationen har inte kommit igång.

Äldreomsorgsnämnden har inga nya KF-investeringar 2015.

Utbildningsnämndens budget var totalt 5,5 mkr och utgifterna blev 1,5 mkr, vilket ger ett överskott på 3,5 mkr. Överskottet beror på försenade ombyggnationer för kök och matsal, Stålhamraskolan och Björkängs förskola. Genomförda investeringar under året är t e x inventarier till Igelsta grundskola och Pumpans förskola.

Kultur- och fritidsnämndens budget var 1,8 mkr och utfallet blev 2,3 mkr. Överskridandet beror på att det felaktigt har bokförts investeringsutgifter som skulle bokförts som nämndinvesteringar för en del inventarieanskaffningar på Västergårdshallen och Måsnaryd grönytor. Övrigt som anslaget har använts till är bland annat spontanidrott i Majtorp och klättervägg.

Stadsbyggnadsnämnden hade en budget på 0,4 mkr för en GIS-plattform (geografiskt informationssystem) som är ett projekt med samverkan inom Södertörn. Projektet har gått långsammare än planerat på grund av tekniska svårigheter och därför förbrukades bara 40 tkr. Arbetet kommer att fortsätta under 2016.

Tekniska nämndens budget var 72,1 mkr varav 25,9 mkr var öronmärkt för Södertälje city i samverkan och utförda investeringar uppgick till 62,1 mkr. Redovisat överskott borde härmed vara minst 16,9 mkr, men blev 10 mkr. Överskridandet på 6,9 mkr beror till största delen på exploateringsvägar 6,4 mkr samt Ritorpsleden 7 mkr. Delar av överskridandena har dock täckts av att hela investeringsramen inte har delats ut på projekt. De största investeringarna som genomförts under året är Ritorpsleden, exploateringsvägar, Södertälje city i samverkan samt PM 10 som är byte till en slittålig asfalt som släpper ifrån sig mindre miljögifter.

Kommunstyrelsens kontors budget var 3,5 mkr och utfallet blev 0,9 mkr. Överskottet för Campus möbler och IT beror till del på enklare lösningar samt att en del kostnader klassificerats som driftkostnader i stället för investeringar. När det gäller E-arkivet, så är det dels försenat och dels så kostar det mindre än planerat, ca 450 tkr istället för 2 mkr.

Avslutade projekt

Under 2015 eller i samband med bokslutet avslutades fjorton projekt. Den totala budgetavvikelsen för dessa projekt är ett överskott på 3,1 mkr (se tabell nedan).

Tabellen visar projekt som avslutas 2015

	Projekt- anslag	Ackumul. förbrukn.	Av- vikelse	Budget 2015	Redovisat 2015	Av- vikelse	
Järna kommunalnämnd							
91219	Konstfrusen isyta	2 000	1 985	15	2 000	1 985	15
Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd							
91412	Pendlarparkering Mölnbo	100	420	-320	100	420	-320
91416	GC-vägar N Mölnbo, mot väg 57	300	66	234	300	66	234
Utbildningsnämnden							
86450-86452	Inventarier Igelstaskolan	7 500	5 474	2 026	850	825	25
86454-86455	Idrottshall Pershagen	1 000	1 022	-22	100	92	8
86456-86457	Björken kök och matsal	2 000	224	1 776	2 000	224	1 776
85013	Remida Pumpans förskola	500	318	182	500	318	182
Kultur- och fritidsnämnden							
86110	Tveta Mullestig		453	-453		194	-194
86111	Ljudanläggning möbler V-gård		919	-919		919	-919
91700	Spontanidrott Majtorp		393	-393		393	-393
91701	Klättervägg		589	-589		589	-589
Tekniska nämnden							
94004	Uven 1- 3, fastighetsköp	5 600	6 764	-1 164	2 700	2 584	116
96572	Ritorpsleden	36 716	33 946	2 770		6 996	-6 996
97009	Inköp Slussholmen	4 990	4 990	0	4 990	4 990	0
		60 706	57 563	3 143	15 290	20 595	-7 055

Nämndbeslutade investeringar

De nämndbeslutade investeringarna uppgick till 55,9 mkr, jämfört med budgeterade 107,4 mkr, vilket är nästan 10 mkr lägre än 2014. De största överskotten hade tekniska nämnden med 22 mkr och utbildningsnämnden med 10,7 mkr. Tekniska nämndens överskott beror bland annat på förseningar i arbetet med Storgatsviadukten och utbildningsnämnden har inte behövt reinvestera i den omfattning som avskrivningsunderlaget medgett. Tekniska nämnden svarar för 38,8 mkr, utbildningsnämnden 5,1 mkr, kultur- och fritidsnämnden 3,5 mkr, Järna kommunaldelsnämnd 2,4 mkr samt övriga nämnder tillsammans 6,1 mkr. Exempel på nämndinvesteringar som utförts under året är återanskaffning av förslitna inventarier, uppgradering av teknik inom IT, inköp av fordon och maskiner samt olika åtgärder inom gator, vägar och parker t ex Storgatsviadukten. En förändring som påbörjades under 2014 är att större del av asfaltsunderhållet nu klassificeras som reinvesteringar istället för underhåll på driften. Under 2015 har beläggningsunderhållet som bokförts som nämndinvesteringar uppgått till 9,7 mkr.

Investeringar i kommunala verksamhetsfastigheter (Telge)

Under 2015 investerades 131,7 Mkr i kommunens verksamhetsfastigheter. Detta är lägre än planerat i och med förseningar i enskilda projekt. De största investeringarna har varit Mariekällgården enligt myndighetskrav, Björkens förskola samt återuppbyggnad av Västergårdshallen. Samtliga projekt exklusive Mariekällgården har färdigställts under året och driftsstartas av verksamheten.

3. Nämndernas resultat – Ksk:s sammanfattning

3.1 Järna kommunaldelsnämnd

2 043 tkr

Resultatet för året är ett positivt resultat om 2 mkr vilket utgör cirka 1,1 procent av tilldelat kommunbidrag. Det ekonomiska utfallet för den pedagogiska verksamheten är ett överskott om 0,5 mkr vilket främst ligger inom grundskolan som under hösten tog emot 37 nyanlända elever, detta genererade ett överskott på strax över 1 mkr. Förskoleverksamheten har gått med underskott under året. Från och med januari 2016 läggs förskolan Konvaljen ner vilket förväntas sänka kostnaderna och ge en ekonomi i balans 2016. Resultatet för äldreomsorgsverksamheten g inom Järna kommunaldelsnämnd är ett överskott om 0,1 mkr. Kultur- och fritidsverksamheten och den tekniska verksamheten har bägge överskott om 0,1 mkr respektive 0,7 mkr. Den tekniska verksamhetens positiva resultat beror på högre intäkter inom vinterväghållning genom samordnad yttre skötsel samt lägre kapitalkostnader för beläggningsunderhåll.

Den sammanlagda nettokostnaden har ökat med 1 mkr eller 0,5 procent. Den största ökningen återfinns inom äldreomsorg och beror dels på ökat antal boendeplaceringar jämfört med 2014 och dels på ökade personalkostnader.

Den sammanvägda bedömningen förkommunfullmäktiges verksamhetsmål visar måluppfyllelse *Ok*.

Sjukfrånvaron uppgår till 9,1 procent, en ökning med 0,1 procentenheter jämfört med augusti och 1,7 procent sedan ifjol. Sjukfrånvaron fördelar sig mycket olika mellan verksamheterna i kommundelen. Efter några år med sjunkande sjukfrånvaron har den sedan 2013 ökat med cirka 2,5 procentenheter. Verksamheterna behöver arbeta mer aktivt för att återigen sänka sjukfrånvaron.

GEH-bedömning

Ekonomi	<i>Bra</i>
Nämndens verksamhetsmål	<i>Ok</i>
Personal	<i>Har brister</i>
Sammanfattande bedömning	<i>Ok</i>

3.2 Hölö-Mörkö kommunalnämnd

1 625 tkr

Resultatet per 31 december är ett överskott med 1,6 mkr vilket utgör 1,8 procent av tilldelat kommunbidrag. Jämfört med prognosen som redovisades i delårsbokslut augusti är det en ökning med 1,4 mkr. Den pedagogiska verksamheten inklusive produktionskök visar i bokslut ett underskott med 0,3 mkr. Grundskolans underskott beror på ökade kostnader för skolskjuts. Kostenhetens underskott beror på ökade personalkostnader och merkostnader i samband med en ombyggnation av köket. Inom äldreomsorgsverksamheten är resultatet 2,0 mkr vilket främst beror på färre boendeplatser och korttidsvård dygn än budgeterat. Den tekniska verksamheten tillsammans med kultur och fritidsverksamheten exklusive Kyrkskolan/Kulturcentrum redovisar ett överskott. Orsakerna är främst lägre kostnader inom utomhusidrott och friluftsanläggningsverksamheterna samt högre intäkter inom vinterväghållningen. Resultatet för Kulturcentrum/Kyrkskolan ett underskott med 256 tkr

Den sammanlagda nettokostnaden har minskat med 1,6 mkr eller 1,8 procent. Den största minskningen, återfinns inom den pedagogiska verksamheten och beror på minskade personalkostnader. Även äldreomsorgsverksamheten bidrar till lägre nettokostnader med anledning av färre köp av platser.

Den sammanvägda bedömningen förkommunfullmäktiges verksamhetsmål visar måluppfyllelse *Ok*.

Sjukfrånvaron uppgår till 7,7 procent, en minskning med 1,7 procentenheter sedan ifjol. Sjukfrånvaron fördelar sig mycket olika mellan verksamheterna i kommundelen och ca 50 procent av sjukfrånvaron är långtidssjukskrivningar.

GEH-bedömning

Ekonomi	<i>Bra</i>
Nämndens verksamhetsmål	<i>Ok</i>
Personal	<i>Har brister</i>
Sammanfattande bedömning	<i>Ok</i>

3.3 Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd

2 583 tkr

Resultatet för uppgår till cirka 2,6 mkr vilket utgör nästan 6 procent av tilldelat kommunbidrag. Jämfört med prognosen från delårsbokslut augusti är det en ökning på 0,9 mkr. Den pedagogiska verksamheten totalt inklusive produktionskök redovisar ett underskott med 427 tkr. Förskolan redovisar ett överskott om 0,7 mkr som i första hand härleds till lägre personalkostnader samt inköp av material och tjänster. Resultatet för grundskolan är ett underskott på 1 mkr som beror på högre budgeterade intäkter än vad som blev utfallet. Resultatet för äldreomsorgsverksamheten är för perioden ett överskott på 1,3 mkr vilket är 800 tkr bättre än prognosen i augusti, detta beror främst på färre boendeplatser än tidigare prognos. Kultur- och fritidsverksamheten tillsammans med den tekniska verksamheten redovisar ett överskott som förklaras främst av låga kostnader för utomhusidrott och friluftsanläggningar samt högre intäkter för vinterväghållning. Nämndens egen verksamhet redovisar 1,2 mkr vilket härleds till den buffert som nämnden reserverat till oförutsedda kostnader.

Den sammanlagda nettokostnaden är i stort sett oförändrad jämför med samma period 2014.

Den sammanvägda bedömningen förkommunfullmäktiges verksamhetsmål visar måluppfyllelse *Ok*.

Sjukfrånvaron är 7,7 procent och har minskat 0,4 procentenheter sedan ifjol. Lite drygt hälften är långtidssjukskrivningar.

GEH-bedömning

Ekonomi	<i>Bra</i>
Nämndens verksamhetsmål	<i>Ok</i>
Personal	<i>Har brister</i>
Sammanfattande bedömning	<i>Ok</i>

3.4 Enhörna Kommunalsnämnd

-2 824 tkr

Resultatet för periodens är ett underskott om 2,8 mkr vilket utgör 4,2 procent av tilldelat kommunbidrag. Jämfört med helårsprognosen som redovisades i delårsbokslut augusti är det en förändring med -0,1 mkr. Den pedagogiska verksamheten har ett underskott med nästan 3,9 mkr, därav utgör grundskolans del 3,7 mkr. Underskottet beror i huvudsak på det prognosfel på elevantal som upptäcktes i december 2014 och färre elever än beräknat 2015. Personalminskningar har gjorts men har inte varit tillräckliga för att möta minskat elevunderlag. Materialkostnaderna, framförallt på IT-stöd till personal och elever, är tillika höga. Resultatet för äldreomsorgsverksamheten uppgår till ett överskott om 0,6 mkr vilket beror på färre vårdtygn på korttidsboende och färre köp av boendeplatser än budgeterat. Kultur- och fritidsverksamhetens resultat är i stort ett nollresultat. Den tekniska verksamheten blev ett överskott på 240 tkr som förklaras främst med låga kostnader inom gata och vägverksamheten samt vinterväghållningen.

Enhörna kommunalsnämnd har KF/KS-beslutat investeringsanslag på 950 tkr. En omfördelning gjordes och 676 tkr har använts till att modernisera elljusspåret.

Den sammanlagda nettokostnaden har ökat med 1,4 mkr eller 2 procent. Den största ökningen återfinns inom äldreomsorgsverksamheten med nettokostnaderna om 0,7 mkr högre än samma period 2014, vilket motsvarar 7 procent. Ökningen beror dels på fler hemtjänsttimmar, men även på högre kostnader för hälso- och sjukvård jämfört med föregående år. Även den pedagogiska verksamheten har genom grundskolan ökat sina nettokostnader, 0,5 mkr och det beror på ökade personalkostnader och köp av verksamhet.

Den sammanvägda bedömningen förkommunfullmäktiges verksamhetsmål visar måluppfyllelse *Ok*.

Sjukfrånvaron uppgår till 9,6 procent, en ökning med 2,8 procentenheter sedan ifjol. Enheterna i Enhörna är relativt små och redan ett fåtal långtidssjukskrivna påverkar sjukstatistiken väsentligt. Cirka en fjärdedel av sjukfrånvaron är långtidssjukskrivningar.

Nämnden har i likhet med 2014 år ett underskott inom grundskola. I budgetarbetet 2015 anpassades organisationen genom personalneddragningar, åtta tjänster från juni/juli, till det elevantalet som skolan beräknade för 2015. Personalminskning gjordes dock inte i den omfattning som planerats, därtill har Vallaskolan höga materialkostnader, framförallt på IT-stöd till elever och personal. Skolan behöver fortsätta arbetet med att genomföra åtgärdsprogram som upprättades för att uppnå en budget i balans 2016 men också fortsätta vidta åtgärder för att möta eventuella volymavstämningar.

GEH-bedömning

Ekonomi	<i>Har brister</i>
Nämndens verksamhetsmål	<i>Ok</i>
Personal	<i>Har brister</i>
Sammanfattande bedömning	<i>Har brister</i>

3.5 Arbetslivsnämnden

2 111 tkr

Arbetslivsnämnden visar ett positivt resultat för året på 2 111 tkr. Största anledningen till överskottet är att stab uppvisar ett stort överskott (3 mkr), vilket främst beror på vakanta tjänster samt att medel avsatta för konsulttjänster inte förbrukades under året. Intäkterna blev lägre än budgeterat främst på grund av att antalet flyktingar som togs emot i Södertälje under 2015 blev lägre än planerat.

Nettokostnaden har ökat med 22 mkr jämfört med 2014. Intäkterna har minskat med cirka 40 mkr, vilket dels beror på minskade schablonintäkter dels på att nämnden under första halvåret 2014 erhöll stora intäkter från europeiska socialfonden för projektet K2. På kostnadssidan har personalkostnaderna minskat med 10 mkr, lokalkostnaden minskat med 3 mkr samt material- och tjänstekostnaden med 2 500 tkr. Dessa kostnadsminskningar beror huvudsakligen på avvecklingen av projektet K2. Totalt sett har kostnadssidan minskat med drygt 20 mkr.

GEH-bedömning

Ekonomi	<i>Bra</i>
Nämndens verksamhetsmål	<i>Har brister</i>
Personal	<i>Har brister</i>
Sammanfattande bedömning	<i>Har brister</i>

3.1 Omsorgsnämnden

- 13 137 tkr

Omsorgsnämnden visar ett underskott på 13 mkr för år 2015. Verksamhetsområde LSS står för -15,9 mkr, verksamhetsområde SoL visar ett resultat om + 2,5 mkr. Underskottet inom LSS-verksamheter återfinns inom områdena bostad med särskild service (-13,9 mkr), gemensamma kostnader (-2,9 mkr) korttidshem/korttidstillsyn (-2,6 mkr) och daglig verksamhet (-2,2 mkr).

Nettokostnaderna för omsorgen har ökat med 3 procent från 691 mkr år 2014 till 713 mkr år 2015. Den största ökningen, 20 mkr, återfinns inom köp av verksamhet. Det är kostnaden för köp av bostad med särskild service för vuxna (+9,8 mkr) och korttidsvistelse (+4,9 mkr) som ökat mest. Personalkostnaderna har totalt ökat med 3 procent, men inom Gemensamma kostnader är ökningen hela 53 procent eller 8 mkr.

Med anledning av revisionens synpunkter 2014 skrev nämnden följande i sin verksamhetsplan för 2015: ”Med anledning av kommunens revision av styrningen inom omsorgsnämnden är det av vikt att nämnden inför 2015 och även inför kommande år tar hänsyn till de synpunkter som lämnades. Avseende området personlig assistans och boende vuxna LSS behöver nämnden fortlöpande analysera orsakerna bakom de volymförändringar som uppkommer. Avseende målet att på ett strategiskt sätt säkerställa att en kostnadseffektiv verksamhet bedrivs behöver nämnden ha ett fortlöpande arbete med att se till att det finns ett ändamålsenligt utbud av de insatser som ska utföras och att insatserna ska vara kostnadseffektiva.”

Det är mycket svårt att i omsorgsnämndens bokslut återfinna analyser av vad kostnadsökningarna beror på. Volymen redovisas inte på ett tillfredsställande sätt. I nämndens rapport konstateras att den kostnadsökning som har skett i särskilt boende kan hänföras till en nivåförskjutning i den externa regin, men den analys som lovades till årsbokslutet saknas vilket gör det svårt att förstå och bedöma kostnadsökningen. Det går heller inte att särskilja kostnadsutvecklingen mellan personlig assistans enligt LSS (där kommunen finansierar hela insatsen) och personlig assistans enligt SFB (där kommunen endast finansierar de 20 första timmarna), trots att även detta utlovades i delårsrapport augusti. Omsorgsnämnden har under senare delen av 2015 genomfört en upphandling

av daglig verksamhet LSS. Denna nämns, men det saknas en diskussion om förväntade effekter vilket hade varit önskvärt med tanke på nivåförskjutningen i särskilt boende LSS.

Omsorgsnämndens åtgärder för att nå en budget i balans har inte varit tillräckliga. En förklaring till detta är att åtgärderna kraftigt försenades på grund av att omsorgsnämnden i april lämnade en nollprognos trots att ekonomin vid tillfället såg sämre ut än motsvarande tidpunkt föregående år.

Kommunstyrelsen uppdrog i samband med delårsbokslut augusti att en strategi för att säkerställa att en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet bedrivs. Synpunkter från tidigare genomlysningar och revisioner ska inarbetas. Uppdraget ska återrapporteras 1 april 2016.

Sjukfrånvaron uppgår till 8,77 procent, vilket innebär att sjukfrånvaron har ökat jämfört med föregående år.

GEH-bedömning

Ekonomi	Har brister
Nämndens verksamhetsmål	Ok
Personal	Har brister
Sammanfattande bedömning	Har brister

3.2 Socialnämnden

-22 460 tkr

Socialnämnden visar ett underskott för 2015 på 22 mkr. Intäkterna blev 15 mkr högre än budgeterat, främst beroende på ökade intäkter för återsökningar av statsbidrag från Migrationsverket. Kostnaderna avviker med drygt 38 mkr från budget. Den största delen avser köp av verksamhet och beror på köp av fler och dyrare platser inom institutions-, familje- och jourhemplaceringar.

Barn och ungdomsvården har ett sammanlagt underskott på 17 mkr, vilket beror på fler och dyrare köp av konsulentstödda familje- och jourhem samt ökade volymer generellt och dyrare vårdkomplexa placeringar. Kostnader för ensamkommande barn ska egentligen inte redovisas här, men sannolikt beror en stor del av underskottet på att kostnader hänfödda till ökningen av antalet ensamkommande barn under hösten inte hanterats rätt. Socialpsykiatri SoL visar en negativ avvikelse jämfört med budget på -3,9 mkr. Det är främst högre kostnader för externa placeringar beror på en ökning av volymer men även ökade kostnader för placeringar i tillfälliga boenden som bidrar till det negativa resultatet. Det utbetalda ekonomiska biståndet har ett underskott på drygt 4 mkr som beror på att intäkterna från Migrationsverket blev lägre än planerat.

Den sammanlagda nettokostnaden har ökat med 28 mkr eller 4 procent. Intäkterna har ökat med närmare 14 mkr vilket till stor del beror på återsökningar av statsbidrag från Migrationsverket avseende ensamkommande barn. Kostnaderna har ökat med 42 mkr eller 6 procent. Kostnadsökningen består i princip enbart av personalkostnader och köp av verksamhet. Personalkostnaderna (+ 25 mkr) har ökat inom alla verksamhetsområden. Barn och Ungdom har utökat antalet tjänster efter man fått extra tillskott av medel på grund av ökat inflöde. Försörjningsstöd har varit överbemannade i ett försök att få bukt med den höga personalomsättningen. Inom Vuxen Psykiatri Missbruk på grund av fler projektanställda under 2015. Kostnaderna för köp av verksamhet har ökat med +20 mkr jämfört med föregående år. Det beror på det höga inflödet av ensamkommande barn och köp av dyra konsulentstödda familje- och jourhem men även ökade volymer generellt och högre vårdplatskostnader då fler individer har komplexa vårdbehov inom Barn och ungdom.

Bedömningen av nämndens verksamhetsmål får bedömningen **ok**.

Målet om minskad sjukfrånvaro får bedömningen **har brister**. Sjukfrånvaron ligger för en tolv månadersperiod på 6,94 procent, vilket är högre än nämndens målnivå på 6,2 procent.

Socialnämndens underskott beror framförallt på höga kostnader för externa placeringar. Barn och ungdom står för det största underskottet vilket hänförs till ökade kostnader för jour- och familjehemsplaceringar. Antalet ensamkommande barn som kommer till Södertälje har ökat kraftigt, de flesta placeras hos närstående eller i jourhem. Ensamkommande barn ska inte ingå i verksamhetsområde Barn och ungdom, men det är i detta bokslut fortfarande inte möjligt att urskilja volym- och kostnadsutvecklingen för ensamkommande barn från verksamheten Barn och ungdom. Det är därmed osäkert om alla möjligheter till extern finansiering tillvaratagits. Eftersom kostnader för ensamkommande barn till mycket stor del är återsökningsbara är det av största vikt att aktuella rutiner både för att identifiera och återsöka kostnaderna finns och är väl kända.

Socialnämndens rapport följer inte kommunens indelning i verksamhetsområden vilket gör att verkligt resultat och nettokostnadsutveckling per verksamhetsområde inte stämmer överens med innehållet i nämndens rapport. Detta gör det mycket svårt att bedöma och värdera socialnämndens prestationer.

GEH-bedömning

Ekonomi	<i>Har brister</i>
Nämndens verksamhetsmål	<i>Ok</i>
Personal	<i>Har brister</i>
Sammanfattande bedömning	<i>Har brister</i>

3.3 Äldreomsorgsnämnden

-11 093 tkr

Äldreomsorgsnämnden visar ett underskott på 11 mkr för 2015. Intäkterna blev närmare 14 mkr högre än budgeterat, vilket beror på att brukarintäkterna ökat på grund av ökade volymer, ökade intäkter från Migrationsverket med anledning av återsökningar, intäkter från Socialstyrelsen för bland annat ökad bemanning, samt att nämnden har fått intäkter för att bedriva hälso- och sjukvårdsinsatser för LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) åt omsorgsnämnden från och med hösten 2015. Kostnaderna avviker med knappt 25 mkr från budget. Personalkostnaderna överskrider budget med 13 mkr, där personalkostnaden inom hemtjänst står för 10 mkr. Även inom särskilt boende överskrider budgeten för personalkostnader med 5 mkr. Den negativa budgetavvikelsen beror även på ökade kostnader för köp av bemanning. Det är främst sjuksköterskor och biståndshandläggare som har köpts in. Köp av verksamhet har ett underskott på sammanlagt 2 mkr. Köp av hemtjänst bidrar med ett överskott om ca 9 mkr medan köp av korttidsplatser står för ett underskott om närmare 14 mkr.

Nämndens sammanlagda nettokostnad har ökat med 15 mkr, eller 3 procent. Hemtjänsten har minskat sina nettokostnader med 12 mkr jämfört med 2014, eller sex procent. Kostnadsminskningen understiger volymminskningen, som ligger på 10 procent. De stora obalanserna mellan egen regi och köp av verksamhet kvarstår. Korttidsvården har en nettokostnadsökning om 11 mkr eller 37 procent. Även här överstiger nettokostnadsökningen volymökningen stort, antalet dygn på korttidsboende har ökat med 10 procent. Nettokostnaden för särskilt boende har ökat med nära 10 mkr. Det beror på att både personalkostnader och köp av platser har ökat med vardera drygt 8 mkr, medan lokalkostnader och köp av bemanningstjänster sammanlagt minskat med drygt 7 mkr.

Den ekonomiska obalansen inom hemtjänsten kvarstår. I årsbokslut 2014 hade egen regi ett underskott på 18 mkr, ett underskott som i princip är oförändrat. Om den egna regin hade kunnat utföra hemtjänst till samma kostnad som extern regi skulle kostnaden för hemtjänst totalt vara drygt 40 mkr lägre. Det finns möjligheter för äldreomsorgsnämnden att se över och förbättra sin planeringsprocess. Bland annat borde processen förstärkas med en ordentlig analys av kön till särskilt boende, fördjupad med både utflyttningen, omsättningen på platser och genomsnittliga väntetider. Denna brist kan ha haft påverkan på behoven av att köpa både permanenta platser och korttidsplatser externt.

Bedömningen av kommunfullmäktiges mål får bedömningen *Ok*, eftersom alla KF-mål får bedömningen *Ok*. Målet om minskad sjukfrånvaro får bedömningen *Har brister*. Sjukfrånvaron ligger för en tolv månaders period på 10,5 procent vilket är mycket högre än nämndens målnivå på 7,0 procent.

GEH-bedömning

Ekonomi	<i>Har brister</i>
Nämndens verksamhetsmål	<i>Ok</i>
Personal	<i>Har brister</i>
Sammanfattande bedömning	<i>Har brister</i>

3.4 Överförmyndarnämnden 479 tkr

Överförmyndarnämndens resultat för 2015 är ett överskott på 479 tkr. Överskottet beror bland annat på att kommunen tar en lägre andel av arvodeskostnaderna 53,8 procent (58 %) samt högre intäkter än förväntat från Migrationsverket.

Nettokostnaden har ökat med 478 tkr eller 6,4 procent. Kostnadsökningen beror huvudsakligen på ökade kostnader på kansliet för personal.

3.5 Utbildningsnämnden - 12 347 tkr

Resultat blev ett budgetunderskott med 12 347 tkr inklusive kostnader för upparbetad semesterlöneskuld. I delårsbokslutet per augusti prognostiserades ett underskott på 32 400 tkr, hyreskompensation inräknad, till årets slut. En felbudgetering var orsak till underskottet. Beslut togs om mycket stor restriktivitet med anställningar och inköp för att åtgärda underskottet. Det fick stor effekt på resultatet. Framförallt förbättrades resultatet inom grundskolan och förskolan. Verksamheterna tog stort ansvar för detta och fortsatte sitt arbete mot uppsatta mål och måluppfyllelsen förbättrades i flera avseenden. Även arbetet med att ansöka om olika statsbidrag intensifierades och strukturerades vilket gav effekt. Underskotten återfinns inom grund- och gymnasieskolan.

Gymnasiet redovisade ett underskott uppgående till 11 128 tkr jämfört med budget inklusive upparbetad semesterlöneskuld. Resultatet förbättrades jämfört med prognostiserat resultat i delårsbokslut per augusti som var ett underskott med 13 100 tkr. Förbättringen beror på statsbidragsintäkter för asylsökande elever och beslutet om stor restriktivitet med anställningar och inköp som gav en stor effekt på enheterna. Granskning på enhetsnivå har påbörjats och fortgår för att uppnå ökad kostnadseffektivitet. Skolorna har också successivt anpassat bemanningen till elevunderlaget.

Grundskolan redovisade ett underskott uppgående till 14 827 tkr jämfört med budget inklusive upparbetad semesterlöneskuld. Resultatet förbättrades jämfört med prognostiserat resultat i delårsbokslut per augusti som var ett underskott med 26 100 tkr. Höstens volymavstämning visade ett högre antal elever än prognostiserat vilket förbättrade resultatet jämfört med augusti. Arbetet med att ansöka om olika statsbidrag har strukturerats och intensifierats. En del statsbidragsintäkter var med i prognosen vid delårsbokslutet, bl. a. karriärtjänsterna, andra var inte med eftersom beslut inte tagits av skolverket, bl.a. lågstadiesatsningen. Kostnaderna för skolskjuts har ökat kraftigt och budgeten överskrids. Anledningen är att taxiföretaget definierar fler körningar som körningar utöver avtal och därmed tar de extra betalt för dessa. Beslut om restriktivitet med inköp och anställningar har bidragit till att bromsa upp kostnadsutvecklingen och har förbättrat resultatet på skolenheterna.

Nämndens kvarstående underskott inom grund- och gymnasieskolan visar på ett fortsatt behov av att identifiera ytterligare effektiviseringar för att skapa en ekonomi i balans. Kommunstyrelsens kontor kommer nogsamt följa händelseutvecklingen under 2016.

Den totala nettokostnadsökningen under period 2014-2015 var 10 procent. Nettokostnadsökningen beror till största delen på ökade personalkostnader och ökade lokalkostnader. Personalkostnaderna har ökat med 9,8

procent under perioden 2014-2015. Satsningen på tvåläraresystem och satsningar särskilt riktad till åldersgruppen förskoleklass till årskurs tre, "F-3 satsningen", har ökat antalet anställda inom skolan. Kostnadsutvecklingen påverkas även av höga löneavtal och viss löneglidning. Hyreskostnaderna ökade med 12,7 procent mellan 2014 och 2015 på grund av utbyggnaden av Igelsta grundskola, Oxbacksskolans utbyggnad samt färdigställandet av Pershagenhallen

Totalt för den pedagogiska verksamheten i Södertälje kommun är bedömningen utifrån den sammanfattande måluppföljningen att måluppfyllelsen är ok. Förskolans uppföljning av de prioriterade kunskapsområdena visar förbättrade resultat jämfört med föregående. I grundskolan har återigen meritvärdet förbättrats. Behörigheten till högskoleförberedande program är i stort densamma som föregående år men behörigheten till gymnasieskolans yrkesprogram har sjunkit något. Skillnaden mellan pojkars och flickors resultat har återigen minskat. Måluppfyllelsen inom grundskolan bedöms vara ok. På gymnasieskolans högskoleförberedande program har högskolebehörigheten sjunkit under året men jämförelsetalet har ökat. På yrkesprogrammen gäller det omvända. Bedömningen är att måluppfyllelsen inom gymnasieskolan har brister.

Sjukfrånvaron för utbildningskontorets verksamhet har under året ökat från 7,5 procent till 8,0 procent Den största ökningen och även den största sjukfrånvaron finns inom förskolan (10,9 %). Målet är att den genomsnittliga sjukfrånvaron ska minska till 5 procent och måluppfyllelsen bedöms därför ha brister. Under hösten startade det treåriga projektet "Hållbar arbetshälsa i Södertälje kommun". Projektet syftar till att öka frisknärvaron bland de yrkesgrupper som har högst sjukfrånvaro. Detta arbete kommer förskolan under kommande år bli en stor del av.

GEH-bedömning

Ekonomi	<i>Har brister</i>
Nämndens verksamhetsmål	<i>Ok</i>
Personal	<i>Har brister</i>
Sammanfattande bedömning	<i>Har brister</i>

3.6 Kultur- och fritidsnämnden

- 4 100 tkr

Kultur- och fritidsnämndens resultat för januari-december 2015 är – 4,1 Mkr. Prognosen vid delårsbokslutet i augusti pekade på ett mindre överskott.

Årets underskott för kultur- och fritidsnämnden återfinns primärt hos anläggningsenheten där en stor del utgörs av uteblivna intäkter rörande AXA och SSK. Detta på grund av förändrat utfall enligt avtalsmodellen vilken baseras på faktiskt nyttjande av arenorna. Justeringarna rör minskad istid vilket ger mindre intäkter samt lägre ersättning för biljettintäkter då publiken minskat i och med att SSK numera spelar i division 1. Detta är beaktat i budgeten för 2016.

Ytterligare en anledning till underskottet är inom anläggningar för vuxenidrott där bokningarna har minskat. Andra orsaker till underskottet är ökade kostnader för uppstarten av Västergård Arena och en vattenskada i omklädningsrummet vid Geneta IP.

Nettokostnaderna har ökat med ca 11 procent Den främsta anledningen till de ökade nettokostnaderna återfinns hos anläggningsenheten och dess lokalkostnader som ökat kraftigt i samband med övertagandet av ett antal idrottsanläggningar. Ökningen i personalkostnader beror på övertagande av personal från andra kontor samt att vakanta tjänster tillsatts under 2015.

Sjukfrånvaron för personal inom kultur- och fritidsnämndens verksamheter per augusti är 5,15 %. Det innebär en ökning från årsskiftet med 0,9 procentenheter. Långtidsfrånvaron utgör 52,7 procent av hela sjukfrånvaron, vilket är en ökning med 1,2 procentenheter jämfört med föregående år.

Under året fanns ett effektiviseringskrav på 1,9 mkr vilket genomförs i sin helhet inom respektive verksamhet. Nämndens bedömning är att detta inte mer än marginellt påverkat måluppfyllelsen.

2016 innehåller många utmaningar för Kultur- och fritidsnämnden. Kommunbidraget räknas upp med 1 procent samtidigt som nämnden har effektiviseringskrav på 0,3 procent. Med bakgrund av årets underskott kombinerat med de många utmaningar, inom samtliga verksamhetsområden, kultur och fritidsnämnden står inför. Detta tydliggör vikten av god ekonomisk styrning inom kultur och fritidskontoret. Utvecklingen kräver nogsam analys av de ekonomiska förutsättningarna och Kommunstyrelsens kontor kommer under 2016 särskilt följa utvecklingen inom nämnden.

GEH-bedömning

Ekonomi	Har brister
Nämndens verksamhetsmål	Ok
Personal	Ok
Sammanfattande bedömning	Ok

3.7 Stadsbyggnadsnämnden

2 802 tkr

Stadsbyggnadsnämnden redovisar ett överskott på 2 802 tkr som motsvarar 19,6 procent av tilldelat kommunbidrag. Överskottet beror främst på lägre kostnader för personal och högre intäkter än budgeterat. Nämndens nettokostnader har ökat med 1 042 tkr, vilket motsvarar en ökning med 10 procent. Huvudsakligen beror detta på att kommunbidraget utökats med 1 mkr för stadsdelsutveckling. Personalkostnaderna och köpta tjänster har dock ökat jämfört med förra året, men har täckts av ökade intäkter (16,1 %) och lägre avskrivningskostnader. Självfinansieringsgraden har ökat från 75,1 procent till 76,1 procent.

Prognosen per augusti var ett överskott på 3,8 mkr. Skillnaden beror i första hand på att befarade kundförluster ökade.

Stadsbyggnadsnämnden har klarat sina planerade effektiviseringar.

Sjukfrånvaron var 3,4 procent, vilket är en minskning med 0,1 procentenheter jämfört med 2014. Frånvaron håller sig under KF-målet som är 5 procent.

GEH-bedömning

Ekonomi	Bra
Nämndens verksamhetsmål	Bra
Personal	Bra
Sammanfattande bedömning	Bra

3.8 Miljönämnden

360 tkr

Miljönämnden redovisar ett överskott på 360 tkr, vilket motsvarar 3,4 procent av beviljat kommunbidrag. Överskottet beror främst på lägre personalkostnader än budgeterat på grund av vakanser. Nettokostnaderna har ökat med 1 442 tkr, vilket motsvarar 16,5 procent. Förändringen beror på 0,9 mkr lägre intäkter än 2014 samt

högre personalkostnader. Självfinansieringsgraden 2015 var 57 procent, vilket är 5 procentenheter lägre än 2014. Sänkt självfinansieringsgrad beror på att Naturskolan numera ingår i Miljönämndens verksamhetsområde.

Prognosen per augusti var ett överskott på 1 000 tkr, försämringen beror huvudsakligen på lägre intäkter än förväntat på grund av bland annat förseningar i kontrollerna inom livsmedelsverksamheten.

Det effektiviseringskrav som nämnden ålagts under 2015 har klarats genom minskningar inom material och tjänster.

Sjukfrånvaron var 5,4 procent, vilket är 1,1 procentenhet högre än 2014. Därmed är KF:s mål om högst 5 procent sjukfrånvaro inte uppfyllt.

GEH-bedömning

Ekonomi	<i>Bra</i>
Nämndens verksamhetsmål	<i>Har brister</i>
Personal	<i>Har brister</i>
Sammanfattande bedömning	<i>Ok</i>

3.9 Tekniska nämnden

- 835 tkr

Tekniska nämnden redovisar ett underskott på 835 tkr, vilket motsvarar 0,8 procent av beslutat kommunbidrag. Det negativa resultatet beror främst på en utebliven budgeterad intäkt från Telge Nät på 1 mkr. Nettokostnaderna har ökat med 2,0 mkr (2,0 %) jämfört med 2014. Ökningen förklaras främst av ökade personalkostnader och ökade köp av material och tjänster samtidigt som intäkterna ökar. Självfinansieringsgraden har ökat med 1,3 procentenheter jämfört med 2014, från 56,9 procent till 58,2 procent.

Prognosen per augusti var ett överskott på 0,5 mkr. Avvikelsen beror på högre vinterväghållningskostnader och en lägre intäkt från Telge Nät än förväntat.

Årets effektiviseringar har klarats av.

Under 2015 har sjukfrånvaron varit 5,7 procent, vilket är på samma nivå som 2014. Nästan hälften (48 %) beror på långtidssjukskrivningar med medicinska diagnoser som inte är arbetsrelaterade.

GEH-bedömning

Ekonomi	<i>Ok</i>
Nämndens verksamhetsmål	<i>Bra</i>
Personal	<i>Har brister</i>
Sammanfattande bedömning	<i>Ok</i>

3.10 Kommunstyrelsen/Ksk och politisk ledning

8 671 tkr

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 8,7 mkr, som motsvarar 2,7 procent av tilldelat kommunbidrag. Kommunstyrelsens kontor redovisar ett överskott på 10,6 mkr och den politiska ledningen ett underskott på 2,0 mkr. Överskottet på kommunstyrelsens kontor beror i huvudsak på vakanser, lägre kostnader för omställningsåtgärder samt försenade projekt såsom Science Park och införande av nytt HR-system. Politiska ledningens underskott beror till största delen på högre arvodeskostnader än budgeterat samt ett nytt pensionsavtal för politiker.

Verksamheten totalt har netto kostat 324 mkr 2015, vilket är 10 mkr mer än 2014, vilket innebär en nettokostnadsutveckling med 3,3 procent att jämföras med kommunbidraget som har ökat med 3,9 procent.

Budgeterade investeringar för kommunstyrelsen lämnar ett överskott på 12,1 mkr, varav kommunstyrelsens egna investeringar står för 9,5 mkr.

Lägesbedömning för området Ekonomi: **Bra**

Sjukfrånvaron på kommunstyrelsens kontor har ökat med 1,3 procentenhet sedan bokslutet 2014 då sjukfrånvaron låg på 4,4 procent. Vid årsskiftet uppgick sjukfrånvaron till 5,7 procent och i augusti 2015 till 5,4 procent. Sjukfrånvaron för kommunen totalt uppgick till 8,2 procent. Lägesbedömningen för området personal är **Har brister**.

Den sammanfattande lägesbedömningen av kommunfullmäktiges mål inom områdena *Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet* och *Näringsliv och högskola* är **Ok**. Lägesbedömningen sammantaget för verksamhetsmålen är **Ok**.

För kommunstyrelsen kontor och politisk ledning är lägesbedömningen för området *Personal* **Har brister**. För området *Kommunen som arbetsgivare* är lägesbedömningen **Ok**.

GEH-bedömning

Ekonomi	Bra
Nämndens verksamhetsmål	Ok
Personal	Har brister
Sammanfattande bedömning	Ok

3.11 Revisionen 278 tkr

Revisionen redovisar ett överskott på 278 tkr, vilket motsvarar 12,8 procent av beslutat kommunbidrag. Överskottet beror på något färre fördjupningsgranskningar.

3.12 Kommunstyrelsen/centrala poster 94 560 tkr

Kassaföretagets budgeterade resultat uppgår till 104 mkr. Det faktiska resultatet uppgår till 199 mkr, medan budgetavvikelsen visar ett överskott på 95 mkr.

Förra året uppgick resultatet till 67 mkr för motsvarande period, d.v.s. en förbättring med 131 mkr. Resultatförbättringen förklaras framför allt av att skatter och generella statsbidrag ökar med 223 mkr och kommunbidrag till nämnderna endast med 122 mkr. Kommunen erhöll under 2015 106 mkr i form av ett tillfälligt statsbidrag för ett högt flyktingottagande åren 2015-2016. 50 mkr av dessa har förstärkte resultatet 2015. Exploatering har ett resultat som är 48 mkr bättre än föregående år och specialdestinerade statsbidrag är 9,8 mkr högre. Centrala personalfrågor har ett positivt resultat som beror på att vi i år för sista gången fått återbetalning av försäkringsmedel ifrån AFA. Centrala anslag visar ett överskott om ca 28 mkr, vilket främst beror på förseningar av projekt för nya lokaler.

4. Södertälje kommun som arbetsgivare

Bokslutet för Södertälje kommun som arbetsgivare redovisas i bilaga 7.

5. Uppföljning av kommunfullmäktiges inriktning och mål

Uppföljning av kommunfullmäktiges inriktning och mål redovisas i bilaga 2

Budgetutfall år 2015

Bilaga 1

	Kommun- bidrag -15/ Budget -15	Bokslut 2015	Budget- avvikelse 2015	Procentuell budget- avvikelse
Nämnd				
Järna kommunalnämnd	-180,6	-178,6	2,0	1,1%
Hölö-Mörkö kommunalnämnd	-88,1	-86,4	1,6	1,8%
Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd	-43,6	-41,0	2,6	5,9%
Enhörna kommunalnämnd	-66,2	-69,0	-2,8	-4,3%
Arbetslivsnämnd	-90,5	-88,4	2,1	2,3%
Omsorgsnämnd	-701,0	-714,1	-13,1	-1,9%
Socialnämnd	-678,3	-700,8	-22,5	-3,3%
Äldreomsorgsnämnd	-563,2	-574,3	-11,1	-2,0%
Överförmyndarnämnd	-8,5	-8,0	0,5	5,6%
Utbildningsnämnd	-1 921,2	-1 933,6	-12,3	-0,6%
Kultur- och fritidsnämnd	-193,9	-198,0	-4,1	-2,1%
Stadsbyggnadsnämnd	-14,3	-11,5	2,8	19,6%
Miljönämnd	-10,5	-10,2	0,4	3,4%
Teknisk nämnd	-104,2	-105,0	-0,8	-0,8%
KS/kommunstyrelsens kontor	-255,2	-244,6	10,6	4,2%
KS/ Politisk ledning	-68,8	-70,8	-2,0	-2,9%
Revision	-2,2	-1,9	0,3	12,8%
Summa nämnder	-4 990,1	-5 036,0	-45,9	-0,9%
Centrala poster	5 094,1	5 188,7	94,6	1,9%
Summa totalt	104,0	152,6	48,7	

Uppföljning av kommunfullmäktiges mål och inriktning- årsbokslut per den 31 december 2015

Verksamhetsområde	Läge
Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet	Ok
Utbildning	Ok
Näringsliv och högskola	Ok
Arbete och försörjning	Har brister
Omsorg om barn, ungdomar och vuxna	Ok
Verksamhet för personer med funktionsnedsättning	Ok
Äldreomsorg	Ok
Kultur och fritid	Ok
Samhällsbyggnad och offentlig miljö	Bra

Sammanfattande lägesbedömning för verksamhetsmålen: Ok

Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet

KF-mål 1

Kommunkoncernen ska bli fossilbränslefri

Uppföljning: (KS, TN, Telge)

Uppföljning:

Målet är prioriterat och genomförs. Miljöstrategerna har medverkat i framtagandet av nya riktlinjer för fordon och drivmedel med stort fokus på elfordon och förnyelsebart bränsle. Kommunen har upphandlat och börjat använda HVO, ett fossilfritt drivmedel för tunga transporter. Under 2016 kommer andelen HVO fortsätta öka. Kommunen tankar även Evolution diesel som innehåller 50 procent tallolja (fossilfritt). Flera elfordon är inköpta till organisationen. Ett arbete har även påbörjats för att stärka kommunens arbete med hållbara tjänsteresor genom att få flera att resa kollektivt, cykla och gå i tjänsten. Inom uppvärmning av fastigheter ser målet ut att kunna nås till 2020.

Målindikatorer:

Andel miljöbilar, förnyelsebara bränslen och fordonskilometer i organisationen

Uppföljning:

9 procent av kommunens personbilar (inkl. lätta lastbilar) är miljöbilar enligt den nationella miljöbilsdefinitionen från 2013.

Energieffektivisering i den kommunala organisationen med 2 procent per inom bebyggelse, transporter, gatubelysning och idrottsanläggningar.

Uppföljning:

Bostadsbolagen står för merparten av koncernens energianvändning och koldioxidutsläpp. Fastighetsbolagen optimerar sin energianvändning kontinuerligt men värme och el kommer att behövas för att hålla fastigheterna varma och upplysta. Sedan flera år pågår ett systematiskt arbete med att driftoptimera och energieffektivisera fastighetsbestånden hos både Telge Fastigheter och Telge Bostäder. Några av de åtgärder som är vidtagna under verksamhetsåret för att minska mängden energiförbrukning och fossila bränslen är pågående modernisering av miljonprogramsområde. Modernisering innefattar tilläggsisolering, fönsterbyte, återvinning av värme i frånluft, vattensparåtgärder och ökad täthet av klimatskalet.

Förutom stora renoveringar och nyinstallationer sker fler åtgärder för att minska energiförbrukningen:

- Byte till bioolja i Telge Bostädernas sista fastighet som har olja.
- Testkörning av styrning mot referenstemperaturgivare i lägenheter, med syfte att få ett bättre inneklimat med minde övertemperaturer och med det minskad energianvändning.
- Installation av solceller på Telge Storgatan. Producerat ca 66 MWh sedan driftsättning som var i maj.
- Igelstavikens Grundskola byte av all ventilation.
- Energiprojekt på Kringlan.
- Arbete med att ta fram riktlinjer för fordon har skett i samarbete med kommunen.
- Byte av belysning i hamnen till LED-belysning för att minska energiförbrukningen.
- Telgekoncernen fortsätter att köpa en elmix av vind och vatten.

Telge Energi säljer bra förnyelsebar el (vind/vatten/sol) och har över 1,5 procent solenergin av sin totala elmix. Telge Energi har nu totalt över 500 villaägare som har installerat solpaneler och säljer sitt överskott till bolaget. På detta sätt erbjuder Telge Energi klimatsmarta lösningar som bidrar till utbyggnaden av solkraft i Sverige och till en renare värld. Under året har Telge Energi fördjupat samarbetet med WWF.

Arbetet med energikartläggning har påbörjats; Den omfattar en övergripande bild av energianvändningen i dag och även detaljerad kartläggning av relevanta områden i syfte att finna energibesparande åtgärder.

Växthusgasutsläpp och kostnader från kommunens tjänsteresor

Uppföljning:

Ett arbete har påbörjats för att stärka kommunens arbete med hållbara tjänsteresor genom att få flera att resa kollektivt, cykla och gå i tjänsten. Flertalet kommuner i Stockholms län söker medel från Klimatklivet (nationella medel för lokalt klimatarbete) för att skapa en regional plattform och för att förstärka arbetet med hållbart resande. Kommunen arbetar även med att se över sin bilpool.

En del av revidering av Miljöprogrammet/Klimatstrategin är att se över utsläpp från organisationen tjänsteresor. Kommunen har inga uppgifter om kostnader för kommunens tjänsteresor men exempel från andra kommuner visar att stora kostnadsminskningar kan göras genom att minska tjänsteresandet med egen bil.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: *Har brister*

Åtgärder för att förbättra målpuffyllelsen:

Kommunen arbetar dock aktivt med att fasa ut fossil energi i fastigheter och transporter och kommer dessutom att spetsa detta arbete ytterligare i revidering av ny klimatstrategi och energiplan. Organisationen har också brister i arbetet med att bli fossilbränslefri, gällande tjänsteresor och i upphandlingar

KF-mål 2

Andelen kretsloppslösningar av totalantalet beviljade tillstånd för enskilda avlopp ska öka

Uppföljning: (MN)

Andelen kretsloppslösningar var 43 procent år 2014 och blev 35 procent år 2015.

Antalet kretsloppslösningar var ungefär lika många de båda åren, medan det totala antalet beviljade tillstånd har ökat. Nya avloppsanläggningar ska i första hand utföras med kretsloppsanpassade lösningar. Om anläggningen ska anslutas till befintliga hus med WC kan det relativt ofta bli avsteg från en kretsloppslösning då det blir oskäligt kostsamt att bygga om WC-anslutningar inne i husen.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: *Har brister*

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Kommunen ska verka aktivt för omställning till ett kretsloppsanpassat och långsiktigt hållbart VA-system. Våtmarker och lokal hantering av avlopp ska öka i omfattning. Återföringen av näring till odlingsmark ska öka successivt genom att fler ansluts till det etablerade systemet för återföring av näring till det lokala jordbruket, även vid nybyggnation och större renoveringar ska alternativa lösningar övervägas. Antalet bristfälliga enskilda eller små avloppsanläggningar ska minska.*

Uppföljning: (MN)

I arbetet med en ny VA-plan har diskussionen förts om hur befintliga Va-system bör förvaltas för att bidra till långsiktigt hållbar VA. Miljökontoret har verkat för att förslaget till VA-plan ska ha en tydlig inriktning på resurseffektiva och långsiktigt hållbara Va-system, både vad gäller enskilt och allmänt VA.

I handläggning av ansökningar om avlopp efter strävas att fler kretsloppsanpassade och resurseffektiva enskilda avloppsanläggningar ska tillkomma. Tillsyn på enskilda avloppsanläggningar har under 2015 gjorts i Mölnbyåns avrinningsområde

KF-mål 3

Kommunen ska öka skyddet av värdefull natur.

Uppföljning: (MN)

Ett förslag om naturreservat i Brandalsund har tagits fram och varit på remiss under hösten. Kommunstyrelsen väntas ta beslut om reservatet under våren 2016.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Ok

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

- 1. Naturvärden ska bevaras och utvecklas. Med det avses att vårda befintliga skyddade områden och inrätta skydd för andra värdefulla naturområden, samt på olika sätt ta vara på betydelsefulla biotoper och tätortsnära rekreationsområden. Betande djur är ett viktigt inslag för att upprätthålla kommunens ängs- och hagmarker. Kommunen ska ta initiativ för att främja att kommuninvånarna besöker naturen och att naturen används som pedagogisk resurs.*

Uppföljning: (MN)

I Farstanäs naturreservat har skyltning och gränsmarkering blivit klart, och en ny parkeringsplats anlagd. Vården av jätteträdsmiljöer har fortsatt med att ytterligare några ekmiljöer gallrats fram. Tillsammans med Nykvarns kommun har vi haft samråd med Sveaskog kring skötseln av skogarna runt Yngern.

Naturcentrum ansvarar för ca 140 ha betesmarker i kommunen, med stängselkoll, gräsröjning, djurflytt och vatten till djuren. Arealen hagmarker har ökat genom att nya marker har restaurerats och stängslats. Vi har bytt ut ett antal stängselövergångar mot en kraftigare modell för att förbättra tillgängligheten, samt monterat en tillgänglighetsanpassad grind till hagmarken vid Trindborgens i Brandalsund.

Aktiviter för att främja besök i naturen har varit bland annat kosläpp/ naturupplevelsedag, en fortbildningsdag för fritidsombud i samarbete med Kultur- och fritid, familjedag med naturvägledning av "En Frisk Generation", vattenväxtdagar för allmänheten vid Yngern i samarbete med Botaniska föreningen och svampguidning under "Smaka Framtiden"-veckan.

Upprustningen av naturskolans ute- och innemiljöer har färdigställts. Under hösten 2015 har naturskolan kommit igång med klassbesök för årskurs fem. Tjugotvå klasser har hittills deltagit, med ca 550 elever. Material som GPS, trangiakök och vindskydd har lånats ut till skolor vid sex tillfällen. Naturskolans torp Larslund och Mora torp har hyrts ut till olika friluftsföreningar, och tre klasser i åk 9 nyttjade Larslund för övernattnings i samband med vandring.

I ett samarbete med Fornbackaskolan fick alla lärare i augusti 2015 en uppstart av terminen på temat lärande för hållbar utveckling och planetens gränser (med ca 80 lärare). Satsningen har presenterats för utbildningsdirektören för att diskutera om fler skolor ska få liknande utbildning i linje med miljöprogrammet för Södertälje.

KF-mål 4

Kommunens inköp av ekologiska och lokalproducerade livsmedel ska öka.

Uppföljning: (UN/kostenheten)

Andelen inköpta ekologiska livsmedel under perioden 1 januari – 31 december uppgick till 56 procent.

Frukt och Grönt inkl. potatis	52 procent (45 procent 2014)
Kolonial	58 procent (42 procent 2014)
Färskt och fryst kött	43 procent (58 procent 2014)
Fryst fisk	79 procent (87 procent 2014)
Mejerivaror	77 procent (72 procent 2014)
Ägg	91 procent (85 procent 2014)

De totala ekologiska inköpen har ökat med 10 procentenheter sedan 2014. Kommunen har under året fått ett nytt livsmedelsavtal med ett stort antal ekologiska artiklar till bra priser, samt att kostenheten arbetat målmedvetet utifrån hållbarhetskonceptet "Östersjövänlig mat". Detta koncept innebär att maten som tillagas och serveras är näringsriktig och god, och att livsmedel som är ekologiska/närproducerade i säsong används. Kostenheten använder mindre kött till fördel för grova grönsaker, baljväxter och fullkorn och minimerar även matsvinnet i samband med tillagning och förtäring.

Andelen inköp av ekologiskt kött och fisk har minskat då dessa varugrupper är förhållandevis dyra. Detta har dock skett till förmån för ägg, mejeri, kolonial samt frukt och grönt som kostar mindre.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: *Ok*

Åtgärder för att förbättra målpuffyllelsen:

Kommunen ligger bland de främsta i landet vad gäller att inhandla ekologiska livsmedel och att servera god och hälsosam mat. Mycket av detta är tack vare arbetet utifrån konceptet "Östersjövänlig mat". Detta koncept kommer kommunens måltidsverksamheter att fortsätta arbeta med.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

- Södertälje kännetecknas mer och mer som en plats med hållbar kost- och matproduktion. Incitamenten för ekologisk odling ska öka bland annat genom att öka andelen inköp av ekologiska livsmedel och genom att ekologisk matproduktion tas upp i den pedagogiska verksamheten. 2015 utökas anslaget för livsmedelsinköp, ytterligare förstärkningar av livsmedelsbudgeten sker under budgetperioden för att bidra till ökad takt i omställningen till ökad andel ekologiskt och närproducerat. En fortsättning av projektet "Södertälje närodlat" är en av flera viktiga delar i det arbetet. Köttkonsumtionen ska minska i kommunens verksamheter och vara produktionsmässigt förenligt med svensk djurskyddslagstiftning.*

Uppföljning: (UN/kostenheten)

Kommunen ligger bland de främsta i landet vad gäller att inhandla kött förenligt med svensk lagstiftning. För år 2015 är närmare 84 procent av inhandlat kött förenligt med svensk lagstiftning, vilket är en ökning från 79 procent året innan. Inom skola och förskola är andelen 87 procent respektive 92 procent. Köttkonsumtionen har dessutom minskat under året. För 2015 konsumerades 44,3 gram kött per elev och dag inom skolan, att jämföra med 54,2 gram under 2014. Även utvecklingen inom dessa områden är mycket tack vare arbetet med konceptet "Östersjövänlig mat". Detta arbete kommer kommunens måltidsverksamheter att fortsätta med. Kommunen arbetar även vidare med hållbar mat- och kostproduktion i projektet "Matlust", som är en del av uppbyggnaden av hållbara livsmedelsspåret i Södertälje Science Park. Syftet med projektet är att stötta små och medelstora livsmedelsföretag genom att bland annat utveckla befintliga livsmedel eller att ta fram nya produkter som sedan kan användas i våra verksamheter.

KF-mål 5**Andelen barn i ekonomiskt utsatta familjer och barn i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd ska minska. (barnfattigdom)****Uppföljning: (KS)****Barn i ekonomiskt utsatta familjer**

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret (IoT), SCB (Max 18)

Statistiken från SCB har en eftersläpning på två år, vilket innebär att de uppgifter som redovisas avser 2013.

Sammantaget lever 31 procent av barnen i Södertälje i ekonomiskt utsatta familjer, det är samma andel som under 2009. Indikatorn visar hur stor andel av barnen som lever i de hushåll som har de lägsta inkomsterna i samhället. Barn med utländsk bakgrund är särskilt utsatta. Det skiljer 33 procentenheter mellan dessa och barnen med svensk bakgrund. 2013 levde 49 procent av barnen i Södertälje med utländsk bakgrund i ekonomiskt utsatta familjer. För barnen med svensk bakgrund var andelen 15 procent. Skillnaderna mellan barn med olika bakgrund har generellt sett varit bestående över tid. Sedan 2009 har dock andelen barn med utländsk bakgrund i ekonomiskt utsatta familjer minskat med 3 procentenheter.

Barn i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret (IoT), SCB (Max 18)

Sedan 2009 har andelen barn i ekonomiskt utsatta familjer minskat från 8,2 procent till 5,1 procent men Södertälje ligger fortfarande långt över genomsnittet för både länet och riket. Indikatorn visar hur stor andel av barnen som lever i familjer som under en längre tid, minst 10 månader under ett kalenderår, mottagit ekonomiskt bistånd (försörjningsstöd). Det finns markanta skillnader mellan Södertälje och Stockholms län i andel barn som lever i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Ok**Uppföljning av Inriktning i Mål och budget**

1. *Utsatta barns situation är starkt knuten till familjens utanförskap, inte minst med grund i arbetslöshet. Utifrån årliga analyser gjorda via nationella uppföljningssystemen kring barns situation, Max 18, ska åtgärder tas fram i nämnderna för att motverka och minska barnfattigdomen i Södertälje.*

Uppföljning:

Arbetet med sammanställningen av 2015 års barnbokslut – blev försenat på grund av personalförändringar. Kommande års barnbokslut kommer att ha ett tydligare fokus på verksamheternas arbete utifrån barnkonventionen och kommer att fungera som ett underlag för arbetet med att motverka barnfattigdomen i Södertälje. Arbetet med samordna arbetet med nämndernas åtgärder för att minska effekterna av barnfattigdomen kommer att bedrivas inom ramen för folkhälsoprogrammet och kommer att påbörjas under 2016.

KF-mål 6**Människors upplevda trygghet ska öka****Uppföljning: (KS)**

Index	2011	2013	2015
Trygghet	37	41	45
ANTAL SVARANDE	447	403	434

Målet följs via SCBs medborgarundersökning genomförd våren 2015. Undersökningen genomförs vartannat år. Drygt 400 Södertäljebor har svarat på frågor om trygghet. Svaren sammanställs i ett index mellan 0-100. Indexet för den upplevda tryggheten har ökat från 35-45 mellan åren 2011-2015, vilket innebär en positiv trend sedan 2011. Det finns en tydlig skillnad mellan hur trygga kvinnor och män känner sig i Södertälje. Indexet skiljer sig då männen (index 49) upplever sig vara tryggare än kvinnorna (index 40).

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Ok

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Kommunens samverkan med andra myndigheter för att minska brottsligheten och öka tryggheten i Södertälje ska fortsätta. Stor vikt läggs vid arbetet inom chefsrådet, som är det organiserade samarbetet mellan kommunen, polisen och räddningstjänsten.*

Uppföljning: (KS)

Chefsrådet är alltjämt det strategiska forum där man tillsammans utarbetar hur det fortsatta samverkansarbetet ska formas och utföras. Det formaliserade samverkansavtalet gäller under ytterligare 1 år. På operativ nivå finns det s.k. "måndagsmötet" där representanter för polis, räddningstjänst och kommun träffas på veckobasis. Med rätt beslutsmandat kan forumet utvecklas ytterligare. Ytterligare ett operativt forum har skapats med samverkan mellan Säkerhetsavdelningen, Södertälje kommuns Kontaktcenter och räddningstjänsten.

Uppföljning:

Statistik ur "gemensam lägesbild" t.ex. mängdbrott/vardagsbrott såsom stöld, skadegörelse, misshandel kan redovisas i samband med delårsbokslut augusti samt årsbokslutet.

Telge/Maren 2015

Brand 7 st var av 1 st i fordon.
Inbrott 3 st
Misshandel 101st
Narkotikabrott 172 st
Rån 13 st
Fordons tillgrepp 14 st
Våld i hemmet 3st
Kriminalitet ungdom 5 st
Missbruk ungdom 11 st
Total 329 händelser under 2015

Telge/Maren 2014

Brand 4 st var av 1 st i fordon.
Inbrott 2 st
Misshandel 102 st
Narkotikabrott 182 st
Rån 8 st
Fordons tillgrepp 8 st
Våld i hemmet 11st
Kriminalitet ungdom 14 st
Missbruk ungdom 8 st
Total 339 händelser under 2014

Hållbarhetsutskottet utgör fr o m 2015 det brottsförebyggande rådet i Södertälje kommun. Utskottet ska i den funktionen verka för minskad brottslighet, minskad användning av droger samt verka för ökad trygghet. Under 2015 ska ett rådslag om trygghetsläget och preventionsarbete genomföras med andra myndigheter och civilsamhället.

Uppföljning:

Rådslaget kommer att hållas först våren 2016.

KF-mål 7

Människors upplevda inflytande (information, kontakt, påverkan, förtroende) i kommunen ska öka.

Uppföljning: (KS)

Målet följs via SCBs medborgarundersökning genomförd våren 2015. Drygt 400 Södertäljebor har svarat på frågor om inflytande. Svaren sammanställs i ett NII "nöjd inflytandeindex" mellan 0-100. NII för 2015 blev 34. Det är ingen statistiskt säkerställd förändring sedan 2013 då NII var 31. Invånarna ger enligt undersökningen kontakt och information högre betyg än för förtroende och påverkan.

Index	2011	2013	2015
Nöjd inflytandeindex	35	31	34
Kontakt	39	40	43
Information	50	50	52
Påverkan	34	33	36
Förtroende	40	37	39
ANTAL SVARANDE	447	403	434

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Ok**

Uppföljning av övriga inriktningar i Mål och budget för området ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet

1. *Kommunen har ett uppdrag att underlätta och sprida information om hur de som bor eller är verksamma inom kommunens geografiska område kan göra miljö- och klimatsmarta val.*

Uppföljning: (MN)

En hållbarhetsportal med "hållbara kartan" är färdigställd för att publiceras i början av 2016.

Under arbetet med att ta fram portalen har det visat sig att portalen även förstärker möjligheterna att utveckla samsyn och samverkan inom kommunen i omställningen till ett hållbart samhälle.

2. *Kommunen ska långsiktigt arbeta för att skapa en giftfri vardag för barn och unga i Södertälje och för en minskad användning av de farligaste kemikalierna. Åtgärder för att bidra till en giftfri vardag för barn och unga inom förskola och skola ska genomföras under perioden. En kemikalieplan för en giftfri vardagsmiljö som omfattar förvaltningen och bolagen ska tas fram.*

Uppföljning: (MN)

Ett tillsynsprojekt har genomförts om städning och ventilation i skolan, vilket berörde frågor om kemikalier. I ett projekt om märkning av varor i butik granskade vi bland annat märkning av hygienprodukter riktade till barn samt färgämnen i godis. Vi samverkar med andra kommuner i kemikaliefrågor inom Miljösamverkan Stockholms projekt "Kemikalier i förskolan". Miljökontoret har under 2015 gjort en förstudie som underlag till arbetet med att ta fram en kemikalieplan för kommunen. Förstudien innehåller nulägesbeskrivning, undersökning om hur andra kommuner arbetar med kemikaliefrågor samt förslag till det fortsatta arbetet.

3. *Kommunen ska arbeta aktivt med de åtgärder som Vattenmyndigheten ålagt kommunerna i det av myndigheten fastställda åtgärdsprogrammet och som syftar till att uppnå god status i kommunens vattenförekomster.*

Uppföljning: (MN)

Under 2015 har arbetet fortsatt med att ta fram en vattenplan, i ett projekt i samverkan med Nykvarns kommun. Projektet ska slutföras till mars 2016 och avslutas med en vattenvårdskonferens i april. Därefter vidtar beslutsprocessen för vattenplanen. Miljökontoret har fått uppdraget från kommunstyrelsen att samordna det vidare arbetet.

Sjön Måsnaren har prioriterats för konkreta vattenvårdsåtgärder. Miljönämnden har tilldelats ett särskilt anslag i kommunbidrag under år 2016-2017 för detta, och har med stöd av det sökt statligt anslag inom lokala vattenvårdssatsningar (LOVA) för att starta ett projekt om Måsnaren under 2016. Beslut om tilldelningen av LOVA-bidrag kommer under våren 2016.

4. *Arbetet med Fairtrade City är en annan del som ska utvecklas som en del av hållbarhetsarbetet internt och externt, men även tas tillvara som en del av marknadsföring av platsen Södertälje.*

Uppföljning: (UN/kostenheten)

Kostenhetens mål är att 100 procent av följande produkter ska vara Fairtrade-märkta:

Bananer 78 % (82 % 2014)

Kaffe	99 % (95 % 2014)
Te	66 % (44 % 2014)
Kakao	96 % (95 % 2014)

Statistiken avse enbart de verksamheter som ligger under kostenheten.

Periodvis är det mycket svårt att få tag i Fairtrade-bananer, som dessutom är ekologiska och/eller KRAV-märkta. Konventionella bananer innehåller alldeles för mycket rester från bekämpningsmedel för att vi ska kunna servera dessa till barn i förskolan.

- 5 *Kommunen ska systematiskt utöva samhällsuppdraget att bedriva tillsyn enligt miljölagstiftningen och livsmedelslagstiftningen. Ett proaktivt, serviceinriktat och rättssäkert förhållningssätt ska eftersträvas i tillsyns- och prövningsärenden.*

Uppföljning: (MN)

Tillsyn på miljöfarlig verksamhet har utförts i planerad omfattning. Planerad livsmedelskontroll utfördes till 91 procent. Miljökontoret har reviderat webbsidor för att ge mera klarspråk. Det arbetet fortsätter under 2016 i samband med att den externa webbplatsen ska göras om. Kontoret har deltagit i processutveckling tillsammans med andra kontor för att skapa enkla vägar in för kunder/invånare.

- 6 *Folkhälsan ska främjas för att styra samhället mot långsiktig social och ekonomisk hållbarhet, därför ska kompetensen stärkas i folkhälsofrågor. Samverkan ska ske med landstinget för en förbättrad folkhälsa bl a genom ett folkhälsoprogram för Södertälje.*

Uppföljning: (KS)

Det beslutade folkhälsoprogrammet innehåller bl.a. förslag på förbättrad samverkan med landstinget samt förslag på utveckling och kompetensförstärkning inom området. En följd av arbetet med folkhälsoprogrammet är att socialnämnden under 2015 blev beviljad medel ur den sociala investeringsfonden för att upprätta två familjecentraler i samverkan med landstinget. Familjecentralerna syftar till ett hälsofrämjande arbete för barn och unga i Södertälje kommun.

- 7 *Arbetet mot våld i nära relationer, särskilt mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld, är prioriterat. Kommunens handlingsplan rörande mäns våld mot kvinnor ska under 2015 revideras för en ny period. Stödet till kvinno- och tjejjouren är av avgörande betydelse, kommunen ska därför noga följa regeringens satsning på området och hur dessa bör kompletteras.*

Uppföljning: (KS, SN)

Arbetet med framtagandet av den reviderade planen påbörjades i oktober 2015. I samband hölls workshops och skrivarbetet påbörjades efter jul. Revideringen beräknas vara klar under våren 2016.

- 8 *Under 2015 kommer det att genomföras en nystart i arbetet med den sociala investeringsfonden.*

Uppföljning: (KS)

I samband godkännande av utvärderingen för Sociala investeringsfonden beslutades även om förändringar i fondens riktlinjer. En ny organisation av arbetet kommer att tillsättas som innebär att beredningsgruppen för 2016 består av stadsdirektör, ekonomidirektör samt kontorschefer för utbildningskontoret och social-och omsorgskontoret. Den nya beredningsgruppen ska ge en bättre förankring av arbetet samt förbättrad effektivitet i behandlingen av ansökningarna samt att de initiativ som tas ska bota i en analys av nämndernas utvecklingsarbete och behov. Hållbarhetsutskottet kommer att få en tydligare roll som politiskt referensgrupp. Investeringsfonden ska årligen följas upp för att rapporteras under april månad. Ett kommande utvecklingsområden för fonden under 2016 är förbättrad information och kommunikation av fondens riktlinjer men också stöd och utbildning gällande socioekonomiska beräkningar och relationen mellan förväntade effekter, utvärdering och uppföljning av sociala investeringar.

Lägesbedömning sammantaget för området Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet: OK

Utbildning

KF-mål 1

Resultaten i förskolan och skolan ska förbättras.

Nämndens styrtalet: *Andel barn i förskolan som når målen som finns för respektive kunskapsområde*

Uppföljning: (UN, KDN)

I förskolan följer vi upp varje barns lärande och utveckling utifrån förskolans prioriterade kunskapsområden. De nedanstående siffrorna svarar på frågan: Hur stor andel av de femåriga barnen når de mål som finns för respektive kunskapsområde? Resultatet visar hur väl verksamheten har skapat förutsättningar för att barnen ska lyckas inom de olika kunskapsområdena.

	2012	2013	2014	2015
Språkutveckling	84,6	88,7	86,2	87,5
Lek och samspel	86,5	90,7	89,5	90,1
Naturvetenskap och teknik	80,7	84,3	84,8	87,3
Matematik	87,3	88,1	86,9	89,4

Inom de prioriterade kunskapsområdena har resultaten förbättrats inom alla områden. Medvetenheten kring dessa kunskapsområden och även kring kriterierna i förskolans journaler har ökat de senaste åren. Det förs bland annat lärande samtal och bedömningskonferenser runt kriterierna och resultaten ute i verksamheten. Detta borde innebära att de bedömningar som nu görs blir mer och mer korrekta och då är det glädjande att resultaten stiger. Självklart hänger de förbättrade resultaten ihop med de utvecklingsinsatser och de satsningar som görs inom förskolan. Utvärderingar av förskollärare med särskilt utvecklingsuppdrag och de centrala pedagogisterna och ateljéristerna visar enkom ha uppskattade effekter och goda resultat.

Bedömning av måluppfyllelse

Andelen femåriga barn som når målen inom de prioriterade kunskapsområdena har ökat för samtliga områden mellan 2014 och 2015. Resultatet visar hur väl verksamheten har skapat förutsättningar för att barnen ska lyckas inom de olika områdena. Det är fjärde året som detta uppföljningssätt används inom förskolan och kunskapen om bedömningen blir allt större och därmed mer träffsäker. Måluppfyllelsen inom förskolans område bedöms vara OK.

Lägesbedömning för området förskola: *Ok*

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Under nästkommande år kommer fokus fortsatt att ligga på normkritiskt förhållningssätt. Utöver detta införs ett förbättringsområde kring förskolans relation till familjerna. Nedan sammanfattas en kombination av insatser utifrån förskolans förbättringsområden och utvecklingsområden.

- Förskollärare med särskilt utvecklingsuppdrag fortsätter med sitt praktiska utvecklingsarbete. Den pedagogutbildning som dessa deltog i under hösten 2015 har ersatts med en utbildning i normkritiskt förhållningssätt.
- Ett fördjupningsarbete kring normkritiskt förhållningssätt har inletts på Rösberga förskolecenter med ledning av sakkunnig från Resurscentrum.
- Alla förskoleområden ska göra en norminventering för att synliggöra vilka normer som är bra för att barns utveckling och lärande ska stärkas.
- En arbetsgrupp med olika kompetenser och erfarenheter har tillsatts för att konkretisera förskolans gemensamma verksamhetsidé.
- Varje förskoleområde ska skapa referensgrupper med vårdnadshavare och barn som stöd till arbetet med att konkretisera förskolans gemensamma verksamhetsidé, med fokus på delaktighet och inflytande.
- Alla förskoleområden ska finna former för möten med vårdnadshavare i grupp. Fokus ska vara förskolans uppdrag och mål, det kollektiva lärandet och förskolan som en demokratisk mötesplats. Vårdnadshavare ska utifrån förskolans normer och värden bättre kunna stödja sina barn i deras utveckling, och även kunna stödja varandra.

- Förskolans tre centrala pedagogistor och tre centrala ateljéristor fortsätter med sitt uppdrag att särskilt utveckla gemensamma strategier för pedagogisk dokumentation samt att utveckla ateljékulturen i samverkan med förskolecheferna och dess ledningsgrupper. Särskilt viktigt det kommande året blir att finna lokala bärare av denna kunskap i de förskoleområden där de centrala pedagogisterna och ateljéristerna verkar.

Nämndens styrtalet: Elever i årskurs 9, meritvärde, alla kommunala skolor

Uppföljning: (UN, KDN)

Elever i årskurs 9, meritvärde, alla kommunala skolor

	Meritvärde alla elever	Meritvärde flickor	Meritvärde pojkar
2013	205,3	218,3	193,7
2014	211,2	221,8	201,8
2015	213,4	221,7	204,6

Meritvärdet har återigen förbättrats. Läsåret 2014/2015 var meritvärdet i de kommunala skolorna 213,4. Det ska jämföras med 211,2 poäng för läsåret 2013/2014. Det är fortfarande en stor skillnad på meritvärde mellan pojkar och flickor men skillnaden fortsätter att minska. Flickornas meritpoäng är 17,1 poäng bättre än pojkarnas för läsåret 2014/2015, vilket ska jämföras med 20 poäng föregående läsår och 24,6 poäng för läsåret 2012/2013. För 2015 har även andelen elever med minst godkänt i de 16 obligatoriska ämnena ökat något, från 69 procent till 70 procent.

Behörighet för fortsatta studier, alla kommunala skolor

	Andel behöriga för högskoleförberedande program			Andel behöriga för yrkesprogram			Andel elever som inte är behöriga för vare sig högskoleförberedande program eller yrkesprogram		
	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar
2012	74,8	75,8	73,7	76,1	76,9	75,3	23,9	23,1	24,7
2013	75,9	78,1	73,8	78,5	80,2	76,9	21,5	19,8	23,1
2014	78,8	81,1	76,8	82,0	82,8	81,3	18,0	17,2	18,7
2015	78,7	77,8	79,6	78,8	78,1	79,6	21,2	21,9	20,4

Andelen elever med behörighet för högskoleförberedande program är i stort sett densamma 2015 som 2014. Behörigheten till yrkesprogram har dock sjunkit med 3,2 procentenheter under perioden. År 2015 är det första året under jämförelseperioden som pojkar har högre behörighet för fortsatta studier än vad flickor har. Samtidigt har flickorna högre meritpoäng, vilket då betyder att de färre antal flickor som klarar behörighet har högre betyg än de pojkar som klarar behörighet. Sammantaget är det dock 21,2 procent av eleverna som inte har behörighet till gymnasiet nationella program, och det är en hög siffra. Skillnaden mellan 2014 och 2015 förklaras till största del av en försämring i måluppfyllelsen för svenska som andraspråk. Utbildningskontoret behöver vidta fortsatta åtgärder för att stärka förutsättningarna för de elever som har svårast att nå målen och detta särskilt när det gäller likvärdig utbildning, studiehandledning, extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning av måluppfyllelse

Meritvärdet har förbättrats i jämförelse med föregående år och det är femte året i rad som detta sker. Behörigheten till högskoleförberedande program på gymnasiet är i stort densamma men behörigheten till yrkesprogram har sjunkit. Bedömning blir att måluppfyllelsen är **Ok**.

Lägesbedömning för området grundskola: Ok

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Ett antal åtgärder har satts in för att höja måluppfyllelsen. I det systematiska kvalitetsarbetet finns en omfattande analys av genomförda åtgärder och förslag till åtgärder för att ytterligare förbättra måluppfyllelsen. Nedan redovisas en sammanfattning av åtgärder inför läsåret 2015/2016:

- Fritidshem* – fortsatt kompetensutveckling och fokus på fritidshemmens lärandeuppdrag. En "fritidsförstälare" ska tillsättas för att bidra till metodutveckling kring språk och matematik.

- *Förskoleklass* – undervisningen ska utvecklas så att eleverna är läsberedda och har förståelse för grundläggande matematiska begrepp. Fortsatt fokus på utvecklingsgrupper och kompetensutveckling i tidig läs-, skriv- och matematikinläring.
- *Studie- och yrkesvägledning* – ska utvecklas utifrån elevernas behov och förutsättningar. Ett första steg blir att samtliga skolor kartlägger elevernas behov som en grund i den fortsatta planeringen av arbetet.
- *Studiemotivation* – ordning och reda samt tydliga och höga förväntningar är nyckelfaktorer i arbetet med studiemotivation. Alla skolor ska utarbeta planer för att vidta nödvändiga åtgärder för studiero/arbetsro. Stödstrukturer eller normallägen för skolans samarbete med hemmen ska tas fram för att möjliggöra att vårdnadshavare bättre kan stödja sina barn i skolarbetet.
- *Likvärdig utbildning* – undervisningen ska anpassas och utvecklas utifrån elevernas behov och förutsättningar. En arbetsgrupp med rektorer och modersmålsenheten ska fortsätta utveckla arbetet med mottagandet av nyanlända elever, med särskilt fokus på studiehandledning. En annan arbetsgrupp ska tillsättas för att utarbeta gemensamma rutiner och strukturer för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Förstelärarnas arbete inom ämnesgrupperna ska även stärkas ytterligare.
- *Kvalitet i undervisningen* – oavsett om undervisningen bedrivs utifrån tvåläraarmodellen eller inte så måste undervisningen utvecklas och anpassas utifrån elevernas behov och förutsättningar samt att studiero/arbetsro säkerställs. Arbetet i tvåläraarmodellen ska tydligt formuleras och följas upp. Riktade insatser från Resurscentrum, t.ex. utvecklingslärare, Mattelyft och Läslyft fortsätter. Alla nyanställda och nyexaminerade ska erbjudas en introduktionsutbildning med fokus på planering, genomförande och bedömning.
- *Mål- och Resultatstyrning* – varje skola ska i år F-3 ha en tydlig tidsplan för resultatuppföljning, vilka åtgärder som vidtas utifrån detta samt hur åtgärderna följs upp. Vidare ska Resurscentrums riktade insatser särskilt prioriteras utifrån en analys av resultaten på skolorna.

Nämndens styrtalet: Andelen med högskolebehörighet ska öka inom gymnasieskolan samt meritvärdet ska öka
Uppföljning: (UN, KDN)

	2012	2013	2014	2015
Högskolebehörighet av alla	68%	74%		
Högskolebehörighet Högskoleförberedande			76%	68%
Avgått med examen yrkesprogram			62%	68%
-varav avgått med behörighet till högskola			31%	37%
	2012	2013	2014	2015
Jämförelsetal	13,64	13,48		
Jämförelsetal högskoleförberedande program			13,99	14,50
Jämförelsetal yrkesprogram			12,71	12,39

Från och med 2014 har förutsättningarna för högskolebehörighet och examen förändrats för eleverna som lämnar gymnasieskolan. År 2015 är därför det första året som en jämförelse kan göras.

När det gäller högskoleförberedande program så måste eleverna uppnå högskolebehörighet för att få en slutexamen. År 2015 har 68 procent av eleverna som gått högskoleförberedande program uppnått högskolebehörighet och därmed också fått slutexamen. Det är en minskning med 8 procentenheter jämfört med föregående år. Samtidigt har jämförelsetalet (f.d. meritvärdet) ökat under 2015, vilket då innebär att de som uppnått behörighet har gjort så med högre avgångsbetyg. När det gäller yrkesprogrammen kan eleverna få en examen från sitt program utan att få en högskolebehörighet. Det kan konstateras att av de elever som avgått med examen har 37 procent även en behörighet till högskola, vilket är en ökning med 8 procentenheter. Av eleverna på yrkesprogrammen är det 68 procent fått sin examen och det är en ökning med 6 procentenheter jämfört med 2014. Samtidigt har jämförelsetalet sjunkit inom yrkesprogrammen, vilket gör situationen omvänd jämfört med de högskoleförberedande programmen. Fler elever har fått examen från yrkesprogrammen jämfört med föregående år, men de som tagit examen har haft lägre avgångsbetyg. Inom gymnasieskolan är det alltså i genomsnitt närmare en tredjedel av eleverna som inte får behörighet eller examen. De orsaker som i huvudsak har identifierats är svårigheter för eleverna att klara det avslutande gymnasiearbetet, ur ett språkligt perspektiv, samt svårigheter i engelskan. Båda hänger alltså ihop med den språkliga kunskapsutvecklingen.

Bedömning av måluppfyllelse

Trots en del förbättringar under året är det fortfarande närmare en tredjedel av eleverna som inte får behörighet eller examen. Bedömningen är att måluppfyllelsen har brister.

Lägesbedömning för området gymnasieskola: **Har brister**

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen tas fram och följs upp i gymnasiets plan för systematiskt kvalitetsarbete. Det sker både i form av generella och riktade insatser, exempel redovisas nedan:

- Särskilt fokus för alla gymnasieskolor på språk- och kunskapsutvecklande ämnesundervisning som förbättringsområde.
- Täljegymnasiet ska i samarbete med Stockholms universitet, Nationellt centrum för andraspråksutveckling samt Institutionen för språkdidaktik ta fram en språksupport där exempel på tydligt språkstöd för elever med flerspråkighet finns.
- Alla lärare på Täljegymnasiet skall gå en 7,5 poängs utbildning kring flerspråkighet i ämnesundervisningen.
- För att skapa möjligheter att utveckla de läs- och skrivkompetenser som krävs för att nå framgång i gymnasieskolans olika ämnen ska två av kommunens gymnasieskolor delta i Läslyftet under höstterminen 2016. En ansökan om statsbidrag görs även.
- Arbetet med verksamhetsidéer ska fördjupa så att dessa blir konkretiserade och synliggjorda i den dagliga verksamheten.
- För att bli bättre på att identifiera åtgärder som ger god effekt på måluppfyllelsen ska alla skolor ta fram en plan för arbetet med resultatanalyser.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Ett ledarskap som är idébaserat och initierar nödvändiga förändringar.* Ledarna inom förskola och skola ska säkra att man har rätt medarbetare med rätt kompetenser, att alla arbetar utifrån den fastställda verksamhetsidéen och att alla i sitt arbete motsvarar väl kända krav och förväntningar.

Uppföljning: (UN, KDN)

Förskolor och skolor i Södertälje kommun har kommit olika långt i arbetet med verksamhetsidéer. Förskolans gemensamma verksamhetsidé har under året fått ett större fotfäste i verksamheten och nästa steg är att fördjupa verksamhetsidéen genom att ta fram en konkretiserande dokument kring denna. Skolornas olika verksamhetsidéer skiftar i genomslag men samtliga enheter jobbar aktivt med frågan. Det finns framgångsrika exempel i form av exempelvis Rosenborgsskolan, Oxbacksskolan, Wendela Hebbegymnasiet och Morabergs Studiecetrum. Kontorets förväntansstrukturer för olika personalkategorier har uppdaterats under året och dessa lämnar även utrymme för enhetslokala förväntansstrukturer och krav som självklart ska användas i relation till specifika verksamhetsidéer. Det har skett förbättringar inom detta område under året och ledarskapet i våra förskolor och skolor är generellt skarpare utifrån respektive verksamhetsidé och strävan efter rätt kompetenser. En förklaring till detta är att det systematiska kvalitetsarbetet är betydligt mer förankrat och genomsyrar allt större delar av verksamheten.

-
2. *En lärande organisation som kännetecknas av samarbete och erfarenhetsutbyte.* Ledare och medarbetare i förskolor och skolor ska säkra att olika åtgärder främjar en kultur där man lär av varandra.

Uppföljning: (UN, KDN)

Förskolan har sedan länge, utifrån en etablerad organisation med arbetslag, kännetecknats av samarbete och flexibilitet. Möjlighet till erfarenhetsutbyte finns via både lokala och övergripande nätverk och grupper. Effekten och spridningen utåt i hela verksamheten måste dock säkerställas och öka. Här har förskollärarna med särskilt utvecklingsuppdrag en viktig roll att spela som förebild och modell. Inom grund- och gymnasieskolorna har samarbetet ökat och så även det kollegiala lärandet. Varje förstelärare har ett skriftligt formulerat uppdrag och leder ämnesgrupper, där arbetet med att utveckla och förändra undervisningen med utgångspunkt från elevernas resultat, är i fokus. Grundskolans förstelärare träffas övergripande 6 ggr/läsår för att dela och sprida erfarenheter men också i syfte att utmana varandra så att förändringsarbetet fortsätter. Genomförda insatser och dess effekter följs regelbundet upp i olika forum. Uppföljning och utvärdering behöver stärkas och synliggöras och tydligare

kopplas samman med barns och elevers lärande och utveckling. Överlag kan den lärande och ansvarsstagande kulturen förbättras inom samtliga verksamheter, för att alla medarbetare ska bli en del av detta.

---

3. *En mål- och resultatstyrning som kännetecknas av ansvarstagande på alla nivåer.* Ledare och medarbetare i förskolor och skolor ska säkra att ständiga förbättringsåtgärder vidtas utifrån resultat och analyser.

Uppföljning: (UN, KDN)

Återkommande resultatuppföljningar och utvärderingar genomförs nu på ett mer systematiskt sätt inom samtliga verksamheter. Det har medfört att ledning och förskollärare/lärare har en större kunskap och medvetenhet om barnens och elevernas kunskapsutveckling. Inom förskolan utvecklas arbetet med pedagogisk dokumentation och förskolans journaler men det finns mer att göra. Forskare från Stockholms universitet ska bland annat genomföra ett forskningsprojekt kring dessa med start under hösten 2015. Skolorna i kommunen har fördjupat arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet och därmed även resultatuppföljningen. Mer riktade insatser kan dock sättas in i ett tidigare skede. Kommande läsår ska bland annat varje skola i år F-3 ha en tydlig tidsplan för resultatuppföljning, vilka åtgärder som vidtas utifrån detta samt hur åtgärderna följs upp. Vidare ska Resurscentrums riktade insatser särskilt prioriteras utifrån en analys av resultaten på skolorna.

---

4. *En kvalitet i undervisningen som kännetecknas av likvärdighet.* Ledare och medarbetare i förskolor och skolor ska säkra att olika åtgärder utvecklar en samsyn om uppdrag, metoder och framgångsfaktorer.

Uppföljning: (UN, KDN)

Ett gediget utvecklingsarbete kring att stärka kvalitén i undervisningen pågår inom samtliga verksamheter. Pedagogistor, ateljéristor, förskollärare med särskilt utvecklingsuppdrag, förstelärare och utvecklingslärare är exempel på satsningar som gett god effekt och det är satsningar som fortsätter även framöver. Inom vissa områden måste uppdragen och uppföljningen av insatserna bli tydligare. Tvåläraarmodellen har fortsatt utvecklats och kommer fortsätta att utvecklas utifrån att en förändrad undervisningsmetod och ett förändrat arbetssätt ska tydliggöras. Det kollegiala lärandet som pågår inom ämnesgrupperna i grund- och gymnasieskolan bidrar till en likvärdighet inom skolorna. Ett annat exempel på ökad likvärdighet mellan skolorna är t.ex. arbetet med sambedomning och rättning av olika delprov inom de nationella proven för årskurs 3, 6 och 9. Överlag måste dock skolorna bli bättre på att anpassa undervisningen efter elevernas behov och förutsättningar. Mycket har blivit bättre utifrån vårt tydliga systematiska kvalitetsarbete men mycket kan fortsättningsvis bli bättre.

---

5. *Förskolan ska utveckla den pedagogiska dokumentationen och det normkritiska förhållningssättet. I båda fallen handlar det om att få en fördjupad kunskap om arbetet med förskolans prioriterade kunskapsområden och vilka effekter arbetet får för barnens utveckling. Förskolan behöver också vidta åtgärder för att öka andelen förskollärare i verksamheten. Slutligen ska förskolorna utveckla sin verksamhet utifrån en gemensam verksamhetsidé, Reggio Emilia pedagogiken.*

Uppföljning: (UN, KDN)

Alla förskoleområden har idag framtagna och områdesgemensamma verktyg för pedagogisk dokumentation. De centrala pedagogistorna och ateljéristorna har särskilt utvecklat detta i de områden som de verkat. Det normkritiska arbetet har under året pågått inom hela verksamheten, dock med olika grader av fördjupning. Medvetenheten om det normkritiska har ökat i organisationen, bland annat utifrån insatser av de normkritiska piloterna, men arbetet måste bli mer konkret framöver – att lämna diskussioner om förhållningssätt och istället fokusera på arbetssätt.

Förskolorna i kommunen jobbar aktivt för att öka andelen förskollärare. Det är ett mycket svårt uppdrag då bristen på förskollärare är stor i länet. En del i att föra fram Södertälje som en attraktiv arbetsgivare handlar om att påvisa det gemensamma, tydliga och strukturerade systematiska kvalitetsarbetet som pågår i verksamheten. En annan del handlar om att påvisa de karriärmöjligheter som finns. Vare sig det rör sig om möjligheten att bli pedagogista, ateljérista, förskollärare med särskilt utvecklingsuppdrag, enhetschef eller förskolechef så finns det goda möjligheter för kompetenta och drivande förskollärare att ta ytterligare ansvar i sin profession.

Den gemensamma verksamhetsidén för Södertäljes kommunala förskolor har under året förankrats och utvecklandet av exempelvis projekterande arbetssätt, pedagogiska miljöer och ateljékultur är tydlig. För att ytterligare förtydliga verksamhetsidén ska ett diskussionsunderlag tas fram för samtliga i organisationen och

detta ska visa vad verksamhetsidén innebär mer konkret och verksamhetsnära. Utifrån detta är förhoppningen att ett skarpare formulerat gemensamt ställningstagande kan tas fram.

---

6. **Grundskolan** ska stärkas i alla årskurser, men med ett särskilt fokus på att ge en bra start för alla elever genom hög kvalitet i årskurs 1-3. Särskilda satsningar ska säkra att fler elever lär sig grunderna i svenska och matematik de första skolåren. Grundskolan ska också utveckla mottagandet och arbetet med nyanlända så att det blir mer flexibelt och behovsanpassat. Likaså ska grundskolan vidta åtgärder för att öka studiemotivationen hos eleverna. Fler skolor ska under perioden genomföra modeller för ett tvåläraresystem i klassrummet. Alla skolor ska utifrån sina respektive verksamhetsidéer bidra till ökade valmöjligheter och därmed minskad segregation. Slutligen ska fritidsverksamheten utvecklas och integreras i verksamheten så att den främjar elevernas målpuppfyllelse.

Uppföljning: (UN, KDN)

Under året har F-3-satsningen fortsatt inom grundskolan. Ett antal utvecklingslärare och specialpedagoger har arbetat med särskild inriktning mot resultatuppföljning och tidiga insatser i år F-3. Fler förstelärare är utsedda och på varje grundskola finns en förstelärare i år F-3. Utvecklingsgrupper med representanter från förskoleklass och fritidshem har haft föreläsningar och workshops med fokus på matematik och litteracitet.

Det finns en systematisk uppföljning där resultat analyseras och följs upp. Även resultaten på de nationella proven har följts upp och sambedömning och rättning av delar av de nationella proven i årskurs 3 har genomförts. Som ett resultat av detta, och även av föregående års arbete i kommunens F-3-satsning, har resultaten förbättrats för eleverna i årskurs 3 på de skriftliga delarna av de nationella proven i svenska och i matematik. Sambedömning av skriftliga delprov i svenska och svenska som andraspråk har också prövats i år 6 och 9 och kommer att utökas våren 2016.

En kommungemensam arbetsgång för mottagande och gemensamma uppgifter för en första kartläggning av nyanlända elevers kunskaper har utarbetats. Dessa riktlinjer fungerar väl ute på våra skolor. En struktur för uppföljning av studiehandledning har prövats under året och kommer framöver att användas på samtliga skolor. För att öka studiemotivationen hos eleverna har fokus under året varit på tydliga och höga förväntningar samt att elever ska göras mer delaktiga i sitt lärande och i sin skolgång. Lärarna har utvecklat ett mer formativt arbetssätt och synliggjort lärandet för eleverna. Eleverna är nu överlag mer delaktiga och mer medvetna om sin egen kunskapsutveckling samt vart de är på väg. En gemensam lektionsstruktur har utarbetats på flertalet skolor vilket bidragit till mer förutsägbarhet och ännu tydligare förväntningar för såväl elever som lärare.

För att öka studiemotivationen har även 30 elever från tre olika skolor deltagit i sommarhögskola.

Två-/flerläraresmodeller finns idag på de allra flesta skolor, dock i varierande omfattning. Tre skolor är på väg att genomföra modellen inom samtliga årskurser. För att utveckla undervisningen utifrån tvåläraresmodellen utarbetade en arbetsgrupp en stödstruktur för att utveckla arbetsmetoder/metodik utifrån andra förutsättningar än mer traditionell undervisning. Den strukturen kommer samtliga skolor att arbeta med under läsåret 15/16.

Under året har skolornas arbete med respektive verksamhetsidé fortsatt. Det är ett arbete som tar lite tid, men det finns goda exempel. Rosenborgsskolan har t.ex. lyckats väl med sin idrottsprofil och har idag ett utarbetat samarbete med flertalet idrotter och idrottsklubbar. Skolan har ökat sitt elevantal och detta mycket tack vare den utarbetade verksamhetsidén.

Fritidsverksamheten i kommunen har under året haft regelbundna kommunövergripande utvecklingsmöten, kompetensutveckling har riktats till samtliga medarbetare inom fritidshemmen med fokus på planering och uppföljning, en gemensam aktivitetsplaneringsmall har utarbetats utifrån kunskapsmålen i styrdokumentet och en uppföljningsmall är framtagen för att utvärdera effekterna av dessa aktiviteter på barnens kunskapsutveckling. Från och med höstterminen 2015 ingår fritidshemmen i utvecklingsarbetet inom ramen för F-3 satsningen och har samma fokus på tidig läs-, skriv- och matematikinläring och på hur arbetet på fritidshemmet kan stärka elevernas lärande.

---

7. **Gymnasiet** ska organiseras så att den möter de behov som finns i Södertälje och ger ett gott utbud till de elever som bor i kommunen. Den ska också anpassas till den samordnade gymnasierregion Södertälje är en del av. Ett anpassningsprogram ska tas fram. Södertäljes gymnasieskolor ska utveckla samarbetet

med näringslivet och lokala idrottsföreningar i en strävan att erbjuda attraktiva skolor och program. De yrkesförberedande programmen ska stärka samarbetet med branschnära företag och organisationer och erbjuda eleverna sommarjobb. De studieförberedande programmen ska stärka det globala perspektivet och bättre utnyttja de resurser som finns i kommunen med ett starkt näringsliv, språkkompetens och internationella kontakter. Samordningen mellan gymnasieskolorna och den kommunala vuxenutbildningen ska öka för effektivast möjliga användning av för respektive verksamhet avsedda resurser.

Uppföljning: (UN, KDN)

Gymnasieskolornas programutbud ses kontinuerligt över utifrån efterfrågan. Det händer ibland att program som erbjuds aldrig startas upp då efterfrågan saknas eller är för liten. På samma sätt kan program utökas inför läsår då efterfrågan är större än väntat. Ansvariga för gymnasieskolan i Södertälje träffar övriga kommuner inom Södertörn men något samarbete kring programutbud har inte kommit till stånd. Gymnasieskolan i Södertälje har under året fortsatt anpassningen till ett vikande elevunderlag. Även framöver blir det en utmaning att dimensionera gymnasieskolans erbjudande efter den efterfrågan som finns. Inom kort vänder den demografiska utvecklingen och då ökar behovet av gymnasieplatser återigen. En större samverkan med de fristående gymnasieskolorna i kommunen planeras utifrån ett gemensamt ansvarstagande och samarbete kring programutbud. Tanken är inte att gymnasieskolorna i kommunen ska konkurrera med varandra utan snarare komplettera varandra.

Gymnasieskolan erbjuder även fortsättningsvis nationellt godkända idrottsutbildningar (NIU), och samarbete finns idag med lokala idrottsföreningar inom ishockey, basket, fotboll, innebandy och simning. Samarbetet med arbetslivet och olika branscher är viktigt inom hela gymnasieskolan men kanske särskilt inom yrkesprogrammen. Det pågår ett utvecklingsarbete för att få en tydligare koppling till dessa. Under året har ett strategidokument tagits fram innehållande riktlinjer för att skapa en gemensam utgångspunkt i grund- och gymnasieskolans arbete med att ge eleverna en fördjupad kunskap om olika studieval samt om arbetslivsfrågor och kommunens näringsliv. Målet är att fler elever efter avslutad skolgång går vidare till arbetslivet eller högre studier. De branschnära kontakterna inom yrkesprogrammen ger samtidigt eleverna stora möjligheter till sommarjobb.

Det globala perspektivet finns på båda kommunens gymnasieskolor med högskoleförberedande program. Wendela Hebbegymnasiet har inom kulturområdet sedan länge samarbete och utbyte med flertalet länder. Täljegymnasiet har via ett Erasmusprojekt utbyte med skolor i England, Finland, Polen och Spanien. På Täljegymnasiet finns inom ekonomiprogrammet något som heter "Diplomerad gymnasieekonom", och en del i att uppnå denna diplomering handlar om att göra sitt gymnasiearbete i samarbete med ett externt företag.

När det gäller samordningen mellan gymnasieskolorna och den kommunala vuxenutbildningen finns det svårigheter då så liten del av den kommunala vuxenutbildningen bedrivs i egen regi. Under året har därför ingen ökad samordning skett. Vidare finns det ett förslag avseende omorganisation av kommunens arbetsmarknadsverksamhet och vuxenutbildning samt SFI. Framtida samordning och samverkan påverkas av beslutet i denna fråga.

Gymnasieskolan i Södertälje arbetar med rätt frågor och har vidtagit åtgärder som lett till förbättringar, men det finns mer att göra.

Lägesbedömning sammantaget för området Utbildning: *Ok*

Näringsliv och högskola

KF-mål 1

Tillväxten och konkurrenskraften hos Södertäljes företag ska öka.

Uppföljning: (KS/näringsliv)

Utvecklingen bland Södertäljes företag har senaste åren gått i positiv riktning vad gäller tillväxt och branschbalans. Näringslivet i Södertälje växer mer än riksgenomsnittet både i lönsamhet och i antal anställda. Utvecklingen följs upp årligen med hjälp av bl.a. SCB och Bisnode Simpler.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: *Bra*

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Tillväxten och jobben är beroende av att Södertälje fortsätter att utvecklas och uppfattas som en attraktiv plats för företag, besökare, boende och studenter. Marknadsföring med riktade budskap om fördelarna att välja Södertälje ska genomföras mot dessa målgrupper.*

Södertälje behöver en diversifierad branschstruktur för att minska sårbarheten på arbetsmarknaden. Fokus ligger på små och medelstora företag i flera branscher. Företagare ska ta steget att utveckla sina företag i Södertälje. Innovationssystemet har en viktig roll att stödja nya affärsidéer samt att utveckla tillväxtföretag. Utveckling av företagsområden är viktig för att nya företag ska kunna etablera sig i Södertälje. Ett exempel på det är satsningen på Södertälje Science Park där vi skapar en knutpunkt för samverkan inom life science, hållbar produktion och hållbara livsmedel mellan näringsliv, akademi och det offentliga. En plan ska tas fram för förbättringar i den fysiska miljön i området och hur det går att stärka sambandet mellan Södertälje Science park och centrum.

Uppföljning: (KS/näringsliv)

Samarbetet med aktörer inom ramen för Södertälje Science Park har intensifierats. Arbetet med samarbetspartners inom det s.k. innovationssystemet utvärderas och utvecklas. En samverkanplan för entreprenörsorganisationerna har tagits fram som utgångspunkt för att våra samarbeten ska leda till att det lokala näringslivets behov av rådgivande och stödjande insatser tillgodoses.

Plan för att stärka sambandet mellan Södertälje Science Park och centrum pågår inom projektet Södertälje – City i Samverkan. Ett arbete som kommer att stärka KTH-satsningen och öka Södertäljes attraktivitet som utbildningsstad.

Södertälje Science Park, Södertälje – City i Samverkan och Almnäs Stockholm Syd är exempel på den utveckling av företagsområden som just nu sker i Södertälje.

-
2. *Almnäs har ett av Sveriges bästa lägen för logistik och industri då området ligger som en infrastrukturpunkt för hamn, järnväg och sedan hösten 2014 också för motorväg. Hur Stockholm Syd/Almnäs och Södertälje Hamn kan förstärka varandras utvecklingsmöjligheter ska särskilt utredas.*

Uppföljning: (KS/näringsliv, Telge)

Kommunstyrelsen kompletterade under sommaren 2015 uppdraget med ett uppdrag om att utarbeta en strategiskt plan för att ytterligare utveckla Södertälje som en knutpunkt för industri, handel och varuförsörjning i Stockholmsregionen. Inom ramen för uppdraget utreddes under 2015 hur Almnäs och Södertälje Hamn kan förstärka varandras utvecklingsmöjligheter. Den strategiska planen redovisades på kommunstyrelsen i jan 2016 med beslutet att komplettera utredningen och återkomma med slutredovisning april 2016.

KF-mål 2**Antalet företag, arbetsställen och anställda i Södertälje ska öka.****Uppföljning: (KS/näringsliv)***Antalet arbetsställen ska öka*

År 2012 var antal arbetsställen 7 429 st. (SCB Näringslivsregionalt).

År 2013 var antal arbetsställen 7 572 st. (SCB Näringslivsregionalt).

År 2014 var antalet arbetsställen 7 613 st. (SCB Näringslivsregionalt)

Uppföljning:

År 2015 var antalet arbetsställen 7 663 st. (SCB Näringslivsregionalt)

Antalet anställda ska öka med 500 personer per år

År 2012 var antal anställda 44 197 st. (SCB Näringslivsregionalt).

År 2013 var antal anställda 44 098 st. (SCB Näringslivsregionalt).

År 2014 var antal anställda 43 925 (SCB Näringslivsregionalt).

Uppföljning:

År 2015 var antal anställda 45 648 st. (SCB Näringslivsregionalt)

Antalet inflyttade arbetsställen ska öka i förhållande till 2013.

År 2012 var antalet inflyttade arbetsställen 217 st. (SCB Näringslivsregionalt).

År 2013 var antalet inflyttade arbetsställen 234 st. (SCB Näringslivsregionalt).

År 2014 var antalet inflyttade arbetsställen 215 st. (SCB Näringslivsregionalt).

Uppföljning:

År 2015 var antalet inflyttade arbetsställen 265 st. (SCB Näringslivsregionalt)

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Bra**KF-mål 3****Företagsklimatet i Södertälje ska förbättras (exempelvis bemötande, tillgänglighet och effektivitet).****Uppföljning: (KS/näringsliv)***Kommunen använder NKI-mätningen som utgångspunkt i förbättringsarbetet i samtliga processer. NKI ska öka inom samtliga områden och följa ambitionerna i SBA.*

SBA-mätning av Nöjd Kund Index mäter följande aspekter: information, tillgänglighet, bemötande, kompetens, rättsäkerhet och effektivitet inom följande områden. (SBA har som långsiktigt mål angett NKI 75 för samtliga områden).

En uppföljning avseende 2014 har genomförts under 2015. Medelvärdet var då 62 (67 för 2013) för de olika myndighetsområdena. Åtgärder för att höja värdet pågår på respektive berört kontor.

Uppgifter avseende 2014. Siffror inom parentes avser 2013

Brandtillsyn NKI 78 (79)

Bygglov NKI 53 (56)

Markupplåtelse NKI 63 (68)

Miljötillsyn NKI 65 (65)

Serveringstillstånd NKI 58 (65)

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Har brister

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Södertälje kommun arbetar för att underlätta för företag att växa och verka i kommunen. Service och bemötande till företag ska utvecklas och hålla mycket hög kvalitet inom hela kommunförvaltningen med tydliga och effektiva handläggningsprocesser.*

Uppföljning: (KS/näringsliv)

Arbete pågår inom kontoren för att öka service och bemötande. Under våren har en intern utbildningsinsats genomförts, "Företagsvärd i Södertälje", med syfte att öka kunskap, samverkan och kvalitet till företagen. I handlingsplanarbetet för 2016 som utgår ifrån Näringslivsstrategin 2016-2022 kommer specifika aktiviteter för att förbättra kommunens service och bemötande till företagen att genomföras och involvera de berörda kontoren.

KF-mål 4

Antalet utbildningar och studenter vid Campus Telge ska öka

Uppföljning: (KS/näringsliv)

Under 2015, siffror inom parantes avser 2014, var det 475 (370) programstudenter på Campus Telge varav 123 är studenter inom yrkeshögskolan. KTH-studenterna var 516 (611). Det innebär att det finns totalt 991 helårsstudenter i Södertälje som på något sätt är knutna till KTH eller Campus Telge. Övriga registrerade studenter som använder lokaler och tentamensmöjligheter på Campus Telge var 362 (230)

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Ok

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Kommunens satsning på Campus Telge ska bidra till att stärka kompetensförsörjningen till arbetsmarknaden genom att utöka det lokala utbudet av högre utbildning där YH-utbildningar är en del, anpassat till regionala och lokala behov. Kompetensförsörjningen ska ske genom ett nära samarbete mellan kommunen, näringslivet och utbildningsaktörer. Campus Telge ska medverka till att utveckla ett kunskapscentrum för utbildning, forskning och entreprenörskap. Näringslivets behov av olika yrkeskompetenser ska tillgodoses genom en tätare samverkan mellan olika utbildningsaktörer och det lokala näringslivet. Detta gäller såväl grundskolan, gymnasieskolan, kommunala vuxenutbildningen och högskolan. En nära samverkan med näringslivet i hela utbildningssystemet är viktigt, inte minst för att visa eleverna vilka möjligheter som finns.*

1.

Uppföljning: (KS/näringsliv)

Antalet studenter på Campus Telge har ökat och ökningen har framförallt skett inom yrkeshögskoleprogrammen. Flytten till Snäckviken 2014/2015 har varit väldigt uppskattad av studenterna. KTH får under kommande åren fler studenter och flyttar till Snäckviken 2017, men många av KTH-studenterna väljer redan nu att använda sig av möjligheten att boka grupprum och bedriva självstudier i Campus Telges lokaler.

Under 2015 har flera nya samarbeten initierats för att möta behovet av kompetensförsörjning och utbildning.

-
2. *Näringslivets behov av olika yrkeskompetenser ska tillgodoses genom en tätare samverkan mellan olika utbildningsaktörer och det lokala näringslivet. Detta gäller såväl grundskolan, gymnasieskolan, kommunala vuxenutbildningen och högskolan. En nära samverkan med näringslivet i hela utbildningssystemet är viktigt, inte minst för att visa eleverna vilka möjligheter som finns.*

Uppföljning: (KS/näringsliv, ALN, UN)

UN

För att öka samverkan mellan skola och arbetsliv pågår ett stort utvecklingsarbete med kommunens skolor och studie- och yrkesvägledare. Ett strategidokument har tagits fram där syftet bland annat är att eleverna i grund- och gymnasieskolan ska få fördjupad kunskap om arbetslivsfrågor och kommunens näringsliv. Målet är bland annat att få till en större matchning med just arbetslivet. Ett område i strategidokumentet berör specifikt samarbetet mellan skola och arbetsliv och ett antal riktlinjer/åtgärder finns framtagna. Inom grundskolan ska exempelvis eleverna söka sina praktikplatser själva genom att presentera sig med ett personligt brev och ett CV

och lärare och elev ska arbeta fram konkreta uppgifter som eleven gör inför, under och efter praktikperioden som har tydliga kopplingar till framtida studie- och yrkesval. Inom gymnasieskolan ska skolorna bjuda in företrädare för arbetslivet som kan ge eleverna viktiga kunskaper och erfarenheter att ta med sig inför kommande studie- och yrkesval. Undervisningen ska även bidra till att utveckla elevernas kunskaper om arbetslivet och ta tillvara på elevernas erfarenheter.

Uppföljning: (KS/näringsliv, ALN, UN)

ALN

Den kommunala vuxenutbildningen samverkar med Campus Telge och näringslivet, främst i samband med ansökningarna om Yrkeshögskoleutbildningar.

Uppföljning av övrig inriktning i Mål och budget

- 1. En strategi för utvecklingen av hållbar livsmedelsproduktion och förädling i kommunen ska tas fram och kompetensen inom landsbygdsutveckling ska stärkas.*

Uppföljning: (KS/näringsliv, UN/Kostenheten)

UN

Strategiarbetet utgår från uppbyggnaden av Södertälje Science Park och profilspåret "Hållbara livsmedel", där kommunens kostenhet är en drivande part. Den 1 september 2015 startade regionalfondsprojektet "Matlust" där möjlighet ges för att fortsätta utveckla profilen och strategiarbetet kopplat till målet.

KS

KTH är samverkanspartner i projektet MatLust och driver ett Leanprogram för verksamhetsutveckling av företagen och ett projekt där KTHs studenter hjälper de deltagande livsmedelsföretagen att förbättra sina produkter med ett fokus på förpackningarna.

Lägesbedömning sammantaget för Näringsliv och högskola: OK

Arbete och försörjning

KF-mål 1

Andelen Södertäljebor som uppbär försörjningsstöd ska minska.

Uppföljning: (SN, ALN)

SN

Andelen södertäljebor som uppbär försörjningsstöd har minskat jämfört med förra året med 0,4 procentenheter. I december 2015 var det 6,2 procent som har uppburit försörjningsstöd, att jämföra med december 2014 som då låg på 6,6 procent. Genom internutbildning och bättre egenkontroll säkerställs att rätt utbetalning görs i allt större utsträckning. Ett förändrat arbetssätt som innebär fler fysiska möten med försörjningsstödstagare har också bidragit till att vända den negativa trenden

ALN

Personer med svag förankring på arbetsmarknaden ska förberedas för att kunna ta del av Arbetsförmedlingens insatser i syfte att få sin försörjning genom arbete eller studier.

- Minst 55 procent av deltagarna som avslutas från arbetslivskontorets arbetsmarknadsåtgärder ska gå till egen försörjning eller åtgärd inom Arbetsförmedlingen. (2014: 38 %)

Resultat: 33 procent av deltagarna som avslutats under 2015 från Arbetslivskontorets arbetsmarknadsåtgärder har gått till egen försörjning eller åtgärd inom Arbetsförmedlingen.

- Andel deltagare som genomför sin insats i arbetslivskontorets arbetsmarknadsåtgärder utan avbrott ska vara minst 95 procent. (2014: 89 %).

Resultat: 92 procent av deltagarna har genomfört sin insats i Arbetslivskontorets arbetsmarknadsåtgärder utan avbrott.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Ok

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

SN

Att prioritera det påbörjade arbetet med målsättningen att öka antalet fysiska möten med försörjningsstödstagare och fortsätta analysera avvikelser varje månad för egenkontrollen av utbetalningar för att tidigt fånga felaktigheter.

ALN

Arbetsmarknadsinsatserna behöver breddas för att täcka de behov som finns. I och med att projektet MAP 2020 går in i genomförandefas under 2016 kommer ett bredare utbud av arbetsmarknadsinsatser kunna erbjudas.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Riktlinjerna för försörjningsstöd är tydliga med arbetslinjen, det vill säga jobb först. Den enskilda individen ska aktivt medverka till sin egen etablering på arbetsmarknaden inom regionen och hela riket. Samverkan med övriga aktörer ska utvecklas för att personer med rehabiliteringsbehov ska få rätt stöd. Att delta i överenskommen insats är ett krav för att erhålla försörjningsstöd.*

Uppföljning: (SN, ALN)

SN

Rehabprojektet behöver fortsätta utveckla så fler får ersättning från rätt myndighet. Förankring av projektet hos de olika myndigheterna pågår.

ALN

Arbetslivsnämnden följer upp närvaro inom samtliga arbetsmarknadsinsatser och eventuell ogiltig frånvaro rapporteras till försörjningsstöd via Fia.

KF-mål 2**Antalet hushåll med långvarigt bidragsberoende ska minska.****Uppföljning: (SN, ALN)****SN**

Rehabprojektet utvecklas där Försäkringskassan är en viktig part, Hälso- och sjukvård och arbetsförmedlingen deltar också. Arbetet följer planeringen och utvecklas positivt. Arbetet pågår intensivt och prioriterat med målgruppen men förändringsprocesserna tar lång tid och effekterna uppnås i långsammare takt än väntat. Antal försörjningsstödstagare har minskat överlag. 2013 och 2014 var det framförallt personer med kortvarigt bistånd som kom ut i egen försörjning. Under 2015 ser vi att minskningen även sker i gruppen långtidsberoende. Minskningen har dock varit liten, och arbetet med att förkorta tiden med försörjningsstöd fortsätter.

ALN

Utifrån antagandet att personer som uppburit försörjningsstöd under lång tid också i hög grad står längre ifrån arbetsmarknaden så bidrar nämnden till måluppfyllelsen genom att bedriva verksamhet som förbereder deltagarna för insatser via Arbetsförmedlingen.

- Andel deltagare som efter insats (exklusive Branschspåret på AME) inom arbetslivsnämnden påbörjar program på Arbetsförmedlingen ska vara minst 25 procent. (2014 delårsbokslut: 12 %).

Resultat: 6 procent (26 personer) har efter insats i någon av kontorets verksamheter gått vidare till insats hos Arbetsförmedlingen, vilket gör att målet inte uppfyllts.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: *Har brister*

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:**SN**

Fortsätta utveckla Rehabprojektet så fler får ersättning från rätt myndighet. Förankring av projektet hos de olika myndigheterna pågår.

ALN

Ett gemensamt arbete med Arbetsförmedlingen sker kontinuerligt på olika nivåer i syfte att utveckla samverkansformerna.

KF-mål 3**Antalet unga med försörjningsstöd ska minska.****Uppföljning: (SN, ALN)****SN**

Det intensiva arbetet riktat mot unga vuxna under 25 år har fortsatt under året. Arbetet har gett resultat och antalet unga vuxna med försörjningsstöd har minskat ytterligare sedan 2014, från genomsnitt 195 per månad till 170 per månad.

ALN

Arbetslivsnämnden ska genom samverkan inom "Ung i Tälje" arbeta för att unga personer som uppstår försörjningsstöd får insatser via Arbetsförmedlingen eller på annat sätt når egen försörjning.

- Andelen ungdomar som efter insats går till egen försörjning ska vara minst 40 procent. (2014 delårsbokslut: 43 %).

Resultat: 26 procent av 85 personer

- Andelen ungdomar som genomför sin insats utan avbrott ska vara minst 90 procent. (2014 delårsbokslut: 78 %).

Resultat: 92 procent av 92 personer

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Samverkan inom Ung i Telge har fortsatt under 2015. Nämnden kommer att bidra till måluppfyllelsen genom samverkan som sker genom Ung i Telge.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: *Ok*

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Arbetet med att minska ungdomsarbetslösheten ska fortsätta, bland annat inom "Ung i Telge", Telge Tillväxt samt genom att erbjuda feriepraktik i samverkan med gymnasieskolan. Grundskolan, gymnasieskolan, kommunala vuxenutbildningen och högskolan behöver ha nära samverkan med näringslivet.*

Uppföljning: (ALN, UN)

ALN

Samverkan inom Ung i Tälje har fortsatt under 2015. Information om feriepraktiken spreds med stöd av gymnasieskolan och samverkan med yrkesprogrammen har skett rörande ferieentreprenörsspåret inom feriepraktiken. Den kommunala vuxenutbildningen samverkar med näringslivet, bland annat i ansökningarna om Yrkehögskoleutbildningar.

UN

Det pågår ett stort utvecklingsarbete med kommunens skolor och studie- och yrkesvägledare. Målet är att fler elever ska göra val som passar de bättre och att det blir en större matchning med arbetslivet så att fler elever går vidare till anställning och/eller högre studier. Ett strategidokument har tagits fram där syftet bland annat är att eleverna i grund- och gymnasieskolan ska få en fördjupad kunskap om olika studieval samt en fördjupad kunskap om arbetslivsfrågor och kommunens näringsliv. Strategidokumentet berör exempelvis områden som övergången mellan grund- och gymnasieskolan samt samarbetet mellan skola och arbetsliv. Bland åtgärderna finns att studie- och yrkesvägledare inom grundskolan fått ett utökat uppföljningsansvar och ska bevaka alla elever till och med 31 oktober för att säkerställa att alla elever kommit in på gymnasieskolan. Vidare ska alla elever inom kommunens grundskolor erbjudas möjlighet att vara på praktik och gymnasieskolan ska bjuda in företrädare för arbetslivet som kan ge eleverna viktiga kunskaper och erfarenheter att ta med sig inför kommande studie- och yrkesval.

En annan åtgärd med liknande syfte är kommunens satsning på sommarhögskola. Grundskolan deltar för fjärde året i detta och gymnasieskolan för andra året. Sommaren 2015 har 30 elever från årskurs 7 deltagit och 25 elever från gymnasieskolans årskurs 1. Sommarhögskolan handlar om att eleverna ska få uppleva hur det är att studera på högskola, att få komma in i en studiemiljö som man inte är van med. Sommarhögskolan pågår i 8 dagar och bedrivs i projektform där självständigt arbetet varvas med grupparbeten. "Ung i Tälje" är en insats för att fånga upp de unga i kommunen som varken studerar eller arbetar. Då "Ung i Tälje" inte får bedriva skola så sker detta bland annat i samverkan med gymnasieskolan i kommunen. Morabergs studiecenter kopplas in då individuellt anpassad undervisning behövs.

KF-mål 4

Andelen deltagare inom kommunala arbetsmarknadsinsatser som avslutas till egen försörjning eller program på arbetsförmedlingen ska öka.

Uppföljning: (ALN)

Minst 55 procent av deltagarna som avslutas från arbetslivskontorets arbetsmarknadsåtgärder ska gå till egen försörjning eller åtgärd inom Arbetsförmedlingen. (2014: 38 %).

Resultat: 33 procent av deltagarna som avslutats under 2015 från Arbetslivskontorets arbetsmarknadsåtgärder har gått till egen försörjning eller åtgärd inom Arbetsförmedlingen.

Andel deltagare som genomför sin insats i arbetslivskontorets arbetsmarknadsåtgärder utan avbrott ska vara minst 95 procent. (2014: 89 %).

Resultat: 92 procent av deltagarna har genomfört sin insats i Arbetslivskontorets arbetsmarknadsåtgärder utan avbrott.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: *Har brister*

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Arbetsmarknadsinsatserna behöver breddas för att täcka de behov som finns. I och med att projektet MAP 2020 går in i genomförandefas under 2016 kommer ett bredare utbud av arbetsmarknadsinsatser kunna erbjudas.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Utifrån den samverkansöverenskommelse som finns mellan kommunen och Arbetsförmedlingen ska samarbetet utvecklas. En roll- och arbetsfördelning som medför ett effektivt resursanvändande ska vidareutvecklas. Kommunen ska i sitt arbete prioritera personer som är i behov av omfattande insatser för att komma i egen försörjning.*

Uppföljning: (ALN, SN)

ALN

Arbetslivsnämnden har kontinuerliga samverkansmöten i olika forum och på olika nivåer för att hitta effektiva flöden och insatser.

---

2. *Kommunen ska inom sitt ansvarsområde samarbeta med Arbetsförmedlingen i genomförande och uppföljning av etableringsprogrammet.*

Uppföljning: (ALN)

Arbetslivsnämnden genomför insatser som i etableringsprogrammet vilar på kommunens ansvar i form av Utbildning i Svenska för invandrare (SFI) och samhällsorientering. Vidare finns samordnarresurs inom SFI som har till uppgift att samordna samarbetet.

KF-mål 5

Resultaten inom vuxenutbildningen ska förbättras.

Uppföljning: (ALN)

Mål Sfi

- Samtliga studerande som slutför sina kurser ska uppnå godkända betyg. (2014: 94 %)
Resultat: 94 procent har slutfört sina kurser med godkända betyg.
- Andelen studerande som slutför sina kurser med ett godkänt betyg inom utsatt tid ska vara minst 85 procent. (2014: 79 %)
Resultat: 80 procent har klarat sina kurser med ett godkänt betyg inom utsatt tid.

Mål grundläggande vuxenutbildning

- Andelen studerande som slutför kurser med godkända betyg ska öka jämfört med 2014. (2014: 98 %).
Resultat: 98 procent har slutfört sina kurser med godkända betyg.

Mål gymnasial vuxenutbildning

- Andelen studerande som slutför sina kurser med godkända betyg ska öka. (2014: 89 %)
Resultat: 86 procent har slutfört sina kurser med godkända betyg.

Mål yrkeshögskola

- Andelen som får arbete inom utbildningsyrket efter avslutad yrkeshögskoleutbildning ska vara 70 procent. (2014: 65 %)
Resultat: I de mätningar som genomförts under 2015 har 83 procent av de svarande sagt att de har ett arbete inom utbildningsyrket.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: *Har brister*

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Utveckla den kommunala vuxenutbildningen och skapa flera utbildningsplatser med ett tydligt fokus på yrkesutbildningar i samverkan med näringslivet och andra utbildningar som leder till jobb. Verksamheten ska möjliggöra att parallella insatser i större utsträckning kan erbjudas till arbetslösa Södertäljebor. Vuxenutbildningen ska samordna sin utbildning med Arbetsförmedlingen.*

Uppföljning: (ALN)

Det finns ett brett utbud av gymnasiala utbildningar varav en del kan läsas även på distans och därmed kombineras med andra aktiviteter.

-
2. *Kommunen ska prioritera arbetet med språkhöjande insatser.*

Uppföljning: (ALN)

Ett arbete med språkhöjande insatser i form av handledarutbildning och stöd för språkinlärning har genomförts i samband med kommunala arbetsmarknadsinsatser under 2015.

---

3. *En utredning av vuxenutbildningen och dess organisering ska genomföras. Förslag för att åstadkomma bästa möjliga resultat för eleverna och största möjliga utväxling av de för ändamålet avsatta resurserna ska läggas våren 2015.*

Uppföljning: (ALN)

En utredning av vuxenutbildningen och dess organisering är genomförd och presenterad för arbetslivsnämnden.

Uppföljning av övrig inriktning i Mål och budget

1. *Arbetsmarknadsinsatser bör stödja det lokala näringslivets behov och den inriktning som sker inom ramen för Södertälje Science Park.*

Uppföljning: (ALN)

Arbetsmarknadsinsatser i form av branschspåren samverkar nära det lokala näringslivet för att kunna tillgodo se behoven av arbetskraft.

---

2. *En kommundemensam rutin för sociala klausuler vid upphandlingar ska tas fram för att skapa praktik och arbetstillfällen för kommuninvånare som står utanför arbetsmarkanden.*

Uppföljning: (ALN, Telge)

Arbetslivskontoret har under året arbetat fram en kommundemensam rutin för sociala klausuler tillsammans med Telge Inköp. Ett pilotprojekt sker nu i samverkan med Telge inköp, för att i praktiken testa metoderna innan beslut om förändrade inköpsrutiner fattas.

Lägesbedömning sammantaget för området Arbete och försörjning: *Har brister*

Omsorg om barn, ungdomar och vuxna

KF-mål 1

Andelen öppenvårdsinsatser ska öka i förhållande till slutenvårdsinsatser.

Uppföljning: (SN)

De ökade öppenvårdsinsatserna når fler på hemmaplan. Verksamheterna ska fortsätta att utveckla anpassade insatser för målgruppernas behov för att nå måluppfyllelsen. Nya öppenvårdsinsatser som startat för barn och ungdomar är Nätverkslag och Krisstöd.

Inom Missbruksenheten har en särskild behandlingsgrupp startat för att möta personer med neuropsykiatriska diagnoser kombinerat med missbruk vilket bidragit till att fler får tillgång till insatser. Inom Socialpsykiatrien pågår en rad olika projekt för att strukturerat möta personer med ADHD-diagnos och personer med samsjuklighet.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Bra

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Öppenvårdsinsatser som Nätverkslag och Krisstöd är nya barn- och ungdomsinsatser. Öppenvården rekryterar i nuläget för att starta ett intensivteam som ska arbeta intensivt med flera barnfamiljer.

Barn och ungdom arbetar för att starta ett eller flera egna kommunala boenden för målgruppen för att kunna omplacera och ha en alternativ lösning för målgruppen ensamkommande barn framöver. I och med det stora inflödet av främst ensamkommande barn har alla resurser varit nödvändiga för att klara den dagliga verksamheten och fokus har flyttats från att minska placeringarna till att klara det akuta behovet.

De ökade öppenvårdsinsatserna når fler på hemmaplan. Verksamheterna ska fortsätta att utveckla anpassade insatser för målgruppernas behov för att behålla den positiva måluppfyllelsen. Inom Vuxenvården ligger man redan på en låg andel externa placeringar. Ytterligare minskning av externa placeringar skulle äventyra att de individuella behoven inte blir tillgodosedda. Säkerställa att våra interna boendeplatser i första hand når våra egna målgrupper. Strategiskt samarbeta med andra berörda kontor för att de som har behov av kommunkontrakt ska kunna få tillgång till det.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Barn och ungdomar ska ges förutsättningar att klara skola och yrkesliv. Insatser för barn och ungdom ska i första hand ges med utgångspunkt från befintliga nätverk och med tidiga insatser i öppenvård på hemmaplan.*

Uppföljning: (SN)

Utbildningsinsatser i nätverksarbete har genomförts samt ytterligare utbildningsinsatser för att motverka akuta placeringar. Mini-Maria har utökat sin informerande funktion och bl.a. besökt skolor och lämnat information om missbruk och möjliga insatser. Mini-Maria har en direktgång till sin verksamhet utan att utredning krävs. Öppenvården kan erbjuda familjer 3-samtal utan att det behövs beslut om utredning och insats. Familjer kan själva söka stöd som är av tillfällig karaktär och verksamheten har försökt prioritera denna möjlighet, även om öppenvården är hårt pressad. Barn och ungdom har under hösten tillsatt en tjänst som bland annat arbetar i ett samarbete med flera Södertörnskommuner gällande ”pappa grupper” för fäder som har barn som bevittnat våld. Förhoppning är att denna åtgärd kommer att kunna minska antalet anmälningar av barn som har bevittnat våld och motverka upprepade anmälningar i samma familj. Verksamheten har rekryterat en extra tjänst till barngruppsverksamheten, då det varit kö till grupperna. Det är grupper för barn till föräldrar med missbruk, barn till föräldrar med psykiska svårigheter och barn som bevittnat våld.

2. *Inriktningen inom vuxenvården ska vara stöd på hemmaplan i samverkan med andra aktörer för att alla ska kunna leva ett självständigt liv.*

Uppföljning: (SN)

Alla brukare som har behov av insatser från fler huvudmän/områden ska ha en samordnad individuell plan (SIP). Antalet SIP ökar och kvalitetssäkring av innehåll i SIP pågår. Stöd i studier och stöd i praktik (IPS) utvecklas och ökar i omfattning. Den interna boendekedjan inom missbruk i kombination med missbruksöppenvårdens interna behandlingsinsatser är har god effekt på missbruks och beroendeproblem visar uppföljning som grundar sig på ASI (Addiction Severity Index). Utbudet inom missbruksöppenvården breddas för att möta fler behov med särskild satsning på klienter med stora behov av att motiveras till behandling. Gemensam verksamhetsutveckling med landstingspsykiatri sker kontinuerligt med målgruppens förändrade behov i fokus. Psykopedagogiska program för att stärka individens egna förmågor är prioriterade i alla verksamheter och utbildnings/handledningsinsatser på dessa områden pågår. Utveckling av samordning/samarbete mellan vuxenheten, barn och ungdom samt försörjningsstöd har påbörjats.

KF-mål 2

Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov.

Uppföljning: (SN)

Insatsen "Rehabilitering i öppenvård" är "bred" och underlättar en individuell planering. Det innebär att alla enheter snabbt kan erbjuda en behovsanpassad insats. Utmaningen är att kunna erbjuda missbruksbehandling medan den sökande fortfarande är motiverad att börja behandling. Den relativt goda måluppfyllelsen tyder på att missbruks myndighet och missbruksöppenvården hittat former för samverkan kring klienterna som leder till att fler snabbt kommer in i öppenvården och påbörjar en insats.

Inom Barn och Ungdom var resultaten lite lägre i början av året och verksamheten låg inte i fas med målet. En skärpning resulterade i att målet uppnåddes i oktober men har under senare delen av året inte följts upp lika frekvent då mätmetoden inte varit tillförlitlig. En annan orsak var att arbetsbelastningen blev hög och fler akuta arbetsuppgifter prioriterades.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Ok

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Den Allmänpsykiatriska rehabiliteringsenheten har haft problem med att få till stånd SIP:ar bl a beroende på läkarbrist inom Landstinget/Psykiatri-centrum. Genom stabilare läkarsituation och förbättrade rutiner för att/ hur samverkan dokumenteras och genomförs kommer det påverka resultatet positivt. För att uppnå målet inom Barn och Ungdom krävs fortsatt implementering och systematiskt följa upp att barnets plan används där behovet finns.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

- 1. De kommunala verksamheterna och de externa aktörerna ska fortsätta samverka för att alla barn och ungdomar ska klara skola och yrkesliv. Genom samverkan med skola, eventuellt familjehem och familj ska barn och ungdomar få tillgång till individuellt stöd för att klara sin skolsituation.*

Uppföljning: (SN)

Jourpatrullen har en tjänst med uppdrag att ge insatser i samverkan med skolan och mobila skolteamet i samarbete med socialtjänsten. Mobila skolteamet, som är ett samarbete med utbildningskontoret, startade i början av 2014 och uppdraget har modifierats under 2015 till att vara mer förebyggande med tidigare insatser och stöd till skolpersonal samt utveckla rutiner vid frånvaro. Sociala insatsgruppens arbete med yngre ungdomar som har tendenser att börja en kriminell livsstil pågår. Arbetet sker tillsammans med utbildningskontoret.

-
- 2. Metoder inom öppenvården ska så långt som möjligt baseras på evidensbaserad praktik för att kunna ge bättre kvalitet och öka tryggheten för brukaren.*

Uppföljning: (SN)

De nationella riktlinjerna för målgrupperna inom vuxenheten samt vårdprogram och Stockholms läns policy inom missbruksvården ligger till grund för de insatser som ges i öppenvården. Utbildningsinsatser gällande flera rekommenderade metoder har genomförts under året.

Jourpatrullen har under hela 2015 mätt sina insatser. Jourpatrullen har avslutat 68 ärenden och har gjort före-efter mätning i 53 ärenden. De är den enda verksamheten som har kommit igång med att göra före-efter mätning fullt ut på BoU. Öppenvården är omfattande och det har varit många akuta ärenden under året och en högre

personalomsättning än tidigare. Inför 2016 delas öppenvården i två delar och förutsättningarna för att kunna driva utvecklingsfrågor förbättras. Det finns 7 andra öppenvårdsinsatser som skulle kunna genomföra mätningar, vilket inte har skett. Det innebär att flera verksamheter behöver titta på hur det skulle kunna genomföras framöver.

KF-mål 3
Brukarinflytandet ska öka.

Uppföljning: (SN)

BBIC som utredningsmodell främjar att barnets röst blir hörd. Dokumentationen stödjer arbetet med hur barnet kommer till tals. Barnen får både uttrycka sig samt får information om sin utredning och insats. Detta återspeglas även i brukarundersökningen (SKL). BBIC som form uppmuntrar att beskriva barnets åsikt både under utredning och under uppföljning. Utbildningsinsatser har genomförts under året för att ytterligare stärka barnperspektivet och synliggöra barn och barns delaktighet i utredningsarbetet. Vuxenvården arbetar aktivt med att inkludera brukarna i bedömning, planering och genomförandet av den beslutande insatsen. Genom olika metoder som t ex "Delat beslutsfattande (Shared decision making), som är ett specifikt arbetssätt ger den enskilde inflytande över beslutsfattande kring upplägget och innehållet i den egna kontakten med verksamheten.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Ok

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Utveckla ytterligare alternativa former för brukarinflytande på flera nivåer.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Brukarna ska ges större möjlighet till delaktighet genom att utveckla formerna för brukarinflytande (vuxen)*

Uppföljning: (SN)

Brukarinflytandet är väl utvecklat inom Vuxenenheten. På individnivå deltar alla brukare i sin egen planering/SIP och genomförandeplan. En nöjdhetsmätning bland dessa deltagare under året har visat positiva resultat. Verksamheten i kooperativen bygger på brukarstyre och ett flertal modeller och program som används i öppenvården bygger på deltagarnas egen drivkraft och motivation. På grupp nivå hålls husmöten, brukarmöten, medlemsmöten m fl på i stort sett alla öppenvårdsverksamheter och på samtliga boenden. På organisationsnivå har verksamheten intresseorganisationer med i referensgrupper, styrgruppen för samverkan samt i PRIO-arbetet (den statliga psykiatrisatsningen). Inom missbruk samarbetar man med IOGT

KF-mål 4
Antalet externa placeringar för skola, vård och behandling ska minska.

Inom Vuxenvården har de externa placeringarna för vård och behandling ökat. Inom Socialpsykiatri ökar antalet placeringar framförallt för Allmänpsykiatriens målgrupp. För Missbruksenhetens målgrupp har det under året varit något färre kostsamma LVM placeringar jämfört med 2014 och istället har de externa behandlingsplaceringarna ökat något. Detta till följd av den låga omsättning på platser i våra interna boenden och bristen på kommunkontrakt i kombination med klienter med mycket komplexproblematik där vårdbehovet inledningsvis är stort.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Har brister

Uppföljning av övrig inriktning i Mål och budget

- Utveckla förebyggande arbete för att minska förekomsten av våld mot barn i samverkan med den pedagogiska verksamheten och andra berörda aktörer.*

Uppföljning: (SN)

Mottagningsgruppen håller i infomöten tillsammans med samverkanspartners främst etableringen, gällande vilket stöd man kan söka hos socialtjänsten, kring uppfostringsfrågor och vår lagstiftning kring aga/våld och ger även information och upplysning kring anmälningar.

En person har rekryterats till en ny tjänst som bl.a. ska hålla i ”pappagrupper” som vänder sig till pappor som använt våld mot partner. Det är ett samarbetsprojekt med flera andra kommuner (Huddinge, Botkyrka, Haninge,) Det är en programbaserad grupp som sträcker sig över en hel termin. Det är en fördel att deltagarna kommer från flera olika kommuner, så att igenkänningsfaktorn minskas. Tjänsten kommer att ha utrymme för att göra fler uppgifter inom området och familjebehandling.

Lägesbedömning sammantaget för området Omsorg om barn, ungdomar och vuxna: Ok

---

Verksamhet för personer med funktionsnedsättning

KF-mål 1

Brukarinflytandet ska öka.

Uppföljning: (OMS)

- Nämndens mål är att minst 85 procent av insatserna genomförs enligt genomförandeplaner eller annan dokumenterad lösning.

Resultat: 95 procent av insatserna genomförs enligt individuella genomförandeplaner. Daglig kontroll görs på individnivå om insatserna genomförts enligt brukarens genomförandeplan.

- Nämndens mål är att 80 procent av brukarna ska delta i brukarforum.

Resultat: Målet är inte uppfyllt. Deltagande i brukarforum är i genomsnitt 68 procent

Verksamheten arbetar aktivt för att öka inflytandet för den enskilde brukaren. I varje gruppboende och daglig verksamhetsgrupp finns brukarforum där brukarna ges möjlighet att påverka och vara delaktiga. Deltagandet mäts varje månad. Inom daglig verksamhet är andelen deltagare i brukarforum 85 procent. Inom bostad med särskild service är deltagandet 50 procent. Under 2016 sker fortsatt arbete med metodutveckling för att öka deltagandet i brukarforum.

- Nämndens mål är att 75 procent av alla beslutade insatser ska följas upp årligen. Vid uppföljning av insatsen har brukaren möjlighet att påverka insatsens utformning och vara delaktig i planeringen.

Resultat: 94 procent av alla insatser är uppföljda under 2015. 90 procent av alla insatser uppföljda inom Myndigheten för äldre och personer med funktionsnedsättning och 98,5 procent av alla insatser är uppföljda inom Enheten för barn o unga med funktionsnedsättning.

Under året har Myndigheten och Enheten för barn och unga arbetat systematiskt med uppföljningar av pågående insatser. Genom nära arbetsledning och strukturerat arbetssätt har uppföljningar kunnat genomföras varje månad.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: OK

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

- Delaktighet och kommunikation behöver vidareutvecklas så att brukarna i högre grad ska kunna påverka sin vardag och på så sätt uppleva att de får ett självständigt liv.*

Uppföljning: (OMS)

Verksamheten för personer med funktionsnedsättning (VFF) arbetar med särskilda metodombud i verksamheten för att förbättra metoder och ge möjlighet till delaktighet för brukarna. Metodutvecklingen för ökad delaktighet beskrivs närmare i Kvalitetsrapporten.

KF-mål 2

Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov.

Uppföljning: (OMS)

Inom Myndigheten (vuxna) och Enheten för barn och unga har alla brukare som önskat fått en individuell plan upprättad. För att uppfylla målet att fler brukare ska begära individuell plan behöver informationen förbättras.

- Nämndens mål är att 75 procent av de brukare som önskar ska få en individuell plan upprättad. Att förbättra samsynen och kommunikation av den individuella planen är en del i målet.

Resultat: 5 procent (31 st.) av alla vuxna samt 3 procent (12 st.) av alla barn och ungdomar som har pågående insatser har en individuell plan.

Den individuella planen är basen för ett sammanhållet stöd och anger vilka insatser som pågår, t.ex. från olika huvudmän, samt vem som ansvarar för vad. Vid beslut om ny LSS-insats från Myndigheten eller Enheten för barn och unga får alla information om att de kan begära en individuell plan. Det är brukaren själv som avgör om man behöver en sådan plan. Handläggaren sammankallar då berörda parter till möte för att upprätta en individuell plan.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: *Har brister*

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Både muntlig och skriftlig information bör förbättras och ges till brukare och anhöriga/legal företrädare för att fler ska ansöka om individuell plan.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Ge brukaren förutsättningar till ett självständigt liv genom rätt insatser för att i första hand klara eget boende. Ge brukaren förutsättningar till ett självständigt liv genom att öka möjligheten till rörlighet mellan de olika boendeinsatserna, bostad med särskild service och boendestöd. Likvärdighet i biståndsbedömningen ska kvalitetssäkras genom bland annat en utvecklad dialog med utförarna.*

Uppföljning: (OMS)

Arbete pågår med bl.a. kartläggning av behov för att öka rörligheten mellan de olika boendeinsatserna, bostad med särskild service enligt LSS och boendestöd enligt SoL. Bostadbristen i kommunen begränsar möjligheten för brukare att få hyreslägenheter, vilket försvårar övergång från bostad med särskild service till egen lägenhet med boendestöd.

För att få likvärdighet i biståndsbedömningen har nya rutiner tagits fram. Myndigheten och utförare har under året arbetat med att utveckla dialogen och nya mötesforum har skapats för att öka samarbetet kring olika insatser. Nya rutiner har tagits fram för att korta tiden mellan beslut och verkställighet av bostad med särskild service och daglig verksamhet.

-
2. *För att kunna ge brukaren ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov ska det finnas en samsyn kring brukarens behov mellan olika aktörer. Nuvarande och nya samverkansformer med andra aktörer ska utvecklas.*

Uppföljning: (OMS)

Samarbetet med andra myndigheter ska intensifieras enligt särskild överenskommelse som är tecknad mellan kommunen (utbildningskontoret och social- och omsorgskontoret), Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Samordningsförbundet. Syftet är att förbättra samverkan mellan olika myndigheter kring unga vuxna med funktionshinder för att öka deras möjlighet att få arbete och sysselsättning efter sin förmåga.

KF-mål 3

Kompetensen för medarbetaren ska öka för att kunna se brukaren i ett helhetsperspektiv.

Uppföljning: (OMS)

Både verksamhet och myndighet har individuella kompetensutvecklingsplaner för sin personal. Kompetensutvecklingsinsatser planeras och genomförs utifrån verksamhetens behov och ekonomiskt utrymme.

- Nämndens mål är att 90 procent av medarbetarna har en individuell kompetensutvecklingsplan.
Resultat: i slutet på året hade 93 procent av personal inom verksamheten (VFF) en individuell kompetensplan. Planen upprättas i samband med medarbetarsamtal som sker under hösten.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: *Ok*

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Rätt kompetens är viktigt och nödvändigt för den medarbetare som beslutar om insatserna och för den medarbetare som ger stöd, service och omsorg. Med rätt kompetens kan medarbetaren besluta om och ge insatser av god kvalitet utifrån ett helhetsperspektiv.*

Uppföljning: (OMS)

Kompetensinventeringen visar att knappt 50 procent av AB-anställd personal uppfyller Socialstyrelsens allmänna råd gällande kompetens (SOSFS 2014:2). Vid nyrekrytering ställs krav på adekvat kompetens (gymnasieutbildning). För att höja andelen personal med rätt kompetens krävs en satsning på kompetenshöjande åtgärder under kommande år. Inom Myndigheten och Enheten för barn och unga är viss kompetensutveckling för handläggare genomförd och fortsätter enligt planering under 2016.

Lägesbedömning sammantaget för området Personer med funktionsnedsättning: *OK*

Äldreomsorg

KF-mål 1 Brukarinflytandet ska öka.

Uppföljning: (ÄON, KDN)

Äldreomsorgsnämnden och kommundelsnämnderna beslutade 2013 att införa lokal värdighetsgaranti för vård- och omsorgsboende, hemtjänst och biståndshandläggning. Garantierna omfattar områdena delaktighet, bemötande och trygghet. De garantier som omfattar trygghet och delaktighet följs delvis upp genom telefonintervjuer med brukarna men också genom mätningar av ex. erbjudande om kontaktperson, uppföljda och dokumenterade genomförandeplaner, brukare som haft personal vid sin sida vid livets slutskede samt förekomst av vårdplan. De uppföljningar som gjorts inom myndigheten visar att brukarna upplever att garantin för biståndshandläggningen uppfyllts. Inom vård- och omsorgsboende visar mätningar på olika boenden ofta måluppfyllelse, dock behöver olika boendeenheter bättre dokumentera resultaten för att kunna säkerställa att målnivån "grönt" är uppfyllt. Hemtjänsten når inte målet för delaktighet då personalen, på grund av bristande språkkunskaper, inte hinner upprättat genomförandeplaner inom 14 dagar.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Ok

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. För att ge den äldre möjligheten till självbestämmande, delaktighet och värna den enskildes integritet kommer kommunen att vidareutveckla det lokala värdegrundsarbetet.

Uppföljning: (ÄON, KDN)

Se ovan

KF-mål 2 Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov.

Uppföljning: (ÄON, KDN)

Alla brukare har en riskbedömning, men verksamheterna behöver arbeta mer med teambaserade riskbedömningar och uppföljningar. Vårdplaneringsmöten sker, så gott som alltid, enligt den rutin som myndigheten har och brukarna är nöjda med hur mötet genomförs. Hemtagningsteamet "Trygg och säker hemgång" startade 1 maj 2015. Syftet med teamet är att underlätta behovsbedömningen i samband med att en person kommer hem från sjukhus. Under 2015 har teamet arbetat mot delar av Södertäljes hemtjänstområden, men då arbetet givit gott resultat kommer arbetssättet, med start i februari 2016, att omfatta hela Södertälje. Verksamheten har utökats med ytterligare ett team.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Ok

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. De äldre personerna som behöver kommunens stöd ska bemötas utifrån sina individuella behov. Stödet till anhöriga behöver utvecklas för att äldre ska kunna åldras tillsammans. Livskvaliteten för de äldre på kommunens vård- och omsorgsboenden samt för personer med hemtjänst ska förbättras, exempelvis genom mer vistelse utomhus, fler mötesplatser, med terapitrådgårdar, djur i vården, ökad social samvaro och ökad valfrihet i tjänsternas innehåll.

Uppföljning: (ÄON, KDN)

Anhörigkonsulenten, som tidigare varit placerad på Artursbergs vård- och omsorgsboende, har flyttats till myndigheten. Den nya placeringen har lett till ett nära samarbete mellan anhörigkonsulenten och handläggare. Fler närstående till brukare med omvårdnadsbehov har erbjudits stöd. Stödet erbjuds i form av enskilda samtal eller samtal i grupp.

KF-mål 3**Kompetensen för medarbetaren ska öka för att kunna se brukaren i ett helhetsperspektiv.****Uppföljning: (ÄON,KDN)**

Under 2015 har nästan all omvårdnadspersonal inom äldreomsorgen genomgått värdegrundsutbildning samt utbildning i psykisk ohälsa. 80 procent av handläggarna har genomgått demens ABC plus-utbildning. Denna utbildning finns med som en del i introduktion av nyanställda biståndshandläggare. Under 2015 genomfördes inte utbildningen "Våld i nära relation" i vård- och omsorgsboende. Utbildningsmaterialet försenades och utbildningen kommer, med anledning av detta, att genomföras istället under 2016. Inom hemtjänsten genomfördes utbildningen med nästan all personal. Enhetschefer i hemtjänsten har även genomgått en fördjupad utbildning i Äldrecentrums regi.

Andelen medarbetare med adekvat utbildning uppnår målnivån i vård- och omsorgsboende, men däremot inte i hemtjänsten. Där har andelen medarbetare minskat från 72 procent år 2014 till 61 procent år 2015. Minskningen beror på att det är svårt att få tag på utbildad personal. Detta beror dels på att verksamheten har en personalomsättning och dels på att verksamheten har behövt anställa mer personal i och med övergången till LOU (Lagen om offentlig upphandling) i slutet av 2014. Äldreomsorgen arbetar med, att i så stor utsträckning som möjligt, rekrytera ny personal med adekvat utbildning.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: OK

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Att ha rätt kompetens är viktigt och nödvändigt för den personal som ska ge stöd, service och omsorg i verksamheter. Omvärldsorientering, ett reflekterande och professionellt förhållningssätt och kontinuerlig kompetensutveckling ska prägla arbetssättet inom äldreomsorgen. Den särskilda satsningen på kompetensutveckling fortsätter.*

Uppföljning: (ÄON)

Se ovan

Uppföljning av övriga inriktningar inom området äldreomsorg

1. *Antalet äldre med flera sjukdomar ökar och allt fler av dessa bor kvar hemma. För de multisjuka äldre görs en mängd olika insatser men det sker ofta utan samordning. Den gruppen behöver en sammanhållen vård och omsorg och därför behöver samarbetet med landstinget kring gruppen multisjuka utvecklas under perioden. Samverkan med berörda enheter inom socialtjänsten behöver utvecklas.*

Uppföljning: (ÄON,KDN)

Hemtagningsteamet "Trygg och säker hemgång" arbetar med målgruppen i samverkan med primärvård och sjukhus.

Södertälje deltar i Nestor FOU:s projekt "Lokala mötesplatser". Syftet med projektet är att främja samverkan mellan äldreomsorg och hälso- och sjukvård på Södertörn, och mellan primärvård och geriatrik. Här samlas representanter från olika verksamheter för dialog och erfarenhetsutbyte i syfte att utveckla formerna för samverkan.

2. *Arbetet med att utveckla mer strukturerade och evidensbaserade metoder ska fortsätta. Utifrån de nationella riktlinjerna behöver särskilda åtgärder vidtas för att möta en ökande grupp av personer med demensproblematik och insatserna ska så långt som möjligt baseras på evidensbaserad praktik.*

Uppföljning: (ÄON,KDN)

Kommunens demensteam håller regelbundet utbildningar för omsorgspersonal. Demensteamet erbjuder också handledning och stöd till omsorgspersonalen. Samtliga boendeenheter arbetar med registrering i BPSD (register för kartläggning och vårdåtgärder vid beteendemässiga och psykiska symtom vid demens).

2015 tog kommunen, tillsammans med Nestor FoU fram ett "Lokalt vård- och omsorgsprogram för personer med demenssjukdom" (LVOP). Under 2016 kommer äldreomsorgen att arbeta med att medvetandegöra programmet. Ett fördjupat arbete med olika aktiviteter kommer att genomföras. Under 2015 har myndigheten rekryterat handläggare med specialistutbildning i demenskunskap.

---

3. *Biståndsbedömningen ska kvalitetssäkras genom bland annat en utvecklad dialog med utförarna.*

Uppföljning: (ÄON,KDN)

Utvecklingsuppdraget kvarstår. Myndigheten har en rutin avseende att begära in genomförandeplan från utförarna efter att de skickat beställning. Det sker dock inte alltid och uppföljning sker inte utifrån någon specifik modell. Myndigheten kommer att arbeta med att på ett mer systematiskt sätt följa upp att de begär in genomförandeplan från utförare.

---

4. *Under perioden kommer en modell/strategi för nästa generations servicehus/boendeformer för äldre att tas fram.*

Uppföljning: (ÄON,KDN)

Äldreomsorgsnämnden antog i september en ny boendeplan för planperioden 2016-2018. Boendeplanen innebär nio nya lägenheter på Wijbackens vård- och omsorgsboende 2016 och ett nytt vård- och omsorgsboende med 54 lägenheter 2017.

Lägesbedömning sammantaget för området Äldreomsorg: Ok

Kultur och fritid

KF-mål 1

Variationen inom utbudet för barn och ungdomar ska öka

Uppföljning: (KFN, KDN)

Kultur- och fritidsnämnden arbetar ständigt med att erbjuda ett mer varierat och rikt utbud för kommunens barn och ungdomar.

Ung fritid spelar en viktig roll i arbetet med ett utökat utbud för ungdomar. Under perioden har ett flertal nya samarbetspartners knutits till verksamheten. Dessa är Fotbollsgemenskapen, Nataraj, Hölö Bibliotek, SBBK, Tjehuset, Kvinnojouren, Juventas systrar, Tälje biljard, Kyrkan i Järna, Nattvandrarerna, Järna SK, Nobina, Novalis, Karate gamers, Wasaskolan, Södertälje båtklubb, RP-vattensport och SIFC. Tillsammans har det bidragit till större variation i utbudet.

Exempelvis har ett antal nya aktiviteter skapats, Järna fritidsgård har jobbat med logic studio och inspelningsteknik, I Hovsjö kommer nu Friskis och Sveltis och kör ”röris”, Västergård har börjat med streetbasket i Squashhallen, Tajen har hållit Södertäljemästerskapen i biljard och Fornbacka har startat ett odlingsprojekt. Flera fritidsgårdar har under sommaren arrangerat många vattenaktiviteter, som segling, vattenskoter och vattenskidor. Ytterligare en gemensam satsning är att det lyckade samarbetet med Slöjd för alla har utvecklats till att innefatta flera fritidsgårdar under hösten.

Den populära och uppskattade verksamheten El Sistema har fortgått under året och utvecklats ytterligare genom att utöka antalet platser och fått nya inriktningar. Kulturskolan har också under höstterminen sjösatt sin nya pedagogiska modell som kommer att möjliggöra att fler barn och unga kan ta del av skolans utbud.

Södertälje International Football Cup (SIFC) har för första gången genomförts under sommaren där bland annat Ung Fritid deltog med flera lag i en speciell fritidsgårdsturnering.

Torekällberget har sommaren 2015 genomfört andra upplagan av sin ”living history”-vecka, 1800-talsveckan. Besökantalet fördubblades jämfört första upplagan och besökarna, stora som små var mycket nöjda

Programverksamheten har utvecklats under perioden med bland annat ett bredare och större utbud av filmer på Estrad och generellt ett större antal evenemang. En mobil bioanläggning har införskaffats som möjliggör filmvisning på olika ställen i hela kommunen.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: *Bra*

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Arbetet med att öka variationen i utbudet för barn och unga pågår löpande inom alla enheter inom Kultur- och fritidsnämnden. Exempelvis så skapar Anläggningsenheten möjligheter till spontanidrott, både genom fler konstgräsplaner men även nya nu genomförda satsningar som en klättersvamp vid parkourbanan. Biblioteken har ett uttalat fokus, genom sin strukturplan, att utveckla verksamheten för barn och unga, både genom bredare och utökad programverksamhet riktad mot barn och unga och upprustning av barnmiljöerna i befintliga bibliotek. Föreningsbidrag har fått riktade medel som direkt går till att öka variationen och möjligheterna för barn och unga. Och inte minst Ung Fritid bidrar stort i arbetet, genom alla de nya samarbeten och aktiviteter som ges exempel på ovan.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Kommunen som helhet behöver utveckla nya upplevelser för barnfamiljer. Kultur- och fritidsverksamheten ska bidra till en levande stadskärna i Södertälje och vara sammanhangsskapare för hela kommunen.*

Uppföljning: (KFN)

Kultur- och fritidsverksamheten jobbar löpande för att utveckla nya upplevelser för barnfamiljer. Både genom att utveckla befintliga verksamheter och arrangemang, som t ex möjliggörande av Kringelfestivalen som är ett mycket populärt arrangemang för målgruppen. Men också genom nya verksamheter och arrangemang, bland

annat planeras en ny och attraktiv lekplats/temapark på Torekällberget. Fokus där läggs vid att finna en lösning som väl passar in i Torekällbergets koncept med att skildra och visa ett Södertälje på 1800-talet samtidigt som den ska locka fler barnfamiljer. Arbetet med att anlägga konstgräsplaner och andra anläggningar för spontanidrott fortsätter och dessa lämpar sig väl för såväl unga som vuxna. Arrangemanget stadsdelsdagar har utvecklats till kärleksdagar och fortsätter i ett stort antal områden och dessa lockar även de både barn och vuxna. Dessa dagar arrangeras av Ung Fritid i nära samarbete med förenings- och näringsliv. Biblioteken har också utveckling av arrangemang och avdelningar för barn som sitt nuvarande högsta fokus.

KF-mål 2

Flickors deltagande i idrottsaktiviteter ska öka

Uppföljning: (KFN, KDN)

Nedanstående finns statistik om flickors deltagande i idrottaktiviteter vid mättillfället på vårterminen 2015 för hela kultur- och fritidskontoret. Statistik avseende höstterminen 2015 rapporteras först i slutet av februari 2016 och hinner därför inte inkluderas i bokslutet.

Flickors deltagande i idrottsaktiviteter

	VT13	VT14	VT15	Förändring VT14 - VT15
Flickor	72 385	82 557	86 876	5,2 %
Pojkar	130 922	152 006	171 435	12,8 %
Totalt	203 307	234 563	258 311	10,1 %

Antalet flickor som deltar i idrottsaktiviteter fortsätter öka jämfört med föregående år. Mellan VT14 och VT15 har antalet flickor ökat med drygt 5 procent.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: *Bra*

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Ett flertal åtgärder används för att öka flickors deltagande

- Administratörsbidraget till föreningar är grundat på antalet flickor i verksamheten.
- Damidrotten har rabatt på lokalbokning 35 procent
- Fotboll da forca ett projekt med inriktning på att öka flickors deltagande i fotboll.
- En utredning om ridsporten har genomförts för att ge en bättre och rättvisare bidragsfördelning.
- Frågan lyfts ständigt vid dialogmöten med föreningar.
- Krav på Syrianska FC och Assyriska FF att öka flickfotbollen i avtal i samband med kommunens övertagande av arenan.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Främjandet av flickors engagemang inom idrotten ska öka, bland annat genom den nya hallen för friidrott och gymnastik. Övriga idrottsanläggningar ska utformas med särskild hänsyn till ett jämställt utbud.*

Uppföljning: (KFN, KDN)

Projekteringen av den nya hallen för friidrott och gymnastik är klar och byggnationen kan starta så snart finansiering säkrats, i dagsläget är tidpunkten för detta ännu oklar. Uppskattningsvis beräknas byggtiden till runt 2 år. Den nya hallen kommer innebära mycket bättre möjligheter för idrotter som traditionellt lockar många flickor. Förening och Anläggning ser också över ridsportens villkor och bidragssystem för att ge den bättre förutsättningar i kommunen.

I övrigt tar Anläggning stor hänsyn till erbjudande av ett jämställt utbud vid projektering och byggande av nya idrottsanläggningar.

2. *Personer med funktionsnedsättning ska ges förutsättningar att ta del av kultur- och fritidsutbudet.*

Uppföljning: (KFN, KDN)

Förening och anläggning har en särskild avdelning, fritid för funktionshindrade, som arrangerar ett stort antal aktiviteter för funktionshindrade samt stöder och samarbetar med föreningar och organisationer i dessa frågor. Under året har man bland annat genomfört kulturfestivalen "Kul för dej å mej", sommarläger på Gillberga, en mängd "prova på"-tillfällen i ett stort antal olika sporter, dansarrangemang, caféer och disco. Lokalerna för samtliga verksamheter ska möjligast må vara handikappanpassade och stor vikt läggs vid detta vid projektering och byggande av bland annat nya idrottsanläggningar. Till exempel den nya Västergård Arena är helt handikappanpassad.

KF-mål 3

Södertäljebornas nyttjande av kultur- och fritidsutbudet ska öka.

Uppföljning: (KFN, KDN)

Verksamhet/mätetal	Förändring % 2014 - 2015
Anläggningar nyttjande	8,3 %
Besök Torekällberget	5,1 %
Besök handelsboden Torekällberget	1,8 %
Stadsscenens besökare	-12,0 %
Stadsscenen arrangemang	-3,0 %
Fritidsgårdar besök	16,8 %
Bibliotekslån	3,3 %
Besök Bibliotek	1,0 %
Konsthallen besök	3,0 %
Besök Kultur 365	-11,7 %
Kulturskolan inskrivna elever	-2,0 %

Förändringarna i Södertäljebornas nyttjande av kultur- och fritidsutbudet är till största delen positiva.

Sammantaget visar verksamheten i de flesta fall god måluppfyllelse.

Nyttjandet av kommunens anläggningar har ökat, både inomhus, en ökning med 2 procent och utomhus, en ökning med 25,4 procent. Ökningen inomhus beror till stor del på öppnandet av nya Västergård Arena som snabbt blivit mycket populär samt att bokningarna i Västergårds fotbollshall ökar med hela 25 procent. Utomhus beror ökningen bland annat på ett nytt sätt att nyttja konstgräsplaner så att flera föreningar kan träna samtidigt, t ex Brunnsäng IP och Geneta sportfält.

Antalet besökare på Torekällberget har under året ökat något. Under första halvåret sjönk besökssiffrorna, vissa månader med över 35 procent men andra halvåret var mycket starkt. Antalet besökare i december ökade med över 80 procent. Responsen på den genomförda andra upplagan av 1800-talsveckan från besökare, volontärer och deltagare, via besöksenkäter och spontan respons, var väldigt positiv och antalet besökare fördubblades från första året. Däremot regnade midsommarfirandet bort i år.

Stadsscenen har haft mindre antal besökare och färre föreställningar än föregående år vilket beror på att 2014 var ett valår med många publika arrangemang samt att under 2014 var "100-åringen som klättrade ut ur fönstret och försvann" en stor publiksuccé. Motsvarande publikdragande film saknades detta år. Man har dock erbjudit på ett stort och varierat utbud som varit mycket uppskattat av besökarna, bland annat direktsänd teater och opera. Konferensverksamheten har däremot varit framgångsrik vilket lett till ett ekonomiskt överskott. Verksamheten med Kif/Kis har varit mycket framgångsrik under året, antal besök har ökat med 12 procent och antalet föreställningar med 49 procent. Utbildningskontoret rapporterar att man är mycket nöjd med verksamheten.

Ung fritids fritidsgårdar visar upp kraftigt förbättrade verksamhetsnyckeltal 2015. Både antalet besökare och andelen besökande flickor ökar rejält jämfört med föregående år. Antalet besök ökar med hela 17 procent och andelen flickor med 2 procent enheter (dessa mäts enligt de riktlinjer som beslutats inom nätverket KEKS). Ung fritid har under lång tid jobbat metodiskt med verksamhetsutveckling, bland annat med ungdomars inflytande och att skapa trygga miljöer vilket nu ger effekt. Under slutet av året med start i november har dock antalet besökare på fritidsgårdarna i främst Geneta, men även i Rösberga, minskat kraftigt. I båda fallen är det effekter av problem i närområdet med bråk och gängbildningar som blossat upp stort. Inne på fritidsgårdarna är det relativt lugnt men det är stöket utanför som håller ungdomarna borta.

Även 2015 går biblioteken mot den nationella trenden med minskad utlåning och ökar åter jämfört med förra året. Under året antogs även bibliotekets strukturplan vilken tydligt presenterar och möjliggör den fortsatta utvecklingen av bibliotekets verksamhet.

Konsthallen bröt under året trenden med minskade besöksiffror. Under hösten började besöken öka igen och årets avslutande utställning, Hög svansföring, är den mest populära utställningen på många år.

Kulturskolan tillämpar sedan i höstas en ny pedagogisk modell som bland annat innebär att alla elever erbjuds två lektioner per vecka. Undervisningen sker nu i grupp med två närvarande pedagoger. Det sker också ökad kontakt mellan lärare och föräldrar. Modellen ger också möjlighet för fler elever att delta än tidigare. Antalet deltagare i El Sistema ökades till hösten med 50 st, men fortfarande finns en kvarstående kö och intresset är stort.

Nyttjandet av kommunens anläggningar har ökat, både inomhus och utomhus. Ökningen inomhus beror till stor del på öppnandet av nya Västergård Arena som snabbt blivit mycket populär. Utomhus beror ökningen bland annat på ett nytt sätt att nyttja konstgräsplaner så att flera föreningar kan träna samtidigt. Under året har en ny bidragsmodell avseende ridsporten i kommunen antagits. Bidragen kommer nu fördelas rättvisare och på ett tydligare sätt vilket tror stimulera ridsporten kommande år.

Samarbetet med Utbildningskontoret och andra delar av kommunen har utvecklats och kultur- och fritidsverksamheten kan på så sätt bidra till ökad måluppfyllelse för såväl egen del som för övriga kommunen.

Den inriktning på verksamheten som kommunfullmäktige i övrigt har beslutat genomfördes.

Bibliotekens stigande siffror, både i utlåning och antalet besökare avviker från den nationella trenden av minskat intresse för biblioteken. Utlånen ökar med 3,3 procent under perioden, vilket är närmast unikt efter många år med minskningar på motsvarande nivå. En stor anledningen är ökningen av medieanslaget där Södertälje har länge legat väldigt lågt i jämförelse med både riket och länet. Årets satsning visar sig således tydligt i ett kraftigt förbättrat resultat. Besöken ligger totalt under perioden högre än samma period förra året. Intressant att notera är att besöken ökade med 10 procent under juli månad, vilket beror på att stadsbiblioteket hade ordinarie öppettider under juli månad med lördagsöppet och öppet från 9 på morgonen. Öppettiderna har under perioden ökat i och med att det under sommarmånaderna juni-augusti varit ordinarie öppettider.

Konsthallen har de senaste månaderna ökat antalet besökare jämfört med föregående år men från årsskiftet har antalet besökare trots detta minskat. Utställningarna med konst av den lokala konstnären Hanna Al-Haek och "Vi har en viktig grej på gång/Öde – det bortglömda Sverige" har varit välbesökta och uppskattade.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Ok

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

"Andelen Södertäljebor som nyttjar kultur- och fritidsutbudet ska öka" är nära kopplade till de åtgärder som finns i KF-mål 1 och de bedöms även kunna appliceras som åtgärder här för att locka nya besökare. Målet är att nå de individer som idag inte nyttjar något av kultur- och fritidsnämndens utbud och vi försöker aktivt finna områden där vi kan möta efterfrågan från dessa personer.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. Kultur- och fritidsnämnden och kommundelsnämnderna ska vara möjliggörare för arrangörer och föreningar som vill ta initiativ och genomföra kulturprojekt, verksamhet och evenemang.

Uppföljning: (KFN, KDN)

Kultur- och fritidsnämnden har en dedikerad enhet, Föreningsstöd, vars uppgift är just att möjliggöra bland annat kulturprojekt. Verksamheten styrs enligt "Regler och riktlinjer för föreningsbidrag" som antogs av kommunfullmäktige 2014-11-24. Föreningsbidragens övergripande mål är att främja medborgarnas möjligheter

att aktivt delta i föreningslivet på egna villkor. Inom föreningsstödet finns specifika regler för bidrag till kulturföreningar. Det finns även möjlighet att söka arrangemangs- och projektbidrag för evenemang.

KF-mål 4

Andelen Södertäljebor som är nöjda med kultur- och fritidsutbudet ska öka.

Uppföljning: (KFN, KDN)

Kommunens stora medborgarundersökning, som genomförs vartannat år av SCB genomfördes under våren 2015.

- Betyget avseende Kultur i Södertälje är 62 (61 för män och 64 för kvinnor). Motsvarande betyg var 2013 61.
- Betyget avseende idrotts- och motionsanläggningar är 58 (61 för män och 56 för kvinnor). Motsvarande betyg var 2013 53.
- Resultatet innebär att målet ”Andelen Södertäljebor som är nöjda med kultur- och fritidsutbudet ska öka” är uppfyllt då betygen för både Kultur och Idrotts- och motionsanläggningar ökar sen senaste undersökningen. En slutsats man kan dra är att de satsningar, speciellt inom Idrotts- och motionsanläggningar, som genomförts haft effekt på Södertäljebornas nöjdhet.
- Responsen på den genomförda andra upplagan av 1800-talsveckan från besökare, volontärer och deltagare, via besöksenkäter och spontan respons, var väldigt positiv och antalet besökare fördubblades från första året.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: *Ok*

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Feedback från Södertäljeborna är absolut nödvändigt för måluppfyllelse. Både genom undersökningar och enkäter men även genom att tillvarata förslag och idéer genom t ex medborgarförslag. Att inte bara inhämta åsikter utan även inhämta idéer.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Arbetet med att fortsätta utveckla teaterverksamheten i Södertälje mot en uppdragsteater ska fortgå.*

Uppföljning: (KFN)

Under året har Oktoberteatern fått utökad finansiering för att fortsätta arbetet mot att bli en uppdragsteater. Styrelsen och organisationen har stärkts upp och kommunen har nu en representant i styrelsen.

-
2. *Södertälje kommer under 2015 anordna en större ungdomsturnering i fotboll. Denna turnering syftar till att bli ett återkommande inslag i Södertäljes idrottssatsning för unga.*

Uppföljning: (KFN)

Under sommaren genomfördes den första upplagan av Södertälje International Football Cup, SIFC. Arrangemanget genomfördes av en extern aktör i samarbete med Assyriska FF och Syrianska FC, finansierat av kommunen. Inför turneringen hade ett stort område i Måsnaryd gjorts i ordning med ett stort antal fotbollsplaner. Detta område blev sedan centrum för turneringen. Totalt deltog 130 lag från hela världen. Den omedelbara responsen är att både deltagare och ledare var nöjda med arrangemanget. Efter en mer omfattande utvärdering om turneringen presenterats har nu beslut fattats om ett genomförande även 2016 där målet är över 300 deltagande lag.

Uppföljning av övriga inriktningar inom området Kultur och fritid

1. *Satsningen på att främja medborgarnas möjlighet till spontanidrott som till exempel Tveta folkhälsocenter och Kusens backe fortsätter.*

Uppföljning: (KFN)

Under året har löpande arbete med att förbättra förutsättningarna för spontanidrott, inte bara vid Tveta och Kusens backe, utan över hela kommunen. Bland annat har ett mullespår och ett nytt garage för större maskiner byggts vid Tveta. Anläggningar för spontanidrott – gungor, pulkabacke och konstgräsplan har byggts i Majtorp, och parkourbanan har kompletterats med en klätteranordning, som är formad som en svamp. Flera arrangemang har också genomförts för att locka Södertäljeborna att upptäcka möjligheterna för spontanidrott och friluftsliv.

- 2. Föreningslivet ska fungera som mötesplats för barn från olika delar av samhället, men allt för många unga står utanför dessa verksamheter. För att möjliggöra riktade insatser av idrotts- och kulturföreningarna inrättas särskilda stimulansmedel. Dessa medel ska kunna sökas av föreningslivet. De formella kriterierna utarbetas av kultur- och fritidsnämnden.*

Uppföljning: (KFN)

Kultur- och fritidsnämnden tilldelats extra medel för att stimulera föreningslivet att locka flera unga. Avdelningen för föreningsstöd har utarbetat rutiner och kriterier för hantering av dessa medel för att uppnå så god effekt som möjligt. I dagsläget har ett flertal föreningar tilldelats medel och resultatet av denna satsning kommer följas noggrant.

Lägesbedömning sammantaget för området Kultur och fritid: *OK*

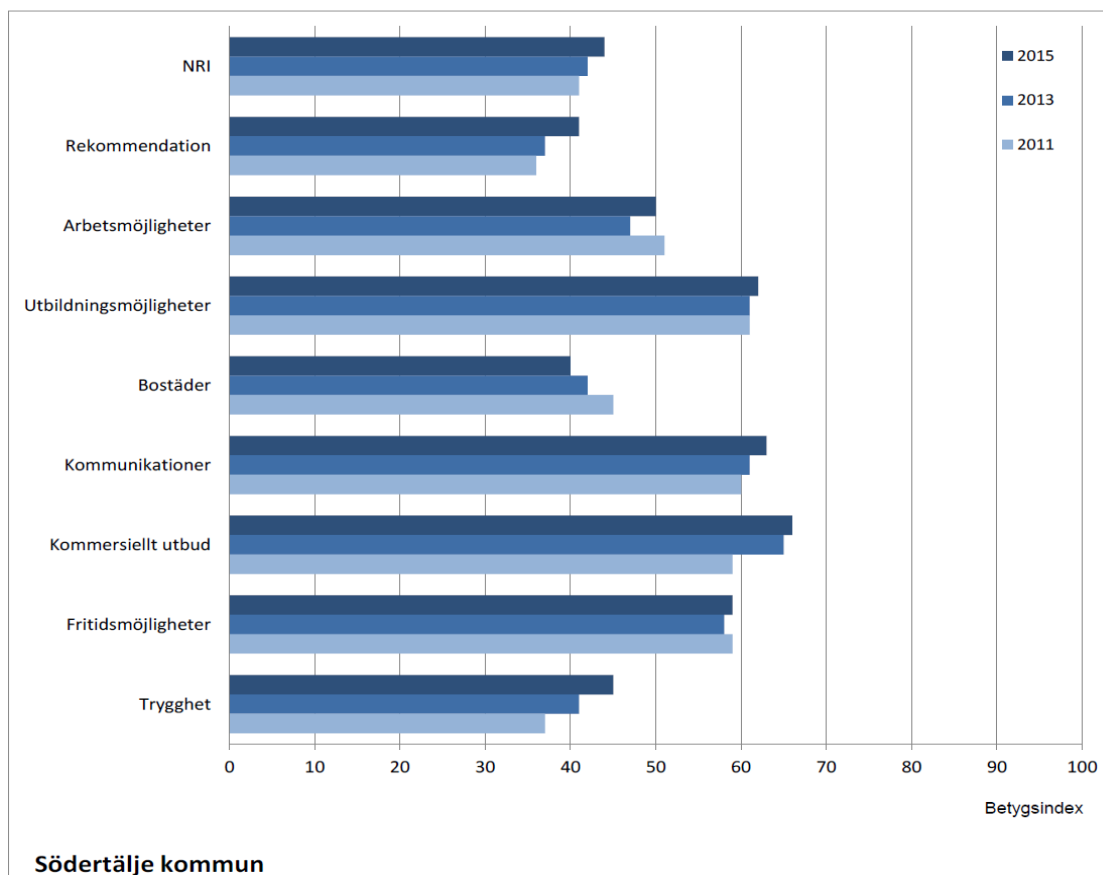
Samhällsbyggnad och offentlig miljö

KF-mål 1:

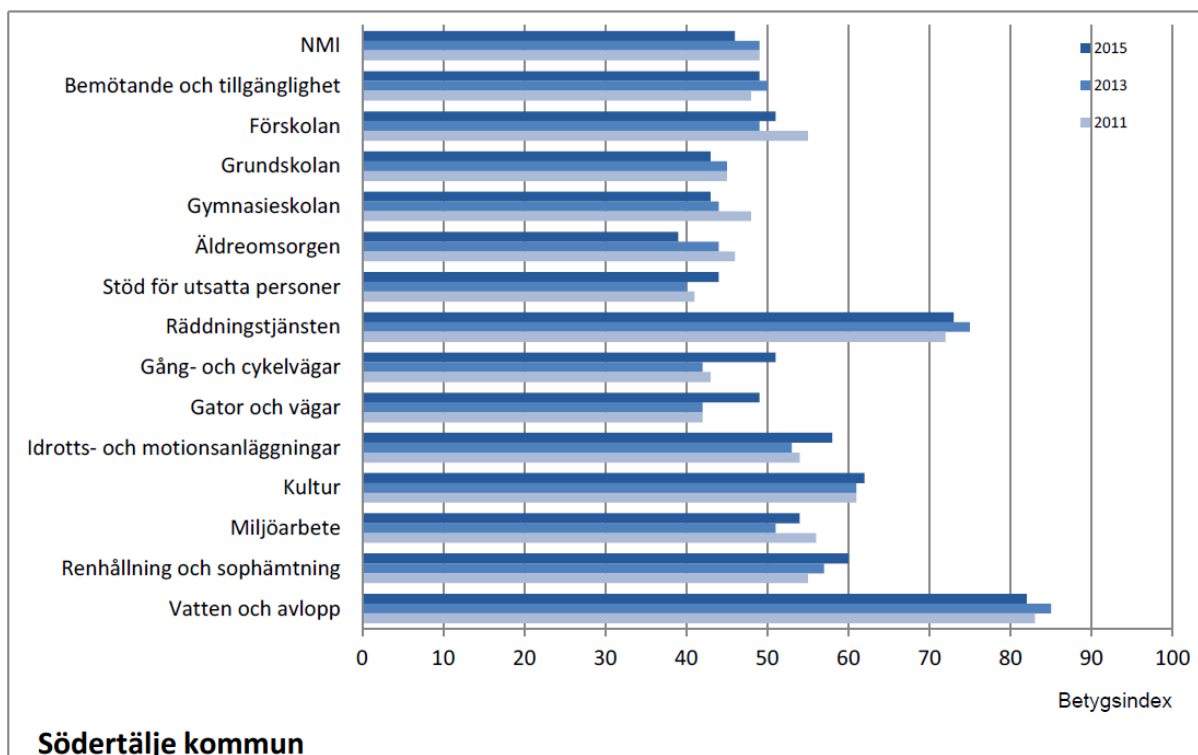
Medborgarnas uppfattning om Södertälje som en plats att bo och leva i ska förbättras (Bostäder, kommunikationer, gator och vägar, gång- och cykelvägar, trafiksäkerhet och parker)

Uppföljning: (TN, KDN)

I SCB:s medborgarundersökning våren 2015 ger medborgarna sitt "betyg" på Södertälje kommun som en plats att leva och bo i. Av diagrammet nedan framgår hur betyget (index) har utvecklats mellan åren 2011, 2013 och 2015. Samtliga områden har ett något bättre betyg än 2013 utom bostäder som har försämrats kontinuerligt sedan 2011.

Betygsindex för kommunens/bolagens olika verksamheter ger en mer blandad bild i diagrammet nedan.

Betygsindex för *gång- och cykelvägar* samt *gator och vägar* har förbättrats. Även inom *Renhållning och sophämtning* har betygsindex förbättrats. I Södertälje delas ansvaret mellan Telge Återvinning och kommunen.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Bra

KF-mål 2

De tjänster och uppdrag som genomförs inom samhällsbyggnadsprocessen ska uppfylla lagens krav och kommunens garantitider.

Uppföljning: (SBN, KDN, TN, MN)

MN

Miljönämnden har mål för handläggningstider i ärenden om enskilda avlopp. De uppsatta målen om handläggningstider klarades fram till och med augusti. Under hösten blev handläggningstiderna längre på grund av personalbrist. Totalt över året är resultatet att tiden max 10 veckor från ärendet inkommit till beslut har uppfyllts i 61 procent av alla ärenden (målsättning 75 %). Tiden max 4 veckor från komplett ärende till beslut uppfylldes i 97 procent av alla ärenden (målsättning 95 %).

SBN och TN

Ansökan om bygglov:

Antalet nya ärenden om bygglov 2015 (2014 inom parentes). Av dem har:

- 63 procent (75 %) uppfyllt 5 dagarsgarantin (återkoppling med bekräftelse på att ärendet inkommit)
- 87 procent (93 %) uppfyllt 20-dagarsgarantin (begäran om komplettering/återkoppling till sökanden inom 20 arbetsdagar)
- 89 procent (86 %) uppfyllt nämndens 10-veckorsgaranti (beslut inom 10 veckor från att ärendet är komplett)
- 93 procent (91 %) uppfyllt plan- och bygglagens 10-veckorsgaranti (beslut inom 10 v från avslutat remissförfarande).

93 procent har fått svar i tid vilket innebär att målet är nått målet. Målet för svarstiden enligt PBL:s 10-veckorsgaranti är att 90 procent ska få svar inom 10 veckor.

	Södertälje (totalt)	Enhörna	Järna	Hölö/ Mörkö	Mölnbo
Uppfyllt 5 dagarsgarant (bekräftelse på att ärendet inkommit)	63 % (75 %)	67%	75%	75%	69%
Uppfyllt 20-dagarsgarantin (begäran om komplettering eller återkoppling till sökanden via brev, mejl telefon eller besök inom 20 arbetsdagar)	87 % (91 %)	92%	82%	95%	88%
Uppfyllt nämndens 10-veckorsgaranti (beslut inom 10 veckor från att ärendet är komplett)	89 % (92 %)	90%	78%	92%	85%
Uppfyllt Plan- och bygglagens 10-veckorsgaranti (beslut inom 10 veckor från att remissförfarandet är avslutat)	93 % (95 %)	97%	91%	94%	92%

Planbesked om detaljplan:

Under 2015 inkom 47 ansökningar om planbesked/förfrågningar.

- 17 ansökningar om planbesked har resulterat i att arbetet med detaljplan påbörjats omgående. Alla är inte helt nya ärenden utan kan ha diskuterats internt på samhällsbyggnadskontoret.
- 7 har återtagit sin ansökan/förfrågan efter diskussion med kontoret istället för att gå vidare till prövning i stadsbyggnadsnämnden med förslag om avslag från kontoret. En prövning i nämnden som leder till avslag kostar sökanden ca 9 000 kronor.
- 13 förfrågningar har ännu inte besvarats. Några därför att de har kommit in i slutet på året och några för att kontoret utreder/kommunicerar ärendet med sökanden.
- 1 ansökan har lett till att detaljplanarbetet har påbörjats men därefter återtagits av sökande.
- 4 har fått positivt planbesked med start längre fram.
- 4 ansökningar kommunicerar kontoret ett negativt besked till.
- 1 ansökan från kommunens exploateringsenhet utreds för att klargöra om ett planbesked krävs.

Enligt plan- och bygglagen ska planbesked ges inom 4 månader. Lagen ger också möjlighet att komma överens med sökanden om längre väntetid. Kontoret har givit besked inom 4 månader eller kommit överens med sökanden om längre tid i 40 av de 47 ärendena. Fyra förfrågningar inkom under nov-dec 2015 som kommer att få besked i början på 2016 inom 4-månadersgränsen. Det innebär att 94 procent fått/får besked inom 4 månader, d.v.s. över målet på 90 procent.

Nybyggnadskartor:

Antalet nybyggnadskartor var 95 fler 2015 (465 kartor) än 2014 (370 kartor). Den kraftigt ökade ärendevolymen (+26 %) gör att handläggningstiderna för nybyggnadskartor inte klarar målet om max 15 dagar. 62 procent av kartorna har tagit längre tid att leverera och medelvärdet ligger på 19 arbetsdagar.

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen: Direktupphandling av mätningstjänster, ersätta pensionsavgångar i god tid så att överlappning sker, utreda om processen kan förbättras med hjälp av fotogrammetriska metoder.

Markupplåtelser:

Målet för tjänstegarantin för markupplåtelse är att 80 procent ska få svar inom garantitiden 5 dagar. Under 2015 har 123 remissförfrågningar från polisen inkommit som fattar besluten om markupplåtelse. Kontoret har svarat på samtliga remisser och 87 procent av yttrandena har lämnats inom de 5 arbetsdagar som tjänstegarantin anger. Det är en bit över målet som är på 80 procent.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Bra**

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. Arbetsformerna ska fortsätta utvecklas för att stärka samhällsbyggnadsprocessen och säkerställa en god service till medborgare och näringsliv, bland annat genom Destination Södertälje och Kontaktcenter.

Uppföljning: (KS, SBN, TN, MN)

MN

Arbete pågår med att utveckla planprocessen och se till att miljökontorets synpunkter kommer in i ett tidigt skede. Vi har även påbörjat samverkan med projekt- och exploateringsavdelningen (PEX) för att bidra till en bra modell för systematiskt arbete med förorenade områden och gamla deponier. Miljökontoret ingår i evenemangsgruppen och etableringsgruppen, vilka Destination Södertälje håller i. Återkopplingar sker fortlöpande med Kontaktcenter för att utveckla arbetsformerna och service till medborgarna.

TN

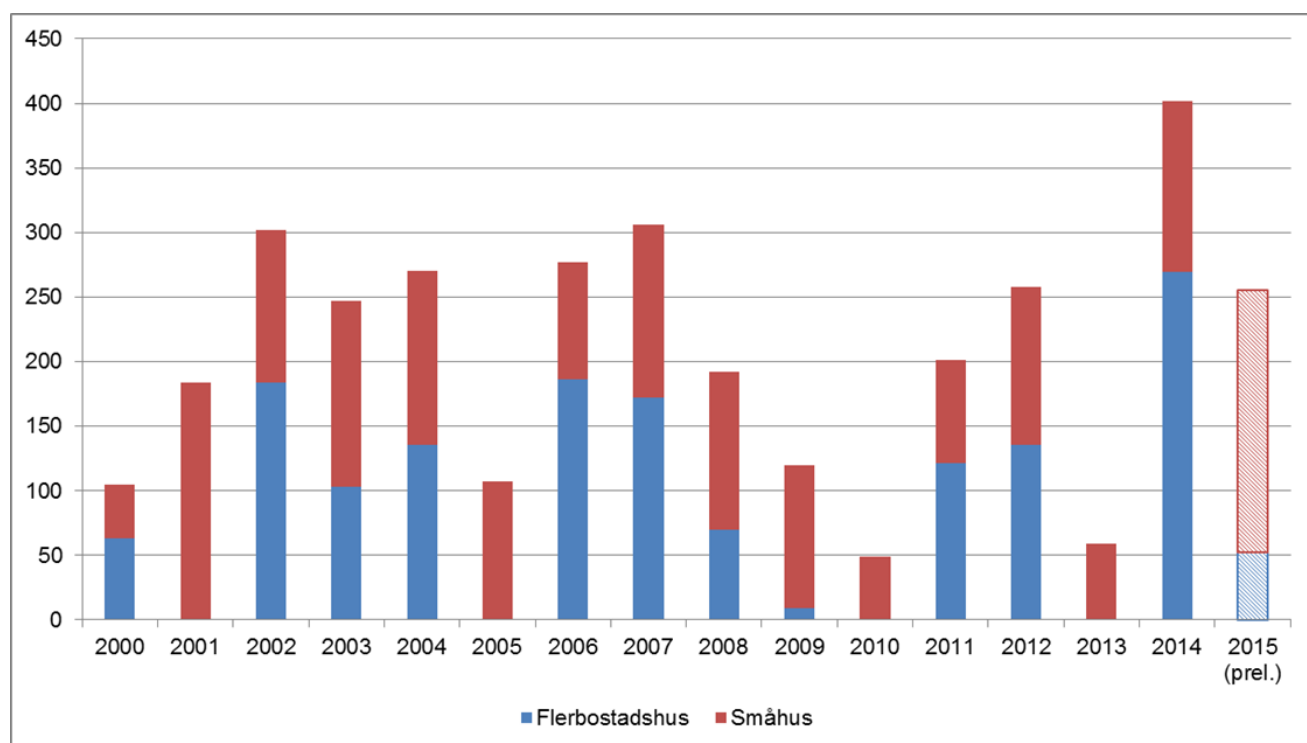
1. En arbetsmodell för ett projektorienterat arbetssätt har tagits fram och en ny medarbetare har börjat för att implementera och utveckla arbetssättet. Modellen ska bland annat underlätta prioriteringen mellan olika uppdrag och projekt.
2. Fortsatt utveckling av samarbetet med Kontaktcenter med regelbundna möten.
3. Digitalisering av nämndprocessen.
4. Fortsatt implementering av handlingsplanen för "Förenkla helt enkelt" med fokus på företagarna.
5. Samverkan i Stadsbyggnads benchen med andra kommuner i Storstockholmsregionen.
6. Sbk samverkar med Kiruna i ett Boverketprojekt som syftar till bättre kommunikation i samhällsbyggnadsprocessen.
7. Utredda förutsättningar för e-tjänster inom samhällsbyggnadsprocessen till kommunens framtida e-tjänstplattform.
8. Arbetet för ett gemensamt system för felanmälan med Telge Nät har påbörjats.

KF-mål 3:

Antalet nytillkomna bostäder per år ska öka.

Uppföljning: (SBN, TN, KDN)

T o m november har 255 nya, färdiga bostäder inrapporterats; 203 i småhus och 52 i flerbostadshus. Det är fler än den bedömning som gjordes i början på året; ca 180 nya bostäder. De nya bostäderna finns huvudsakligen i Glasberga sjöstad, Ritorp och i kv. Lejonet. Under 2014 färdigställdes 402 bostäder vilket är det högsta antalet sedan 1991. 2015 är ett mellanår då flera projekt drogs igång men få färdigställdes. Under 2016 bedöms 408 bostäder bli färdiga och 2017 närmare 600 bostäder. Dessa bedömningar kommer också att ligga med i uppdateringen av befolkningsprognosen som görs under våren och antas av KS i maj.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Ok**

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Planarbetet ska ske med ett brett perspektiv så att medborgarnas och företagens olika behov beaktas i ett tidigt skede i processen. Planberedskapen för nya bostäder, förskolor, skolor, stödboenden, andra offentliga lokaler/anläggningar samt företagsmark ska motsvara efterfrågan. Planeringsberedskapen för att kontinuerligt tillgodose marknadens behov av nya planer ska vara god.*

Uppföljning: (SBN, KDN)

Södertälje kommuns översiktsplan *Framtid Södertälje* antogs av fullmäktige hösten 2013. Tillsammans med PBL och Mål och budget är den det viktigaste styrinstrumentet för samhällsbyggnadskontorets plan- och exploateringsarbete. I samband med att SBN antar sin verksamhetsplan finns också en planlista med de planer, fördjupade planer och program som samhällsbyggnadskontoret kommer att arbeta med under året. På kontorets planlista för 2016 finns 90 större och mindre pågående planer som tillsammans bedöms ge förutsättningar för 4 000 bostäder.

Av planerna idag är 50 procent beställda av privata företag/privatpersoner, Telgebolagen står för 10 procent av kommunens exploateringsverksamhet för 20 procent övriga kommunala planer står för 10 procent och övriga offentliga beställare (t.ex. trafikverket) 10 procent.

Kontoret bedömer förfrågningarna utifrån de styrmedel som finns (Översiktsplanen, PBL, Mål och budget, övriga kommunala policydokument) och begär planuppdrag från nämnden när kontoret bedömer att de bör prioriteras. Ytterligare detaljplaner har prioriterats in på listan under året. I snitt kommer det in 3-4 ansökningar om planbesked per månad men många tas tillbaka av sökanden efter att ha diskuterat med kontoret. Planbesked ska annars lämnas inom 4 månader enligt PBL, om inte annat avtalas med sökanden. Nya detaljplaner som har prioriterats in på planlistan är t ex detaljplaner kring kommunens framtida resecentrum. Eftersom intresset för att bygga och bo i Södertälje växer ökar efterfrågan på kontorets tjänster och arbetet för att hitta arbetsformer för att prioritera på bästa sätt pågår, främst genom ett projektorienterat arbetssätt (POA). Att planera och ta fram detaljplaner kan oftast debiteras beställaren (företag, privatpersoner, Telgebolagen, exploateringsprojekt) och kostnaden uppgår vanligen till 0,1 – 1,0 mkr. Vad de olika projekten innebär för kommunala kostnader när de sedan genomförs kan uppgå till betydligt högre summor; gator, vägar, skolor, verksamhetslokaler m m. Det kommunala utjämningsystemet inkl. skatteutjämning jämnar ut intäkter och kostnader för ökad drift men omfattar inte ökade investeringskostnader.

-
2. *Handlingsplaner ska tas fram för kommunal mark och fastigheter inklusive lokalförsörjningsplan för kommunala verksamheter och för ökat bostadsbyggande. Kommunen ska verka för att fler byggherrar och fastighetsägare genomför projekt i Södertälje. En arkitekturstrategi för staden och en blåplan som tydliggör nyttjande och skydd av strandnära lägen och vattenområden ska utarbetas.*

Uppföljning: (SBN, TN, KDN)

För att säkerställa att det finns möjliga platser för att bygga skolor/förskolor i centrala staden i takt med att nya bostäder byggs där har samhällsbyggnadskontoret inventerat och föreslagit en rad platser som kan vara lämpliga för ändamålet. Kontoret har också genomfört en inventering av lediga, kommunägda ytor/tomter inom centrala Södertälje och centralt i kommundelarna som kan vara lämpliga att bygga enbostadshus/radhus/parhus på. Under hösten kommer planerings- och utredningsarbetet fortsätta med målet att kunna sälja en rad kommunala tomter för bostadsändamål. För att säkerställa att alla exploatörer behandlas lika har kommunfullmäktige antagit en ny markanvisningspolicy för hur försäljning av kommunal mark ska gå till. Volym och omfattning av uppdragen till samhällsbyggnadskontoret har vuxit kraftigt och kräver prioriteringar. En arkitekturstrategi och en blåplan har därför skjutits fram. Kontoret har saknat både de specialistkompetenser som behövs och den finansiering i form av kommunbidrag som krävs eftersom kommunen själv är beställare.

KF-mål 4:**Ytan planlagd mark för företag ska vara minst 20 ha varav minst 10 ha ska vara byggklar.****Uppföljning: (SBN, KDN)**

Under 2015 har kommunen sålt drygt 7 ha, främst i Moraberg samt en tomt i Vasa.

Vid årets slut har kommunen 43 ha planlagd mark för företag varav 20 ha är etableringsklar. Av dessa finns 16 ha inom Södertälje tätort. Det finns 4 ha i Järna som är etableringsklar men efterfrågad mark ligger i området som reserverats för Ostlänkens eventuella dragning. I Hölö finns 2,8 ha i anslutning till trafikplatsen men kan inte tas i anspråk förrän spårdragningen för Ostlänkskorridoren är beslutat. I övriga kommundelar finns ingen etableringsklar mark men där finns inte heller någon efterfrågan på företagsmark

Efterfrågan på byggklar industrimark riktas främst mot Morabergsområdet och där finns drygt 8 ha ledig, etableringsklar mark. Det är viktigt att kommunen säljer till lämpliga verksamheter med stabil ekonomi. Under 2016 kommer kommunen att sälja ytterligare mark i både Moraberg och Vasa. Under året har en tomt i Hölö sålts.

Tre detaljplaner har antagits för områden vid Stockholm syd (Almnäs). Två avser kommunägd mark om totalt ca 36 ha mark för olika verksamheter. Under 2016 kommer projektering av gator, VA m m att påbörjas för att göra det möjligt att bygga ut anläggningarna under senare delen av 2017. Först därefter kan företagsetableringar ske.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Bra**Uppföljning av övriga inriktningar inom området Samhällsbyggnad och offentlig miljö**

1. *Arbetet med att utveckla stadskärnan enligt det fastslagna programmet är prioriterat och ska bedrivas genom Södertälje City i samverkan. Offentliga och privata intressen i samverkan ska öka möjligheterna att skapa ett mer levande centrum och få fler att välja Södertälje för att besöka, bo, arbeta eller etablera verksamhet i.*

Inom utvecklingsområdena; stadens liv och innehåll, förnyelse i stadskärnan, förnyelse av Slussholmen och kanalen samt hållbara kommunikationer kommer flera delprojekt att genomföras de kommande åren. 350 nya bostäder ska byggas med början under 2015. De närmaste åren ska kaj- och strandpromenader förbindas med övriga strandpromenader i ett sammanhängande system längs Södertäljes stränder. Arbetet med effektbelysning av broar, byggnader och träd ska genomföras för att skapa en tryggare och mer attraktiv stadsmiljö. En av målsättningarna är att Södertälje ska bli utsedd till årets stadskärna 2018.

Uppföljning: (SBN, TN)

Det politiska utskottet för Södertälje City - i samverkan (SCiS) har beslutat om ett 30-tal olika delprojekt under en fyraårsperiod (2015-2018). Det finns också en processledningsgrupp där kommunen, fastighetsägarna och centrumföreningen samverkar. Att förändra en stadskärna i samverkan med många intressenter kräver dialoger och förankring men också välgrundade underlag för att upphandla och genomföra projekten. Det tar tid varför flera projekt har skjutits framåt i tiden. Men det beror också på att kommunens personella resurser är otillräckliga och att konkurrensen är hård om de konsulter kommunen anlitar.

Inom utvecklingsområdet *Stadens liv och innehåll* genomförs delprojekt kring olika upplevelser i stadsmiljön. Upplevelser kring kultur, besöksnäring, trygghet och trivsel samt utveckling av parker och närheten till vatten. Beslutade projekt omfattar olika evenemang och ombyggnadsplaner.

Inom utvecklingsområdet *Trivsel och trygghet på stan* genomfördes en medborgardialog under Kringelfestivalen där kommunen fick in närmare 300 förslag om hur tryggheten kan öka i staden. Flera av förslagen ska arbetas in i de olika delprojekten. Delprojekt pågår som omfattar ombyggnad av Stora torget, gågatan och Inre Maren. I delprojekt Stora torget finns färdiga projekteringshandlingar för ny trädplantering, ökad belysning och effektbelysning av torget och gamla rådhuset med byggstart våren 2016. Ett program har tagits fram för ombyggnationen av gågatan och en förankringsprocess med fastighetsägare och handlare ska genomföras. För Inre Maren arbetar man med förslag kring nya bryggor, kajer och ny Marenbro som ska levereras i början av 2016 och därefter förankras innan det visas offentligt.

Utvecklingsområdet *Förnyelse i stads kärnan* omfattar nya bostäder och förnyelse av gatorna. I kvarteret Venus uppförs nu 44 bostadsrättslägenheter och 300 kvm lokalyta. Några kvarter söderut har kommunen antagit en detaljplan för kvarteret Orion med ca 70 lägenheter, parkeringsplatser och 1200 kvm handelsyta men detaljplanen är överklagad. I kvarteret Lyran pågår arbete med detaljplan för bostäder. Planen har varit på samråd och utställning planeras till hösten 2016. Stadsbyggnadsnämnden har gett uppdrag om att ta fram en ny detaljplan för Tellus (McDonalds). I kvarteret Saturnus planeras för ett nytt bostadshus och en ansökan om bygglov beräknas inkomma våren 2016.

Arbetet med att förlänga gågatan fram till och med Saltsjötorget pågår. En entreprenör ska kontrakteras i början av 2016 och arbetet ska påbörjas under våren. För stråket Stora torget – Snäckviken pågår arbetet med en programstudie. Studien ska förankras internt och politiskt och ligga till grund för beslut om inriktning av det fortsatta arbetet.

Inom utvecklingsområdet *Förnyelse av Slussholmen och kanalen* pågår två projekt, utveckling av kanalen och aktivitetsparken. Tillsammans med Sjöfartsverket har kommunen tagit fram en programstudie för de nya anläggningarna. Sjöfartsverket ska anlägga GC-vägar, ny Slussbro och nya gångbroar. Kommunen har köpt en del av Slussholmen och planerar för hur området kan göras om till en aktivitetspark. Utifrån medborgardialogen under Kringelfestivalen 2014 ska ideskisser som visar hur förslagen kan bli verklighet presenteras våren 2016. Medborgardialogen fortsätter sedan och till sommaren ska planarbetet börja.

För *hållbara kommunikationer i staden* ligger fokus på ett nytt resecentrum och en trafik- och parkeringsstrategi. Arbetet med resecentrum drivs tillsammans med Trafikverket och Landstingets trafikförvaltning. Frågan om hur den nya stationsbyggnaden ska finansieras är ännu inte helt löst. Trafikverkets ombyggnation av spår och plattformar planeras ske under 2018.

-
2. *Områdena Ronna, Fornhöjden och Hovsjö, ska utvecklas i samarbete med de fastighetsägare som verkar i området enligt kommunens stadsutvecklingsstrategi.*

Uppföljning: (SBN, TN)

Kommunfullmäktige har godkänt handlingsplanen *Fornhöjden Fast Forward* för EU-projektet i Fornhöjden. Fler aktiviteter i samarbete med fastighetsägarna pågår. I stadsdelen finns en permanent stadsdelsgrupp som möts varje månad. Det finns också en grupp fastighetsägare som sammankallas av Telge Bostäder varje kvartal. Ett äggkläckningsprojekt pågår i Fornbackaskolan. Projektet *Mötesplats Fornhöjden* pågår i samarbete mellan Konstfack, samhällsbyggnadskontoret och IoU Design. Telge Bostäder driver ett arbete för att utvidga antalet odlingslotter. Projektet med Konstfack kommer även att omfatta Ronna. Där finns också en permanent stadsdelsgrupp där fastighetsägarna ingår. Telge Bostäder och kultur- och fritid har haft aktiviteter i området över sommaren.

-
3. *Ett aktivt arbete ska bedrivas för att förverkliga de fördjupade översiktsplanerna för Järna och Ytterenhörna samt ortsanalyserna för Hölö och Mölnbo. En praxis utifrån översiktsplanens riktlinjer för byggande på landsbygden ska tas fram.*

Uppföljning: (SBN, KDN)

Följande planarbeten har genomförts/genomförs under 2015:

Järna: Upphävande av detaljplan för Eneområdet och Eneskolan, laga kraft 2015-07-16.

Pågår: Församlingen 27 och 28, Nästappan, Fastanäs, Konferenscenter i Ytterjärna, Väg 57 (överklagad), Billsta vilar, ev. intressenter på gång.

Hölö-Mörkö: Kv. Borrsläggan, laga kraft 2015-07-21, Wij-området vilar.

Vårdinge-Mölnbo: Visbohammar 1:20 pågår.

Enhörna: Pågår: nya bostäder, ny skola i Enhörna, del av Ekeby 4:1 (detaljplanen överklagad), Barnflickan 2

-
4. *En trafikstrategi ska utarbetas för att förbättra flödet i trafiken och därmed minska överbelastning och flaskhalsar i gatusystemet samt belysa behov av och möjligheter till hållbara parkeringslösningar. Projektering av ytterligare centrurnära parkeringsplatser påbörjas under 2015.*

Uppföljning: (TN, KDN)

Arbetet med en trafik- och parkeringsstrategi pågår. Kontoret har arbetat med konsulter och arbetet har delats in i två delar; en parkeringspolicy och en trafikstrategi för stadens centrala delar. Konsulterna har avrapporterat sitt arbete och ett förslag till parkeringsstrategi ska presenteras på en workshop i februari 2016. Ett förslag kan sedan tas upp för beslut i mars/april. Kontorets arbete med ett förslag till trafikstrategi och trafiklösningar för stadens centrala delar kommer först senare under året eftersom det påverkas av nya inspel och idéer för hur dragningar av gator/GC-vägar/bussar m.m. görs på bästa sätt.

---

5. *Satsningar på trafiksäkerheten ska fortsätta för att öka tryggheten för såväl gång- och cykeltrafikanter som bilister, särskilt fokus läggs på cyklisters och gångtrafikanter säkerhet.*

Uppföljning: (TN, KDN)

I utbyggnaden av cykelplanen sätts behovet av trygghet och säker trafikmiljö för gående och cyklister i fokus. Om det är möjligt görs utbyggnaden alltid som en kombinerad gång- och cykelbana för att på ett kostnadseffektivt sätt skapa en säker och trygg trafikmiljö för gående och cyklister. I detaljplanearbetet läggs stort fokus på dessa frågor och även i satsningen på vintervägnätet är gång- och cykelbanor prioriterade. Vägvisning för cykelvägnätet införs under 2015 och vinterväghållning med ökat fokus på gång- och cykelvägar startar vintersäsongen 2015/2016.

---

6. *Utifrån Översiktsplanens intentioner om ökat cyklande genomförs en utökad investering i nya och befintliga cykelbanor enligt cykelplanen samt ytterligare cykelparkeringar.*

Uppföljning: (TN, KDN)

Cykelparkeringar anläggs vid Södertälje hamn som ett led i den multimodala resan. Nya cykelställ kommer att göra det attraktivare att använda cykeln som en del av pendelresan. Nya cykelställ har även anlagts i Södertälje centrum för att öka attraktiviteten för cykelresor på korta avstånd.

---

7. *Ett påverkansarbete tillsammans med olika ansvariga aktörer på trafikområdet ska ske för att öka andelen gående, cyklande och kollektivt resande samt verka för att godstransporterna blir effektivare och miljövänligare. Satsningar för att minska bilberoendet och ge förutsättningar för ökad gång- och cykeltrafik ska genomföras exempelvis genom bilpooler, utbyggnad av laddstolpar för elbilar och andra åtgärder.*

Uppföljning: (TN)

Med en Trafik- och parkeringsstrategi för Södertälje kommun kommer påverkansarbetet att få de nycklar som behövs för att kunna bedriva ett trovärdigt och effektivt arbete i dessa frågor. Redan idag förs diskussioner med berörda exploitörer och andra aktörer i enskilda projekt, men möjligheten till ett mer helhetsinriktat arbete kommer att öka i och med Trafik- och parkeringsstrategin.

---

8. *Fler odlingslotter och kolonilotter samt möjliggörande av stadsodling ska kunna tas fram inom kommunen för att möta efterfrågan.*

Uppföljning: (TN, KDN)

Resurser för att ta fram en odlingsstrategi inklusive stadsodling har tillförts kontoret. Arbetet påbörjas 2016 och innebär att förutsättningarna för stadsodling utreds. I stadsutvecklingsprojektet (främst i Fornhöjden) pågår tillsammans med fastighetsägarna ett arbete för att ge hyresgästerna möjligheter att nyttja mark för odling. Att användningen av planlagd mark ändras från parkmark till odlingsmark kräver en ändring av detaljplanen. Samhällsbyggnadskontoret har inte någon efterfrågan på fler odlingslotter/kolonilotter i traditionell mening. Enligt de etablerade koloniföreningarna i kommunen nyttjas odlingslotterna inte enbart för odling utan i allt större utsträckning för socialt umgänge, grillning m m. Det ställer krav på nya lösningar och större krav på föreningens tekniska och sanitära anläggningar. Kontoret har ännu inte någon plan för hur detta ska ske.

---

9. *Den strategiska inriktningen för kommunens brukbara mark ska vara en successiv övergång till ekologisk produktion.*

Uppföljning: (TN)

Samhällsbyggnadskontoret utreder förutsättningarna för en övergång till ekologisk produktion på kommunens brukbara mark. En redovisning till tekniska nämnden av utredningens förslag ska ske i februari.

---

10. Arbetet med Stockholm Syd/Almnäs ska intensifieras i samverkan med övriga aktörer i området.

Uppföljning: (TN, SBN)

Tre detaljplaner för Almnäsområdet har trätt ikraft varav två är kommunens (11,5 ha och 24,5 ha). Den ena av kommunens planer har överklagats av Södertälje Pistolklubb.

Lägesbedömning sammantaget för området Samhällsbyggnad och offentlig miljö: Bra

---

KF-investeringar 2015		Rev Budget 2015	Utfall 2015	Avvikelse	Budget 2016
Järna kommunalnämnd					
91216	Omdragning Nykvarnsvägen	300		300	
91217	Upprustning av lekplatser			0	
91218	Effektbelysning	100	185	-85	
91219	Konstfrusen isyta	2 000	1 985	15	
91203	Gestaltning mötesplats Järna	2 000	1 999	1	
91120, 91212	Utbyggnad GC	1 200	745	455	
		5 600	4 915	685	600
Hölö-Mörkö kommunalnämnd					
91310	GC-vägar		67	-67	
91301	GC-väg Hölö väg 503	700	447	253	
91302	Gestaltning Hölö station	200	136	64	
91311	Effektbelysning	50		50	
	Ofördelat investeringsanslag	100		100	
		1 050	651	399	900
Vårdinge-Mölbo kommunalnämnd					
91412	Pendlarparkering Mölbo	100	420	-320	
91416	Utbyggnad GC-vägar N Mölbo	300	66	234	
91417	Effektbelysning	50		50	
		450	485	-35	250
Enhörna kommunalnämnd					
91510	GC-vägar	200		200	
91820	Eljusspår Enhörna		676	-676	
	Ofördelat investeringsanslag	750		750	
		950	676	274	25 050
Omsorgsnämnden					
86113	DV, utökning passersystem		78	-78	
86114	Duschängar		68	-68	
86115	Markiser gruppbestäder		56	-56	
	Ofördelat investeringsanslag	2 000		2 000	
		2 000	202	1 798	1 000
Socialnämnden					
	Ofördelat investeringsanslag	2 700		2 700	
		2 700	0	2 700	3 200
Äldreomsorgsnämnden					
		0	0	0	800
Utbildningsnämnden					
85013	Remida Pumpans förskola		318	-318	
86450-52	Igelsta grundskola		825	-825	
86456,86457	Inventarier kök och matsal, Björken		224	-224	
86454,86455	Pershagens idrottshall		93	-93	
	Ofördelat investeringsanslag	5 500		5 500	
		5 500	1 459	4 041	2 000
Kultur och fritidsnämnden					
86110	Tveta-Mullestig		194	-194	
86111	Ljudanläggning möbler		919	-919	
91700	Spontanidrott Majtorp		393	-393	
91701	Klättrvägg		589	-589	
90123	Måsnaryd grönytor		203	-203	
	Ofördelat investeringsanslag	1 750		1 750	
		1 750	2 297	-547	4 350
Stadsbyggnadsnämnden					
74011	GIS-plattform	360	40	320	
		360	40	320	360
Tekniska nämnden					
9260X	Exploateringsvägar	20 000	26 423	-6 423	
96250-96254	GC-vägar	8 200	7 654	546	
96572	Ritornsleden		6 996	-6 996	
96680	GC-tunnlar, trygghetsinsats	2 000	1 578	422	
96600	PM10	6 000	5 428	572	
93600	Effektbelysning	750		750	
96033	Elväg	2 000	2 373	-373	
970x	Södertälje city i samverkan (öronmärkt anslag)	25 900	9 032	16 868	44 000
94004	Inköp av fastigheter för en framtida dagvattenanläggning	2 700	2 584	116	
	Ofördelat investeringsanslag	4 500		4 500	
		72 050	62 068	9 982	71 750
KS/Kommunstyrelsens kontor					
74074	E-arkiv	2 000	370	1 630	
86401	Campus	1 500	571	930	
		3 500	940	2 560	7 533
Summa samtliga nämnder		95 910	73 733	22 177	117 793
KS/Markeringsbelopp					
GC-vägar enligt GC-planen					10 000
Väganslutningar till nya byggnationer					10 000
Summa markeringsbelopp		0	0	0	20 000
Summa KF/KS-beslutade		95 910	73 733	22 177	137 793
Summa nämndbeslutade		107 400	55 853	51 547	100 000
Summa total		203 310	129 586	73 724	237 793

LÅNE- OCH BORGENS RAMAR [Mkr]

2015-12-31

Kommunkoncernen	Ram	Utnyttjat	Kvar att utnyttja
Södertälje kommun	2 500,0	1 386,4	1 113,6
varav Syvab	147,2	147,2	0,0
varav Söderenergi AB	1 596,0	1 198,8	397,2
varav Fotbollsarenan AB	0,0	0,0	0,0
varav SSK Arena AB	0,0	0,0	0,0
varav Täljehallen AB	31,8	31,1	0,7
varav övrig kommunal borgen	11,1	9,4	1,7
Telgekoncernen hel- och delägda bolag	13 000,0	11 304,1	1 695,9
varav kommunens verksamhetslokaler	4 600,0	3 920,4	679,6
varav bostadsbolagen	3 400,0	2 812,5	587,5
varav övriga Telge	5 000	4 571,2	428,8
Total	15 500,0	12 690,5	2 809,5

LEASING [Mkr]

Leasingavtal	Beslutat belopp	Utnyttjat belopp
Finansiell billeasing	50	25,4

UTLÅNING TILL TELGE PER BOLAG [Mkr]

Bolag	15-12-31	14-12-31
Telge Fastigheter	-3 773	-3 493
Telge Bostäder	-2 135	-2 157
Telge Hovsjö	-455	-491
Telge Brandalsund	-104	-104
Luna	-496	-498
Maren	-395	-525
Södertälje Hamn	-153	-164
Telge Almnäs	1	1
Telge Energi	105	64
Telge Hamn	-152	-152
Telge Inköp	8	8
Telge Kraft	3	24
Telge Krafthandel	15	13
Telge AB	-458	-858
Telge Nät	-2 014	-1 886
Telge Tillväxt i S-tälje	-3	-1
Tom Tits	10	6
Telge Återvinning	-9	-11
Telge Miljöteknik	0	0
Södertälje Förvaltnings	-381	-381
Total	-10 385	-10 605

Utöver utlåningen har kommunen för Telges räkning gått i borgen för 919 mnkr fördelat enligt nedan.

Telge Kraft	804
Telge Återvinning	75
Pensionsutfästelser	39
Övriga	1

Årsredovisning 2015

Del 1

Södertälje kommun

Årsredovisning 2015 del 1 - Innehållsförteckning

	Sida
1. Fem år i siffror	3
2. Vart gick skattepengarna?	4
3. Året som gått	5
4. Kommunstyrelsens ordförande har ordet	8
5. Förvaltningsberättelse	
1. Samhällsekonomisk utveckling	9
2. Regionens utveckling	10
3. Befolkningen 2015	12
4. Boende, näringsliv och arbetsmarknad	13
5. Kommunens organisation	14
6. God Ekonomisk Hushållning (GEH)	19
7. Finansiell analys	27
8. Södertälje kommuns förvaltnings AB	43
9. Kommun som arbetsgivare	45
10. Framtida utveckling – några viktiga frågor	48
6. Skattefinansierad verksamhet i nämnderna	
1. Utbildning	50
2. Arbete och försörjning	54
3. Omsorg om barn, ungdomar och vuxna	56
4. Stöd och service för personer med funktionsnedsättning	58
5. Äldreomsorg	60
6. Kultur och fritid	62
7. Miljö	64
8. Samhällsbyggnad och offentlig miljö	66
7. Våra räkenskaper	
1. Resultaträkning och kassaflödesanalys - kommunkoncernen	69
2. Balansräkning kommunkoncernen	70
3. Driftsredovisning kommunen och kommunkoncernen	71
4. Investeringsredovisning kommunen och bolagen	73
5. Noter till resultat- och balansräkning kommunkoncernen	74
6. Redovisningsprinciper	87
8. Revisionsberättelse	90
9. Ordlista och förklaringar	91

Fem år i siffror

	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Kommunens/koncernens finanser					
Verksamhetens nettokostnader (mkr)	4 299	4 530	4 576	4 814	4 947
	<i>3 660</i>	<i>3 835</i>	<i>3 986</i>	<i>4 083</i>	<i>4 118</i>
- i kronor per invånare	49 029	50 631	50 248	52 241	53 074
	<i>41 748</i>	<i>42 858</i>	<i>43 765</i>	<i>44 267</i>	<i>44 183</i>
Ekonomiskt resultat (mkr)	59	25	140	116	153
	<i>222</i>	<i>222</i>	<i>432</i>	<i>454</i>	<i>548</i>
- i kronor per invånare	674	285	1 540	1 261	1 638
	<i>1 281</i>	<i>2 482</i>	<i>4 683</i>	<i>4 918</i>	<i>5 879</i>
Investeringsutgifter (netto, mkr)	126	227	148	155	130
	<i>1 135</i>	<i>1 152</i>	<i>799</i>	<i>927</i>	<i>927</i>
- i kronor per invånare	1 437	2 535	1 628	1 684	1 390
	<i>12 944</i>	<i>12 875</i>	<i>8 776</i>	<i>10 045</i>	<i>9 946</i>
Egenfinansieringsgrad av investeringar (%)	100	48	100	100	100
	<i>52</i>	<i>86</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>
Soliditet (%)	18,3	17,7	19,4	20,8	22,1
	9,0	<i>9,9</i>	<i>12,6</i>	<i>15,3</i>	<i>18,2</i>
Total låneskuld (mkr)	11 304	11 703	11 010	10 401	10 099
- varav vidareutlånat till bolagen (mkr)	12 134	12 251	11 687	11 241	11 970
Nettolåneskuld (exkl vidareutlåning) kr per invånare	0	0	0	0	0
Borgensåtaganden (mkr)	1 424	1 678	1 600	1 740	1 689
	<i>1 729</i>	<i>1 662</i>	<i>1 602</i>	<i>1 730</i>	<i>1 680</i>
- i kronor per invånare	16 240	18 754	17 568	18 865	18 122
	<i>26 169</i>	<i>19 718</i>	<i>17 590</i>	<i>18 756</i>	<i>18 025</i>
Skatteintäkter					
Utdebitering kommunen (kr/skr)	20,13	20,13	20,13	20,13	20,13
Utdebitering totalt (kr/skr)	32,23	32,23	32,23	32,23	32,23
Skatteintäkter och utjämning (mkr)	4 200	4 411	4 623	4 820	5 043
- i kronor per invånare	47 956	49 301	50 763	52 263	54 113
Personal					
Antal årsarbetare, tillsvidareanställda	4 830	4 857	4 815	4 913	5 028
Totalt antal årsarbetare	5 510	5 509	5 368	5 478	5 545
Antal anställda (snitt för året)	5 707	5 800	5 702	5 777	5 869
	<i>6 318</i>	<i>6 642</i>	<i>6 642</i>	<i>6 589</i>	<i>6 678</i>
Personalkostnader (mkr)	2 575	2 684	2 711	2 827	2 980
	<i>3 124</i>	<i>3 257</i>	<i>3 276</i>	<i>3 390</i>	<i>3 554</i>
Befolkning 31/12					
Antal invånare totalt	87 685	89 473	91 072	92 235	93 202
varav 0-6 år	7 917	8 090	8 202	8 221	8 185
varav 7-15 år	8 175	9 458	9 790	10 033	10 277
varav 16-18 år	3 674	3 459	3 301	3 230	3 249
varav 19-64 år	53 167	54 334	55 191	55 956	56 429
varav 65-w år	13 754	14 135	14 588	14 795	15 062

Vart gick skattepengarna?

100 kronor i skatt till kommunen användes under 2015 så här

23:30 kronor	grundskola
15:89 kronor	verksamhet för funktionshindrade
12:72 kronor	vård och omsorg om äldre
11:38 kronor	barnomsorg
7:92 kronor	gymnasieutbildning
5:78 kronor	sociala insatser för barn, ungdomar och vuxna med problem
5:76 kronor	försörjningsstöd
5:01 kronor	övrig verksamhet
4:22 kronor	bibliotek, kultur, fritidsverksamhet
3:03 kronor	årets överskott
2:14 kronor	gator, vägar och parkering
1:05 kronor	vuxenutbildning
0:88 kronor	räddningstjänst och skydd
0:47 kronor	parker och naturmark
0:28 kronor	arbetsmarknadsåtgärder
0:17 kronor	miljö och hälsoskydd

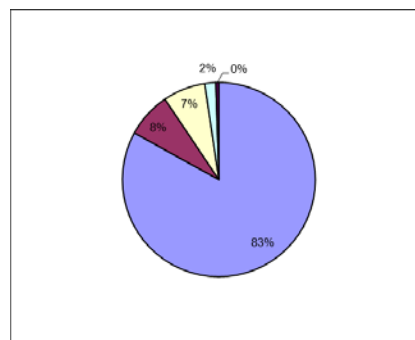
Så här får kommunen sina pengar

83 procent av kommunens intäkter kommer från skatter och utjämningsbidrag.

- 8 procent är riktade statsbidrag direkt till olika verksamheter
- 7 procent kommer från avgifter och ersättningar som kommunen får för den service som kommunen erbjuder..
- 1 procent kommer från kommunens bolag.
- 1 procent kommer från exploaterings- och reavinster

Siffror till cirkeldiagrammet

	Belopp	Procent
Skatter och generella statsbidrag	5 043,4	83%
Driftbidrag	478,8	8%
Avgifter mm	444,7	7%
Från bolagen	53,9	1%
Exploaterings- och reavinster	78,5	0%

Året som gått 2015

Det hände väldigt många spännande saker i kommunen 2015. Året inleddes med öppet hus på Kulturskolan – i snöyra – och avslutades med en klimatkonferens som lockade barn från världens alla hörn till Stadshuset. Här är ett axplock på vad som hände däremellan:

Januari

Öppet hus på Kulturskolan

Den 17 januari var det öppet hus på Kulturskolan. Alla som var 3–20 år fick möjlighet att upptäcka de konstformer som erbjöds: dans, konst, teater, musikinstrument och sång med mera.

Februari

Södertälje kommun – en het arbetsplats

Karriärföretaget Jobtip slog i sin årliga rankning fast att Södertälje kommun var en av Sveriges 20 mest intressanta offentliga arbetsplatser 2015.

Serieutställning

Södertälje konsthallvisade utställningen *Vi har en viktig grej på gång – konsten att förändra med bild*. Den innehöll verk av några av Sveriges främsta serietecknare – Liv Strömqvist, Mats Jonsson, Joanna Rubin Dranger, Julia Thorell, Hanna Gustavsson, Joanna Hellgren och Sara Granér.

Laddstolpar för elbilar

I början av februari kunde de medborgare som har elbil börja ladda sina bilar på sex ställen i kommunen. Varje laddstolpe kan ladda två bilar samtidigt. För att stå på parkeringsplatserna där laddstolparna finns måste man ha en elbil och elbilen måste ladda under parkeringstiden. Det tar ungefär två timmar att ladda från tom till full.

Toppmöte i Södertälje om industrins betydelse för Sverige

Den 5 februari hölls Industridagen i Södertälje stadshus. Över 500 politiker, näringslivsföreträdare, fackliga ledare, myndighetspersoner samlades för att diskutera hur svensk industri ska stärka sin konkurrenskraft. Deltog gjorde bland annat statsminister Stefan Löfven, Astra Zenecas ordförande Leif Johansson, USA:s och Tysklands ambassadörer Mark Brezezinski och Michael Bock samt Centerpartiets partiledare Annie Lööf.

Mars

Unik berättarföreställning på Stadsbiblioteket

I Luna kulturhus hölls en berättarföreställning som en del av projektet al-Hakawati som syftade till att förmedla Syriens mångtusenåriga berättartradition. Föreställningen framfördes på svenska och arabiska av professionella historieberättare.

Kulturfestivalen Kul för dej å mej

För 21:a gången genomfördes kulturfestivalen Kul för dej å mej. Det bjöds på musikuppträdanden. Fart och fläkt med Kom i form-gruppen från Studieförbundet Vuxenskolan uppträdde.

El Sistema Södertälje och Kungliga Filharmonikerna i gemensam konsert på Stockholms Konserthus

De unga musikerna från El Sistema hade övat flitigt hela våren inför den 28 mars, då de spelade två konserter tillsammans med Kungliga Filharmonikerna. På programmet stod bland annat I Bergakungens sal av Grieg och Barcarolle ur Hoffmanns äventyr av Offenbach.

April

Ny yh-utbildning till Södertälje: Köksmästare med ekologi- och hållbarhetsperspektiv

Det blev klart med en ny yh-utbildning: Köksmästare med ekologi- och hållbarhetsperspektiv. Vuxenutbildningen och Folkuniversitetet hade tagit fram yrkeshögskoleutbildningen i nära samarbete med näringslivet. Utbildningen startade hösten 2015.

Utställning om Folkmorden 1915

Södertälje kommun uppmärksammade 100-årsminnet av folkmorden som ägde rum 1915 i dåvarande Osmanska riket. Det gjordes genom en utställning och ett seminarium med några av de främsta experterna på ämnet i Stadshuset.

Livesändning av System of a downs konsert på Estrad

Södertälje kommun tog livesändning av musik i biosalong ett steg vidare från opera, genom att sända hårdrocksbandet System of a downs konsert på Stadsscenen Estrad. Helt gratis.

Södertäljes skolor upp 74 platser

Det genomsnittliga meritvärdet bland Södertäljes grundskolelever ökade. På ett år klättrade Södertäljes skolor från plats 238 till plats 164 i SKL:s rapport Öppna jämförelser– grundskola 2015.

Södertörns rådslag

Kommunen arrangerade Södertörns rådslag 2015 tillsammans med Företagarna, Stockholms handelskammare, Södertörns högskola och Kungliga Tekniska Högskolan. Via en app diskuterade deltagarna hur vi skapar tillväxt och ökar attraktiviteten i regionen.

Maj

Hans helighet Patriarken Ignatius Aphrem II besökte Södertälje

Den 25 maj fick Södertälje kommun besök av Patriarken Ignatius Aphrem II. Patriarken är högste

ledare för Syriac Orthodox Church of Antioch vars religiösa territorium omfattar 5,5 miljoner medlemmar i länder i Europa, Asien liksom Nord- och Sydamerika.

Juni

Södertälje lanserade ny varumärkesplattform

Den 17 juni presenterades den nya varumärkesplattformen för Södertälje. I den beskrevs vad som utmärker Södertälje som plats och vad Södertälje ska vara känt för i framtiden. Under våren 2015 hade Destination Södertälje drivit processen tillsammans med näringsliv, föreningar, Södertäljebor, politiker och tjänstemän i kommunkoncernen.

1800-talsveckan växte och lyfte kvinnan i historien

Under 1800-talsveckan lyftes kvinnan i historien ytterligare. Torekällbergets friluftsmuseum arbetar aktivt med genusfrågor och ville synliggöra kvinnors liv och arbete i 1800-talets Sverige.

Juli

Seminarium om flyktingars boende hölls i Almedalen

Tar politikerna ansvar för effekterna av dagens system för flyktingars boende? Vilka beslut måste politikerna fatta för att lösa problemen och när kommer de att verkställa besluten? Om det handlade kommunens välbesökta seminarium i Almedalen.

Södertälje International Fotboll Cup

2015 blev startåret för Södertälje International Fotboll Cup – en ungdomsturnering i fotboll för både killar och tjejer. Cupen hölls under fem dagar i juli och fick en strålande start. Det är Södertäljes tre stora fotbollsklubbar arrangerar cupen och hela 131 lag från femton länder deltog.

Augusti

Husvagn till äldreboende

Under augusti månad parkerade Kultur 365 en husvagn på vård- och omsorgsboenden och offentliga platser i Södertälje, för ett ge föreställningen Från beredskap till Waterloo. Genom musik, dans och teater fick publiken följa med på en svindlande resa genom 1900-talet.

Kringelfestivalen

Den 21–23 augusti hölls i vanlig ordning den populära Kringelfestivalen mitt i Södertälje city. Startar Artister som Loreen, Ola Salo, Electric Banana Band och Eric Saade uppträdde.

September

Startskott för bygge i centrum

Det första spadtaget för NCC:s flerbostadshus i kvarteret Venus i Södertälje centrum togs i början av september. Det kommer att bli 42 nya lägenheter och 300 kvadratmeter butiker mitt i staden. Kvarteret Venus är ett delprojekt i utvecklingsarbetet *Södertälje city – i samverkan* och det första stora bostadsprojektet från programmet *Södertälje stadskärna 2009–2029 – program för en hållbar stadsutveckling*.

Kostenheten prisades i tävlingen White Guide Junior

White Guide Junior är en tävling som ska bidra till att höja kvaliteten på den offentliga gastronomin genom att lyfta fram och spridagoda exempel från skolmatsverige. Lina grundskola blev årets skolmatsrestaurang 2015. Sara Jervfors; chef för kostenheten, blev Årets måltidschef. Det blev pallplats för Södertälje i Årets skolmatskommun och för kommunalrådet Ewa Lofvar Konradsson (MP) i Årets skolmatspolitiker.

Södertäljeelever skrev en av årets bästa faktaböcker

Konsten att skriva dikter – en handbok för nybörjare hade skrivits av elever på Wasaskolan tillsammans med läraren Mikhael Mikalides. Boken utsågs i september till en av årets böcker i kategorin faktaböcker.

Miljökontoret besökte butiker under kemikalievecka

Under vecka 38 besökte miljökontoret ett 60-tal butiker i Södertälje kommun för att kontrollera ett urval av produkter som kan påverka barns hälsa. I rapporten efter kontrollerna konstaterades behovet av kontroll av märkning inom de olika ämnesområdena.

Oktober

Kontaktcenter fyllde ett år

Kommunens kontaktcenter fyllde ett år den första oktober. Under perioden 1 oktober 2014 till 31 augusti 2015 hade kommunvägledarna tagit emot över 140 000 samtal.

Södertäljegalän

För första gången hölls Södertäljegalän där företag, organisationer och människor som gjort något bra för Södertälje lyftes fram och prisades. Bland annat delade Företagarna i Södertälje/Nykvarn ut priset till årets företagare – Liselotte Almén Malmqvist, ägare av JATC Omsorg AB.

Medborgardagen – av Södertäljebor, för Södertäljebor

Det här året var kulturen i fokus på

Medborgardagen och det bjöds på många spännande upplevelser och aktiviteter: show, dans, musik, konst, litteratur och film.

Södertälje kommun bytte ut trygghetslarm

Under hösten 2015, med början i oktober, bytte Södertälje kommun ut alla trygghetslarm. De nya larmen fungerar precis som de gamla men skillnaden är att de nya är digitala och ger användarna bättre möjlighet att kontrollera att utrustningen fungerar.

November

Gymnasiemässa på Campus Telge

Den 3 och 4 november ordnades en uppskattad gymnasie-mässa för alla elever i årskurs 9 i kommunala och fristående skolor. Mässan hölls på Campus Telge.

Södertäljelärare årets inspiratör inom offentlig sektor

Mikhael Mikalides, lärare på Wasaskolan i Södertälje, utnämndes till Årets inspiratör inom offentlig sektor på Framtidsgalan.

Beslut om Grafikens hus i Södertälje

Grafikens Hus styrelse beslutade att etablera sig i Södertälje. Tillsammans med kommunen kommer Grafikens Hus i Södertälje att fortsätta arbetet för ökad kreativitet och delaktighet. Grafikens Hus är ett museum för samtida grafisk konst som producerar, samlar och visar verk som breddar och förändrar.

– Södertälje kommun och vi på Grafikens Hus delar en gemensam syn på kulturens roll i samhällsutvecklingen. Vi verkar för att göra den grafiska konsten tillgänglig för alla och med kommunen som partner ser vi en spännande och hållbar framtid. Det känns fantastiskt roligt, säger Nina Beckmann, vd på Grafikens Hus.

December

Julfrossa- en julinvasion för alla sinnen

Kultur 365 åkte i december runt i kommunen och invaderade äldreboenden och dagverksamheter. Syftet var att bjuda på en julfrossa utan dess like. Boende på äldreboenden och dagverksamheter fick en dag fylld med allt vad julen har att erbjuda våra sinnen. Julmarknad med starka dofter, belysning, kläm och känn på julprydnader.

Barnens klimatkonferens – Childrens Climate Conference

I december samlades 65 barn från jordens alla hörn till en klimatkonferens i Södertälje Stadshus. Barnens diskussioner resulterade i en appell som presenterades för världens ledare vid klimatkonferensen i Paris.

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Södertälje växer

Södertälje kommun växer. På 15 år har vi blivit över 16 000 fler Södertäljebor. Inom sex-sju år beräknas vi vara över 100 000 medborgare i kommunen. Det är inte bara invånarantalet som växer, utan även vårt näringsliv utvecklas. Länets tredje största arbetsmarknad med över 44 000 arbetstillfällen fortsätter att växa med fler arbetstillfällen, fler högskoleplatser och ett ökat behov av kompetensförsörjning hos bland annat de stora tillverkningsindustrierna.

För att upprätthålla kompetensen och för att hela tiden utvecklas behövs samhällets omfattning av industrierna. Det är inte minst viktigt i en kommun som Södertälje. Rätt utbildad arbetskraft och god infrastruktur är två viktiga delar. Under 2015 har en fortsatt utveckling skett i unik samverkan mellan Scania, AstraZeneca, KTH och kommunen kring framtidens utbildning och forskning. Hela området kring Snäckviken kommer de närmaste åren att omformas till en mötesplats för studenter, forskning och företagande. Den norra stadskärnan kommer bit för bit att växa fram.

Södertälje har ett fantastiskt läge med två europavägar, pendeltåg, fjärrtåg, hamn, inlopp till Mälaren och närhet till tre flygplatser. Men detta är inget vi kan ta för givet. När ny infrastruktur nu planeras med höghastighetståg och nya järnvägssträckningar behöver både medborgarnas och industrins behov och förutsättningar beaktas. Den dragkamp som har inletts mellan Sveriges kommuner om sträckningar och stopp är oerhört viktig för Södertälje och vårt näringsliv. Ett näringsliv som är enormt viktigt för hela landets ekonomi.

När Södertälje växer ökar också trycket på att bygga och utveckla staden. Det är tydligt att intresset från byggföretagen är stort och har dessutom ökat under 2015. Ambitionen från kommunens sida har också höjts markant och under de kommande 20 åren planeras 20 000 nya bostäder byggas. Det handlar om ett framtidsinriktat stadsbyggande med tydliga principer för att förtäta och bygga ihop stadens olika delar.

I ett växande Södertälje är den viktigaste investering vi kan göra är att satsa på våra barn och

ungas uppväxt. Därför prioriterar vi att varje barn och elev ska ges möjlighet att utvecklas utifrån sina egna behov och förutsättningar. Det är en prioritering som ger resultat. För femte året i rad har elevernas resultat förbättrats. När vi fokuserar på rätt saker - pedagogisk ledning, lärande organisation, mål- och resultatstyrning, kvalitet i undervisningen - så skapar vi ett litet försprång för våra elever.

Sverige har hösten och vintern 2015 präglats av det kraftigt ökade flyktingmottagandet. Södertälje är i denna debatt en viktig röst. Hos oss finns erfarenhet och kompetens men vi arbetar också aktivt med opinionsbildning för ett bättre flyktingmottagande i hela Sverige. Södertälje kommun är drivande när det gäller att alla Sveriges kommuner måste hjälpas åt att ta emot flyktingar och att EBO-lagen ändras till VEBO.

Södertälje växer. När man växer behöver man investera. Fler små barn i förskolan, fler elever i grundskola och gymnasium, fler äldre i behov av omsorg och fler som behöver få ta del av kultur- och idrottsverksamhet ställer krav. Vi har därför under de senaste åren fattat tuffa beslut som har varit nödvändiga för kommunens bästa på lång sikt. Kort sagt, under flera år har vi prioriterat ekonomiskt ansvarstagande. Steg för steg har kommunkoncernens ekonomi förbättrats. De goda ekonomiska resultaten för kommunen och bolagen under 2015 är ett kvitto på att vi är på rätt väg. Detta är nödvändigt för att kunna göra viktiga investeringar på ett ekonomiskt ansvarsfullt sätt. Den kommun vi lämnar över till kommande generationer ska vara ekonomiskt men också socialt och ekologiskt hållbar.

Slutligen vill jag rikta ett stort tack till alla kompetenta medarbetare inom kommunal förvaltning och bolag. Det är genom den professionalitet och det engagemang som uppvisas av medarbetarna varje dag som vi kan fullgöra vårt viktiga samhällsuppdrag gentemot medborgarna.

Boel Godner
Kommunstyrelsens ordförande (S)

Samhällsekonomisk utveckling

Svensk ekonomi mot högkonjunktur

Den svenska ekonomin utvecklas för närvarande betydligt starkare än ekonomin i de flesta andra länder. En starkt bidragande faktor är en mycket stark utveckling av investeringarna och då inte minst investeringarna i nya byggnader och anläggningar. Särskilt bostadsbyggandet har under de senaste två åren ökat mycket kraftigt.

I år bedöms exporten och hushållens konsumtionsutgifter växa i ungefär samma takt som under 2015. Mest anmärkningsvärt för i år är den offentliga konsumtionens mycket starka tillväxt. Samman-taget beräknas ökningen i år uppgå till drygt 5 procent, vilket är det högsta ökningstalet sedan 1970. Särskilt stor beräknas ökningen bli i kommunerna. Den starka utvecklingen förklaras till betydande del av det omfattande flyktingmottagandet.

Även fortsättningsvis beräknas utvecklingen av kommunal konsumtion bli snabb, med ökningstal kring 3 procent per år. Samtidigt ökar antalet invånare i landet med omkring 2 procent årligen. De historiskt stora ökningstalen är en följd av en förutsedd mycket omfattande nettoinvandring.

Större befolkning och högre sysselsättning

Den starka tillväxten innebär också att sysselsättningen fortsätter att öka. Antalet arbetade timmar förväntas öka med 2 procent i årstakt under 2016, vilket även innebär att antalet arbetade timmar blir högre. Till största delen förklaras det av att befolkningen i åldern 15 – 74 år blir nästan 3 procent större.

Skatteunderlaget ökar mycket starkt...

Skatteunderlagets reala ökning var stark 2015 och skjuter ytterligare fart 2016. Accelerationen beror främst på att sysselsättningen tar rejäl fart, men påverkas även av att indexeringen av inkomstanknutna pensioner blir mer gynnsam.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)

	2015	2016	2017	2018	2019
SKL, feb 2016	4,9	5,6	5,6	5,2	4,4
SKL, dec/okt 2014	4,9	5,4	4,4	4,6	4,3
ESV, dec 2015	5,2	5,2	4,6	4,2	3,8
BP, sep 2015	5,0	5,3	5,2	4,7	3,9

Olika skatteunderlagsprognoser - procentuell förändring

...men det gör i ännu högre grad kostnaderna

Före 2013 uppgick de demografiskt betingade behovsökningarna till cirka en 0,5 procent per år i kommunerna och 1 procent i landstingen. Den situationen har förändrats dramatiskt. De närmaste åren ökar behoven med 2–2,5 procent per år.

Flyktinginvandringen påverkar beräkningarna av kommunernas och landstingens kostnader på flera sätt. Under den första tiden som kommunplacerade asylsökande påverkas mottagningskostnaderna. Ökade kostnader uppstår i socialtjänsten som blir hårt belastad av exempel mängden ensamkommande barn. I barnomsorgen och skolan behöver det beredas ett stort antal nya platser och sjukvården ska kunna ta emot asylsökande med stora vårdbehov.

Staten ersätter kommuner och landsting för mottagandekostnaderna under en begränsad tid. Det är inte förrän de som sökt asyl också får uppehållstillstånd, som de ingår i befolkningen. Beräkningen av de demografiskt betingade behoven påverkas därmed först med något års eftersläpning. Kraftigt ökat antal invånare innebär högre kostnader och intäkter för kommuner och landsting. Huruvida dessa ökade kostnader på längre sikt motsvaras av ett större skatteunderlag (tack vare större arbetskraft) är en öppen fråga.

Kostnadsutveckling och demografiska behov (källa SKL)

Procentuell förändring, fasta priser

	2015	2016	2017	2018	2019
Kommuner					
Kostnader	2,9	6,2	3,7	3,2	2,7
Demografi	1,2	1,9	2,4	2,6	2,6

Den snabbt växande verksamheten innebär ökade behov av personal, vilket edan i utgångsläget i vissa fall är svår att rekrytera. På kort sikt är det inte finansieringen som är problemet, staten ersätter kommuner och landsting för mottagandekostnaderna. Men frågan är om det överhuvudtaget är möjligt att expandera verksamheten så snabbt. De finansiella svårigheterna uppkommer på lite längre sikt, när statens ersättningar för mottagandet upphör men belastningarna på verksamheterna finns kvar. Tillfälliga förstärkningar löser inte detta problem eftersom kommuner och landsting behöver långsiktiga lösningar.

Slutsatsen är att visserligen växer skatteunderlaget snabbt, men kostnaderna stiger ännu snabbare.

Regionens utveckling

Stockholms län i korthet

- Svarar för 49 procent av Sveriges totala befolkningsökning
- Står för 30 procent av landets BNP
- Har 34 procent av Sveriges nyföretagande
- Har Sveriges högsta sysselsättningsgrad
- Mest kunskapsintensiva regionen utanför USA
- Har 17 universitet och högskolor

Stockholms län konkurrerar inte med andra regioner i Sverige utan med andra regioner i Europa och i världen. Visionen enligt den regionala utvecklingsplanen (RUF2010) är att bli Europas attraktivaste storstadsregion.

Befolkningsökningen fortsätter

Stockholms läns kraftiga befolkningsutveckling fortsätter. Under 2015 ökade befolkningen med 33 395 personer i Stockholm län. Det är en något lägre ökning än 2014. Länets befolkning uppgår därmed till 2 231 439 personer vid utgången av 2015. Södertäljes befolkning ökade med 967 personer till 93 202 personer. Södertäljes ökning är den femte högsta i länet vilket är en förbättring jämfört med den 10:e plats Södertälje hade året innan.

Fortsatt alltför lågt byggande av bostäder

Under år 2015 påbörjades nästan 13 000 nya bostäder i Stockholms län. Det är färre än året innan men högre än de föregående åren. Det är dock betydligt färre än antalet inflyttare. Bostadsbyggandet i Södertälje sjönk jämfört med 2014 och det är också här för lågt jämfört med befolkningstillväxten.

Fortsatt befolkningstillväxt ställer höga krav på utveckling inom samtliga samhällsområden

Befolkningstillväxten i Stockholms län ställer inte bara krav på ett ökat bostadsbyggande. Utveckling krävs även inom en rad olika samhällsområden som exempelvis: förskolor och skolor, högre utbildning, sjukvård, kollektivtrafik och infrastruktur.

Södertälje och statlig infrastruktur

Ostlänken och arbetet med nya stambanor

Ostlänken är en ny järnvägsförbindelse mellan Järna och Linköping via Nyköping och Norrköping. Under 2015 har Trafikverket utarbetat ett förslag till sträckning från Järna och söderut som varit ute på samråd. Ostlänken är en del i det planerade nya höghastighetssystemet mellan Stockholm och Göteborg och Malmö.

Övriga Järnvägssatsningar

Under 2015 har dubbelspårsutbyggnad på Svealandsbanan förbi Strängnäs utförts vilket kommer att göra det möjligt att köra fler tåg i rusningstid.

Sjöfarten i Södertälje

Arbetet med ombyggnaden av farleden genom Södertälje, har genomförts, och under 2015 gav Mark- och miljödomstolen klartecken till Södertälje sluss och farleden i Mälaren. Dessutom påbörjades förberedelser för en framtida ombyggnad av farleden in från Landsort.

Södertälje och Stockholmsregionen

Stockholm läns landsting (SLL) påbörjade arbetet med ansökan om regionbildning som skickades ut på remiss till samtliga kommuner i länet under 2015. Ansökan avser att ta över det regionala utvecklingsansvaret, inklusive upprättande av länstranportplan, från länsstyrelsen.

Tillväxt och regionplaneförvaltningen (TRF)

SLL har under 2015 påbörjat en översyn av den Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUF2010). Under 2015 har ett förslag till samrådshandling för den nya versionen RUF2050 arbetats fram för att under 2016 kunna gå ut på bred remiss. Visionen är som tidigare att bli Europas attraktivaste region. Södertälje kommun har tagit aktiv del i framtagandet och fokuserat på deltagande inom följande områden:

- Förutsättningar för att möta bostadsbehoven
- En hållbar utveckling av länets landsbygd
- Trafik- och transportsystemen
- Inkludering och jämlikhet
- Storregional samverkan
-

Utgångspunkten för den nya RUF2050 är de tre hållbarhetsbegreppen, med ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Den nya RUF2050 kommer att beskriva hur Stockholmsregionen ska utvecklas avseende befolkning och företag och vilka krav det ställer på bland annat nya bostäder, arbetsplatsområden, skolor och omsorg med människan i fokus. En viktig del är hur den flerkärniga strukturen ska utvecklas med en central och åtta regionala stadskärnor, varav Södertälje är en.

Sociala skillnader inom länet ökar

Samtidigt som mycket i utvecklingen är positivt, ökar de sociala skillnaderna inom regionen. Det handlar både om rumsliga skillnader och om skillnader mellan olika befolkningsgrupper. Medan länet har landets högsta sysselsättningsgrad har Södertälje den högsta arbetslösheten i landet. Södertälje kommun bedriver arbete med att stärka den regionala utvecklingen främst inom arbetet med framtagandet av en ny regional utvecklingsplan för Stockholms län RUFSS 2050.

Stockholms läns landsting, Trafikförvaltningen

Under 2015 har trafikförvaltningen (TF) genomfört flera översyner av kollektivtrafiken i länet, både som en del i förberedelserna inför öppnandet av citybanan men också för att minska kostnaderna. Inför öppnandet av citybanan har TF genomfört en remiss kring trafikupplägg både för pendel- och regionaltågen. I korthet kan nämnas att Södertälje i denna remiss förordat ett upplägg för pendeltågen där vissa tåg inte stannar på samtliga stationer för att minska restiden till Stockholm (så kallade Skipstoptåg). Under året har också TF genomfört försämringar i busstrafiken, bland annat nedläggning av busslinjen mellan Södertälje syd och AstraZenecas fabriker i Gärtuna.

Södertälje och Södertörnssamarbetet

De åtta kommunerna i Södertörn; Botkyrka, Nykvarn, Nynäshamn, Haninge, Huddinge, Salem, Södertälje och Tyresö har en lång tradition av samarbete för att stärka den kommunala och regionala utveckling som gynnar Södertörn och dess kommuner. Samarbetet sker inom flera områden där ett samlat Södertörnsagerande stärker samtliga kommuners förhandlingsläge. Under 2015 har arbetet fokuserats på framtagandet av RUFSS2050 samt att vara pådrivande kring de infrastruktursatsningar som krävs för att det planerade bostadsbyggandet på Södertörn ska kunna genomföras.

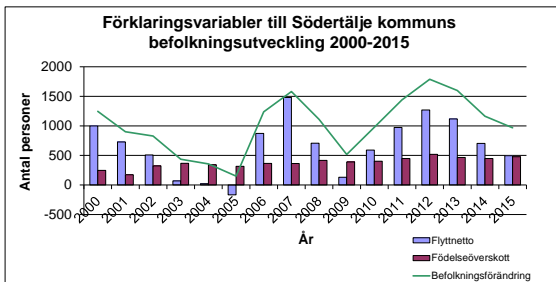
Befolkningen 2015

Under 2015 ökade antalet södertäljebor med 967 personer, eller en procent. Folkmängden i Södertälje kommun uppgick således till 93 202 personer den 31 december 2015.

Folkmängden i Sverige uppgick till 9 851 017 personer vilket var en ökning med 103 662 personer eller 1,1 procent.

Befolkningsökningen i Södertälje kommun kan härledas till både naturlig befolkningsökning, det vill säga fler personer föds än avlider och ett positivt flyttnetto, det vill säga fler personer flyttar in till kommunen än flyttar ut.

Antalet levandefödda barn i Södertälje under 2015 var 1 191 och antalet avlidna var 714 vilket gav ett födelseöverskott på 477 personer.

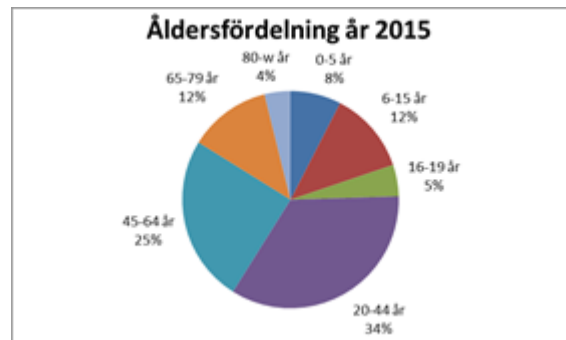
Antalet inflyttare uppgick till 6 934 och antalet utflyttare till 6 438 vilket gav ett positivt flyttningsnetto på 496 personer. Inflyttningen från övriga länet och riket ökade samtidigt som inflyttningen från utlandet ökade. Utflyttningen till övriga länet och övriga riket ökade samtidigt som utvandringen minskade något.

Flyttningsnetto 2015			
Därav mot			
Totalt	Stockholms län	Övriga Sverige	Utlandet
496	-498	-471	1 465

Befolkningssammansättning

Befolkningen i Södertälje kommun är yngre jämfört med riket. År 2015 låg medelåldern i Södertälje på 38,3 år bland männen, 40,1 år bland kvinnorna och för män och kvinnor totalt på 39,2 år.

I riket låg medelåldern på 40,3 år bland männen, 42,2 år bland kvinnorna och för män och kvinnor totalt på 41,2 år.

Vid årsskiftet hade cirka 51 procent av Södertäljeborna utländsk bakgrund, vilket definieras som personer födda utomlands eller personer födda i Sverige vars båda föräldrar är födda utomlands. Personer med ursprung i Irak utgör den största enskilda gruppen av personer med utländsk bakgrund följt av personer med bakgrund i Syrien.

Invånare med utländsk bakgrund 31 december 2015 efter ursprungsland

Ursprungsland	Antal
Irak	10 570
Syrien	9 318
Finland	5 823
Turkiet	5 338
Polen	2 239
Libanon	2 035
Tyskland	1 195
Chile	877
Jugoslavien	757
Bosnien och Hercegovina	552
Övriga länder och territorier	8 658
Totalt	47 362

Boende, näringsliv och arbetsmarknad

Bostäder

Under 2015 färdigställdes 255 nya bostäder i Södertälje. Det är färre än de 402 bostäder som färdigställdes under 2014. Bland större färdigställda projekt finns andra etappen av Lejonet samt ett stort antal småhus i Glasberga.

Södertäljes översiktsplan *Framtid Södertälje 2013-2030* (ÖP) antogs av kommunfullmäktige är ett viktigt styrdokument för all planering.

Bygglov och detaljplaner

Förändringarna i plan- och bygglagen från 2013 gav kommunerna ett utökat uppdrag att övervaka byggprocessen. Lagen anger också att den maximala tiden, från det att bygglovsansökan är komplett och remissbehandlad till svarsbesked om beslut, får vara högst tio veckor. Andelen ansökningar som besvarades i tid under 2015 uppgick till 93 procent, två procentenheter högre än 2014, trots att antalet ärenden fortsatte att öka kraftigt under året. Den höga inströmningen av ansökningar bidragit till höga intäkter på bygglov. Under 2015 inkom 1 397 bygglovsärenden. Det är 21 procent fler än under 2014.

Under 2015 kom det in 47 nya förfrågningar om planbesked. Året innan inkom 48 förfrågningar. Planbeskeden ska enligt plan- och bygglagen besvaras inom fyra månader. 40 av inkomna planförfrågningar har fått planbesked i tid och övriga har fått beskedet att förfrågningarna måste utredas vidare innan svar kan ges.

Arbetet med ett 80-tal detaljplaneprojekt har pågått under året. 15 nya planer har vunnit laga kraft 2015. De största som vunnit laga kraft är två planer för Almnäs samt en för bostäder på Stockholmberget. Under året har arbetet med ett program för Östertälje stationsområde med utblick mot Fornhöjden påbörjats. Likaså för förtätning i Västra Blombacka samt stadsutvecklingen i Södra och Hall. Detaljplan för kvarteret Orion antogs 2015 men överklagades, och har inte vunnit laga kraft ännu. Inom programmet för förnyelse av stadskärnan fortsätter arbetet med detaljplaner som på sikt kan ge förutsättningar för 350 nya bostäder.

Den fördjupade översiktsplanen för Järna tätort med omnejd antogs i juli 2014.

Färdigställda bostäder 2000-2014

Näringsliv och arbetsmarknad

Södertälje var 2015, liksom tidigare år, den tredje största arbetsmarknaden i Stockholms län med 47 377 arbetstillfällen.

Södertälje är en viktig arbetsmarknad för regionen och arbetspendlingen är omfattande. Enligt den senaste registerbaserade statistiken som avser 2014 pendlade 20 661 personer in till Södertälje medan 14 622 pendlade ut ur kommunen. Antalet Södertäljebor 16 år och äldre som bor och arbetar i kommunen uppgick till 26 716 personer (SCB).

Näringslivet i Södertälje är varierat vad gäller branscher och storlek på företag, även om de två största företagen Scania och Astra Zeneca klart dominerar.

Näringslivets utveckling har varit positiv med 7 663 registrerade arbetsställen år 2015 jämfört mot 7 613 2014 (SCB).

Tillverkningsindustrin utgör den största branschen med 14 578 arbetstillfällen. De andra stora branscherna i Södertälje är handeln med 4 000 arbetstillfällen och byggindustrin med 3 184 arbetstillfällen, utbildning med totalt 3 997 och vård och omsorg med 7 586 arbetstillfällen.

Destination Södertälje är kommunens näringslivskontor och i uppdraget ingår även att i samverkan med företag, föreningar, m.fl. marknadsföra Södertälje som plats. Ett arbete pågår för att stärka bilden av Södertälje med syfte att bl.a. attrahera fler företagsetableringar. Dessutom pågår arbete att utveckla Södertälje Science Park, en regional nod och mötesplats för samarbete mellan näringsliv, samhälle och akademi.

Mark för företagsetablering

Ytan kommunägd mark för företag har minskat med 6,2 hektar jämfört med 2014. Under året har kommunen sålt 7 hektar mark bland annat i Moraberg (ICA och Biltema) och Vasa. Vid årets slut är ytan planlagd mark 42,6 ha och ytan etableringsklar mark är 20,2.

I framtiden blir Almnäs kommunens stora område för företagsetableringar. Tre detaljplaner har antagits under 2015 varav två är avser kommunens mark. En av dessa är överklagad. Tillsammans ger detaljplanerna drygt 80 hektar ny företagsmark i Almnäsområdet.

Kommunens organisation

Politisk ledning

Kommunfullmäktige är Södertälje kommuns högsta beslutande instans, en lokal riksdag om man så vill. Kommunfullmäktiges 65 ledamöter väljs av medborgarna vart fjärde år samtidigt som valet till riksdag och landsting äger rum.

Mandatfördelning i kommunfullmäktige

Perioden 14 oktober 2014 till och med 14 oktober 2018

	Mandat
Socialdemokraterna (S)	23
Moderaterna (M)	12
Sverigedemokraterna (SD)	9
Miljöpartiet (MP)	6
Folkpartiet (FP)	4
Vänsterpartiet (V)	4
Kristdemokraterna (KD)	3
Centern (C)	3
Realistpartiet (RP)	1
Totalt	65

Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för att den kommunala servicen är likvärdig i hela kommunen, att lagar och förordningar följs och att skattemedlen används effektivt.

Kommunfullmäktige beslutar om skatteuttaget, nivån på taxor och avgifter och fastställer budget för kommunens nämnder och avkastningskrav för aktiebolagen. Besluten i kommunfullmäktige verkställs av kommunens nämnder, styrelser och bolag.

Kommunstyrelsen är det ledande och samordnande organet. Kommunstyrelsen ska leda förvaltningen och ha uppsikt över verksamheten i kommunens bolag och nämnder, följa frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning m.m.

Kommunstyrelsen har elva ledamöter och elva ersättare. Antalet ledamöter från varje parti är proportionellt till mandatfördelningen i kommunfullmäktige.

De olika nämnderna är organiserade i nio facknämnder och fyra kommundelsnämnder. Facknämnderna är: Utbildningsnämnd, socialnämnd, omsorgsnämnd, arbetslivsnämnd, kultur- och fritidsnämnd, äldreomsorgsnämnd, stadsbyggnadsnämnd, teknisk nämnd och miljönämnd. De fyra kommundelsnämnderna finns i kommunens ytterområden, Enhörna, Hölö-Mörkö, Järna och Vårdinge-Mölbo. Dessutom finns överförmyndarnämnd, valnämnd, arvodesnämnd och kommunrevision.

Förvaltningsledning

Stadsdirektör

Marin Andreae

Södertälje kommuns verksamheter leds av stadsdirektören.

Kommunkoncernen

Södertälje kommunkoncern omfattar kommunen och de bolag i vilka kommunen har ett väsentligt inflytande. De bolag som kommunen äger tillsammans med andra aktörer anses ingå i koncernen motsvarande den ägda andelen.

Se Bild 1 organisationsschema

Skattefinansierad verksamhet

Kommunfullmäktige

Ordförande

Besim Aho (S)

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige har 65 ordinarie ledamöter och sammanträder elva gånger per år. Mötena är öppna för allmänheten.

Kommunstyrelse

Ordförande

Boel Godner (S)

Kommunstyrelsen är kommunens ”regering” med uppdrag att bereda alla ärenden som ska beslutas i kommunfullmäktige och svara för finansiell styrning och samordning. Kommunstyrelsen svarar också för verkställigheten av kommunfullmäktiges beslut. Kommunstyrelsen har elva ledamöter.

Överförmyndarnämnd

Ordförande

Barbro Hedlund (S)

Överförmyndarnämnden har tillsyn över gode män, förvaltare och förmyndare. Dessa hjälper personer som inte själva kan ta tillvara sin rätt eller förvalta sin ekonomi.

Valnämnd

Ordförande

Gunilla Andir (S)

Enligt vallagen skall det finnas en valnämnd i varje kommun. Valnämndens huvuduppgift är att ansvara för det praktiska genomförandet av de allmänna valen i respektive kommun, till exempel val till riksdag, landsting, kommunfullmäktige och till EU.

Kommunrevision

Ordförande

Christer Björk(M)

Kommunrevisionen är det samlade namnet för de elva av fullmäktige valda revisorerna. Revisorerna är självständiga och oberoende i förhållande till fullmäktige, styrelsen och nämnderna samt till granskade bolag. Enligt kommunallagen ska revisorerna årligen granska all verksamhet som

bedrivs inom styrelsens och nämndernas verksamhetsområden. Revisorernas årliga revisionsberättelse till fullmäktige ligger till grund för ansvarsprovningen av styrelsen och nämnderna.

Arvodesnämnd
Ordförande Alf Eriksson (S)

Arvodesnämnden bereder frågor om ekonomiska förmåner till kommunens förtroendevalda såsom bestämmelser om arvodenas storlek och konstruktionen av arvodena.

Utbildningsnämnd
Ordförande Elof Hansjons (S)
Utbildningsdirektör Peter Fredriksson

Utbildningsnämnden är ansvarig för förskola, skolbarnomsorg, grundskola samt särskola i Södertälje med undantag av de yttre kommundelarna Järna, Hölö-Mörkö, Enhörna och Vårdinge-Mölnbo. Nämnden har även ansvar för gymnasieskolan i hela kommunen.

Äldreomsorgsnämnd
Ordförande Kerstin Pettersson (S)
Socialdirektör Lenita Granlund

Äldreomsorgsnämnden är ansvarig för äldreomsorgen i Södertälje med undantag av de yttre kommundelarna, Enhörna, Hölö-Mörkö, Järna och Vårdinge-Mölnbo.

Socialnämnd
Ordförande Rose-Marie Jacobsson (S)
Socialdirektör Lenita Granlund

Socialnämnden är ansvarig för individ- och familjeomsorg (utredning, vård och behandling samt ekonomiskt bistånd) Nämnden har även ansvar för psykiatri.

Omsorgsnämnd
Ordförande Peter Friström (S)
Socialdirektör Lenita Granlund

Omsorgsnämnden är ansvarig för verksamhet för personer med funktionsnedsättning.

Arbetslivsnämnd
Ordförande Nils Carlsson Lundbäck (S)
Tf Arbetslivschef Johan Kvist

Arbetslivsnämnden är ansvarig för arbetsmarknadsfrågor, vuxenutbildning och introduktion för flyktingar och andra invandrare.

Kultur- och fritidsnämnd
Ordförande Anna Bohman (S)

Kultur- och fritidschef Staffan Jonsson

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för, kommunens fritidsgårdar, Torekällbergets museum, Luna kulturhus, kulturskolan, Estrad och program och konferens. Idrottsanläggningar och det kommunala föreningslivet ligger även inom nämndens ansvarsområde. Ansvaret för verksamheten i de yttre kommundelarna ligger på respektive kommunalnämnd.

Teknisk nämnd
Ordförande Ewa Lofvar Konradsson (MP)
Samhällsbyggnadsdirektör Kenneth Hagström

Tekniska nämnden ansvarar för kommunala gator och vägar. Ansvaret för gator och vägar i kommundelarna ligger på kommunalnämnderna i Enhörna, Järna, Hölö-Mörkö och Vårdinge-Mölnbo. Den tekniska nämnden har också ansvaret för exploateringsfrågor, trafiksäkerhetsfrågor och parkeringsövervakning.

Stadsbyggnadsnämnd
Ordförande Håkan Buller (S)
Samhällsbyggnadsdirektör Kenneth Hagström

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för plan- och byggverksamhet samt mät- och kartverksamheten i kommunen. Ansvaret för plan- och byggverksamhet i de fyra kommundelarna ligger på kommunalnämnderna.

Miljönämnd
Ordförande Patrik Waldenström (MP)
Miljöchef Helena Götherfors

Miljönämnden fullgör kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Nämnden utför också de miljöuppgifter som enligt lag ska verkställas av den kommunala nämnden inom plan- och byggnadsväsendet.

Kommundelsnämnder
Det finns fyra kommunalnämnder, som ansvarar för stora delar av verksamheterna ute i kommundelarna; förskola, grundskola, äldreomsorg samt vissa delar av den tekniska verksamhet och kultur- och fritidsverksamhet. Den personal, som arbetar inom nämndens ansvarsområden har sin organisatoriska tillhörighet i de fackkontor där verksamheten finns samlad.

Enhörna kommunalnämnd
Ordförande Johan Ögren (S)

Järna kommunalnämnd
Ordförande Hanna Klingborg (MP)

Hölö-Mörkö kommunalnämnd
Ordförande **Kerstin König (S)**

Vårdinge-Mölbo kommunalnämnd
Ordförande **Björn Å Eriksson (S)**

Kommunägda bolag

Södertälje Kommuns Förvaltnings AB
Styrelseordförande **Boel Godner (S)**
VD **Stefan Hollmark**

Södertälje Kommuns Förvaltnings AB är ett ägarbolag som äger Telge (i Södertälje) AB. Bolaget har till föremål för sin verksamhet att äga och förvalta aktier i aktiebolag som Södertälje kommun använder för sin verksamhet.

Telge (i Södertälje) AB
Styrelseordförande **Boel Godner (S)**
VD **Stefan Hollmark**

Telge (i Södertälje) AB är moderbolag för koncernen. I Telge samordnas koncernens stabsfunktioner.

Telge Energi AB
Styrelseordförande **Staffan Norberg (V)**
VD **Mats Fagerström**

Telge Energi AB bedriver elförsäljning i hela Sverige. Bolaget säljer enbart förnyelsebar el. Bolaget äger och driver två vindkraftverk varifrån kunderna kan köpa vindandelar.

Telge Nät AB
Styrelseordförande **Erik Andersson (S)**
tf VD **Håkan Karlsson**

Bolaget ansvarar för fjärrvärme, fjärrkyla, elnät, VA-nätet och ett lokalt bredbandsnät i Södertälje.

Bolaget bedriver energiproduktion och energidistribution inom områdena gas, kyla, el- och fjärrvärme och ansvarar för Va-nätet samt stadsnätet som bl a levererar data-, telefoni- och TV-tjänster.

Telge Återvinning AB
Styrelseordförande **Mats Greger(MP)**
tf VD **Håkan Karlsson**

Bolaget bedriver insamling och behandling av avfall och tillhandahåller återvinningslösningar till hushåll, företag och offentlig förvaltning i Södertälje kommun och i regionen.

Telge Kraft AB
Styrelseordförande **David Strömberg (S)**
VD **Frans Lundquist**

Telge Kraft är ett konsultbolag som på kraftmarknaden bl.a. ansvarar för kraftinköpen åt sin ägare och förvaltar el-portföljer åt nationella kunder. Bolaget bedriver även värdepappersrörelse i dotterbolag.

Telge Bostäder AB
Styrelseordförande **Ingela Nylund-Watz (S)**
Tf VD **Janette Jardefalk**

Telge Bostäder är ett allmännyttigt bostadsföretag som äger och förvaltar flerfamiljshus och radhus.

Telge Fastigheter AB
Styrelseordförande **Kerimo Yilmaz (S)**
VD **Liselott Nilsson**

Bolaget är lokalförsörjare åt Södertälje kommun vad avser skolor, äldreboende och kontor. Dessutom hyrs kommersiella lokaler ut såsom kontors- och butikslokaler i såväl centrala lägen som i lokala stadscentra.

Södertälje Hamn AB
Styrelseordförande **Claes Hellgren (S)**
VD **Erik Froste**

Bolaget bedriver hamn-, stuveri-, terminal- och godsvårdsverksamhet samt i anslutning här till transport-, lagrings- och speditionsverksamhet.

Telge Hamn AB
Styrelseordförande **Boel Godner(S)**

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Södertälje kommun äga, förvärva, bebygga, förvalta och försälja fastigheter och tomträtter för att därpå uppföra och förvalta bostadsfastigheter, kommersiella lokaler och därmed förenlig verksamhet.

Tom Tits Experiment AB
Styrelseordförande **Anders Lago (S)**
VD **Elin Lydahl**

Tom Tits Experiment är ett Science Center med experiment och en kultur- och utbildningsverksamhet. I verksamheten ingår även butik, restaurang och café, olika arrangemang och program samt turnéverksamhet med mobila utställningar. Tom Tits bedriver även enskild förskola med naturvetenskaplig och teknisk inriktning.

Telge Hovsjö AB
Styrelseordförande
VD

Pontus Åström (S)
Petra Karlsson Ekström

Telge Hovsjö skall genom att förvalta bostäder, lokaler och grönområden skapa unika samarbeten med skolan, föreningslivet, myndigheter m fl för att utveckla bostadsområdet i Hovsjö.

Telge Inköp AB
Styrelseordförande
VD

Mats Pertoft (MP)
Anna Karin Renström

Bolaget bedriver inköpsverksamhet för Södertälje kommun och de kommunägda bolagen, samt i förekommande fall till andra närliggande kommuner.

Telge Tillväxt AB
Styrelseordförande
VD

Boel Godner (S)
Ewert Sjöstrand

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att, inom Södertälje kommun, anställa arbetslösa ungdomar och göra dem anställningsbara genom att kombinera uthyrning för arbete med praktik, utbildning, yrkesutbildning, svenskundervisning mm och därmed minska arbetslösheten. Telge Tillväxt ägs av Telge AB tillsammans med Coop Butiker & Stormarknader AB, Sodexo AB, Mekonomen AB, Scania AB, Peab AB, SPP Liv Fondförsäkring AB. Telge AB äger 93 procent och övriga delägare äger 1 procent vardera.

Övriga intressebolag

Söderenergi AB
Styrelseordförande
VD

Boel Godner (S)
Karin Medin

Söderenergi AB har till uppgift att på miljömässigt och effektivt sätt producera värme. Telge i Södertälje AB äger 42 procent av aktierna i bolaget, med ett röstvärde som motsvarar 50 procent vid bolagsstämman. Huddinge och Botkyrka kommuner äger resterande del.

SYVAB (ägs till 16,7 %)
Styrelseordförande
VD

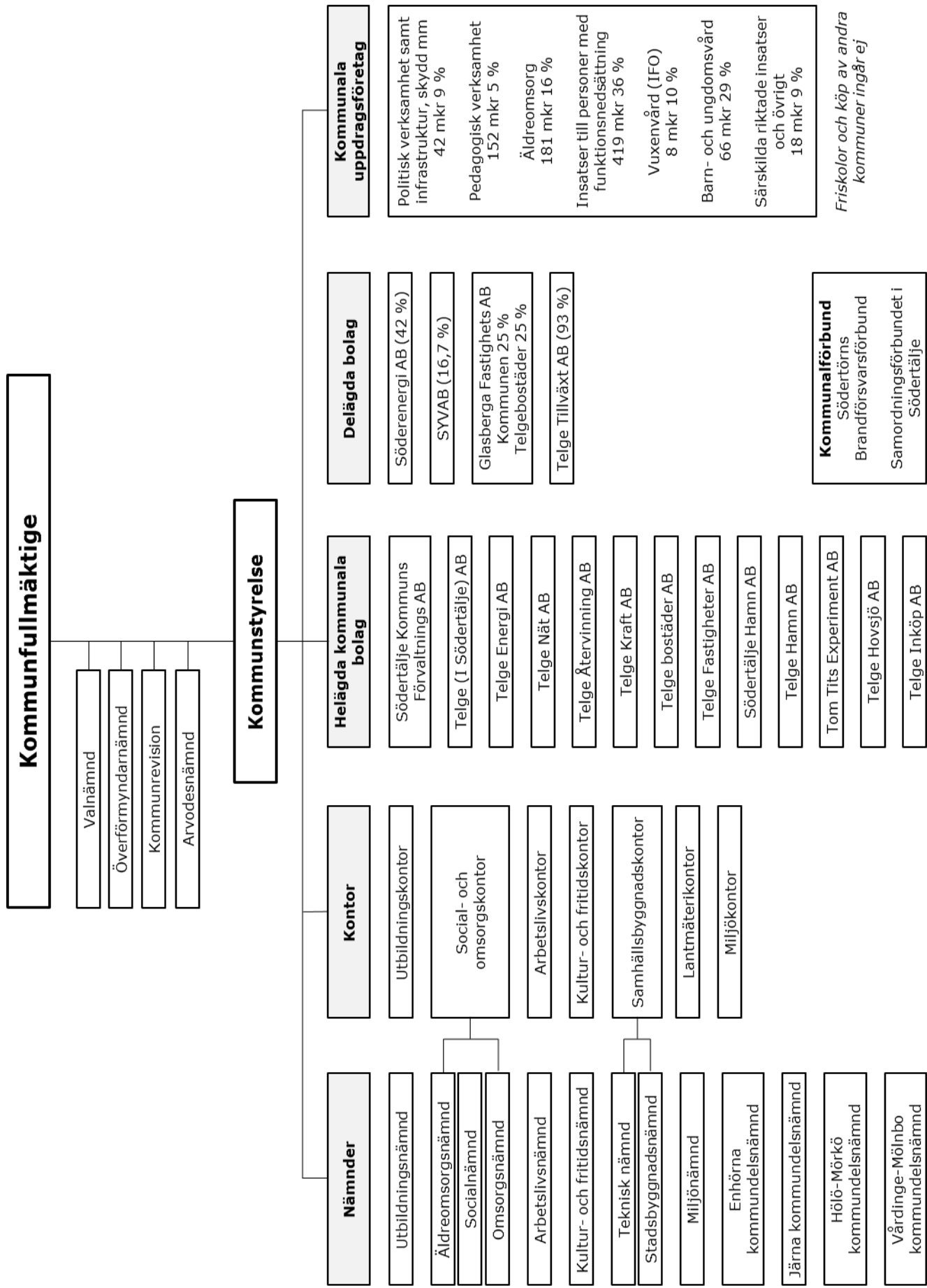
Anders Lago (S)
Carl-Olof Zetterman

SYVAB, Sydvästra stockholmsregionens VA-verksaktiebolag, bedriver ett avancerat avloppsreningsverk med fosfor- och kväverening i Himmelfjärdsverket. Telge AB:s ägarandel är 16,7 procent. Övriga ägare är kommunerna Botkyrka, Huddinge, Nykvarn, Salem och Stockholm.

Glasberga Fastighets AB
Styrelseordförande
VD

Bengt Bengtsson
Annelie Scheu

Ägarnas intentioner med Glasberga Fastighets AB är att skapa en ny attraktiv stadsdel inom Glasberga. Bolaget ägs av Södertälje kommun, Telge Bostäder AB, Riksbyggen Ekonomisk förening och JM Byggnads AB med vardera 25 procent av aktierna.

God Ekonomisk Hushållning (GEH)

Sammanfattning och bedömning

I förvaltningsberättelsen i årsboksutlåtandet görs en utvärdering om kommunens mål för god ekonomisk hushållning har nåtts. En samlad bild ska lämnas av hur väl kommunfullmäktiges mål och inriktning för ekonomi, personal och verksamhet har uppnåtts. Utvärderingens fokus ska vara att visa om kommunen utfört sin verksamhet väl och om man har kunnat betala för den verksamhet man haft och inte skjuta betalningsansvaret på framtiden.

För Södertälje kommun innebär god hushållning att verksamheten bedrivs effektivt, d.v.s. den kommunala servicen ska infria kommuninvånarnas behov och förväntningar och dessutom bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt. För att nå god hushållning krävs ett systematiskt arbete efter den styrmodell med målstyrning och rambudget som fastställts av kommunfullmäktige och att kommunen har förmåga att anpassa sig efter förändrade förutsättningar under året. Ekonomisk hushållning ska ses i två dimensioner; att hushålla i tiden och över tiden för att varje generation bär sina egna kostnader. Det vill säga att väga ekonomi mot verksamhet på kort sikt, samt att väga verksamhetens behov nu mot verksamhetens behov på längre sikt.

Uppföljningen och utvärderingen utifrån perspektivet **GEH** utgår från **tre delområden**:

- **Finansiella mål**
- **Kommunfullmäktiges verksamhetsmål**
- **Södertälje kommun som arbetsgivare**

Varje delområde följs upp och utvärderas och en sammanvägning av delområden görs till en helhet av God Ekonomisk Hushållning.

Uppföljning - sammanfattning

Finansiella mål:	Bra
Kommunfullmäktiges verksamhetsmål:	Ok
Södertälje kommun som arbetsgivare:	Ok
Sammanvägd bedömning av GEH	Ok

Kommunfullmäktiges verksamhetsmål:	Läge 2015
Område	
Ekologisk, ekonomisk och social	
Hållbarhet	Ok
Utbildning	Ok
Näringsliv och högskola	Ok
Arbete och försörjning	Har brister
Omsorg om barn, ungdomar och vuxna	Ok
Verksamhet för personer med funktionsnedsättning	Ok
Äldreomsorg	Ok
Kultur- och fritid	Ok
Samhällsbyggnad och offentlig miljö	Bra

God Ekonomisk Hushållning 2015

En samlad bild för Södertälje 2015 är att kommunen uppnår en God Ekonomisk Hushållning ställt mot kommunfullmäktiges mål.

De finansiella målen uppnås. 2015 års resultat beror i stort sett uteslutande på poster av engångskaraktär. Nämnderna redovisar sammantaget ett underskott på 46 mkr.

Samtliga verksamhetsmål, förutom Arbete och försörjning som inte når målnivå, visar lägesbedömningen **Ok**.

Arbetsgivarmålen visar efter en sammanvägning **Ok**.

Helhetsbedömningen av GEH för kommunen 2015 mot kommunfullmäktiges mål är **Ok**.

En del av bedömningen av God Ekonomisk Hushållning är att följa hur kostnadseffektiviteten utvecklas. Ett sätt att följa upp kostnadseffektiviteten är att jämföra Södertäljes verkliga kostnader med verksamheternas standardkostnader för Södertälje i kostnadsutjämningsystemet. Standardkostnaden är den kostnad som kommunen skulle ha om man bedrev verksamheten på en genomsnittlig avgifts-, ambitions- och effektivitetsnivå.

Uppföljning

Finansiella mål

Mål 1.

Finansiellt mål för Södertälje är att kommunen ska uppnå ett resultat på 99 mkr 2015.

Uppföljning: Kommunens resultat för 2015 är 134 mkr exklusive reavinster som uppgår till 19 mkr. Målet på 99 mkr uppnås. Målet är satt efter nivån på balanskravsresultet. Utfallet för 2015 mot balanskravet är 135 mkr. Kommunens resultat inklusive reavinster är 153 mkr.

Kommunens resultat innehåller engångsposter på sammanlagt plus 168 mkr. Det underliggande resultatet hamnar på -15 mkr, vilket är en försämring med 101 mkr mot 2014.

Kommunen har 81 procent av sina tillgångar placerade i de kommunala bolagen. De kommunala bolagen har ett resultat efter skatt på 383 mkr.

Kommunkoncernens goda resultat på 548 mkr beror till 153 mkr på engångseffekter.

GEH-bedömningen **Bra** förstärks av ett gott resultat i de kommunala bolagen.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Bra**

Mål 2.

Kommunens nettokoncernskuld per invånare ska över tiden minska och högst uppgå till 174,2 tkr per invånare 2015.

Uppföljning: Nettokoncernskulden per invånare för 2015 är 169 761. Det är en minskning jämfört med 2014 när nettokoncernskulden per invånare var 176 583 kr. KFs målnivå är 174 200 kr/invånare. Målet uppnås.

En större amortering av låneskulden än prognostiserat har skett under året pga bättre resultat och lägre investeringstakt. Den externa låneskulden var 10,1 mdkr vid årets slut. En minskning med 2,6 procent. Nettokoncernskulden per invånare sjönk från 176,6 tkr till 169,8 tkr.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Bra**

Mål 3.

Soliditeten i kommunkoncernen ska öka under budgetperioden

Uppföljning: Koncernens balansomslutning var 31 december 17 427 mkr jämfört med 17 210 mkr samma period föregående år. Soliditeten exkl. pensionsåtaganden uppgick till 18,2 procent jämfört med föregående år då den låg på 15,3 procent. Förändringen beror på positiva resultat och minskad låneskuld.

Kommunens resultat för 2015 är 152,6 mkr, exkl. jämförelsestörande poster är resultatet -15 mkr. SKF-koncernens resultat efter beräknad skatt 2015 uppgår till 383,1 mkr, före skatt 491,8 mkr. Kommunkoncernen uppvisar ett positivt resultat på 547,9 mkr. Föregående års resultat för samma period var 453,6 mkr. Totalt för koncernen är de jämförelsestörande posterna 102,8 mkr 2015 jämfört med 107,8 mkr 2014.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Bra**

Mål 4.

Investeringar riktade mot den skattefinansierade verksamheten ska över en rullande treårsperiod vara självfinansierade till 100 procent med kommunens eget kassaflöde och med kassaflödet från SKF-koncernen.

Uppföljning De senaste tre åren inklusive 2015 har självfinansieringsgraden varit över 100 procent och amortering av låneskulden med ca 1 700 mkr har skett. Målet är uppfyllt.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Bra**

Södertälje kommun som arbetsgivare

Mål 1

Sjukfrånvaron ska minska varje år för att på lång sikt för kommunen totalt ligga på högst 5 procent

Uppföljning: Sjukfrånvaron i kommunen uppgick den 31 december 2015 till 8,18 procent. (Sjukfrånvaron 2014 uppgick till 7,6 procent för kommunen totalt)

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Har brister**

Mål 2

Index för hållbart medarbetarengagemang ska bibehållas eller öka för verksamheter med låga värden

Uppföljning: Index för hållbart medarbetarengagemang har ökat under 2015, från 75 till 77 för kommunen totalt.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Bra**

Mål 3

Kommunen ska ha en god personalförsörjning av de nyckelgrupper som identifierats i prognoserna för framtida bemanning

Uppföljning: Brist råder inom vissa identifierade yrkesgrupper, vilket leder till svårigheter att rekrytera. Tillgången på efterfrågad kompetens inom identifierade nyckelgrupper är ett problem i hela landet.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Har brister**

Mål 4

Lika lön för likvärdiga yrken och kvinnors totala medianlön i förhållande till männens totala medianlön ska öka.

Uppföljning: 2015 uppgick kvinnors medianlön till 94,4 procent av männens. Jämfört med föregående år samma period är det en ökning med 0,4 procentenheter.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Bra**

Lägesbedömning sammantaget för området Södertälje kommun som arbetsgivare: Ok

Kommunfullmäktiges verksamhetsmål

Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet

Mål 1

Kommunkoncernen ska bli fossilbränslefri

Uppföljning: Målet är prioriterat och genomförs. Ett arbete har pågått för framtagandet av nya riktlinjer för fordon och drivmedel med stort fokus på elfordon och förnyelsebart bränsle. Kommunen har upphandlat och börjat använda HVO, ett fossilfritt drivmedel för tunga transporter. Under 2016 kommer andelen HVO fortsätta öka. Kommunen tankar även Evolution diesel som innehåller 50 procent tallolja (fossilfritt). Flera elfordon är inköpta till organisationen. Ett arbete har även påbörjats för att stärka kommunens arbete med hållbara tjänsteresor genom att få flera att resa kollektivt, cykla och gå i tjänsten. Inom uppvärmning av fastigheter ser målet ut att kunna nås till 2020.

Bostadsbolagen står för merparten av koncernens energianvändning och koldioxidutsläpp. Fastighetsbolagen optimerar sin energianvändning kontinuerligt. Sedan flera år pågår ett systematiskt arbete med att driftoptimera och energieffektivisera fastighetsbestånden och några av de åtgärder som är vidtagna under verksamhetsåret för att minska mängden energiförbrukning och fossila bränslen är pågående modernisering av miljonprogramsområden. Modernisering innefattar tilläggsisolering, fönsterbyte, återvinning av värme i frånluft, vattensparåtgärder och ökad täthet av klimatskalet. Södertälje hamn har ersatt diesel med HVO under året. Koncernens övriga dieselförbrukning är till övervägande del evolution diesel vilket också kommunen använder. Koncernen fortsätter att köpa en elmix av vind och vatten.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Ok

Mål 2

Andelen kretsloppslösningar av totalantalet beviljade tillstånd för enskilda avlopp ska årligen öka

---

Uppföljning: Andelen kretsloppslösningar var 43 procent år 2014 och blev 35 procent år 2015. Antalet kretsloppslösningar var ungefär lika många de båda åren, medan det totala antalet beviljade tillstånd har ökat. Nya avloppsanläggningar ska i första hand utföras med kretsloppsanpassade lösningar.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Har brister

Mål 3

Kommunen ska öka skyddet av värdefull natur

Uppföljning: Ett förslag om naturreservat i Brandalsund har tagits fram och varit på remiss under hösten. Flera insatser har gjorts för att restaurera och öka arealen hagmarker och återskapa betesmarker, vid Lina, Skillebyholm, intill Kalkberget och vid Trindborgen Brandalsund. Vandringalederna Täljeleden och Måsnarenleden har blivit röjda och bra ledmarkerade. Arbete pågår med flera områden där naturreservat är påtänkta.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Ok

Mål 4

Kommunens inköp av ekologiska och lokalproducerade livsmedel ska öka

---

Uppföljning: Andelen inköpta ekologiska livsmedel under perioden 1 januari – 31 december uppgick till 56 procent (47,3 % 2014). Andelen ekologiska frukt och grönt inkl. potatis uppgår till 52 procent. Ekologiskt kött uppgår till 43 procent, fryst fisk till 79 procent, mejerivaror uppgår till 77 procent och ägg till 91 procent.

Kommunen har under året fått ett nytt livsmedelsavtal med ett stort antal ekologisk artiklar till bra priser, samt att kostenheten arbetat målmedvetet utifrån hållbarhetskonceptet ”Östersjövänlig mat Detta koncept innebär att maten som tillagas och serveras är näringsriktig och god, och att livsmedel som är ekologiska/närproducerade i säsong används

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Bra

Mål 5

Andelen barn i ekonomiskt utsatta familjer och barn i familjer med långvarigt bistånd (fattigdom) ska minska

---

Uppföljning: Statistiken från SCB har en eftersläpning på två år, vilket innebär att de uppgifter som redovisas avser 2013.

Sammantaget lever 31 procent av barnen i Södertälje i ekonomiskt utsatta familjer, det är samma andel som under 2009. Indikatoren visar hur stor andel av barnen som lever i de hushåll som har de lägsta inkomsterna i samhället. Barn med utländsk bakgrund är särskilt utsatta. Det skiljer 33 procentenheter mellan dessa och barnen med svensk bakgrund. 2013 levde 49 procent av barnen i Södertälje med utländsk bakgrund i ekonomiskt utsatta familjer. För barnen med svensk bakgrund var andelen 15 procent. Skillnaderna mellan barn med olika bakgrund har generellt sett varit

bestående över tid. Sedan 2009 har dock andelen barn med utländsk bakgrund i ekonomiskt utsatta familjer minskat med 3 procentenheter.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Ok

Mål 6

Människors upplevda trygghet ska öka

Uppföljning: Följs upp via ett Nöjd-Region-Index (NRI) i SCB medborgarundersökning. Den upplevda tryggheten har ökat från 41 vid 2013 års mätning till 45 2015. Nästa undersökning genomförs våren 2017.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Ok

Mål 7

Människors upplevda inflytande (information, kontakt, påverkan, förtroende) i kommunen ska öka

---

Uppföljning: Nöjd-Inflytande-Index (NII) följs upp via SCB medborgarundersökning. Betygsindex för Södertälje kommun 2015 var 34, en ökning jämfört med 2013 då indexet var 31. Nästa undersökning genomförs våren 2017.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Ok

Lägesbedömning sammantaget för området Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet: Ok

Utbildning

Mål 1

Resultaten i förskolan och skolan ska förbättras

I förskolan följs varje barns lärande och utveckling utifrån förskolans prioriterade kunskapsområden *Språkutveckling, Lek och samspel, Matematik* samt *Naturvetenskap och teknik*. Resultatet har jämfört med 2014 förbättrats något för alla områden.

Meritvärde i årskurs 9

Meritvärdet har förbättrats. Läsåret 2014/2015 var meritvärdet i de kommunala skolorna 213,4. Det ska jämföras med siffran 211,2 för läsåret 2013/2014.

Behörighet för fortsatta studier-samtliga kommunala skolor

Andelen elever med behörighet för högskoleförberedande program eller yrkesprogram är i stort sett densamma 2015 som 2014. Trots detta är det 21,2 procent av eleverna som inte har behörighet till gymnasiets nationella program.

Andelen med högskolebehörighet inom gymnasieskolan

Från och med 2014 har förutsättningarna för högskolebehörighet och examen förändrats för eleverna som lämnar gymnasieskolan. År 2015 är därför det första året som en jämförelse kan göras.

När det gäller högskoleförberedande program så måste eleverna uppnå högskolebehörighet för att få en slutexamen. År 2015 har 68 procent av eleverna som gått högskoleförberedande program uppnått högskolebehörighet och därmed också fått slutexamen. Det är en minskning med 8 procentenheter jämfört med föregående år. Samtidigt har jämförelsetalet (f.d. meritvärdet) ökat under 2015, vilket då innebär att de som uppnått behörighet har gjort så med högre avgångsbetyg. När det gäller yrkesprogrammen kan eleverna få en examen från sitt program utan att få en högskolebehörighet. Av de elever som avgått med examen har 37 procent även en behörighet till högskola, vilket är en ökning med 8 procentenheter. Av eleverna på yrkesprogrammen är det 68 procent fått sin examen och det är en ökning med 6 procentenheter jämfört med 2014.

Lägesbedömning sammantaget för området Utbildning: Ok

Näringsliv och högskola

Mål 1

Tillväxten och konkurrenskraften hos Södertäljes företag ska öka.

Uppföljning: Utvecklingen bland Södertäljes företag har senaste åren gått i positiv riktning vad gäller tillväxt och branschbalans. Näringslivet i Södertälje växer mer än riksgenomsnittet både i lönsamhet och i antal anställda. Utvecklingen följs upp årligen med hjälp av bl.a. SCB och Bisnode Simpler.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Bra

Mål 2

Antalet företag, arbetsställen och anställda i Södertälje ska öka.

Uppföljning: Följs upp via SCB Näringslivsregionalt *Siffror inom parentes avser 2014*

År 2015 var antalet arbetsställen 7 663 st. (7 613 st.)

År 2015 var antal anställda 45 648 st. (43 925 st.)

År 2015 var antalet inflyttade arbetsställen 265 st. (215)

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Bra

Mål 3

Företagsklimatet i Södertälje ska förbättras (exempelvis bemötande, tillgänglighet och effektivitet).

Uppföljning: Södertälje kommun använder NKI-mätningar som utgångspunkt i förbättringsarbetet i samtliga processer inom samtliga områden och följa ambitionerna i Stockholm Business Alliance (SBA) har som långsiktigt mål angett NKI 75 för samtliga områden.

Den uppföljning som gjorts för 2015 avser 2014 och visar att områdena har ett lägre NKI förutom området miljö- och hälsoskydd som är oförändrat.

Brandtillsyn NKI 78 (79)
Bygglov 53 (56)
Markupplåtelse 63 (68),
Miljö- och hälsoskydd 65 (65)
Serveringstillstånd 58 (65)

Siffror inom parantes avser (2013)

*Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Har brister***

Mål 4

Antalet utbildningar och studenter vid Campus Telge ska öka

Uppföljning: Under 2015 var det 475 (2014, 370) programstudenter på Campus Telge varav 123 är studenter inom yrkeshögskolan. KTH-studenterna var 516 (2014, 611). Det innebär att det finns totalt 991 helårsstudenter i Södertälje som på något sätt är knutna till KTH eller Campus Telge. Övriga registrerade studenter som använder lokaler och tentamensmöjligheter på Campus Telge var 362 (2014, 230)

*Lägesbedömning i bokslutet 2014 för målet: **Ok***

*Lägesbedömning sammantaget för området Näringsliv och högskola: **Ok***

Arbete och försörjning

Mål 1

Andelen Södertäljebor som har arbete och egen försörjning ska öka

---

Uppföljning: Andelen södertäljebor som uppbär försörjningsstöd har minskat jämfört med förra året med 0,4 procentenheter. I december 2015 var det 6,2 procent som har fick försörjningsstöd, att jämföra med december 2014 som då låg på 6,6 procent. Genom internutbildning och bättre egenkontroll säkerställs att rätt utbetalning görs i allt större utsträckning. Ett förändrat arbetssätt som

innebär fler fysiska möten med försörjningsstödstagare har också bidragit till att vända den negativa trenden *Lägesbedömning **Ok***

Arbetslivsnämndens bidrag till målet är att få människor till egen försörjning eller vidare till insatser hos arbetsförmedlingen. Målet som följs upp är att andelen deltagare inom kommunala arbetsmarknadsinsatser som avslutas till egen försörjning eller program på arbetsförmedlingen ska öka. Resultatet 2015 är 33 procent jämfört med 38 procent under 2014. Målet var satt till 55 procent, vilket inte uppnåts. *Lägesbedömning **Har brister***

*Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Ok***

Mål 2

Antalet hushåll med långvarigt bidragsberoende ska minska

Uppföljning: Antalet hushåll med längre bidragsberoende än 10 månader uppgår i snitt under året till 1 522, vilket är 21 färre än snittet 2014. Andelen långtidshushåll av alla hushåll har endast minskat marginellt jämfört med 2014.

*Lägesbedömning **Har brister***

Arbetslivsnämndens mål är att 25 procent av deltagarna i en arbetsmarknadsinsats ska avslutas till arbetsförmedlingen, resultatet för året uppgick till 6 procent. *Lägesbedömning **Har brister***

*Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Har brister***

Mål 3

Antalet unga med försörjningsstöd ska minska

Uppföljning: Antalet unga vuxna har minskat under året från i snitt 195 unga vuxna med försörjningsstöd per månad att jämföra med 170 per månad 2014. *Lägesbedömning **Ok***

Arbetslivsnämnden bidrar till målet genom att ungdomar inom Ung i Tälje ska avslutas till egen försörjning eller gå vidare till insatser hos arbetsförmedlingen. Andelen deltagare som avslutats till egen försörjning uppgick för året till 26 procent vilket är 14 procentenheter under målet. Andelen deltagare som fullföljt insatsen var 92 procent vilket ligger under målet på 95 procent. *Lägesbedömning **Har brister***

*Samlad lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Ok***

Mål 4

Andelen deltagare inom kommunala arbetsmarknadsinsatser som avslutas till egen

försörjning eller program på arbetsförmedlingen ska öka

Uppföljning: Se uppföljning under mål 3

*Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Har brister***

Mål 5

Resultaten inom vuxenutbildningen ska förbättras

Uppföljning: Andelen studerande som fått godkända betyg inom vuxenutbildningen är densamma som för 2014 medan det har minskat med 3 procentenheter till 86 procent inom grundläggande och gymnasial Inom Sfi avslutas 80 procent inom utsatt tid, något fler jämfört med 2014, dock under målet på 85 procent.

*Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Har brister***

*Lägesbedömning sammantaget för området Arbete och försörjning: **Har brister***

Omsorg om barn ungdomar och vuxna

Mål 1

Andelen öppenvårdsinsatser ska öka i förhållande till slutenvårdsinsatser.

Uppföljning: Barn- och ungdomsvård
Andel barn som får krisstöd i de ärenden där polisanmälan skett pga. barnmisshandel ligger på 96 procent. De ökade öppenvårdsinsatserna når fler på hemmaplan. Verksamheterna ska fortsätta att utveckla anpassade insatser för målgruppernas behov för att nå målpuppfyllelsen. Nya öppenvårdsinsatser som startat för barn och ungdomar är Nätverkslag och Krisstöd.
*Lägesbedömning **Ok***

Uppföljning: Vuxenvård missbruk
Andel brukare som påbörjat erbjuden insats inom missbruksöppenvården uppgick till 83 procent vilket är högre än målnivån på 70 procent,
*Lägesbedömning **Bra***

Uppföljning: Vuxenvård och socialpsykiatri
Andelen brukare som erbjudits insats enligt behovsbedömning uppgick till 100 procent
*Lägesbedömning **Bra***

*Samlad lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Bra***

Mål 2

Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov

---

Uppföljning: Barn- och ungdomsvård
Barn med med behov av sammanhållet stöd ska ha en sammanhållen plan (Min plan). 91 procent har fått en plan, vilket är högre nivå än målet på 85 procent. *Lägesbedömning **Bra***

Uppföljning: Vuxenvård missbruk
Under året har i genomsnitt 80 procent av brukarna med behov haft en sammanhållen individuell plan (SIP). *Lägesbedömning **Ok***

Uppföljning: Vuxenvård och socialpsykiatri
Under året har i genomsnitt 80 procent av brukarna med behov haft en sammanhållen individuell plan (SIP), vilket är målnivån på 80 procent.
*Lägesbedömning **Ok***

*Samlad lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Ok***

Mål 3

Brukarinflytandet ska öka

Uppföljning: Barn- och ungdomsvård
Andelen barn som kan ska ha kommit till tals i utredning och insats uppgår till 93 procent. Målet var satt till 80 procent. *Lägesbedömning **Bra***

Uppföljning: Vuxenvård missbruk
Andelen brukare som är nöjda med delaktigheten i planeringen av insatserna uppgår till 94 procent. Målet var satt till 95 procent. *Lägesbedömning **Ok***

Uppföljning: Vuxenvård och socialpsykiatri
Andelen brukare som är nöjda med delaktigheten i planeringen av insatserna uppgår till 94 procent. Målet var satt till 95 procent. *Lägesbedömning **Ok***

*Samlad lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Ok***

Mål 4

Antal externa placeringar för skola, vård och behandling ska minska

---

Uppföljning: Antalet externa placeringar har ökat på grund av ökat inflöde som beror på en stor efterfrågan i hela landet.

*Samlad lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Har brister***

*Lägesbedömning sammantaget för området Omsorg om barn ungdomar och vuxna: **Ok***

Verksamhet för personer med funktionsnedsättning

Mål 1

Brukarinflytandet ska öka

Uppföljning: Målet har delvis uppfyllts. 95 procent av brukaren har genomförandeplaner där det framgår hur brukaren varit delaktig. Målet var satt till 85 procent. Målet att brukarna ska delta i brukarforum har däremot inte uppnåtts.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Ok

Mål 2

Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov

---

Uppföljning: Målet följs upp genom att se på andelen brukare med beslutad insats som har behov av en samordnad individuell plan (SIP) som avgörs av brukaren själv. Målet har inte uppnåtts.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Har brister

Mål 3

Kompetensen för medarbetaren ska öka för att kunna se brukaren i ett helhetsperspektiv

---

Uppföljning: Andelen av medarbetarna som har en individuell kompetensutvecklingsplan uppgår till 93 procent. Målet var satt till 90 procent.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Ok

Lägesbedömning sammantaget för området Verksamhet för personer med funktionsnedsättning: Ok

Äldreomsorg

Mål 1

Brukarinflytandet ska öka

Uppföljning: En lokal värdighetsgaranti för vård- och omsorgsboende, hemtjänst och biståndshandläggning har införts. Garantierna omfattar delaktighet, bemötande och trygghet. Uppföljningar visar att brukarna till stora delar upplever att garantin är uppfylld.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Ok

Mål 2

Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov

---

Uppföljning: Hemtagningsteamet ”Trygg och säker hemgång” startade 1 maj 2015. Syftet med teamet är att underlätta behovsbedömningen i samband med att en person kommer hem från sjukhus. Arbetet har givit gott resultat

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Ok

Mål 3

Kompetensen för medarbetaren ska öka för att kunna se brukaren i ett helhetsperspektiv

---

Uppföljning: Under 2015 har nästan all omvårdnadspersonal inom äldreomsorgen genomgått värdegrundsbildning samt utbildning i psykisk ohälsa. 80 procent av handläggarna har genomgått demens ABC plus-utbildning. Enhetschefer i hemtjänsten har även genomgått en fördjupad utbildning i Äldrecentrums regi.

Andelen medarbetare med adekvat utbildning uppnår målnivån i vård- och omsorgsboende, men däremot inte i hemtjänsten. Där har andelen medarbetare minskat från 72 procent år 2014 till 61 procent år 2015.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Ok

Lägesbedömning sammantaget för området Äldreomsorg: Ok

Kultur och fritid

Mål 1

Variationen inom utbudet för barn och ungdomar ska öka

Uppföljning: Satsningen på ökade möjligheter till spontanidrott har fortsatt och Ung fritid spelar en viktig roll i arbetet med ett utökat utbud för ungdomar. Under perioden har ett flertal nya samarbetspartners knutits till verksamheten som tillsammans har bidragit till större variation i utbudet. El Sistema har fortgått under året och utvecklats ytterligare genom att utöka antalet platser och fått nya inriktningar. Södertälje International Football Cup (SIFC) har för första gången genomförts där bland annat Ung Fritid deltog med flera lag.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Bra

Mål 2

Flickors deltagande i idrottsaktiviteter ska öka

Uppföljning: Antalet unga flickor som deltar i idrottsaktiviteter har ökat med drygt 5 procent jämfört med föregående år.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Ok**

Mål 3

Andelen Södertäljebor som nyttjar kultur- och fritidsutbudet ska öka

---

Uppföljning: Nyttjandet av kommunens anläggningar har ökat med 8 procent under året och besöken till fritidsgårdarna med cirka 19 procent. Antalet besök till programverksamheten, Kultur 365 och kulturskolan har minskat under året., Biblioteket har sett på helår ökat både i utlåning och antalet besökare och avviker från den nationella trenden av minskat intresse för biblioteken.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Ok**

Mål 4

Andelen Södertäljebor som är nöjda med kultur- och fritidsutbudet ska öka

---

Uppföljning: Mätning sker i SCB:s medborgarundersökning som sker nästa gång under våren 2017. Resultatet för 2015 visade ett index på 62.

Resultatet innebär att målet ”Andelen Södertäljebor som är nöjda med kultur- och fritidsutbudet ska öka” är uppfyllt då betygen för både kultur- och idrotts- och motionsanläggningar ökar sen senaste undersökningen. De satsningar, speciellt inom Idrotts- och motionsanläggningar, som genomförts har haft effekt på Södertäljebornas nöjdhet.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Ok**

Lägesbedömning sammantaget för området Kultur och fritid: **Ok**

Samhällsbyggnad och offentlig miljö

Mål 1

Medborgarnas uppfattning om Södertälje som en plats att bo och leva i ska förbättras (Bostäder, kommunikationer, gator och vägar, gång- och cykelvägar, trafiksäkerhet och parker)

Uppföljning: I SCB:s medborgarundersökning våren 2015 ger medborgarna sitt ”betyg” på Södertälje kommun som en plats att bo och i. Indexet har utvecklats mellan åren 2011, 2013 och 2015. Samtliga områden har ett något bättre betyg än 2013 utom bostäder som har försämrats kontinuerligt sedan 2011.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Bra**

Mål 2

De tjänster och uppdrag som genomförs inom samhällsbyggnadsprocessen ska uppfylla lagens krav och kommunens garantitider

---

Uppföljning: Vad avser ansökan om bygglov har 93 procent fått svar i tid vilket innebär att målet är nått. Målet för svarstiden enligt PBL:s 10-veckorsgaranti är att 90 procent ska få svar inom 10 veckor.

För planbesked om detaljplan har 94 procent fått/får besked inom 4 månader, d.v.s. över målet på 90 procent.

Handläggningstiderna för nybyggnadskartor uppnår inte målet om max 15 dagar på grund av den kraftigt ökade ärendevolymen. 62 procent av kartorna har tagit längre tid att leverera och medelvärdet ligger på 19 arbetsdagar

Målet för tjänstegarantin för markupplåtelse är att 80 procent ska få svar inom garantitiden 5 dagar. 87 procent av yttrandena har lämnats inom de 5 arbetsdagar som tjänstegarantin anger.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Bra**

Mål 3

Antalet nytillkomna bostäder per år ska öka

Uppföljning: Under 2015 har 255 nya, färdiga bostäder inrapporterats; 203 i småhus och 52 i flerbostadshus. Det är fler än den bedömning som gjordes i början på året; på cirka 180 nya bostäder. De nya bostäderna finns huvudsakligen i Glasberga sjöstad, Ritorp och i kv. Lejonet. 2015 är ett mellanår då flera projekt har dragits igång men få färdigställts.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Ok**

Mål 4

Ytan planlagd mark för företag ska vara minst 20 ha varav minst 10 ha ska vara byggklar

---

Uppföljning: Under 2015 har kommunen sålt drygt 7 ha, främst i Moraberg samt en tomt i Vasa. Vid årets slut har kommunen 43 ha planlagd mark för företag varav 20 ha är etableringsklar. Av dessa finns 16 ha inom Södertälje tätort. Det finns 4 ha i Järna som är etableringsklart men efterfrågad mark ligger i området som reserverats för Ostlänkens eventuella dragning. I Hölö finns 2,8 ha i anslutning till trafikplatsen men de kan inte tas i anspråk förrän spårdragningen för Ostlänkskorridoren är beslutat.

Lägesbedömning i bokslutet 2014 för målet: **Bra**

Lägesbedömning sammantaget för området Samhällsbyggnad och offentlig miljö: **Bra**

Finansiell analys

En bedömning av kommunens finansiella situation grundar sig på flera aspekter. Ofta läggs fokus enbart på resultatet, inte minst efter statens krav på att kommunerna ska uppnå balans mellan intäkter och kostnader. Andra lika viktiga aspekter är kapacitetsutvecklingen på lång sikt, riskförhållandena samt kommunens förmåga att styra och kontrollera den ekonomiska utvecklingen. Bedömningen måste göras utifrån hela kommunkoncernens perspektiv.

Sammanställd redovisning – Södertälje kommunkoncern

Södertälje kommunkoncern består av ett trettiotal företag som tillsammans med kommunen utgör en ekonomisk enhet gentemot omvärlden. Kommunkoncernen omfattar kommunen samt de företag i vilka kommunen har ett väsentligt inflytande eller där kommunens andel uppgår till minst 20 procent. De bolag som kommunen äger tillsammans med andra aktörer ingår i koncernen motsvarande den ägda andelen. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad bild av den totala kommunala verksamhetens ekonomi och åtaganden, oavsett i vilken juridisk form den bedrivs. För presentation av de kommunägda bolagen se vidare under organisationsavsnittet.

Positivt resultat

Kommunkoncernen uppvisar ett positivt resultat på 548 mkr jämfört med ett resultat på 454 mkr för år 2014. Årets resultat hänförs till att kommunen uppvisar ett positivt resultat på 153 mkr. Bolagskoncernen Södertälje Kommuns Förvaltnings AB har ett positivt resultat efter skatt på 383 mkr. Söderenergi redovisar ett positivt resultat på 34 mkr. Då vi äger Söderenergi till 42 procent innebär det att ett positivt resultat om 14 mkr ingår i Södertälje kommunkoncern. I kommunkoncernen görs också interna justeringar som minskar resultatet med cirka 2 mkr.

Engångsposter skapar resultatförbättring

Det goda resultatet påverkas av engångseffekter, så kallade jämförelsestörande poster på 153 mkr i koncernen där kommunen står för 168 mkr och SKFAB har nettoreaförluster om 15 mkr.

Resultat, mkr	2011	2012	2013	2014	2015
Totalt	+112,3	+222,0	+431,9	+453,6	+547,9
exkl jämfstör.	+13,4	-4,6	+100,0	+345,8	+395,1

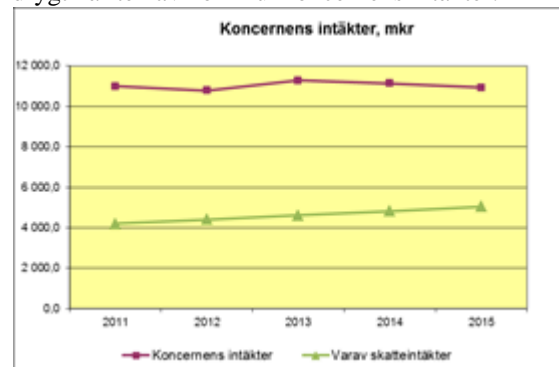
*Resultatet är omräknat utifrån nya regler i K3

Intäkterna minskar

Årets intäkter uppgår till 10 931 mkr, vilket är en minskning med 1,8 procent mot förra årets 11 135

mkr. Skatteintäkterna och generella statsbidrag som uppgår till 5 043 mkr ökade med 223 mkr och utgör 46 procent av kommunkoncernens intäkter.

Verksamhetens intäkter består av hyror, taxor och avgifter för bland annat energi och återvinning. Kommunens intäkter, inklusive skatter står för drygt hälften av kommunkoncernens intäkter.

Även kostnaderna minskar

Årets kostnader uppgår till 10 005 mkr mot 10 397 mkr för år 2014, en minskning med 3,8 procent. I kostnaderna ingår avskrivningar med 591 mkr (588 mkr). Kommunen står för drygt hälften av kostnaderna.

Både kostnader och intäkter har minskat. Det beror i huvudsak på att Telgekoncernens intäkter består till drygt 50 procent av elhandel i Telge Energi och Telge Kraft. Elpriserna har generellt sjunkit, i snitt cirka 30 öre/kWh år 2014 till cirka 20 öre/kWh år 2015. År 2014 var det varmaste året sedan mätningarna startade i Sverige och 2015 var det nästintill lika varmt. Detta innebär att både inköp och försäljning av el sker till låga volymer och även låga priser. Att intäkterna inte minskar lika mycket som kostnaderna beror bland annat på att skatteintäkter och statsbidrag ingår i intäkterna som har ökat med 4,6 procent inkl jämförelsestörande poster.

Finansnettot försämrat

Kommunkoncernens finansnetto blev -274 mkr, vilket är en försämring med 80 mkr jämfört med föregående år. År 2014 fanns reavinster som uppstått i samband med försäljning av finansiella

anläggningstillgångar i SKFAB på 129 mkr. Om finansiella jämförelsestörande poster utesluts blir nettoeffekten att finansnettot förbättrats med 49 mkr. Detta beror bland annat på en fallande ränta och en något lägre låneskuld.

Finansnettots utveckling, mkr

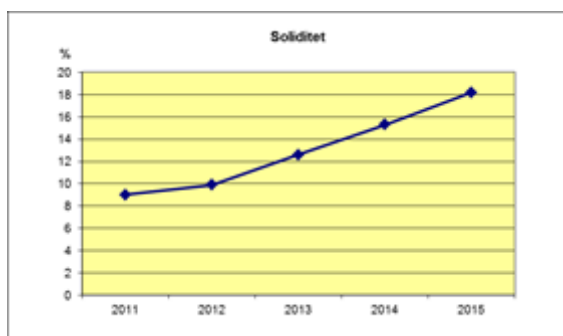
Resultat, mkr	2011	2012	2013	2014	2015
Totalt	-406	-425	-204	-194	-274
exkl jämfstör.	-406	-425	-428	-323	-274

*Resultatet är omräknat utifrån nya regler i K3

Den genomsnittliga räntesatsen på all upplåning uppgick till 2,6 procent vilket är lägre än föregående år då den låg på 3,1 procent. Kommunen begränsar sin ränterisk genom att sprida räntebindningen över tiden. Vid årsskiftet var räntebindningstiden i genomsnitt 2,4 år, föregående år var den 3,3 år. Kapitalbindningstiden var 3,3 år vid årsskiftet jämfört med 4 år 2014.

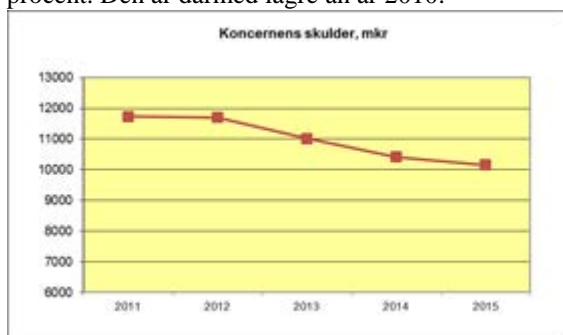
Soliditeten förbättras

Kommunkoncernens balansomslutning har sedan föregående årsskifte ökat med 217 mkr till 17 427 mkr. Ett positivt resultat har gjort det möjligt att minska låneskulden något. Soliditeten uppgick till 18,2 procent vid utgången av år 2015, en ökning med 2,9 procentenheter.

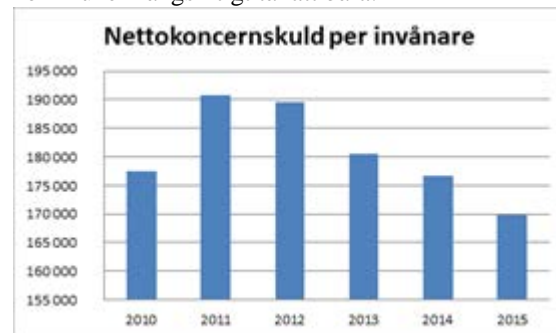
Kommunkoncernens upplåning

Kommunkoncernen Södertälje kommun är en stor låntagare och hade en nettoskuldportfölj (lån från kreditinstitut och obligationslån) per den 31 december 2015 på 10 099 mkr. Den externa nettoskulden har under året minskat med 2,6 procent. Den är därmed lägre än år 2010.

Under året kommer lån att förfalla om 3,8 mdkr, vilka kommer att refinansieras. Därtill bedöms nyupplåning ske på cirka 330 mkr under 2016.

Genom en högre självfinansieringsgrad på investeringarna har nettokoncernskulden per invånare fortsatt att minska. Under 2015 minskade den med ca 6,8 tkr per invånare till 169,8 tkr per invånare. Genom kraftiga prioriteringar av investeringar och strävan om en hög självfinansieringsgrad är målsättningen att nettokoncernskulden ska stabiliseras på en nivå som kommunen långsiktigt tål att bära.

Finanspolicyn sätter ramarna

Finanspolicyn sätter ramarna för den finansiella verksamheten och anger mål och riktlinjer. All finansiell verksamhet är förknippad med risker. Hur dessa risker ska hanteras anges i finanspolicyn. Riskerna följs upp löpande och rapporteras till kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige fastställer låneramar för bolagen och kommunen garanterar upplåningen till bolagen via sin internbank.

Internbanken ska, enligt finanspolicyn, eftersträva en jämn förfalloprofil med hänsyn till ränte- och kapitalbindningstiden.

År 2011 gjordes en kreditbedömning av kommunen av Standard & Poor's. Betyget blev AA+, vilket är det näst högsta betyget. Varje år sker en uppföljning av betyget och 2015 kvarstår AA+. Ett officiellt kreditbetyg gör det lättare att låna pengar och dessutom till en lägre kostnad.

Kommunen har flera bra finansieringskällor såsom kommuncertifikat, svenskt obligationsprogram, upparbetad investerarmarknad i Tyskland och Norge samt är medlem i Kommuninvest. Under 2015 skedde all refinansiering direkt på kapitalmarknaden eller från Kommuninvest. Andelen traditionella banklån kommer att fortsätta minska. Fördelningen vid årsskiftet var 1 201 mkr i certifikat, 4 489 mkr i svenska obligationer utställda under MTN-programmet, 2 875 mkr i direktplacerade obligationer, 600 mkr i lån från Kommuninvest och 933 mkr via traditionella banklån. Denna upplåning sker för kommunkoncernen och för kommunens andel av Söderenergi.

Upplåningen görs i både fast och rörlig ränta. För att minska ränterisken används derivatinstrumentet ränteswap, varvid räntan omvandlas från rörlig till fast ränta eller tvärtom. Internbankens lånestock baserat på ränte- och kapitalförfall fördelade sig 31 december 2015 enligt följande:

Förfall per år - andel av lånen	Kapitalförfall	Ränteförfall
2016	38 %	44 %
2017 - 2018	23 %	36 %
2019 - 2020	15 %	14 %
2021 - framåt	24 %	6 %

Investeringsutgifter

Sedan kommunens verksamhetsfastigheter flyttats till bolag inom Telgekoncernen görs merparten av investeringarna i bolagen.

I kommunen görs investeringar i huvudsak i infrastruktur, inventarier och transportmedel. Kommunkoncernens investeringar uppgick till 927 mkr (927 mkr), varav 130 mkr (155 mkr) i kommunen. Telgebolagen står för 757 mkr, vilket är cirka 82 procent av kommunkoncernens investeringar.

Söderenergi har investerat för 97 mkr varav 42 procent ägarandel utgör 41 mkr.

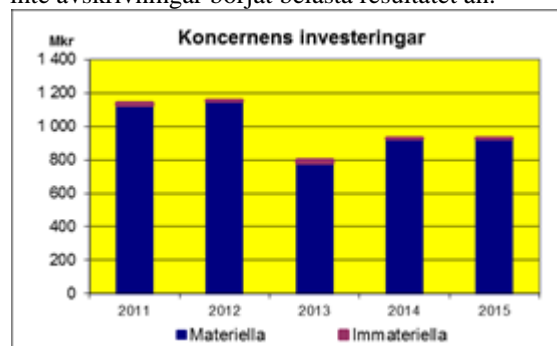
De bolag som har högst investeringar är Telge Nät 238 mkr (218 mkr), Telge Bostäder 177 mkr (210 mkr) och Telge Fastigheter 277 mkr (213 mkr) inklusive förvärv av Scaniarinken, tidigare Axa Sportcenter och Södertälje fotbollsarena om 111 mkr. Årets investeringar har till fullo investerats med egna medel.

För Telgebostäder har fokus legat på modernisering av projekten i Fornbacken och Järna. Telge Hovsjös investeringar var 37 mkr (55 mkr) och rör huvudsakligen fastighets- och lägenhetsunderhåll. Telge Nätets investeringar styrs bland annat av kommunens exploateringsbeslut. Investeringarna bestod av reinvesteringar enligt plan för att

säkerställa driften av näten men även slutförande av exploateringar som Glasberga Gård, Dammkärr/Vattubrinken samt en utbyggnad av statsnätet i bland annat Järna. Telge Fastigheter har lagt ned 132 mkr i kommunala fastigheter och 34 mkr i kommersiella fastigheter. Bland de kommunala investeringarna kan nämnas ombyggnad av Mariekällgården, Björkens förskola, Igelsta grundskola och återuppbyggnad av Västergårdshallen.

Avskrivningarna har ökat med 0,5 procent mellan 2014 (588 mkr) och 2015 (591 mkr). De senaste fem åren har avskrivningarna ökat med 40 procent beroende på stora investeringsvolymerna.

Investeringar som är pågående nyanläggningar börjar inte avskrivas förrän de är färdigställda, vilket medför att för viss del av investeringarna har inte avskrivningar börjat belasta resultatet än.

Finansiell analys - kommunen

Analysen och bedömningen i detta kapitel omfattar den kommunala förvaltningen samt relationerna med bolagskoncernen.

Resultat och kapacitet

Ett positivt resultat på 153 mkr

Resultatet för kommunen blev 153 mkr 2015, vilket är 49 mkr bättre än budget och 37 mkr bättre än föregående år. Resultatförbättringen jämfört med förra året beror på stora skillnader i de jämförelsestörande posterna som detta år förstärkt resultatet med 168 mkr mot endast 31 mkr 2014. Resultatet exklusive jämförelsestörande poster har därmed försämrats med 101 mkr och uppgår till -16 mkr. Resultatförsämringen beror på ökade kostnader inom verksamheten samt att finansnettot har försämrats resultatet med 58 mkr genom att kommunen inte längre har någon avkastning från bolagskoncernen. Resultatförsämringen inom verksamheten är en följd av att nettokostnaderna ökat med 42 mkr mer än skattetiliväxten. Årets nettokostnadsutveckling uppgår till 4,4 procent (215 mkr), medan skatterna ökat med 3,6 procent (173 mkr). Både nettokostnader och skatter är exklusive jämförelsestörande poster.

Engångsposterna skapar en resultatförbättring

De jämförelsestörande posterna har tillsammans bidragit med 168 mkr till årets resultat. Av dessa avser 50 mkr som ett extra statsbidrag för flyktingsituationen och återfinns under skatter. Jämfört med förra året har totalt sett de jämförelsestörande posterna förbättrat resultatet med 137 mkr. Den största posten som påverkat verksamhetens nettokostnad är exploateringsintäkter på 60 mkr att jämföra med 2014 då dessa var 19 mkr. I år fick vi återigen (senast 2013) en återbetalning av betalda premier avseende AFA- försäkringen som uppgick till 28 mkr. Realisationsvinsterna uppgår till 18 mkr, vilket är 9 mkr mer än förra året. Under 2014 hade vi övriga jämförelsestörande poster på -9 mkr, vilka bestod av en nedskrivning av fordran på SSK Arena AB (-31 mkr), statligt stimulansbidrag för utsatta stadsdelar (13 mkr) samt intäkter från projekt för flyktingar ankomna 2007 (8 mkr). Dessutom har finansnettot påverkats positivt i förhållande till 2014 med 1 mkr för värdereglering av lån.

Kommunen klarar balanskravet

För kommunernas ekonomi gäller ett lagstadgat balanskrav från och med år 2000. Vid avstämning av balanskravet ska realisationsvinster dras ifrån årets resultat. Vid negativt resultat ska det återställas senast inom tre år.

Årets balanskravsresultat blev 135 mkr efter justeringar för reavinster. Både 2013 och 2011 åberopades synnerliga skäl för att exkludera den kostnad, på 34 mkr respektive 22 mkr, som uppstod när diskonteringsräntan för pensioner sänktes. Resultatmässigt innebar det en engångseffekt dessa år. Räntesänkningen speglar dock ett mycket långsiktigt åtagande (40-50 år), medan balanskravets regelverk har ett 1-3 års perspektiv.

Balanskravets regler ger kommunerna möjlighet att "öronmärka" vissa resultat för särskilda framtida ändamål. Av 2011 års resultat avsatte kommunen 24 mkr till en social "fond" för trygghetsskapande insatser. Dessa medel har ännu inte använts varför 24 mkr kvarstår.

Under 2013 avsatte kommunen 19 mkr avseende medel till utsatta stadsdelar. Under 2014 har 6 mkr disponerats, och under 2015 har 7 mkr disponerats. Resterande del kan användas under 2016.

Det ackumulerade resultatet på 494 mkr ska framöver kunna användas för att garantera en långsiktigt jämn servicenivå till kommuninvånarna. Tanken är att kommunen på så sätt ska kunna styra verksamheten mer långsiktigt utan att behöva panikbromsa ett enskilt år, särskilt då svängningarna i ekonomin är så betydande. Kommunen har inte fattat något beslut om att använda sig av resultatutjämningsreserv (RUR).

Resultatutredning, mkr	2011	2012	2013	2014	2015
Resultat enl. resultaträkning	59	25	140	116	153
<i>Balanskravsjusteringar:</i>					
Reavinster försäljning av anläggningstillgångar	-9	-18	-6	-10	-18
Orealiserade förluster i värdepapper/återföring				1	
Resultat efter balanskravsjusteringar	50	7	134	107	135
Reservering/användning resultatutjämningsreserv			0	0	0
Balanskravsresultat	50	7	134	107	135
<i>Justering av synnerliga skäl:</i>					
Sänkning av diskonteringsränta pensioner	22		34		
Resultat efter synnerliga skäl	72	7	168	107	135
<i>Avsättning/disposition av resultat</i>					
Avsättning till/ianspråktagande av social fond	-24				
Avsättning/användning av medel 2013 till utsatta stadsdelar			-19	+6	+7
Ackumulerat balansresultat	83	90	239	352	494

Stora resultatsvängningar i Södertäljes ekonomi

Årets resultat innebär att kommunen för sjätte året i rad har ett positivt resultat. Fyra av de senaste sex åren uppvisar kommunen positiva resultat även exklusive de jämförelsestörande posterna, vilket fallet inte är för 2015. Övriga år på 2000-talet (2000-2010) har kommunen brottats med

underskott som vissa år varit stora. Detta har gjort att kommunen inte har kunnat bygga upp reserver för att skapa en hållbar ekonomi, trots att man haft stora extraintäkter. Vid en jämförelse av tillväxten av det egna kapitalet under 10 år i förhållande till skattetillväxten ser man att det egna kapitalet bara vuxit med 18 procent medan skatterna ökat med 64 procent.

Kännetecknande för Södertäljes ekonomi är att stora svängningar sker mellan åren, som dels beror på stora variationer i de jämförelsestörande posterna, dels hur väl kommunen lyckats hantera nettokostnadsutvecklingen i verksamheten. Under flera år under 2000-talet har kommunen klarat det totala resultatet genom stora intäkter av jämförelsestörande karaktär. Det har varit problematiskt för kommunen att resultaten för den löpande verksamhetens nettokostnad varierat så kraftigt mellan åren, vilket gjort att det inte varit någon lugn utveckling, snarare har det varit vanligt att resultaten svängt med +/-100 mkr mellan åren.

Under 2010 skedde en inbromsning i kommunens kostnadsutveckling genom effekter av besparingsarbete, som tillsammans med statens tillfälliga konjunkturstöd till kommunerna ledde till ett överskott och en väsentlig resultatförbättring. Under 2011 tog kostnadsutvecklingen åter fart, som dock kunde finansieras genom att Södertälje fick kraftigt ökade bidrag i kostnadsutjämningsystemet. Kostnadsutvecklingen fortsatte öka under 2012 med försämrat resultat som följd, för att 2013 åter igen bromsa in kraftigt då nettokostnaderna endast ökade med 2 procent samtidigt som kommunen hade stora jämförelsestörande intäkter. Under 2014 har de jämförelsestörande posterna sjunkit, men kommunen lyckades ändå bibehålla ett positivt resultat i och med att nettokostnadsutvecklingen var lägre än skatteutvecklingen. Under 2015 har nettokostnaderna fortsatt växa i snabbare takt än skatterna, men resultatet räddas av jämförelsestörande intäkter.

Kommunernas ekonomi är konjunkturkänslig genom att skatteintäkterna i grunden bygger på sysselsättningen i landet. Södertäljes ekonomi är även konjunkturkänslig på kostnadssidan genom att den höga arbetslösheten i stor utsträckning påverkar

våra kostnader för försörjningsstöd. En befolkningstillväxt av kommuninvånare som har stort behov av kommunens tjänster och insatser ställer också extra krav på kommunens ekonomi. Kommunen behöver därför ha marginaler i sin ekonomi för att parera de stora resultatsvängningarna och växande behoven. Kommunen måste säkerställa en resultatnivå som är långsiktigt hållbar för att kunna garantera en bibehållen servicenivå för kommande generationer utan att behöva uttaxera en högre skattenivå. Enligt budgeten för 2015 är målet att uppnå ett resultat (exkl reavinster) som motsvarar 2,0 procent av skatter och generella statsbidrag, att jämföra med det faktiska utfallet på 2,7 procent. Föregående år var resultatet 2,2 procent. Årets resultat exkl samtliga jämförelsestörande poster är -0,3 procent av skatter och generella statsbidrag. Målnivån 2016 är 1,5 procent och ska öka till 2,5 procent i slutet av planeringsperioden.

Resultat, mkr	2011	2012	2013	2014	2015
Totalt	+59	+25	+140	+116	+153
exkl jämfstör.	+34	-67	+36	+85	-16
Kr/inv.	+674	+285	+1 540	+1 261	+1 638

Resultatet per invånare uppgår till 1 638 kr (1 261 kr 2014).

Nettokostnaderna ökar mer än skatteintäkterna

För att få en sund hållbar ekonomisk utveckling måste skatteintäkterna öka mer än nettokostnaderna varje år. Skatterna har ökat med 4,6 procent under 2015 då inkluderas 50 mkr i engångsbelopp avseende flyktingmottagande. Exkluderas den jämförelsestörande skatteintäkten har skatterna ökat med 3,6 procent medan nettokostnaderna ökat med 4,4 procent, vilket innebär att relationen mellan skatternas utveckling och nettokostnaderna är negativ. Sett i ett längre perspektiv - de senaste fem åren - har skatterna haft en bättre utveckling än nettokostnaderna, mycket tack vare den låga kostnadsutvecklingen under 2013.

Både skatte- och nettokostnadsökningen påverkas av befolkningstillväxten. Under 2015 ökade befolkningen med 967 personer eller 1,0 procent och på två år med 2 130 personer. Södertälje kommun skulle utifrån befolkningsprognosen ha ökat med 1,1 procent. I Stockholms län ökade befolkningen med 1,5 procent och i riket med 1,1 procent.

	Förändring 14-15	Förändring 11-15
Skatteintäkter	4,6 %	20,1 %
Skatteintäkter exkl extra flyktingbidrag	3,6 %	18,9 %
Verksamhetens nettokostnader	2,8 %	14,9 %
Verksamhetens nettokostnad exkl jämförelsestörande poster	4,4 %	16,7 %
Finansnetto (positivt)	-51,1 %	64,6 %
Finansnetto exkl. jmfst poster	-51,0 %	-64,8 %

Finansnettot som alltsedan 2001 varit positivt bidrar till att finansiera verksamheten. Det positiva finansnettot har ökat år efter år för att från och med 2012 börjat minska.

Vart går pengarna?

Största delen av skattepengarna (80 %) går till kärnverksamheten - vård, omsorg och skola. Den pedagogiska verksamheten är störst och svarar för 45 procent av kommunens verksamhet. I tabellen nedan återfinns fördelningen av nettokostnaderna för verksamheterna i kommunen 2015.

Nettokostnader 2015	mkr	Andel (%)	Förändr föreg år	mkr	%
<i>Pedagogisk verksamhet</i>					
• Förskola	574	12	+14	+2	
• Grundskola	1 124	23	+95	+9	
• Gymnasieskola	369	7	+1	0	
• Vuxenutbildning	51	1	+8	+20	
• Särskola	84	2	-1	-1	
<i>Individ och familjeomsorg</i>					
• Arbete och försörjning	305	6	+8	+3	
• Barn- och ungdomsvård	221	5	+17	+8	
• Vuxenvård	70	1	+1	+2	
<i>Vård och omsorg</i>					
• Funktionshindrade LSS	638	13	+25	+4	
• Övriga funktionshindrade < 65 år	163	3	6	+4	
• Äldreomsorg	641	13	+17	+3	
Kultur och fritid	213	4	+18	+9	
Samhällsbyggnad/ miljö/skydd	118	2	-33	-22	
Övrigt inkl finansnettot	353	8	+7	+2	

Alla verksamheter har haft en nettokostnadsökning bortsett från särskolan och samhällsbyggnad/miljö/skydd som minskat sina nettokostnader. Den största procentuella ökningen har skett inom vuxenutbildningen (+20 %) och motsvarar en ökning med 8 mkr. Det verksamhetsområde som i kronor mätt ökat mest är grundskolan med 95 mkr, vilket motsvarar en 9 procentig ökning under året. Nedan redovisas respektive verksamhetsområde utifrån årets nettokostnadsökning.

Vuxenutbildningen är den verksamhet som procentuellt ökat mest, 20 procent (8 mkr). Det

beror på att intäkterna minskat på grund av lägre tilldelning av schablonersättning för flyktingar. Även kostnaderna för Komvux har minskat bl a genom lägre interna köp från gymnasieskolan. SFI-kostnaderna har dock ökat liksom kostnaderna för högskolan. Flytten till Snäckviken har medfört ökade kostnader för både reception och lokaler.

Därefter är det verksamhetsområdet **kultur och fritid** som ökat mest med 9 procent (18 mkr). Kommunen har genom sitt fastighetsbolag Telge Fastigheter övertagit både fotbolls- och ishockeyarenan. Detta har medfört såväl ökade intäkter som kostnader. Intäkterna för hyror och arrenden har ökat med 7 mkr beroende på dessa idrottsanläggningar. Samtidigt har kommunen fått ökade kostnader för lokaler samt köp av verksamhet för driften av Scaniarinken med 3,4 mkr. Scaniarinkens ägarförändring har medfört en nettomerkostnad på 7 mkr för kommunen under 2015.

Den kostnad som i särklass ökat mest inom detta område är de lämnade bidragen, som ökat med 52 procent, vilket motsvarar 10 miljoner kronor. Ökningen av bidragen mellan åren har främst gått till Friluftsförbundet (2,3 mkr), Södertälje Sportklubb (1,5 mkr), Oktoberteatern (1,7 mkr), Korpen (0,4 mkr), Assyriska föreningen (0,2 mkr) med fler.

Grundskolan är det verksamhetsområde som även i år ökat mest i kronor, 95 mkr vilket motsvarar en ökning på 9 procent. Här har de externa intäkterna ökat med 43 procent (23 mkr) och avser främst driftbidrag från Skolverket (14 mkr) samt ökade driftbidrag från Migrationsverket (4 mkr). På kostnadssidan har köp av verksamhet ökat med 18 procent (39 mkr). Det är framförallt skolplatser hos privata aktörer som ökat, men även från andra kommuner och staten har en ökning skett. Köp av skolplatser från föreningar och stiftelser minskar. Samtidigt som köp av externa elevplatser ökat har även våra egna personalkostnader och lokalkostnader ökat. Personalkostnaderna har ökat med 54 mkr (9,5 %) till följd av elevökning, men även som ett led i genomförda satsningar för att öka målpuppfyllelsen hos eleverna genom tvåläraarsystem. De högre personalkostnaderna beror även på löneavtalet för lärarna samt i viss mån även löneglidning. Lokalkostnaderna har ökat med 13 mkr (8 %) genom den nya Pershagenhallen (3 mkr) samt ombyggnad av Oxbäcksskolan (2 mkr) och utbyggnaden av Igelsta grundskola (9 mkr). Elevantalet har ökat med 354 vilket motsvarar en ökning på 3 procent. Andel egen regi är 79,3 procent och har minskat med 1,3 procent. Fler elever väljer annan utförare än kommunen.

Barn och ungdomsvården har en nettokostnadsökning med 8 procent (17 mkr).

Samtidigt som man haft intäktsminskningar, framförallt driftsbidrag, så har kostnaderna fortsatt att öka. Både köp av verksamhet från staten (3,6 mkr) och privata företag (4,5 mkr) ökar avseende familjehemsvård och institutionsvård.

Personalkostnaderna för vår egen verksamhet för institutionsvård, familjehemsvård, jourhem och familjerätt har ökat med 4 mkr. Samtidigt har lokalkostnaderna minskat med 9,6 procent (1,1 mkr). Övriga externa kostnader har minskat med 3 mkr (25 %) och avser kostnader för administrativa bemanningstjänster samt diverse övriga kostnader.

Nettokostnaderna för omsorg och service enligt *LSS* har ökat med 4 procent, vilket motsvarar 25 mkr. Köp av externa platser står för merparten av ökningen (18 mkr) både vad gäller boende och personlig assistans. Köpen från föreningar och stiftelser minskar medan köpen från privata företag ökar. Finansieringsbidragen kommunen betalar till försäkringskassan avseende personlig assistans har ökat med 3 mkr, samtidigt som vi erhållit 2 mkr mer i intäkter från dem. Personalkostnaderna har ökat med 3,5 procent. De statliga driftbidragen ökar med 7 mkr, varav 5 mkr från Migrationsverket. Nettokostnadsökningen beror i huvudsak på att de kostnadsdrivande insatserna bostad med särskild service, personlig assistans och daglig verksamhet, i genomsnitt har kostat mer än tidigare. Antalet aktuella personer är i det stora hela oförändrade.

Nettokostnaderna för *övriga funktionshindrade under 65 år* har även de ökat med 4 procent (6 mkr). Ökningen har framförallt skett inom socialpsykiatri med både ökande personalkostnader samt externa köp. Personalkostnaderna har ökat med 5 procent, bl a genom flera projektanställningar då antalet vårdtygn har ökat med 1 605 (9 procent), varav 262 (9 %) utförs i extern regi. Kostnaderna för de externa köpen har ökat med 24 procent (2,5 mkr) och har i huvudsak köpts från privata företag. Driftbidragen till verksamhet för övriga funktionshindrade har minskat med 2 mkr och gäller ersättning för återsökning av kostnader hos Migrationsverket.

Verksamhetsområdet *Arbete och försörjning* har ökat med 3 procent (8 mkr). De externa intäkterna har minskat med 14 mkr främst avseende driftsintäkter för EU-bidrag (-10 mkr) samt statliga bidrag för sysselsättningsåtgärder. I området Arbete och försörjning ingår *arbetsmarknadsåtgärder* som ökat med 36 procent (12 mkr). Statsbidragsintäkterna har minskat med 31 mkr, men kostnaderna har inte minskat i samma utsträckning vilket innebär att nettokostnaderna ökat. Att statsbidragsintäkterna minskat beror på att flera stora projekt avslutades förra året samtidigt som kommunen då erhöll stimulansbidrag för

utsatta stadsdelar. Ett annat område är *ekonomiskt bistånd* som i stort är oförändrat mot förra året. *Flyktingmottagningen* har oförändrade intäkter, medan kostnaderna minskat med 2 mkr. Det beror på att K2-projektet avslutades under 2014, men samtidigt har kostnader för ensamkommande flyktingbarn ökat kostnaderna, främst genom externa boenden. Kostnaderna för ensamkommande flyktingbarn har tidigare år redovisats under barn- och ungdomsvård.

Äldreomsorgens nettokostnader har ökat med 3 procent (17 mkr). Personalkostnaderna har ökat med 7 procent (28 mkr), medan köp av verksamhet minskat med 4 procent (7 mkr) samtidigt som lokalkostnaderna i stort är oförändrade.

Köp av hemtjänststimmar från externa utförare har minskat med 15 mkr (15 %) samtidigt som våra egna hemtjänstkostnader ökat med 6 mkr (4 %). I slutet av 2014 ersattes LOV med upphandlad extern verksamhet enligt LOU (lagen om offentlig upphandling). Enligt beslut ska utförare vara 6 stycken vilket innebär att fördelningen mellan egenregi ökade och externa utförare minskade. Upphävandet av LOV innebar också att det totala antalet hemtjänststimmar minskade med 9 procent.

Kostnaderna för köp av korttidsboende har ökat med 3 mkr (28 %). När det gäller övrigt boende har kostnaderna för köp av externa platser ökat med 7 mkr medan personalkostnaderna i egna boenden ökat med 19 mkr. Antalet boende både i egenregi extern regi har ökat med vardera ca 3 procent.

Förskolan/skolbarnomsorg har haft en nettokostnadsutveckling med drygt 2 procent (14 mkr). Personalkostnaderna har ökat med 2 procent, medan köp av platser ökat med 13 procent (8 mkr). De ökade köpen har skett framförallt från privata företag med 5 mkr (29 %) men även köp från föreningar stiftelser har ökat, 7 procent (2 mkr). Den statliga ersättningen för maxtaxan har sänkts enligt regeringsbeslut, men övriga statsbidrag har ökat. Antal förskolebarn har ökat med 8 stycken medan antalet i skolbarnsomsorgen ökat med 88 elever, vilket totalt motsvarar en ökning på 2 procent.

Förra året var det *vuxenvården* som ökade mest (13 %), för att i år ha en nettokostnadsökning på knappt 2 procent (1 mkr). Då var det köp av verksamhet som var orsaken till den kraftiga ökningen, för att i år vara den post som håller nere ökningen genom en minskning med 14 procent, främst inom institutionsvård och skyddat boende. Personalkostnaderna har ökat med 6 procent (3 mkr) främst inom boende, familjerådgivningen samt inom öppna insatser.

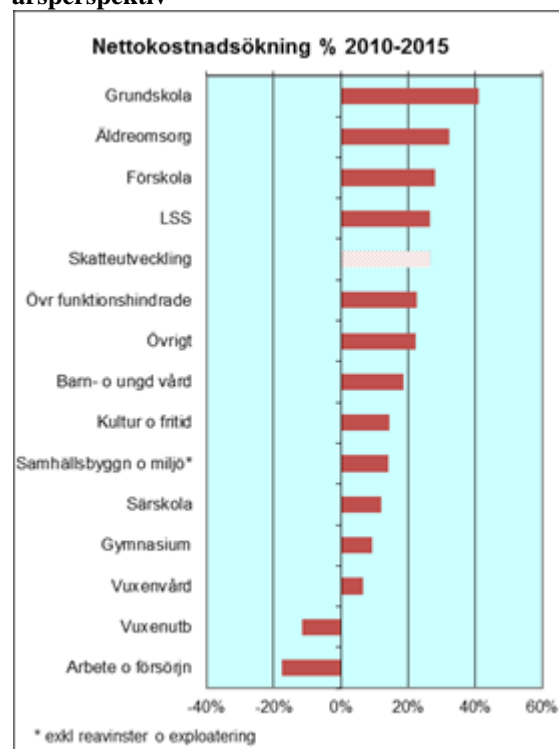
Verksamhetsområdet *samhällsbyggnad/miljö/skydd* har minskat med 22 procent (-33 mkr). Här återfinns rea- och exploateringsvinster. Exkluderas dessa har nettokostnaderna i stället ökat med 9 procent (16 mkr) och avser främst drift och underhåll av anläggningar. Gatu- och väghållningens nettokostnader har däremot minskat. Övriga externa kostnader har ökat med 9 mkr, främst bestående av fysisk och teknisk planering (4 mkr), näringslivsfrågor (2 mkr) gällande Science Park och varumärkesarbete. Säkerhetsavdelningen har bland annat köpt konsulter (1 mkr). Miljö och hälsa har ökat med 3 mkr (51 procent) med ökade personalkostnader på 8 procent.

Gymnasieskolans nettokostnader är i stort oförändrade mot förra året. De har endast ökat med 1 mkr. Personalkostnaderna har minskat med 3 procent (4 mkr) och lokalkostnaderna med 13 procent (7 mkr). Den kostnad som ökat är köp av externa platser som ökat ovanligt mycket under året, närmare bestämt med 10 procent (20 mkr). Köpen från privata utförare har ökat med 13 procent och från andra kommuner med 10 procent. Elevantalet har ökat med 44 elever. Antalet elever som väljer externa skolor har ökat med 8 procent. Den totala andelen gymnasieelever som får sin utbildning i kommunen är 36 procent, andra kommuner/landsting 31 procent och friskolor 33 procent.

Särskolans nettokostnader har minskat med 1 procent (-1 mkr), med något lägre personalkostnader och minskade kostnader för externa platsköp. Särskoleeleverna har minskat marginellt.

Den *övriga* verksamheten som minskat med 11 procent (51 mkr) har påverkats av engångsposter. Förra året gjordes en nedskrivning av lånefordran på 31 mkr och i år har kommunen erhållit en återbetalning avseende AFA-premie på 28 mkr. Exkluderas dessa poster har nettokostnaderna endast ökat med 2 procent (8 mkr).

Kostnadsutveckling för verksamheten i 5-årsperspektiv

Under den senaste femårsperioden är det grundskolan som ökat mest, 41 procent. Den ligger långt över den skatteutveckling vi haft under samma period på 27 procent. Även äldreomsorgen har ökat mer än skatterna, 32 procent d.v.s. 5 procent mer än skatteutvecklingen. Förskolan har ökat med 1 procent mer än skatteintäkterna och har ökat med 28 procent under de senaste fem åren. LSS-verksamheten har ökat lika mycket som skatterna. Övriga verksamhetsområden har ökat långsammare än skatteintäkterna. Vård och omsorg -övriga funktionshindrade ligger fem procentenheter under dvs. 23 procent. Den så kallade övriga verksamhet har ökat med 22 procent följt av barn- och ungdomsvården som ökat med 19 procent. Kultur och fritid tillsammans med samhällsbyggnad och miljö (exkl. rea- och exploateringsvinster) har ökat med vardera 14 procent. Gymnasieskolans nettokostnader har under de senaste fem åren ökat med 9 procent, medan särskolan ökat med 7 procent. Vi har två verksamhetsområden som haft en negativ utveckling. Enligt diagrammet har vuxenutbildningen minskat med 12 procent som avser SFI-utbildningen. Nettokostnaderna påverkas kraftigt av ökade intäkter från schablonersättningen för flyktingar. I själva verket har verksamheten vuxit med drygt 30 procent. Arbete och försörjning har minskat med 18 procent som har att göra med att försörjningsansvaret för flyktingar överflyttats till Arbetsförmedlingen. Det ekonomiska biståndet har dessutom haft en låg kostnadsutveckling och ökat med endast 5 procent.

Volym - tillväxt och minskning i olika verksamheter

Verksamheter som ökat.....

- 16 533 fler vårddygn för barn och ungdom, + 18 procent
- 366 fler vårddygn på institution inom vuxenvård missbruk, + 9 procent
- 354 fler elever i grundskolan, + 3 procent
- 43 fler elever i gymnasieskolan, + 1 procent
- 116 fler årsplatser inom Sfi, + 4 procent
- 12 568 fler besök på fritidsgårdarna, + 14 procent
- 88 fler barn i skolbarnomsorgen, + 2 procent
- 628 fler besök i konsthallen, + 3 procent
- 5 902 fler besök på Torekällberget, + 5 procent

.....och verksamheter som minskat

- 55 272 färre hemtjänststimmar, inom äldreomsorg -9 procent
- 261 färre invånare som erhållit försörjningsstöd, - 4 procent
- 26 692 färre besök inom kultur och fritidsprogramverksamhet, - 22 procent
- 15 färre personer med personlig assistans, - 6 procent

Kommunens intäkter ökar med hjälp av jämförelsestörande poster

Kommunens totala intäkter uppgår till 6 374 mkr och har ökat med 3 procent jämfört med föregående år. Skatterna är den största inkomstkällan för kommunerna. För Södertäljes del följer sedan statliga bidrag i olika former och finansiella intäkter.

Intäkterna från skatter och statligt utjämningsbidrag har sammantaget ökat med 4,6 procent och tillfört kommunen 222 mkr mer än förra året, varav 50 mkr avser extra medel för flyktingmottagning.

De finansiella intäkterna har sjunkit i och med att kommunen inte längre tar ut någon avkastning från sina bolag. Men även internbankens utlåningsverksamhet till kommunens bolag påverkar de finansiella intäkterna genom den låga räntan och att utlåningen minskat.

Verksamhetens olika intäkter har ökat med 14 procent. Exkluderas de jämförelsestörande intäkterna såsom exploaterings- och realisationsvinster samt återbetalningen av AFA-premier så har verksamhetens intäkter ökat med 8 procent. I posten övrigt ingår realisationsvinster för fastighetsförsäljningar och exploateringsvinster, vilka tillsammans är 49 mkr högre än förra året. Avgifter från kommuninvånarna för olika tjänster svarar endast för 3 procent av kommunens intäkter. I tabellen nedan återspeglas fördelningen av Södertälje kommuns intäkter 2015.

Externa intäkter 2015	mkr	Andel (%)	Förändr fg år mkr	%
Kommunalskatt	3 387	53	+176	+6
Statligt utjämningsbidrag	1 656	26	+46	+3
Finansiella intäkter	328	5	-151	-31
Driftbidrag från stat m.fl.	479	8	+39	+9
Avgifter	186	3	+5	+3
Försäljningsintäkter	137	2	+19	+8
Övrigt	201	3	+59	+42
Summa	6 374	100	193	3

Skatteintäkterna ökar med 4,6 procent

De totala skatteintäkterna inkl utjämningsystem och regleringsbidrag uppgår till 5 043,4 mkr och har jämfört med 2014 ökat med 4,6 procent, eller 222 mkr. Under 2015 har kommunen intäktsbokfört 50 mkr av de 106 mkr i tillfälligt statsbidrag för flyktingmottagning som kommunen erhållit.

Exkluderas de 50 mkr så har de totala skatteintäkterna ökat med 3,6 procent. Under slutet av året har SKL reviderat ned skatteprognosen, vilket gjort att skatteutfallet blev 3 mkr sämre än i prognosen vid delårsboks slutet. Sammantaget har kommunen fått lika mycket i skatteintäkter som budgeterats.

Skatteintäkterna för den egna kommunalskatten växte med 5,5 procent under 2015 att jämföras med 2014 då ökningen var 3,2 procent. Skatteintäkterna är dock beroende av löne- och sysselsättningsutvecklingen i hela landet. Staten utjämnar skillnaderna mellan kommunerna, vilket gör att den egna skattekraften inte har så stor betydelse för kommunernas skatteintäkter. Inkomstutjämningsystemet garanterar alla kommuner 115 procent av medelskatte kraften i landet. De kommuner som inte når upp till nivån (däribland Södertälje) erhåller inkomstutjämningsbidrag. Södertälje har erhållit 897 mkr i statlig inkomstutjämningsbidrag för året, vilket är en ökning med 4 procent jämfört med föregående år.

En utjämningsbidrag sker även för kommunernas kostnadsstruktur. Under 2015 har Södertälje erhållit 354 mkr i kostnadsutjämningsbidrag – en minskning med 8 procent. LSS-utjämningsbidrag har tillfört kommunen 207 mkr, en ökning med 3 procent. Totalt har utjämningsbidragen ökat med 3 procent, men då ligger de extra 50 mkr avseende flyktingmottagning medräknad. Exkluderas dessa så har skatteutjämningsbidragen minskat något.

Skatteintäkternas totala storlek beror även på vilken utdebitering kommunen har. Kommunalskatten i Södertälje har varit oförändrad sedan 2004 och uppgår till 20:13. Den totala kommunalskatten 2015, inklusive landstingsskatten, uppgick till 32:23. Den kommunala skattesatsen i medeltal för riket uppgick till 32:74. Södertälje ligger således under riksgenomsnittet. I jämförelse med

Stockholms län ligger Södertälje tillsammans med Botkyrka högst följt av Sigtuna och Nykvarn.

Verksamhetens intäkter har ökat

Verksamhetens intäkter uppgår till 1 002 mkr och har ökat med 14 procent eller med 121 mkr. Exkluderas de jämförelsestörande intäkterna har intäkterna ökat med 65 mkr vilket motsvarar 8 procent. Det gäller framförallt ökade driftbidrag från skolverket (12 mkr) bland annat för att höja lärarnas kompetens samt att göra läraryrket mer attraktivt. Intäkterna från Migrationsverket har ökat med 11 mkr för återsökning av kostnader och med 7 mkr för ensamkommande flyktingbarn.

Intäkterna för lokalupplåtelse har dubblats och uppgår till 14 mkr till följd av att kommunen övertagit idrottsarenorna. Även försäljningsintäkterna har ökat kraftigt sedan kommunen övertagit den yttre skötseln av Telgebolagens fastigheter.

Kommunens kostnader ökar

De totala externa kostnaderna uppgår till 6 221 mkr och har ökat med 157 mkr eller 3 procent mot förra året. Inflationen under året har varit 0,1 procent (2014 -0,2 % och 2013 -0,05 %). De senaste fem åren har kostnaderna ökat med 11 procent. Exkluderar man de finansiella kostnaderna är dock ökningen 16 procent.

Externa kostnader 2015	mkr	Andel (%)	Förändr fg år	
			mkr	%
Personalkostnader	2 980	48	+152	+5
Köp av v-het/entreprenader	1 362	22	+96	+8
Lokaldrift och underhåll	739	12	+15	+2
Bidrag/transferringar	326	5	+10	+3
Material, tjänster m m.	446	8	-22	-14
Avskrivningar	96	1	-2	-2
Finansiella kostnader	272	4	-92	-25
Summa	6 221	100	157	3

Nedan följer en genomgång av olika typer av kostnader och hur de utvecklats under året.

Personalkostnaderna ökar

Kommunens verksamhet är mycket personalintensiv och därför får personal- och löneutvecklingen normalt stor genomslagskraft på nettokostnadsutvecklingen. Personalkostnaderna uppgår till 2 980 mkr och har ökat med 5 procent, vilket innebär 152 mkr.

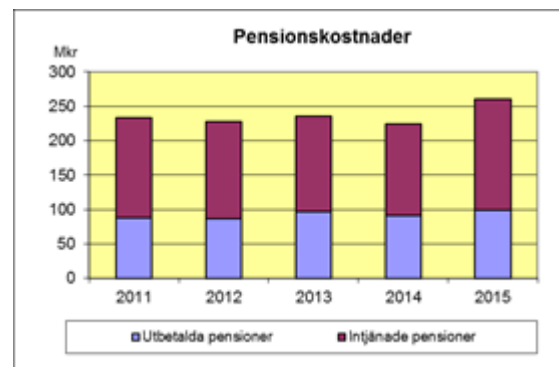
Lönekostnaderna uppgår till 2,1 mdkr och är 4 procent högre (89 mkr) än 2014. Löneöversynen för tillsvidareanställda gav en medellöneökning på i snitt 2,9 procent (2,7 % 2014). Om man räknar in även nyanställd personal har medellönen ökat med 3,0 procent. Detta tyder på att kommunen nyanställt personal i ett högre löneläge än tidigare. Personalvolymen, mätt vid årsskiftet, har ökat med 1,3 procent (2,1 % 2014).

Pensionskostnaderna inklusive löneskatt har ökat med 16 procent (35 mkr) mot 2014. De höjda arbetsgivaravgifterna för unga har också påverkat personalkostnaderna.

Personalkostnaderna har ökat mer inom vissa verksamhetsområden. Den största ökningen finns inom grundskolan där ökningen är 10 procent, vilket motsvarar 54 mkr. Miljö och hälsa har en ökning på 8 procent, men motsvarar enbart 1,6 mkr och avser miljövärdare som flyttats från verksamhetsområdet samhällsbyggnad till Naturcentrum. Äldreomsorgen har haft en ökning på 7 procent eller 28 mkr. Även vuxenvården har en ökning över kommunsnittet på 6 procent. Övriga verksamhetsområden har en personalkostnadsökning som ligger på 5 procent (kommunsnittet) eller lägre.

Pensionskostnaderna har ökat

Pensionerna är en växande kostnad för kommunerna. Blandmodellen för redovisning av pensionskostnaderna som infördes 1998 innebär att resultatet belastas både med nyintjänade pensioner för året samt utbetalningar för pensioner intjänade före 1998. Pensionskostnaderna innefattar även löneskatt för intjänade och utbetalda pensioner.

Totalt uppgår kommunens kostnader för pensioner till 261 mkr, vilket är 35 mkr mer än 2014. Det är framförallt nyintjänande av pensioner som påverkat kostnadsökningen. Sett över en femårsperiod har de totala pensionskostnaderna stigit med 11 procent.

Låga kostnadsökningar för lokaler och anläggningar

Drift och underhåll av lokaler och anläggningar har ökat med 2 procent eller med 15 mkr till 739 mkr. Hyreskostnaderna har ökat med 1,9 procent (12 mkr) medan den yttre renhållningen ökat med 48 procent (7 mkr) bland annat till följd av att kommunen utför och säljer denna tjänst till Telgebolagen och därmed har intäkter för detta. Nya driftsstarter är bland annat Västergård arena, Pershagens idrottshall samt Björkens förskola.
Material, tjänster mm.

Inköp av material och tjänster har minskat med 22 mkr och uppgår till 446 mkr (-14 %). Här låg dock en kundförlust förra året på 31 mkr då kommunen gjorde en nedskrivning av en lånefordran.

Exkluderas denna post har material- och tjänster i stället ökat med 2 procent (10 mkr). Städning av lokaler har ökat med 11 procent (4 mkr) varav 2,5 mkr avser städkostnader för den pedagogiska verksamheten, varav merparten avser nytillkomna lokaler. Bemanningstjänster har ökat med 41 procent (4 mkr) och avser bl a köp av städ- och receptionsbemanning för Campus Telge.

Konsultarvodena är 24 procent högre (4 mkr) främst hos säkerhetsavdelningen (2 mkr) och inom stadsbyggnadskontoret (2 mkr).

I övrigt har en hel del kostnader inom denna kategori minskat, såsom förbrukningsmaterial mm.

Köp av verksamhet fortsätter att öka

De externa köpen av verksamhet får en allt större påverkan på kostnadsutvecklingen, eftersom allt mer av den kommunala verksamheten bedrivs av andra än kommunen själv. Genom olika statliga och kommunala beslut har medborgarna fått ökad valfrihet att välja annan utförare än kommunen. Kommunen köper även från externa utförare för att komplettera sin egen kapacitet. Köpen av verksamhet har växt successivt under åren och svarar nu för 22 procent av kommunens kostnader (2014 20 %). De uppgår nu till 1 362 mkr och har ökat med 8 procent under året, vilket motsvarar 96 mkr. Förra året kunde en avmattning av köpen ses (+4%) men de har nu åter tagit fart.

Den största ökningen står *kultur och fritid* för med en ökning på 126 procent (3,4 mkr). Efter övertagandet av Scaniarinken köper kommunen driften av anläggningen från Södertälje sportklubb.

Externa verksamhetsköp inom *arbete och försörjning* har ökat med 58 procent (7 mkr) som avser platser för ensamkommande flyktingbarn.

Barn och ungdomsvården har ökat sina nettokostnader för externa verksamhetsköp med 17 procent (10 mkr) och avser främst familjehemsvård, men även institutionsvården har ökat hos privata utförare.

Flest externa köp görs inom *omsorg och service enligt LSS* där kostnaderna uppgår till 368 mkr, en ökning med 5 procent (18 mkr). Kostnaden för externa utförare inom personlig assistans har ökat, men även köp för korttidsvistelse och andra boendeformer har blivit större. Verksamhetsköp för *övriga funktionshindrade under 65 år* har endast vuxit med 1 procent (1 mkr).

För den *pedagogiska verksamheten* uppgår köp av externa elevplatser till sammanlagt 615 mkr och har

ökat med 12 procent (65 mkr). Här har grundskolan ökat med 18 procent (39 mkr) som framförallt avser köp från privata utförare, men ökning har även skett från andra kommuner och landsting, medan köp från stiftelser och föreningar kraftigt minskat.

Kostnaderna för köp av externa förskoleplatser har vuxit med 13 procent (8 mkr). Den största ökningen har skett från privata utförare, men ökning ses även från föreningar/stiftelser och andra kommuner.

Gymnasieskolan köper 10 procent fler elevplatser (20 mkr). Ökning sker både från andra kommuner och från privata utförare. Fler och fler elever väljer bort kommunens egna gymnasieskolor. Andelen i andra skolor uppgår till 64 procent och har ökat med 4 procentenheter. Köp av förskoleplatser och vuxenutbildning minskar dock med 1 procent (1 mkr) respektive 5 procent (2 mkr).

Äldreomsorgen har även i år minskat sina köp från externa utförare. I år med 4 procent vilket motsvarar ca 7 miljoner kronor. En minskning har skett inom hemtjänsten medan köp av platser för korttidsvård och särskilt boende ökat något.

Bidrag och transfereringar ökar igen

Kostnaderna för bidrag och transfereringar uppgår till 326 mkr och har ökat med 3 procent, vilket medfört en kostnadsökning på 10 mkr. Ökningen har uppstått inom verksamhetsområdet kultur och fritid, vars bidrag ökat med 52 procent (10 mkr). De största ökningarna av bidragen har gått till Oktoberteatern (+1,8 mkr), Friluftsförbundet (+2,3 mkr), Södertälje Sportklubb (+1,5 mkr), Fotboll för Forca (+0,6 mkr) samt ett antal andra föreningar.

Inom området arbete och försörjning har bidragen minskat med 1 procent (-2 mkr), där ekonomiskt bistånd svarar för -0,2 mkr, flyktmottagning med -1,3 mkr samt arbetsmarknadsåtgärderna med -0,6 mkr.

Verksamheten omsorg och service enligt LSS har en bidragsökning med 3 mkr (6 %) som främst avser bidrag till Försäkringskassan för personlig assistans.

Avskrivningarna något lägre

Avskrivningarna har minskat med 2 procent vilket motsvarar 2 mkr. Detta beror på att komponentuppdelning på investeringar gjorda före 2013 har genomförts vilket medfört minskade avskrivningar med 3 mkr. 60 procent av anläggningstillgångarna har setts över och delats upp på komponenter. Arbetet fortsätter kommande år.

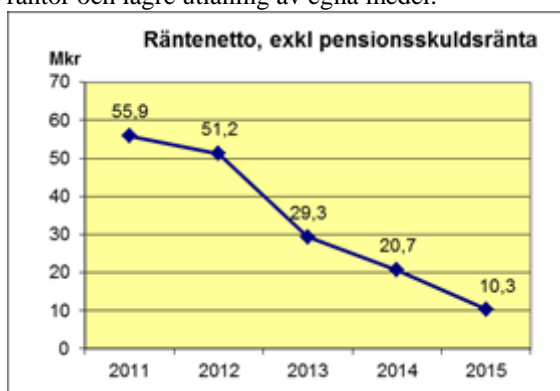
Positivt finansnetto

Kommunen har ett fortsatt positivt finansnetto. De finansiella intäkterna överstiger kostnaderna med 56 mkr. Finansnettot har under året försämrats med

58 mkr som beror på att ingen utdelning erhållits från bolagen i Telgekoncernen (-60 mkr). Kommunen har beslutat att inte längre ta ut någon avkastning från sina bolag. Tidigare år har avkastningen uppgått till ca 4 procent av det kapital kommunen bundit i bolagen. Däremot har låneramsavgiften ökat med 7 mkr och uppgår till 54 mkr. En utdelning på 3 mkr har erhållits från Glasberga KB. Räntekostnaden för pensioner är i stort oförändrad mot förra året, medan räntenettot i övrigt försämrats.

Räntenettot försämrats

Räntenettot för kommunen, exkl. pensionsräntan uppgår till +10 mkr. Det positiva räntenettot har uppstått genom att kommunen lånar ut av egna medel. Jämfört med föregående år har räntenettot försämrats med 11 mkr, vilket beror på att kommunens utlåning av den egna likviditeten varit lägre under året och på den lägre räntenivån. De totala låneräntorna uppgår till 261 mkr som i sin helhet finansierats genom vidareutlåning. Under de senaste fem åren har kommunen förlorat 45 mkr i räntenetto vilket förklaras av sjunkande räntor och lägre utlåning av egna medel.

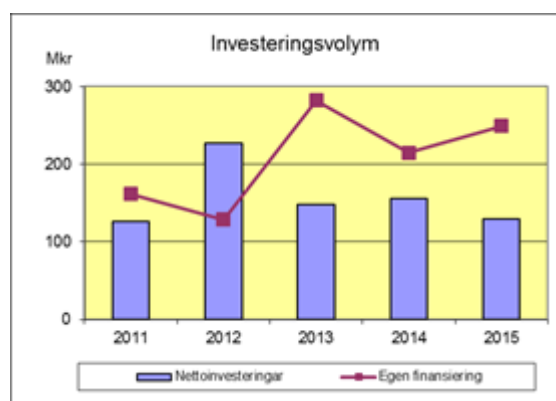
Investeringsvolymen sjunker

Skatteintäkterna ska inte enbart täcka de löpande kostnaderna för verksamheten, utan ska även finansiera en del av kommunens investeringsbehov, vilket sker genom avskrivningar. Helst ska skatteintäkterna också täcka nya investeringar för att inte belasta framtiden med ökade finansiella kostnader. Andelen skatteintäkter som används till löpande verksamhet och avskrivningar uttrycks i måttet nettokostnadsandel och anger hur mycket kommunen har råd att investera. Utrymmet för 2015 gav 249 mkr att investera för, vilket motsvarar 5 procent av skatteintäkterna.

Nettokostnadsandel	2011	2012	2013	2014	2015
Löpande verksamhet	100%	101%	97%	98%	96%
Finansnetto	-4%	-4%	-3%	-3%	-1%
S:a till drift	96%	97%	94%	95%	95%
Kvar till investeringar	4%	3%	6%	5%	5%

Årets investeringar uppgår till 130 mkr, vilket är 25 mkr mindre än föregående år, och är 73 mkr lägre än vad som budgeterats. Investeringarna har till fullo finansierats med egna medel.

Merparten av årets investeringar har avsett inventarier, gatuombyggnader inklusive gatubelysning, exploateringsvägar, utbyggnad av gång- och cykelvägar samt investeringar i stadskärnan. Bland annat har investeringar avseende Södertälje city i samverkan och exploateringar i bland annat Glasberga och Moraberg genomförts på totalt 35 mkr.

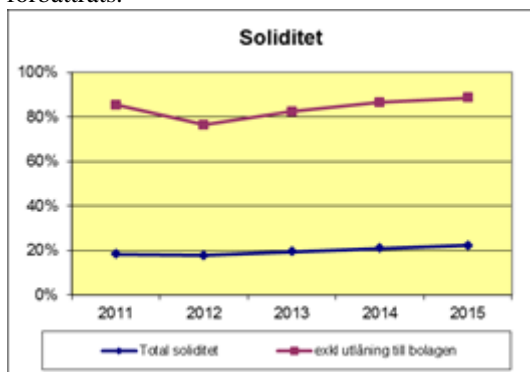
Alla investeringar i verksamhetsfastigheter sker i kommunens bolag. Behovet av nya och förbättrade lokaler belastar kommunen i form av ökade hyreskostnader. Investeringar i kommunala verksamhetslokaler uppgick till 132 mkr 2015, vilket innebär att de totala investeringarna avseende kommunens verksamhet uppgår till 262 mkr att jämföras med 2014 då de totala investeringarna var 329 mkr.

Genom tydligare prioriteringar av investeringar, som ett led i att hålla nere låneskulden, har investeringsnivåerna minskat mellan 2013 och 2015 till mer långsiktigt hållbara nivåer.

Kommunens soliditet ökar

Kommunens soliditet har ökat med 1,3 procentenheter sedan förra året och uppgår nu till 22,1 procent. Det positiva resultatet för 2015 samt en lägre balansslutning genom att bolagen börjat amortera på sina lån är orsaken till att soliditeten förbättrats.

Vidareutlåningen till bolagen inom Telge minskar

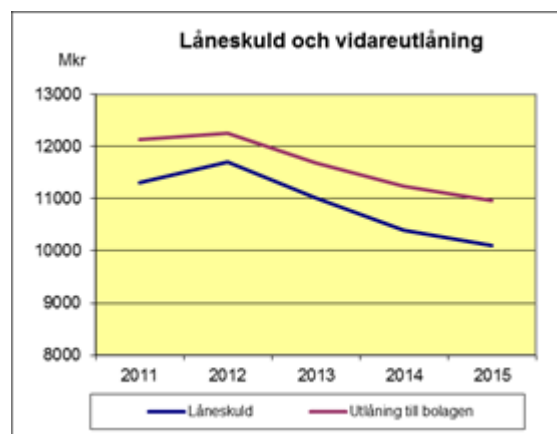
Av kommunens samlade tillgångar är 11,8 mdkr, motsvarande 81 procent, placerade i Telgekoncernen. Vidareutlåningen till bolagen har minskat med 220 mkr. Det är enbart tre av bolagen som ökat sin upplåning under året med tillsammans 409 mkr (Telge AB 2 mkr, Telge Fastigheter AB 280 mkr, Telge Nät AB 128 mkr), medan övriga har minskat sina lån till kommunen. Kommunens lån till bolagen svarar för 71 procent av tillgångsinnehavet. Lånefordringarna uppgår till 10,4 mdkr kronor. Resterande del av tillgångarna i Telgekoncernen avser aktier.

Kommunens övriga förmögenhet uppgår till 2,8 mdkr och har ökat med 40 mkr.

Anläggningstillgångarna har, exklusive vidareutlåningen till Telgebolagen, minskat med 20 mkr. De likvida medlen har ökat med 81 mkr medan övriga omsättningstillgångar minskat med 21 mkr.

Totala låneskulden minskar

Kommunens låneskuld hos externa långivare uppgår till 10,1 mdkr och har minskat med 302 mkr mellan åren. Kommunen lånar ut 11,0 mdkr till bolagen (inkl Söderenergi AB). Dessutom lånar kommunen ut till idrottsföreningar (32 mkr) och till samarbetskommunerna inom den gemensamma internbanken (100 mkr). Detta innebär att kommunen vid årsskiftet lånat ut 1,0 mdkr av egna medel, vilket är 21 mkr mindre än vid förra årsskiftet.

Förvaltning av pensionsmedel

Kommunens pensionsåtagande inklusive löneskatt uppgår till 2,5 mdkr kronor. Endast en mindre del av åtagandet finns upptaget på balansräkningen som skuld till följd av att kommunerna ska tillämpa den s.k. blandmodellen.

År 2000 beslutade kommunen att de anställda själva ska placera pensionsmedlen hos olika försäkringsbolag med maximalt belopp. De individuella pensionsmedlen för 2015 på 97 mkr redovisas som kortfristig skuld och kommer att betalas ut i mars 2016. Även löneskatt på 23 mkr är skuldbokförd.

Pensionsåtaganden inkl. löneskatt 2015	mkr
Kortfristig skuld, avgiftsbestämd del 2015	119,9
Pensionsavsättning	403,3
Ansvarförbindelse för pensioner intjänade t o m 1997	1 938,8
Pensionsutfästelser f.d. anställda	0,8
Ansvarförbindelse pensioner politiker	6,8
Ansvarförbindelse Södertörns Brandförsvarsförbund	32,1
Summa	2 501,7

Flöde och risk

Marginaler behövs i ekonomin

En kommun påverkas givetvis många gånger av händelser utanför dess egen kontroll. Det kan till exempel vara konjunktursvängningar eller förändrade lagar och förordningar. Kommunen har ett ansvar för att ha beredskap att hantera sådana händelser, både externa oförutsedda händelser och förändringar i den egna kommunen. Kommunen måste därför ha reserver och marginaler i sin ekonomi. Ett sätt att beskriva behovet och storleken av sådana reserver är att upprätta en känslighetsanalys som beskriver hur olika förändringar kan påverka kommunens finansiella situation. I tabellen nedan redovisas hur ett antal faktorer påverkar kommunens ekonomi under ett år.

Känslighetsanalys

1 krona i utdebitering ökad skatteintäkt	168 mkr
1 % ränteförändring på lånen som förfaller på en 12-månadersperiod	18 mkr
Om 100 flyktingar inte kommer ut i egen försörjning efter introduktion	10,7 mkr
Lönekostnadsförändring 1 % (inkl PO)	20,3 mkr
10 nya tjänster inom vården	4,6 mkr
1 % ökat försörjningsstöd	2,1 mkr
1 barn- och ungdomsplacering, institution 6 mån	625 000 kr
1 plats i äldreboende	600 000 kr
1 LSS-insats boende vuxna	875 000 kr
LASS – kostnad för en person ett år	295 000 kr
1 elev i grundskolan, exkl. lokaler	79 000 kr
1 elev i gymnasieskolan exkl. lokaler	80 000 kr

Ett attraktivt Södertälje

Kommunen verkar för att skapa ett attraktivt Södertälje på olika sätt. Detta sker exempelvis genom att skapa förutsättningar för byggande av attraktiva bostäder, för utvecklande av en stor och varierad arbetsmarknad, bra skolor och ett rikt föreningsliv. För detta krävs en god styrning utifrån svåra prioriteringar av resurser. Stockholmsregionen upplever stor efterfrågan på bostäder och företagsmark. Intresset för att bygga och köpa i Södertälje är stort, men det kräver också mer infrastruktur och fler skolor, förskolor och hem för äldre och funktionshindrade. En god ekonomi förutsätter också att befolkningstillväxten följer planeringen för utbyggnad i övrigt. Medborgarnas ”betyg” på arbets- och utbildningsmöjligheter, kommunikationer, kommersiellt utbud, fritidsaktiviteter och trygghet har följts upp av SCB via en medborgarundersökning våren 2015. Samtliga områden har fått ett något bättre betyg än 2013 förutom när det gäller bostäder. Samtidigt visar senaste befolkningsprognoserna att befolkningsökningen i Södertälje kommun är lägre än gjord prognos och den är också lägre i Södertälje än i riket.

Finansiella risker

Kommunens internbank tillgodoser kommunkoncernens behov av kapital på såväl lång som kort sikt, d v s både lån och likvida medel. Södertälje kommunkoncern är en stor låntagare och därmed utgör räntor en stor del av koncernens kostnader 2,9 procent (6,0 %). Detta gör att koncernen är känslig för förändringar i marknadsräntan men genom olika finansiella instrument begränsas risken. Kommunens finansfunktion har ett lågt risktagande vid likviditets- och skuldhantering.

Under 2015 gjordes en uppföljning av Standard & Poor´s kreditbedömning och Södertälje kommun

bibehöll betyget AA+, vilket är det näst högsta betyget. Det innebär att möjligheterna att låna pengar till en lägre kostnad kvarstår. Dessutom har kommunen säkerställt en god betalningsberedskap genom olika kreditavtal. Genom avtalen begränsas upplåningsrisken, d v s. risken att inte kunna tillgodose kommunkoncernens kapitalbehov. Upplåningsrisken begränsas även genom att aktivt sprida upplåningen på olika finansieringskällor och löptider.

Bedömningen från Standard & Poor´s kommer dock förändras om inte Södertälje kommun uppfyller de förväntningar som satts upp. Förväntningarna är bland annat att man kan uppvisa stabila resultatnivåer över den kommande planeringsperioden 2016-2017 och att kommunens skuldnivå kommer att stabiliseras. Huruvida stabila resultatnivåer kommer att uppnås påverkas också av flera andra faktorer. Exempelvis hur Södertäljes befolkning kommer i arbete och hur väl anpassningar sker i volym och kvalitet i kommunens verksamheter.

Hög arbetslöshet

Södertälje är den kommun i Stockholms län med den högsta andelen inskrivna på arbetsförmedlingen. Befolkningsstrukturen påverkar andelen arbetslösa. I Södertälje har vi både många ungdomar och många utrikesfödda.

I januari 2016 var 3 371 personer arbetslösa i Södertälje, vilket är 56 färre än föregående år. Ytterligare 3 861 personer deltog i något program med aktivitetsstöd, vilket är 278 fler personer än föregående år. Den totala arbetslösheten uppgick i januari 2016 till 15,3 procent vilket är 0,3 procentenheter högre jämfört med januari 2015.

Om Södertälje inte lyckas matcha långtidsarbetslösa till jobb och om flyktingar inte kan etablera sig på arbetsmarknaden efter introduktionstiden riskerar kostnaderna för ekonomiskt bistånd att ligga på en fortsatt hög nivå och kan till och med öka.

Fortsatta utmaningar i skolan

Skolan är viktig för kommunen. Totalt för den pedagogiska verksamheten är bedömningen utifrån sammanfattande måluppföljning att måluppfyllelsen är ok. Förskolans uppföljning av de prioriterade kunskapsområdena visar förbättrade resultat jämfört med föregående år. När det gäller resultaten i grundskolan har återigen meritvärdet förbättrats och skillnaden mellan pojkars och flickors resultat fortsätter att minska. Behörigheten till högskoleförberedande program är i stort densamma som föregående år men behörigheten till gymnasieskolans yrkesprogram har sjunkit något. Måluppfyllelsen inom gymnasieskolan bedöms ha

brister. Trots en del förbättringar under året är det fortfarande närmare en tredjedel av eleverna som inte får behörighet eller examen. De orsaker som i huvudsak har identifierats är svårigheter för eleverna att klara det avslutande gymnasiearbetet, ur ett språkligt perspektiv, samt svårigheter i engelskan. Båda orsakerna hänger alltså ihop med den språkliga kunskapsutvecklingen.

Ökning av äldre och funktionshindrade

Enligt befolkningsprognosen ökar de äldre i Södertälje kommun. Det är framför allt åldersgruppen från 75 år som ökar. Den demografiska förändringen kommer att medföra att allt fler personer kommer att omfattas av äldreomsorgens insatser under de närmsta åren. Det är viktigt att säkerställa att kommunen har ett ändamålsenligt utbud av insatser och en kostnadseffektiv verksamhet.

Borgensåtaganden

Förutom utlåningen till bolagskoncernen har kommunen även ingått borgen på sammanlagt 919 mkr för Telgekoncernen. Gentemot föregående år har kommunens borgensåtagande för Telgebolagen minskat med 57 mkr, vilket till största del beror på minskad borgen till Telge Kraft.

Övrig borgen avser SYVAB (147 mkr) och Söderenergi AB (613 mkr). Här har borgensbeloppet ökat för SYVAB med 32 mkr och borgen har minskat för Söderenergi med 26 mkr jämfört mot föregående år. Dessutom går Söderenergi i borgen för en kredit om 6 mkr till Efo AB och där kommunens 42 procent utgör 2,5 mkr.

Borgen till småhus minskar stadigt och uppgår nu till 0,7 mkr. Till föreningslivet har kommunen borgat för närmare 8,7 mkr. Det totala borgensåtagandet i koncernen är 1 692 mkr, vilket är en minskning med 51 mkr jämfört med år 2014.

Bolagens ekonomi har stor betydelse för kommunen

De kommunala bolagens ekonomiska utveckling har stor betydelse för kommunens ekonomi. Huvuddelen av förmögenheten ligger i dessa bolag. Kommunens engagemang i bolagen är betydande, inte bara som ägare och finansär, utan också som kund. Kommunen köper för cirka 704 mkr årligen från Telgekoncernens olika bolag, vilket är cirka 11 procent av kommunens totala kostnader. De är därigenom vår största leverantör. För vissa av bolagen är vi också den största kunden.

Styrning och kontroll

Uppföljning och prognos

En viktig del i styrningen och kontrollen av ekonomin är de uppföljningar och prognoser som görs under året. Arbetet med att utveckla den månatliga rapporteringen inom förvaltningen fortgår. Syftet är att säkerställa en gemensam bild av verksamhetens förutsättningar i hela förvaltningen. För förvaltningarnas månadsrapporter är målet att de utvecklas till ett verktyg för kontorens ledningsgrupper. Där fokus mer riktas mot analys av verksamhetens volymer och dess förändringar ställt i relation till nettokostadsutveckling för respektive verksamhetsområde. Arbetet med bedömningar av vår egen effektivitet och jämförelser med andra kommuner behöver utvecklas ytterligare.

Fusk och bedrägerier mot välfärden

Kommunstyrelsen beslutade under våren 2015 att utreda fusk och bedrägeri mot skattefinansierad verksamhet. Stadsdirektören gavs i uppdrag att i december 2015 återkomma med förslag till åtgärder, men även inleda samarbete och erfarenhetsutbyte med andra aktörer.

Arbetet har bedrivits i projektform. Inom projektet har sedan fyra delprojekt organiserats, inom vilka förslag till handlingsplanen har tagits fram.

- Fusk från leverantörer
- Fusk med bidrag från enskilda
- Fusk inom boendesektorn
- Mutor och bestickning

Utöver delprojekten har samarbete skett med andra aktörer från både offentlig och privat sektor. Syftet har varit att hitta övergripande förslag på åtgärder och initiativ som på systemnivå kan bidra till att förebygga fusk och bedrägeri.

Utredningen resulterade i en handlingsplan med förslag som innebär bl.a. att:

- kommunen ökar riskmedvetenheten i kommunens nämnder och verksamheter
- den interna kontrollen förbättras
- kommunen ska agera för att informationsutbytet mellan myndigheter ska underlättas
- obligatorisk utbildning för medarbetare och chefer i verksamheter utsatta för fusk och bedrägeri
- samarbete med andra kommuner och myndigheter stärks
- upphandling, kravställande och avtalsuppföljning förbättras
- intern organisation för arbete mot fusk och bedrägeri utreds

Den interna kontrollen är ett viktigt hjälpmedel och en integrerad del i verksamhetens grundläggande processer för att uppnå målen. Tidigare gjorda erfarenheter och en medvetenhet om att fusk och bedrägerier mot välfärdssystemet förekommer måste synliggöras och återspeglas i arbetet med intern kontroll. Arbetet med riskanalyser och riskhantering behöver utvecklas som ett medel för att både begränsa och hantera risker.

Mål och uppföljning av privata utförare

Kommunernas ansvar för uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare, har stärkts. Ett särskilt program med mål och riktlinjer samt hur uppföljning och kontroll ska ske när kommunal verksamhet utförs av privata utförare har beslutats.

Enligt programmet ska uppföljningen av privata utförares verksamhet ske inom ramen för respektive nämnds redan befintliga ansvar för att följa upp sin verksamhet, oberoende av om den utförs i egen regi eller av privata utförare. Programmet har utformats i enlighet med kommunens styrmodell och reglementen som innebär att fullmäktige i "Mål och Budget" fastställer övergripande mål och fördelar resurser, medan nämnderna ansvarar för att styra, utföra och följa att verksamheten bedrivs i linje med fullmäktiges beslut.

All verksamhet där privata utförare anlitas, omfattas av programmets krav. Under programperioden för 2016-2018 ligger särskilt fokus på uppföljning av verksamhet inom vård- och omsorg.

Södertälje kommuns förvaltning AB

Koncernen

För 2015 redovisar koncernen ett resultat före skatt som uppgår till 491,8 mkr som kan jämföras med fjolårets 413,6 mkr. Resultatet efter skatt uppgår till 383,1 mkr mot fjolårets 343,4 mkr. Av årets skattekostnad på 108,7 mkr kommer koncernen betala 3,3 mkr medan resterande 105,4 är en beräknad uppskjuten skatt.

Koncernen har under 2015 haft ett starkt underliggande resultat och rörelseresultatet är 127,9 mkr bättre än föregående år. En mängd faktorer ligger bakom denna utveckling. Prishöjningar och intäkter från expansion främst inom Telge Näts infrastruktur står för en stor del av den ökade lönsamheten. Även effektiviseringar inom moderbolaget och Telge Fastigheter gör avtryck i den positiva utvecklingen. En del av förbättringen kommer även från K3-reglementet för redovisning. Den största negativa överraskningen under året stod Söderenergi för där elturbinen havererade i slutet av året, med påföljden att ingen el kunde produceras.

I övrigt har det inte inträffat några negativa oväntade händelser i form av kreditförluster, stormar, extremt höga elpriser eller översvämningar, vilket bidrar till den positiva resultatutvecklingen

Koncernens resultat för året påverkas inte av några stora reavinster. Föregående års försäljningen av hyresfastigheter i Geneta och en tomt i Mariekäll, har i år endast ersatts av en försäljning av Brolunda centrum till Lidl med en mindre reavinst innan försäljningskostnader.

Koncernens stora tillgångsmassa värderas löpande för att säkerställa att tillgångarnas värde minst uppgår till bokfört värde. Vid årets värdering noterades det att man i Huben i Hovsjö och några K-märkta fastigheter i Telge Bostäder inte kunde försvara det bokförda värdet. Inte heller färjeterminalen i Södertälje Hamn gick att försvara värdet på.

Koncernen har även nått det finansiella målet att minska nettokoncernskulden per invånare. Koncernen amorterade 220,5 mkr på låneskulden till kommunen. Det är tredje året i rad som en amortering sker. Totalt har över 1 400 mkr amorterats. Detta har varit möjligt genom ett förbättrat resultat, en återhållsam investeringstakt och försäljningar av hyresfastigheter.

Utöver att den underliggande verksamheten utvecklar sig åt rätt håll kan läggas att den rating som Standard & Poor's gjorde under året gav kommunkoncernen ett högt kreditbetyg (AA+/A-1+

Rating Affirmed On Very Strong Management; Outlook Stable). Denna positiva värdering i samband med en fallande ränta och en lägre låneskuld gav en positiv ränteeffekt mot föregående år med 38,5 mkr.

Ekonomisk utveckling per bolag

Nedan kommenteras de helägda operativa bolagens ekonomiska resultat efter finansiella poster för 2015. Om bolaget har haft reavinster eller nedskrivningar så kommenteras även rörelseresultatet. Gemensamt för alla bolag i koncernen är att de kunnat ta del av en lägre ränta till följd av en positiv ränteutveckling i låneportföljen.

Moderföretaget

Telge AB redovisar ett resultat på -27,1 mkr (-51,4 mkr). Förra årets resultat var belastat med nedskrivningar på 10,1 mkr. Rörelseresultatet uppgår till -42,4 mkr (-47,9 mkr). Det förbättrade rörelseresultatet beror på en effektivare personalorganisation, samt att bolaget hållit igen på koncernövergripande marknadsföring.

Telge Bostäder

Telge Bostäder redovisar ett resultat på 111,2 mkr (221,4 mkr). Bolagets resultat från föregående år är påverkat av en reavinst på 104,2 mkr från försäljningen av två fastigheter i Geneta. Rörelseresultatet uppgår till 167,7 mkr (184,5 mkr). Det försämrade rörelseresultatet förklaras i huvudsak av ökade underhållskostnader, men även av ökade kostnader för fastighetsskötsel och VA. Investeringarna uppgår till 176,7 mkr (210,5 mkr). Den lägre investeringstakten beror på att ingen nyproduktion skett under året, istället har fokus legat på moderniseringsprojekten i Fornbacken och Järna.

Telge Hovsjö

Telge Hovsjö redovisar ett resultat på -15,3 mkr (-20,3 mkr). Resultatet från föregående år är belastat med nedskrivningar av Hovsjö Hub med 12,5 mkr. Årets nedskrivning uppgår till 14,3 mkr. Bolagets rörelseresultat uppgår till 12,2 mkr (8,4 mkr). Det positiva rörelseresultatet är i huvudsak en effekt av högre hyresnivåer till följd av de investeringar man gjort. Årets investeringar uppgår till 37,3 mkr (54,9 mkr). Investeringarna avser både lägenhetsunderhåll och fastighetsunderhåll. Skillnaden mot föregående år är de investeringar som gjordes i förskolorna som i år såldes till Telge Fastigheter.

Telge Fastigheter

Telge Fastigheter redovisar ett resultat på 111,5 mkr (85,6 mkr). Föregående års resultat är påverkat av en reavinst och försäkringsersättningar. Årets

resultat är påverkat av en reavinst på 4,8 mkr vid försäljning av Brolunda Centrum. Rörelseresultatet uppgår till 246,3 mkr (216,1 mkr). Det förbättrade rörelseresultatet är en effekt av att tillkommande hyresobjekt har kunnat hanteras på ett effektivt sätt. Årets försäljningar är Vikten 11 (Brolunda centrum) som såldes till Lidl Sverige AB för 7,5 mkr. Årets investeringar uppgår till 276,9 (212,9 mkr), där 137,1 mkr avsåg arenaköp. Ytterligare 28,3 mkr avsåg interna köp av förskolor i Hovsjö. Resterande investeringsmedel har i huvudsak gått till av Kommunstyrelsen beslutade projekt bl a återuppbyggnaden av Västergårdshallen och ombyggnad av förskolor.

Telge Nät

Telge Nät redovisar ett resultat på 194,4 mkr (182,2 mkr). Föregående års resultat är belastat med nedskrivningar av uttjänta oljepannor och undercentraler. Bolagets rörelseresultat uppgår till 257,2 mkr (214,2 mkr). Det positiva rörelseresultatet beror till stor del på de prishöjningar som gjorts på VA, men även på en ökad exploateringstakt i kommunen vilket driver anslutningsavgifterna. Årets investeringar uppgick till 238,5 mkr (217,8 mkr), och bestod till stor del av reinvesteringar enligt plan för att säkerställa driften av näten. Men även slutförande av exploateringar som Glasberga Gård, Dammkärr/Vattubrinken samt en utbyggnad av stadsnätet i bl a Järna.

Telge Återvinning

Telge Återvinning redovisar ett resultat på 16,3 mkr (10,0 mkr). Det förbättrade resultatet är en effekt av ökad insamling av wellpapp, plast och elektronik samt en ökad mängd industriavfall och jordförsäljning. Årets investeringar uppgår till 6,8 mkr (12,9 mkr) och avser i huvudsak reinvesteringar i maskiner och insamlingskärl. Den lägre investeringstakten beror på de anläggningsinvesteringar som gjordes föregående år.

Telge Energi

Telge Energi redovisar ett resultat på 60,8 mkr (50,9 mkr). Till följd av en fallande elmarknad och en växande kundstock har kraftnettot fortsatt att förbättras. Genom en återbetalning från en samarbetspartner så har även kostnaderna minskat. För sjätte året i rad är Telge Energi också ett av Sveriges grönaste varumärken som har gett förutsättningen för tillväxten på ca 7 000 kunder även detta år.

Telge Kraft

Telge Kraft redovisar ett resultat på 22,1 mkr (20,1 mkr). Rörelseresultatet uppgår till 26,4 mkr (27,6 mkr). Både kundstock och intjäningsförmåga är

relativt konstant, med kontrollerade och små inbördes variationer beroende på i huvudsak marknadsutvecklingen för elpriset. Det försämrade rörelseresultatet går att förklara med att drygt en miljon kronor reserverats för en tvist med en mindre kund.

Södertälje Hamn

Södertälje Hamn redovisar ett resultat på -7,7 mkr (0,9 mkr). Resultatet är belastat med en nedskrivning av färjeterminalen som inte längre används med 11,9 mkr. Rörelseresultatet uppgår till 8,5 mkr (4,4 mkr). Det förbättrade resultatet är en effekt av kraftigt ökade bilvolymerna, och ett bra försäljningsarbete med att öka andelen fast bulk i form av betongelement. Investeringarna uppgår till 12,1 mkr (7,2 mkr) och avser kundefterfrågade affärsinvesteringar med en avtalad affärsmässig lönsamhet.

Tom Tits

Tom Tits redovisar ett resultat på 3,0 mkr (-2,8 mkr). Den positiva resultatutvecklingen beror på ökade entréintäkter till följd av prishöjningar, en ökad lönsamhet inom restaurangverksamheten, samt att kommunen köpt mer tjänster. På den negativa sidan slår de höjda arbetsgivaravgifterna för ungdomar. Bolaget utsågs till Stockholmarnas favoritmuseum, och lockade ca 183 000 besökare.

Telge Inköp

Telge Inköp redovisar ett resultat på 12,1 mkr (12,4 mkr). Det positiva resultatet förklaras av att 60 % av bolagets kostnader tas in genom administrationsavgifter från tecknade ramavtal med leverantörerna. Även ökade volymer från Katrineholms, och Vingåkers kommun bidrar till resultatet. Avtalstroheten i koncernen uppgår till 88 % vilket skapar goda förutsättningar för framtida upphandlingar.

Telge Tillväxt

Telge Tillväxt redovisar ett resultat på -2,9 mkr (-1,1 mkr). Det försämrade resultatet beror på svårigheter att finna uthyrningsuppdrag bland delägarna och de externa kunderna. Trots den lägre omsättningen har bolaget anställt 140 ungdomar under året. Samtidigt har 118 personer slutat. Av de som slutat har 65 % fortsatt till annat arbete eller studier.

Kommunen som arbetsgivare

- Antalet medarbetare i kommunen är 5 852 personer, räknat i antalet årsarbetare är det 5 545.
- 79,7 procent av medarbetarna är kvinnor.
- 41 procent av medarbetarna har utländsk bakgrund.
- Medelåldern för anställda i kommunen är 45 år.
- Vid årets slut är medellönen i kommunen 28 870 kr.
- Kvinnornas medianlön motsvarar 94,4 procent av männens.
- 27 procent av kommunens medarbetare har inte varit sjuka vid ett enda tillfälle under året.
- Den totala sjukfrånvaron uppgår till 8,2 procent.
- Långtidssjukfrånvarons andel av den totala sjukfrånvaron är 50,1 procent.
- 82 procent av medarbetarna i kommunen har en heltidsanställning.
- Personalomsättningen i kommunen är 12 procent.

Personalstruktur

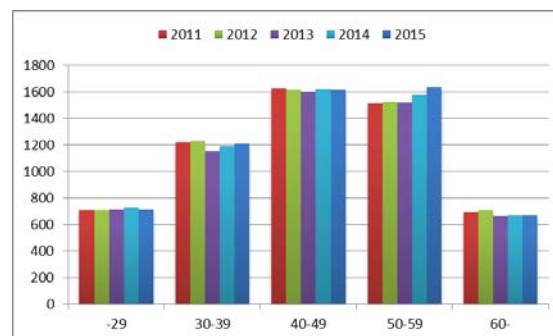
Den 31 december 2015 har Södertälje kommun 5 852 månadsavlönade medarbetare. Omräknat till antal årsarbetare motsvarar det 5 545. Under året varierar antalet anställda men sammantaget är personalvolymen större än 2014. Av de månadsavlönade medarbetarna i kommunen är 90 procent tillsvidareanställda.

Under 2015 har framförallt Social- och omsorgskontoret ökat sitt antal årsarbetare, särskilt inom verksamheterna äldreomsorg och psykiatri. Sammantaget i kommunen är ökningen 67 årsarbetare.

Andelen heltidsanställda medarbetare den 31 december 2015 är 82 procent, vilket är en marginell ökning jämfört med föregående år. Av kommunens stora yrkesgrupper är det framför allt barnskötare, förskollärare, elevassistenter och boendehandledare som står för ökningen av andelen heltidsanställda.

Andelen heltidsanställda män är åtta procentenheter högre än andelen heltidsanställda kvinnor. Skillnaden mellan kvinnor och män är större i år än föregående år.

Andelen kvinnor bland kommunens medarbetare är 79,7 procent under 2015. Detta är en marginell ökning jämfört med föregående år. Andelen kvinnor bland kommunens chefer är 73 procent, vilket därmed i stor utsträckning motsvarar könsfördelningen bland kommunens medarbetare totalt.

Åldersfördelningen bland kommunens medarbetare har förändrats under det senaste året. Andelen medarbetare i åldern 50-59 år har ökat samtidigt som andelen medarbetare under 30 år har minskat. Medelåldern bland medarbetarna är dock densamma under 2015 som den var under föregående år, 45 år.

Personalomsättningen, det vill säga andelen tillsvidareanställd personal som slutat sitt arbete i kommunen, ökade under 2015 till 12 procent. Av dessa var andelen pensionsavgångar 2,2 procent.

Andelen medarbetare med utländsk bakgrund är 41 procent totalt i kommunen. I åldersgruppen 60-65 år är andelen betydligt lägre, 28 procent, för att därefter öka och som högst utgöra 47 procent i åldersgruppen 30-39 år. Av medarbetarna med utländsk bakgrund kommer 15 procent från Norden (utom Sverige), 26 procent från övriga Europa och 59 procent från övriga världen. Av kommunens chefer har 23 procent utländsk bakgrund. Detta är en ökning jämfört med tidigare år. Andelen chefer med utländsk bakgrund skiljer sig mycket åt mellan de olika chefsnivåerna och störst andel är bland chefer på gruppchefsnivå, 32 procent.

Timanställda

Under 2015 utfördes arbetstimmar motsvarande 549 årsarbetare av timavlönad personal. Detta är en markant ökning med 23 årsarbetare jämfört med 2014. Social- och omsorgskontoret står för i princip hela den totala ökningen och flest timmar utförs inom äldreomsorgen och inom funktionsnedsättningsområdet.

Övertid

Den ordinarie personalen har under året utfört cirka 71 400 timmar övertid och mertid. Detta motsvarar ungefär 36 årsarbetare och är en minskning från föregående år med cirka 1 årsarbetare.

Under året har cirka 14 miljoner kronor betalats ut i ersättning för övertid och mertid. Det är en marginell minskning jämfört med 2014.

Införandet av årsarbetstid 2001 ledde till ett minskat uttag av övertid och mertid fram till 2011, därefter ökade uttaget varje år fram till 2014 för att 2015 återigen minska.

Personalkostnader

Under året är personalkostnaderna totalt 2 991 mkr, vilket är en ökning med cirka 5 procent jämfört med föregående år. I personalkostnader ingår förutom lönekostnader utgifter för rekrytering, kompetensutveckling, personalbefrämjande åtgärder, avgångsförmåner och företagshälsovård. Personalkostnadernas andel av de totala kostnaderna är under 2015 cirka 48 procent.

Lönekostnader

De rena lönekostnadernas andel av de totala kostnaderna är under 2015 cirka 33 procent, vilket är en ökning sedan föregående år. Lönekostnaderna i helhet har ökat med 4,4 procent från 2014. Den relativt stora ökningen kan bland annat förklaras av det ökade antalet årsarbetare, det ökade användandet av timavlönad personal samt av en förhållandevis hög medellöneökning under året.

Medellöneökningen för tillsvidareanställd personal i samband med löneöversynen 2015 var 2,91 procent, men medellöneökningen mellan 2014 och 2015 totalt ligger på 3,04 procent. Detta tyder på att kommunen har nyanställt personal i ett högre löneläge än tidigare.

Vid årets slut är medianlönen för kvinnor 27 100 kr och för män 28 700 kr. Kvinnorna tjänar därmed 94,4 procent av männens lön, en ökning med 0,4 procentenheter jämfört med 2014. Som mått på eventuell lönediskriminering ska också betänkas att siffran även påverkas av strukturella förändringar av kommunens personal, som till exempel fördelning mellan olika yrkesgrupper, utbildningsnivå och ålder.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron i kommunen varierar mycket mellan olika verksamheter, till exempel har vård-omsorgsverksamhet högre sjukfrånvaro än till exempel gymnasieskola och administration. Totalt sett har sjukfrånvaron i kommunen ökat från 7,6 procent under 2014 till 8,2 procent under 2015. Bland kommunens stora yrkesgrupper har

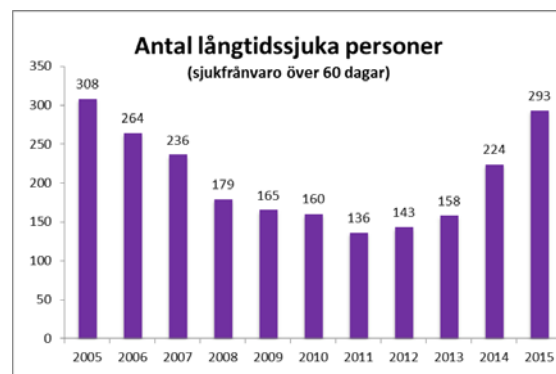
vårdbiträden, boendehandledare, undersköterskor, behandlingsassistenter, fritidspedagoger och barnskötare högst sjukfrånvaro, med över 10 procent.

Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid					
	2011	2012	2013	2014	2015
Kön					
Kvinnor	6,6	6,9	7,8	8,4	9,1
Män	3,9	4,5	4,8	4,9	4,9
Ålder					
-29 år	6,5	7,1	7,6	7,8	8,4
30-49 år	5,5	5,7	6,6	7,5	7,8
50- år	6,5	7,0	7,6	7,7	8,5
Totalt	6,0	6,4	7,1	7,6	8,2

Sjukfrånvaron bland de unga medarbetarna, upp till 29 år, är fortsatt hög. Under året har dock sjukfrånvaron ökat i alla åldersgrupper.

Sjukfrånvaron bland kvinnor har ökat markant under året och är nu nästan dubbelt så hög som männens frånvaro.

Långtidssjukfrånvarons andel av den totala sjukfrånvaron har ökat under året och uppgår vid årets slut till 50,1 procent. Dessutom har antalet långtidssjuka personer vid årets slut ökat markant, från 224 personer 2014 till 293 personer 2015.

Samtidigt har korttidssjukfrånvarons andel av den totala sjukfrånvaron minskat och är nu 34,9 procent. Detta betyder dock inte att den totala korttidssjukfrånvaron har minskat, eftersom sjukfrånvaron totalt i kommunen är högre än föregående år.

Kostnaden för sjukfrånvaron har ökat och uppgår under 2015 till ca 38 100 tkr, exklusive PO. Det är både kostnaderna för sjukfrånvaro dag 1-14 och kostnaderna för den längre sjukfrånvaron som ökar.

Olycksfall och tillbud

Antalet rapporterade olycksfall och tillbud har fortsatt öka och är 1036 händelser under 2015. De vanligaste orsakerna till rapporterade händelser är hot- eller våldssituationer samt halk- eller fallolyckor.

Hållbart medarbetarengagemang

Under hösten genomfördes en webbenkät med nio frågor där kommunen för fjärde året i rad mätte Hållbart Medarbetarengagemang (HME). Frågorna är indelade i tre delområden – Motivation, Styrning, Ledarskap och utifrån svaren tas ett indexvärde fram. Indexvärdet för 2015 är högre än föregående år på totalen samt inom var och ett av de tre delområdena. Vidare analys av resultatet kommer att ske per verksamhet.

Hänt under året

Karriärföretaget Jobtip har i sin årliga ranking – Karriärföretagen – slagit fast att Södertälje kommun är en av Sveriges 20 mest intressanta offentliga arbetsplatser 2015.

Ett flerårigt projekt, Hållbar Arbetshälsa, startades 2015. Syftet med projektet är att vända trenden med ökande sjukfrånvaro genom att identifiera faktorer för kommunens arbetsplatser och medarbetare för att förbättra arbetshälsan.

Personal i kommunkoncernen

I kommunkoncernen uppgår antalet årsarbetare vid årets slut till 6 307. Andelen kvinnor och män skiljer sig stort mellan kommunen och bolagen. I bolagen är 61 procent av medarbetarna män medan andelen män i kommunen endast är 20 procent.

Framtida utveckling – några viktiga frågor

Hållbar välfärd

Södertäljes flyktingmottagande har sedan ett år tillbaka minskat med 23 procent. Om hänsyn dessutom tas till de åtgärder som nu föreslås av Regeringen kommer det troligtvis innebära att mottagandet bromsas upp ytterligare. Förvaltningens bedömning är att fler förslag som syftar till att minska Sveriges flyktingmottagande kommer att komma.

Det finns alltså skäl att anta att Södertäljes akuta mottagandefas som pågått under ett decennium är förbi givet bl.a. den kommande lagstiftningen som träder i kraft 1 mars som innebär att samtliga Sveriges kommuner ska dela på ansvaret att ta emot flyktingar och ensamkommande barn.

Södertälje kommun ställer sig positivt till ett generöst mottagande. Kommunen har dock genom åren påvisat brister i mottagandet, vilket ytterst drabbar den enskilde migranten, varför vikten av ett värdigt mottagande är centralt. Kommunen har haft fokus på att de som kommer till Sverige ska ha likvärdiga förutsättningar att etablera sig på arbetsmarknads- och bostadsmarknaden.

Södertälje kommun är en av få kommuner i landet som har erfarenheter av vad som krävs för etablering i det svenska samhället. En erfarenhet är att så kallade säråtgärder för specifika grupper aldrig är lyckosamt. Istället bör åtgärder och insatser ske inom ramen för linjeverksamheten.

Samtidigt har den stora invandringen inneburit att Södertälje kommun tvingats hantera nationella strukturella problem i en lokal kontext som bl.a. handlar om högre arbetslöshet och socialt- och ekonomiskt utanförskap. Södertälje kommun har gjort stora insatser för enskilda människor i utanförskap men sett till kommunens behov av social- och ekonomisk utveckling så behöver nya metoder övervägas. I ett långsiktigt perspektiv är det inte rimligt att Södertälje framstår som mer socialt- och ekonomiskt utsatt än andra kommuner.

Enligt Arbetsförmedlingen dras den svenska arbetsmarknaden alltmer isär. Svenskfödda och högutbildade kommer snabbare i jobb jämfört med lågutbildade och utrikes födda. För Södertäljes del med ca 30 procent av befolkningen födda i ett annat land innebär detta en viktig utmaning att lösa.

Arbetslösheten i kommunen är idag en av landets högsta (15,3%) varför effektivare samordning med Arbetsförmedlingen är en central del av det framtida arbetet. En annan viktig del i arbetet är att

ytterligare stärka arbetslinjen i relation till de klienter som idag uppstår försörjningsstöd. Arbetslinjen kan även innebära utbildning och språkträning.

Framförallt pekar förvaltningen ut området hållbar välfärd vilket innebär en bredare ansats än tidigare. Det är viktigt att ha en välfärd som håller måttet över tid och ger människor hopp och framtidstro. Flera områden är centrala för att utveckla för det framtida arbetet:

- Utveckling av stadskärnan/ fler bostäder
- Förbättrad infrastruktur och kommunikationer (Ostlänken)
- Motverka fusk och bedrägerier inom välfärdssektorn.
- Förbättrade förutsättningar för etablering av företag/ näringsliv/arbetsmarknad

Södertälje City i samverkan

Södertälje city – i samverkan är namnet på processarbetet som ska utveckla Södertäljes stadskärna. Södertälje ska utvecklas hållbart – socialt, miljömässigt och ekonomiskt. Den långsiktiga målsättningen är att fler ska flytta hit, fler företagare ska etablera sig, fler ska studera här, fler ska besöka kommunen och fler ska göra sina vardagsinköp, men även välja Södertälje för lördagshoppingen och fikapausen.

Södertäljes framgång bygger på samverkan. Många aktörer samverkar för att skapa en levande stad. Samverkan sker mellan kommunförvaltning och koncern. Kommunen samverkar även med flera externa aktörer såsom fastighetsägarna och Södertälje centrumförening. Arbetet bedrivs på ett projekt- och processinriktat arbetssätt. En styrgrupp, sammansatt av förtroendevalda ledamöter eller ersättare i KS, har ansvar för de övergripande direktiven för de olika projekten.

För att framgångsrikt utveckla Södertälje kraftsamlas insatserna i fyra utvecklingsområden: stadens liv och innehåll, förnyelse i stadskärnan, förnyelse av Slussholmen och Kanalen och stadens hållbara kommunikationer.

Ostlänken

Ostlänken är den första sträckan i ett framtida system för höghastighetsjärnvägar för Sverige. Ostlänken är planerad mellan Järna och Linköping. Under 2015 har ett förslag till linjesträckning varit ute på samråd för områdena Järna, Hölö och centrala Södertälje. Den nya järnvägen föreslås i samrådsförslaget att följa väster om E4 förbi Järna och öster om E4 förbi Hölö. Tidplanen för Ostlänken är planerad byggstart 2017, men fysiskt kommer arbetet i Södertälje troligtvis påbörjas 2018 med planerat färdigställande 2028.

Finansieringen för Ostlänken är inte fullt beslutad utan sträckan ingår i den förhandling om finansiering av höghastighetsjärnväg som sker inom ramen för Sverigeförhandlingen. Södertälje kommun är delaktig i förhandlingen om sträckan inom kommunens gränser.

Fusk och bedrägerier mot välfärdssektorn

Flera rapporter visar att fusk och bedrägeri mot välfärdssystemet har blivit en stor del av de kriminellas levebröd. I Sverige beräknas cirka 150 miljarder årligen aldrig nå skattesystemet eller betalas ut på fel grunder på grund av skattefusk, svartarbete eller fusk med bidrag. Samhällskostnaderna vid upptäckt av misstänkt brottslighet är också stora. Den pågående rättegången mot ett hemtjänstföretag beräknas kosta uppåt 400 miljoner kronor bara i tingsrättskostnader. Brottslighet mot välfärden är allvarligt då det är en attack mot hela det demokratiska systemet och tar resurser från verkligt behovande, men även i form av att människors tillit till välfärdssystemet urholkas.

I april 2015 beslutade kommunstyrelsen att genomföra en kartläggning av fusk och bedrägeri mot skattefinansierad verksamhet. Syftet var att ta fram förslag på hur kommunen kan stävja fusk mot kommunen. Arbetet har genomförts i kontakter med många andra samhällsaktörer, som också samlades i en konferens i Södertälje i november: för att formulera en bild av problemet och hur det måste bemötas.

Resultatet av arbetet presenterades för kommunstyrelsen i december som antog en handlingsplan mot fusk och bedrägeri med fokus på fyra områden: fusk från enskilda, fusk från leverantörer, fusk med boende samt korruption och mutor. Kommunens arbete har uppmärksammas nationellt och kommer också framöver ske i samarbete med SKL, andra kommuner och myndigheter. Kommunen ska också uppmärksamma viktiga systemfrågor som måste lösas på nationell nivå via till exempel lagstiftning. För att förebygga kriminalitet i välfärden är ökad myndighetssamverkan det mest centrala - "Nätverk ska bekämpas med nätverk".

Södertälje Science Park

Satsningen på Södertälje Science Park medverkar till en ökad attraktionskraft och ett stärkt näringsliv i kommunen.

Södertälje Science Park är en del i att skapa en kreativ nod för samverkan mellan näringsliv, akademi och samhälle. Det är en miljö där utbildning, forskning, innovationer och gränsöverskridande samarbeten skapar värden och

ledande utveckling inom tre profilområden Hållbara Produktionssystem, Life Science och Hållbara Livsmedel. Här vidareutvecklar Södertälje sin världsledande kompetens och tar den in i framtiden. Här skapar vi en mötesplats för innovationer, nya tjänster, produkter och företag.

Som ett led i att driva utvecklingen av Södertälje Science Parks profilområden så har projektet MatLust startats utifrån profilområdet "Hållbara livsmedel". MatLust är ett femårigt EU-projekt som startade i september 2015 med syftet att utveckla små och medelstora företag inom livsmedelsnäringen i Stockholms län. MatLust utgör grunden för att på sikt skapa en regional nod för hållbara livsmedel i Södertälje."

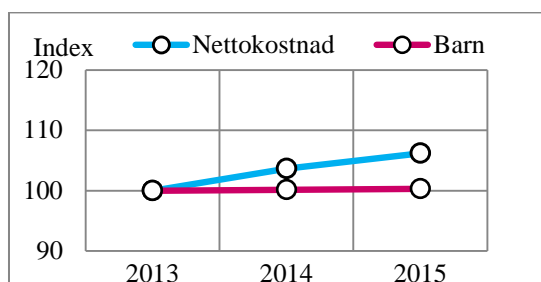
Utbildning

Verksamhetstal	2013	2014	2015
Nettokostnad (mkr)	1 941,0	2 042,7	2 151,3
<i>Boende barn/elever per 15 okt, SCB</i>			
Förskola	5 114	5 121	5 129
Skolbarnsomsorg (SBO)	4 394	4 317	4 405
Förskoleklass	1 115	1 116	1 115
Grundskola	9 670	9 894	10 249
Gymnasieskola	3 579	3 443	3 486
Grundskolskola	140	135	137
Gymnasieskolskola	85	82	88
<i>Servicegrad</i>			
Förskola 1-5 år	87 %	87 %	86 %
SBO 6-9 år	78 %	75 %	75 %
SBO 10-12 år	28 %	26 %	27 %

Ekonomisk analys

Den fristående förskoleverksamheten växer

Barnantalet inom förskoleverksamheten var i stort sett oförändrat jämfört mot 2014. Nettokostnaden ökade samtidigt med 2 procent. Den största kostnadsökningen avser köp av verksamhet som har ökat med 13 procent. Detta beror på att barnantalet i den fristående verksamheten ökat samtidigt som barnantalet i den kommunala verksamheten minskat något. Personalkostnaderna i den kommunala verksamheten ökade med 2 procent under 2015.

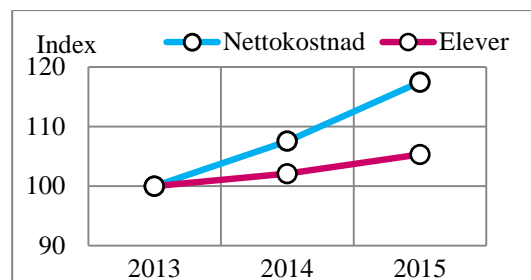

Totalt under perioden 2013-2015 har barnantalet endast ökat marginellt samtidigt som nettokostnaden ökat med 6 procent. Ökningen av nettokostnaderna beror utöver kostnaderna för köp av verksamhet som ökat med 18 procent på ökade personalkostnader och kostnader för lokaler som bägge ökat med 8 procent. Antalet anställda i den kommunala verksamheten har ökat med 17 årsarbetare.

Grundskolan fortsätter att växa

Både elevantal och nettokostnad fortsätter att öka inom grundskolan. Under 2015 ökade elevantalet med 3 procent samtidigt som nettokostnaden ökade med 9 procent. Ökningen av nettokostnaden beror utöver kostnader för köp av verksamhet som även här ökat med 18 procent, på personalkostnader som

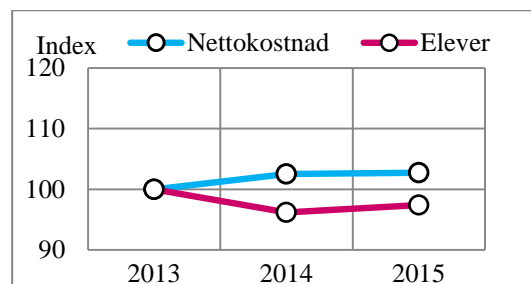
ökat med 9 procent och lokalkostnader med 8 procent. Samtidigt har de externa intäkterna ökat med 43 procent.

Under 2013-2015 har nettokostnaden ökat med 17 procent och antalet elever med 5 procent. Personalkostnaderna har ökat med 18 procent. Nettoeffekten av de ökade personalkostnaderna hålls dock nere något då externa intäkter i form av statsbidrag och driftbidrag ökat med närmare 49 procent. Antalet anställda har ökat med 122 årsarbetare på grund av att antalet elever har ökat och för att möta satsningarna på tvålärarsystem och den riktade satsningen på F-3. Lokalkostnaderna har ökat med 24 procentenheter eftersom verksamheten utökats genom ny- och ombyggnationer. Kostnaden för köp av verksamhet under perioden har ökat med 30 procentenheter då fler elever väljer skolor med andra huvudmän.

Trendbrott inom gymnasieskolan

Under 2015 har elevantalet inom gymnasieskolan ökat för första gången på flera år. Ökningen är endast 1 procentenhet men det signalerar likväl ett trendbrott och kommande år väntas elevantalet öka ytterligare. Nettokostnaden är i stort sett oförändrad mellan 2014 och 2015. Personalkostnaden har minskat med 3 procent, lokalkostnaden med 13 procent och övriga kostnader med 20 procent. Samtidigt har kostnaden för köp av verksamhet ökat med 10 procent.

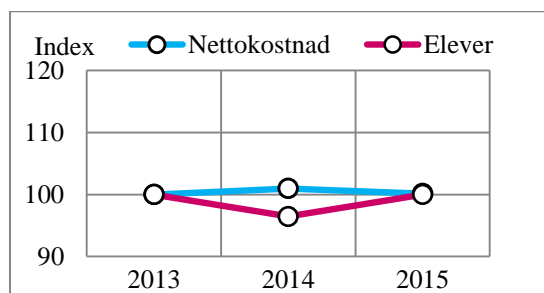

Under perioden 2013-2015 har elevantalet minskat med 3 procent och nettokostnaden ökat med 3 procent. Nettokostnadsökningen beror på att

kostnaderna för köp av verksamhet som ökat med 15 procent. Under åren har en allt större andel av eleverna valt gymnasieskola med annan huvudman. Den kommunala verksamhetens anpassning till ett vikande elevunderlag har medfört lägre personal- och lokalkostnader som för perioden minskat med 3 procent. Driftbidragen har ökat med 54 procent och övriga kostnader har minskat med 20 procent. Under perioden har antalet anställda minskat med 19 årsarbetare inom den kommunala gymnasieskolan

Särskolan

Särskolan omfattar relativt få elever men det är stor skillnad mellan elevers behov och därmed kostnaden per elev. Det innebär att det kan bli stora svängningar i både elevantal och kostnader åren emellan.

Mellan 2014 och 2015 ökar elevantalet för hösten med 4 procentenheter samtidigt som nettokostnaden sjunker något. Totalt för perioden 2013-2015 är dock elevantal och nettokostnad i stort sett oförändrade.

Mål och inriktning

Kommunfullmäktige har som mål att resultaten i förskolan och skolan ska förbättras. Utöver detta finns övergripande och specifika inriktningar för samtliga verksamheter. Nedan följer en redovisning av verksamhetens inriktningar och målpåfyllelse.

Förskolan

Verksamhetens målpåfyllelse

	2013	2014	2015
Språkutveckling	88,7	86,2	87,5
Lek och samspel	90,7	89,5	90,1
Naturvetenskap och teknik	84,3	84,8	87,3
Matematik	88,1	86,9	89,4

Under året har resultaten inom samtliga prioriterade kunskapsområden förbättrats. Arbetet utvecklas fortlöpande och bland annat förs det lärande samtal och bedömningskonferenser kring kriterierna och

resultaten. Alla förskolor har idag områdesgemensamma verktyg för pedagogisk dokumentation. De förbättrade resultaten är en följd av det goda systematiska kvalitetsarbete som enheterna bedriver och även de utvecklingsinsatser och satsningar som görs inom förskolan, däribland förskollärare med särskilt utvecklingsuppdrag samt centrala pedagogister och ateljeristor.

Under året har det normkritiska arbetet nått olika grader av fördjupning i verksamheten. Medvetenheten har ökat men arbetet måste bli mer konkret framöver och förflyttas från förhållningssätt till arbetssätt. Alla förskoleområden ska under nästa år göra en norminventering för att synliggöra vilka normer som är bra för att barnens utveckling och för att stärka lärandet. För att ytterligare förbättra målpåfyllelsen kommer verksamheten att fortsätta med förskollärare med särskilt utvecklingsuppdrag samt centrala pedagogister och ateljeristor. Förskolans relation med familjerna ska även stärkas, bland annat med målet att alla bättre ska kunna stödja barnens utveckling.

Grundskolan

Elever i årskurs 9, meritvärde, alla kommunala skolor

	2013	2014	2015
Alla	205,3	211,2	213,4
Flickor	218,3	221,8	221,7
Pojkar	193,7	201,8	204,6

Meritvärdet har återigen förbättrats i Södertäljes kommunala grundskolor. De senaste åren är det pojkarna som stått för den största förbättringen, men fortfarande är skillnaden mellan pojkar och flickor stor, åt flickornas fördel.

Behörighet för fortsatta studier, alla kommunala skolor

Andel behöriga för högskoleförberedande program

	2013	2014	2015
Alla	75,9	78,8	78,7
Flickor	78,1	81,1	77,8
Pojkar	73,8	76,8	79,6

Den genomsnittliga behörigheten till högskoleförberedande gymnasieprogram är i stort sett densamma som under föregående år. Bakom detta ligger dock att flickors behörighet sjunkit medan pojkars behörighet ökat. 2015 är första året som pojkar har högre behörighet än flickor.

Andel behöriga för yrkesprogram

	2013	2014	2015
Alla	78,5	82,0	78,8
Flickor	80,2	82,8	78,1
Pojkar	76,9	81,3	79,6

Den genomsnittliga behörigheten till gymnasieskolans yrkesprogram har det senaste året sjunkit. Både flickors och pojkars resultat har försämrats. Även när det gäller yrkesprogram så är 2015 det första året som pojkar har en högre behörighet än flickor.

Under året har ett kommundemensamt arbete för mottagande och gemensamma åtaganden samt en första kartläggning av nyanlända elevers kunskaper har identifierats. Tvåläraarmodellen finns idag på de flesta skolorna, dock i varierande omfattning. En stödstruktur har även tagits fram för att utveckla arbetsmetoder inom tvåläraarmodellen.

F-3-satsningen har fortsatt inom grundskolan. Utvecklingslärare och specialpedagoger har särskilt arbetat med resultatuppföljning och tidiga insatser och på varje skola finns nu en förstelärare i år F-3. Kommunövergripande utvecklingsmöten har hållits med fritidshemmen och sedan hösten 2015 ingår dessa i utvecklingsarbetet som bedrivs inom ramen för F-3-satsningen.

För att förbättra måluppfyllelsen framöver ska fokus fortsätta vara på tidig läs-, skriv- och matematikinläring. Fritidshemmen utgör en viktig roll för att stärka elevernas lärande. Studie- och yrkesvägledningen ska utvecklas utifrån elevernas behov och förutsättningar. Det ska bland annat tas fram gemensamma rutiner och strukturer för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Studiemotivation och studiero ska säkerställas genom ordning och reda samt höga förväntningar.

Gymnasieskolan Högskolebehörighet

	2014	2015
Högskoleförberedande program	76 %	68 %
Examen från yrkesprogram	62 %	68 %
<i>varav avgått med högskolebehörighet</i>	31 %	37 %

När det gäller de högskoleförberedande programmen inom gymnasieskolan måste eleverna uppnå högskolebehörighet för att få en slutexamen. Under året har andelen elever som lyckats med detta sjunkit. När det gäller gymnasieskolans yrkesprogram kan eleverna få examen utan att

uppnå högskolebehörighet. Under året har andelen som tagit examen ökat, likaså har andelen av dessa med högskolebehörighet ökat.

Jämförelsetal

	2014	2015
Högskoleförberedande program	13,99	14,50
Yrkesprogram	12,71	12,39

Under året har jämförelsetalen (f.d. meritvärde) inom de högskoleförberedande programmen ökat. Inom yrkesprogrammen har jämförelsetalen sjunkit. Detta är en omvänd utveckling jämfört med den för examen och högskolebehörighet. Den minskade andelen elever som tar examen från högskoleförberedande program går alltså utmed högre betyg. Den ökade andelen elever som tar examen från yrkesprogram går ut med lägre betyg än föregående år.

Inom gymnasieskolan har året inneburit en fortsatt anpassning till ett vikande elevunderlag. Gymnasieskolans programerbjudande ses kontinuerligt över och förändras utifrån efterfrågan. Även kopplingen näringsliv och arbetsmarknad är viktig att utveckla och under året har ett strategidokument för detta tagits fram, För att förbättra måluppfyllelsen framöver ska alla gymnasieskolor ha ett gemensamt fokus på språk- och kunskapsutvecklande ämnesundervisning. Bland annat ska en språksupport tas fram där ett tydligt språkstöd för flerspråkiga elever ska finnas.

Händelser av betydelse

Verksamheternas arbete med det systematiska kvalitetsarbete och mottagande av nyanlända elever inom grundskolan har väckt intresse hos många aktörer men även hos många andra kommuner. Inom förskola, grundskola och gymnasieskola initieras en ny typ av ledarskap – funktionellt delat ledarskap med två likställda chefer på samma enhet. En förskolechef/rektor som är ansvarig för det nationella uppdraget och en enhetschef som är ansvarig för det kommunala uppdraget. Detta har intresserat forskare inom området skola och ledarskap.

Under hösten 2015 har ett forsknings- och utvecklingsprojekt kring förskolans arbete med pedagogisk dokumentation och journaler påbörjats. Forskare har även intresserat sig för.

Framtidsbedömning

Den pedagogiska verksamheten har vuxit under flera år. Det är förskolan och grundskolan som har stått för tillväxten och förklaringen är demografiska förändringar. Antalet barn och elever i förskolan och grundskolan fortsätter att öka.

Gymnasieskolans verksamhet har dock krympt, vilket beror på minskade elevkullar i kombination med att fler elever väljer att gå i skolor som drivs i annan regi. En större samverkan med de fristående gymnasieskolorna i kommunen planeras utifrån ett gemensamt ansvarstagande och samarbete kring programutbud.

Den rådande humanitära situationen i världen bidrar till en osäkerhet kring den framtida utvecklingen och behovet av platser i förskola och skola. Oavsett hur stor gruppen nyanlända blir framöver, krävs beredskap att ta emot dessa barn och elever med en kvalitet som motsvarar skollagens och läroplanernas krav. Gruppen nyanlända förändras. Södertälje har liksom många andra kommuner i landet haft en ökning av ensamkommande barn som i vissa fall saknar studiebakgrund eller har upplevelser som kan vara av traumatiserande karaktär. Detta innebär att verksamheterna framöver med behöver se över hur verksamheten tar emot nyanlända, hur organisera deras skolgång och hur ge dem adekvat stöd utifrån ett pedagogiskt, ett socialt och ett psykologiskt perspektiv. Mer resurser behöver avsättas för modersmål och studiehandledning.

Resultaten i våra förskolor och skolor har över tid förbättrats. Skillnaderna mellan enheterna är dock stora vad gäller måluppfyllelse. Delvis beror detta på att kvaliteten varierar mellan enheterna. Men skillnaderna i måluppfyllelse beror också på faktorer som ligger utanför det som förskolan och skolan kan påverka. Det kan handla om föräldrars utbildningsnivå, andel nyanlända, boendesegregation och arbetslöshet. Många barn och elever i Södertäljes förskolor och skolor växer upp i en social kontext som inte är gynnsam för måluppfyllelsen.

Under flera år har ett intensivt arbete pågått för att etablera ett systematiskt kvalitetsarbete. Idag har alla verksamheter en systematik vad gäller planering, genomförande och uppföljning. Utifrån uppföljningen vidtas åtgärder för att öka

måluppfyllelsen. Detta arbete ska fortsätta och utvecklas vidare. Barn och elevers framgång är alltid förskolan och skolans ansvar. För att säkra ett fortsatt ansvarstagande för barnens och elevernas lärande och utveckling krävs att det såväl på huvudmannanivå som på enhetsnivå säkras att resurser används effektivt.

Arbete och försörjning

Verksamhetstal	2013	2014	2015
Nettokostnad totalt mkr	376,8	339,5	355,5
Vuxenutbildning	49,4	42,2	50,6
Arbetsmarknad och försörjning	327,4	297,3	304,9
<i>Vuxenutbildning</i>			
Årsplatser kommunal vuxenutbildning	1 043	1 050	1 071
<i>Arbetsmarknad och försörjning</i>			
Antal studerande Yrkehögskola	84	148	119
SFI	2 850	2 938	3054
Särvux	76	62	51
<i>Försörjningsstöd</i>			
Antal innevånare som fått försörjningsstöd	6 991	6 075	5 814
Hjälpbidrag mån/hushåll	7,89	7,65	7,80

Ekonomisk analys

Den totala nettokostnaden för arbete och försörjning har ökat med cirka 5 procent mellan 2014 och 2015.

Vuxenutbildning

Nettokostnaden för vuxenutbildning har ökat med 9 procent mellan 2014 och 2015. Den stora ökningen kan förklaras av att schablonintäkterna minskade kraftigt

Arbetsmarknad och försörjning

Nettokostnadsökningen för arbete och försörjning beror främst på ökade personalkostnader då man utökat antal SAS-anställda (Särskilt anställningsstöd) och haft en överbemanning för att komma tillrätta med personalomsättningen. Nettokostnaderna för utbetalt bistånd, även kallat försörjningsstöd, har minskat marginellt vilket beror på minskat inflöde och minskat antal hushåll.

Mål och inriktning

Vuxenutbildning

Måluppfyllelsen inom vuxenutbildningen har överlag varit god. 94 procent av alla SFI-studerande fick godkända betyg, Inom grundläggande vuxenutbildning klarade 98 procent av de studerande sina kurser, Motsvarande resultat inom gymnasiala vuxenutbildningen uppgick till 86

procent. Inom de yrkeshögskoleutbildningar som kommunen ansvarar för har 83 procent av de studerande fått anställning inom sitt utbildningsyrke.

Arbetsmarknad och Försörjning

Antalet södertäljebor som någon gång under året uppburet försörjningsstöd uppgick till 5 814, vilket var 261 färre (5 %) än 2014. Detta kan härledas till att arbetsmarknaden har blivit bättre men också ett intensivare arbete med att stötta personer som saknar inkomst att komma ut i egen försörjning,

Antalet hushåll med långvarigt bidragsberoende, det vill säga de hushåll som har bidrag i mer än tio månader, minskade från 1 593 hushåll i snitt 2014 till 1 522 hushåll i snitt 2015. Det innebär en minskning med 4 procent. Detta beror bland annat på ett förbättrat samarbete med primärvård och Försäkringskassan.

Antalet unga vuxna 18-24 år som fått försörjningsstöd har minskat med 13 procent från 195 i genomsnitt 2014 till 170 personer i genomsnitt 2015. Även detta kan förklaras av en bättre arbetsmarknad och ett fortsatt prioriterat arbete med intensivt stöd till unga vuxna som står utanför arbetsmarknaden.

Ett mål för arbetsmarknadsinsatser var att minst 55 procent skulle avslutas till egen försörjning eller till åtgärd hos Arbetsförmedlingen, resultatet var 33 procent. Vidare var målet att 25 procent av dem som fullföljer sin insats skulle avslutas till program inom Arbetsförmedlingen, resultatet var 6 procent. 95 procent av deltagarna i arbetslivskontorets arbetsmarknadsåtgärder skulle genomföra sina insatser utan avbrott, resultatet var 92 procent. Trots att resultatet är svagare än ambitionen så har arbetsmarknadsenheten uppnått ett bättre resultat än 2014.

Händelser av betydelse

Vuxenutbildning

Under året gjordes en ny upphandling av vuxenutbildningen tillsammans med fyra andra södertörnskommuner. Det nya avtalet gäller från och med 1 juli 2015 Antalet sökande till grundläggande och gymnasiala vuxenutbildningen är fortsatt högt, och trots tillskott av extra medel kan inte alla sökande till gymnasiala vuxenutbildningen antas

Antalet studerande på SFI har ökat under 2015, Vuxenutbildningen ansökte hos statliga Yrkehögskolemyndigheten om rätten att anordna utbildningar inom bristyrken i regionen, fyra av sex utbildningar beviljades.

Arbetsmarknad och Försörjning

Under 2015 har nya arbetssätt införts för personer med rehabiliteringsbehov som är beroende av försörjningsstöd. Specifika metoder och modeller har utarbetats för att erbjuda sammanhållet stöd utifrån individuella behov i samverkan med andra aktörer så som Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Arbetet fortsätter under 2016.

Under 2015 var det färre personer än uppsatt mål som avslutade etableringsprogrammet utan att nå egen försörjning.

Verksamheten på försörjningsstöd arbetar strategiskt för att rekrytera och behålla personal, bland annat med en strukturerad introduktionsutbildning för nyanställda och rekrytering genom sociala medier.

Under året har Södertälje kommun tillsammans med Arbetsförmedlingen beviljats ESF-medel för att driva arbetsmarknadsprojektet MAP2020. Syftet med MAP 2020 är att stötta människor som står långt ifrån arbetsmarknaden att hitta nya vägar till försörjning. Projektet startar upp med deltagare den 1 mars 2016.

Framtidsbedömning

Vuxenutbildning

Regeringen har föreslagit en utökad rätt till behörighetsgivande studier på vuxenutbildningen. Det innebär att alla vuxna ska ha rätt till utbildning på Komvux på gymnasial nivå för att få grundläggande behörighet till högskolestudier, motsvarande behörighet till yrkeshögskolan samt till särskild behörighet till högskolestudier. Detta är mycket positivt då söktrycket till vuxenutbildningen i Södertälje är högt. Kommunen måste dock få full ekonomisk kompensation från staten för att kunna bemöta behovet av utbildning som finns hos medborgarna.

Från och med den 1 juli 2016 tillämpas ändringarna i Utbildning i svenska för invandrare, som inte längre ska vara en egen skolform inom skolväsendet utan ska ingå i skolformen kommunal vuxenutbildning. Förändringen innebär större krav på tillgång till studie- och yrkesvägledare samt att individuella studieplaner upprättas för varje elev inom kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna.

Avtalet med leverantören av SFI löper ut vid årsskiftet 2016/2017, utan möjligheter till vidare förlängningar. En ny upphandling kommer därför att initieras i början av 2016.

Arbetsmarknad och Försörjning

Under våren 2016 startar MAP 2020, ett arbetsmarknadsprojekt som delvis är finansierat av Europeiska socialfonden. MAP2020 kommer att pågå i tre år och riktar sig till personer som behöver stöd för att kunna komma ut på arbetsmarknaden. Projektet är ett samarbete mellan kommunen, Telgekoncernen och Arbetsförmedlingen.

Arbetsmarknaden är just nu god i hela Stockholms län. Enligt Arbetsförmedlingens prognos kommer många nya arbetstillfällen att skapas under 2016. Då befolkningen samtidigt ökar väntas arbetslösheten dock ligga kvar på samma nivå som under 2015 i länet, vilket innebär att behovet av försörjningsstöd inte väntas förändras radikalt. En stor del av personerna som har försörjningsstöd står också långt ifrån arbetsmarknaden. Det kan röra sig om behov av rehabiliterande och motiverande insatser eller behov av förbättrade kunskaper i svenska språket. Ett viktigt arbete framöver är att anpassa arbetsmarknadsinsatserna till målgruppens behov samt att verka som en kompletterande aktör till Arbetsförmedlingen.

I Södertälje finns många barnfamiljer som har haft försörjningsstöd under lång tid. Forskning en visar att detta har en negativ effekt på bland annat barnens hälsa. Ett av verksamhetens fokus under 2016 är att arbeta för att synliggöra och ta hänsyn till barnens perspektiv i dessa familjer.

Stort fokus läggs på ESF-projektet MAP2020, där genomförandefasen startar i mars 2016.

Till följd av höjda arbetsgivaravgifter för unga kommer både feriepraktik och köp av tjänster från Telge Tillväxt påverkas. Antingen genom högre kostnader eller lägre volymer av deltagare och/eller köp av tjänster.

Under våren 2016 genomförs en pilotundersökning gällande sociala klausuler i upphandlingar. Efter utvärdering kommer förtydligade riktlinjer att presenteras.

Omsorg om barn, ungdomar och vuxna

Verksamhetstal	2013	2014	2015
Nettokostnad totalt mkr			
Barn och ungdomsvård	193	205	221
Vuxenvård, missbruk	60	68	70
Barn och ungdomar			
Antal placerade barn/ungdomar totalt	217	228	310
<i>Varav</i>			
Antal barn familjehem	99	103	102
Antal barn jourhem	89	90	177
Antal barn institution	29	35	31
Antal vård dygn totalt	66211	74005	90538
<i>Varav</i>			
Vård dygn familjehem	38288	42022	48076
Vård dygn jourhem	15139	19437	29362
Vård dygn institution	12784	12546	13100
Vuxenvård missbruk			
Antal placerade i familjehem/institution	29	20	21
Vård dygn institution	2091	3582	3948

Ekonomisk analys

Vuxenvård – missbruk

Inom vuxenvården missbruk har nettokostnaderna ökat med 3 procent. Ökningen beror till stor del på ökade personalkostnader då man utökat verksamheten med två Lotsar och en anhängigkonsulent, som arbetar med anhöriga till personer med missbruksproblematik.

Barn och ungdomsvård

Inom barn och ungdomsverksamheten har nettokostnaderna ökat med 8 procent. Det beror delvis på ökade personalkostnader, då en utökning av verksamheten skett. Verksamheten har även ökat kostnaderna för externa placeringar på grund av ökat inflöde och en kraftig kostnadsökning per dygn för familjehems- och jourhemsplaceringar som beror på en stor efterfråga i hela landet. Antalet vård dygn har ökat med 22 procent. Den stora ökningen beror främst på att ensamkommande barn inte kan särskiljas ur volymerna.

Mål och inriktning

Barn- och ungdomsvård

Verksamheten har under 2015 arbetat med att minska de externa placeringarna främst genom nya öppenvårdsinsatser och förebyggande arbete.

Under året har verksamheten även arbetat med att stärka barnperspektivet och synliggöra barn och ungdomars delaktighet i utredningsarbetet. 93 procent av alla barn har kommit till tals i utredning och insats, vilket är bättre än målnivån på 80 procent som var uppsatt.

Vuxenvård - missbruk

Antalet vård dygn externt har ökat med 10 procent. Det är endast, när det föreligger speciella behov, som inte kan tillgodoses på hemmaplan, som externa boendeplaceringar görs. Antal vård dygn enligt Lagen om vård av missbruk i vissa fall har dock minskat.

Verksamheten har under året arbetat med att förbättra samverkan mellan myndighet och öppenvård för att snabbt erbjuda den sökande motivations- eller behandlingsinsatser. Detta har lett till att en större andel har motiverats att fullfölja insats.

Händelser av betydelse

Barn- och ungdomsvård

Under 2015 har antalet anmälningar, ansökningar och yttranden inom barn och ungdomsvården ökat med 6 procent. Majoriteten av alla anmälningar kommer från polis och skola och avser till stor del oro för barn och ungdom, kriminalitet och barnmisshandel. Under året har utveckling av nya insatser i öppna former skett med syfte att minska anmälningar och placeringar. En av insatserna är Krisstöd, som arbetar med barn på Barnahus och deras familjer. Syftet är att erbjuda akut krisstöd till alla barn och deras föräldrar/närstående i samband med polisutredning vid misstänkt våld/övergrepp mot barn.

Utbildningsinsatser, främst för socialsekreterare, har genomförts under 2015 med medel från Socialstyrelsen. Utbildningsinsatser kommer att fortsätta under 2016.

Vuxenvård – missbruk

Inom öppenvården har arbetet fortsatt med att utveckla behandlingsprogrammen och innehållet i de ”öppna grupper” som arbetar motiverande. Till den öppna gruppen kan man komma utan tidsbeställning eller biståndsbeslut och få information, stöd och rådgivning kring sin missbruksproblematik. Besökare, som önskar, får också hjälp att söka insatser hos en social-sekreterare.

Framtidsbedömning

Barn- och ungdomsvård

Barn och ungdomsvården har ett fortsatt ökat inflöde av antalet anmälningar. Det krävs en fortsatt utveckling av insatser i öppna former. Även

samverkan med polis, landsting, skola med flera för barn och ungdomar i riskzonen ska fortsätta under 2016.

Under 2016 kommer en Familjecentral man planerat att öppnas i samverkan med Landstinget. Syftet är att arbeta förebyggande och förbättra den fysiska och psykiska hälsan för barn i det aktuella området.

Vuxenvård – missbruk

Under 2016 kommer öppenvården att fortsätta arbetet med att utveckla innehållet i insatserna, så att de överensstämmer med de nationella riktlinjerna. Vuxenenheten Missbruk och Barn- och ungdom startar ett pilotprojekt tillsammans för att utveckla rutiner för samutredning i ärenden, där en eller båda föräldrarna har en missbruksproblematik. Samarbetet med Beroendecentrum behöver vidareutvecklas, så att alla klienter, som behöver stöd från båda huvudmännen, genom gemensamma insatser, får sina behov tillgodosedda.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamhetstal	2013	2014	2015
Nettokostnad totalt mkr	738,2	770,4	801,2
Funktionshinder	666,2	691,8	716,4
Socialpsykiatri	72,0	78,6	84,8
<i>Funktionshinderområdet</i>			
Bostad med särsk.serv. antal vuxna	370	387	395
Varav extern regi	229	236	239
Totalt antal personer i daglig verksamhet	540	525	493
Varav extern regi	259	237	230
Antal personer med personlig assistans	245	280	265
<i>Socialpsykiatri</i>			
Antal vård dygn boenden	16 759	17 015	18 620
Varav extern regi	1 697	2 883	3 145

Ekonomisk analys

Den totala nettokostnaden för funktionshinderområdet uppgår till 801,2 mnkr vilket motsvarar en ökning med 4,0 procent jämfört med 2014.

Inom verksamhetsområdet LSS har nettokostnaden ökat med 4,1 procent. Nettokostnadsökningen beror främst på ökade kostnader för externa köp av bostad med särskild service samt korttidsplatser.

Inom verksamhetsområdet SoL har nettokostnaden mellan år 2014 och 2015 minskat marginellt med 0,4 procent.

Inom socialpsykiatrin har nettokostnaden mellan 2014 och 2015 ökat med 7,9 procent. Ökningen beror främst på ökade kostnader för externa placeringar.

Mål och inriktning

Arbetet under året har präglats av brukarfokus. Under 2015 har funktionshinderområdet fortsatt arbeta med att implementera nya arbetssätt och metoder för att öka brukarinflytande.

Alla enheter har metodombud i syfte att öka personalens engagemang och utveckla arbetsmetoder för att förstärka brukarnas möjlighet till inflytande och delaktighet. Förberedelser för att införa delaktighetsmodellen har startat, vilket är en samarbetsmodell för personal och brukare. Små grupper av brukare träffar personal tillsammans med en samtalsledare för att prata om frågor som

finns. Ett arbete med att förtydliga vad barnperspektivet och FN:s konvention om barnets rättigheter och vad det innebär har också påbörjats.

Kompetenshöjande åtgärder har genomförts inom LSS handläggning gällande lagstiftning, rättspraxis, förhållningssätt, brukarperspektiv och barnperspektiv.

Fokus har legat på ett professionellt förhållningssätt och att säkerställa den enskildes delaktighet och inflytande. Myndigheten har arbetat aktivt med förbättring och utveckling av samverkansprocesser, exempelvis när brukaren går från barn till vuxen, samarbete med landstinget genom samordnade individuella planer och tätare samarbete med Försäkringskassan. Antalet handläggartjänster har även utökats.

Händelser av betydelse

Funktionshinderområdet

Södertälje har fått sin första kommundoktorand. Tjänsten är ett samarbete mellan kommunen och Ersta Sköndal högskola och ska fortgå till år 2020. Syftet är att öka kopplingen mellan teori och praktik. I fokus står inflytande vilket kommundoktoranden ska undersöka både inom handläggning och också utförande.

Ett gemensamt arbete har inletts tillsammans med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan för att inkludera unga människor med funktionsnedsättning i arbetslivet. Kommunen har via Samordningsförbundet tecknat en överenskommelse gällande övergången från gymnasiesärskolan till arbetslivet. Ett samordnat program för gymnasiesärskolans har tagits fram och syftet är att avgångseleverna ska vara väl förberedda så att de snabbt kan gå vidare till en sysselsättning som är anpassad efter den enskildes behov.

Från och med den 1 oktober 2015 övertog kommunerna i Stockholms län hälso- och sjukvårdsansvaret i boende med särskild service och daglig verksamhet enligt LSS. Läkarinsatserna påverkas inte utan fortsätter vara landstingets ansvar. Förändringen avser basal hemsjukvård, inklusive enstaka hembesök och primärvårdsrehabilitering, i bostad med särskild service och daglig verksamhet enligt LSS. Även förskrivning och kostnadsansvar för vissa hjälpmedel till målgruppen ingår. För att möta det nya ansvaret har kommunen skapat en ny organisation med ett LSS

team bestående av sjuksköterskor, arbetsterapeut och fysioterapeut.

LSS teamet ansvarar för bostad med särskild service och daglig verksamhet i kommunal regi och i den externa regin. Vissa leverantörer har valt att, genom avtal med kommunen, driva hälso- och sjukvård med egna sjuksköterskor.

Socialpsykiatri

Under 2015 har verksamheten fokuserat på att samordna insatser för de personer som har stöd från olika aktörer. Samordningen syftar till att göra livet enklare för brukaren och att säkerställa att samhällets resurser används på bästa sätt.

Under 2015 har utbildningsinsatser kring neuropsykiatriska diagnoser genomförts.

Framtidsbedömning

Antal personer som har behov av bostad och daglig verksamhet enligt LSS förväntas plana ut de kommande åren. Målgruppen med autismspektrumtillstånd har trendmässigt hittills ökat och bedömningen är att den kommer att fortsätta öka.

En viktig och stor utmaning på sikt blir att tillmötesgå dessa nya och tilltagande behov. Kommunen har omorganiserat stödet gentemot målgruppen för att bättre tillgodose de enskildes behov men frågan behöver fortsatt följas.

Dagens höga tempo inom digitalisering och hjälpmedelsutveckling öppnar upp för stora möjligheter. Verksamhet för funktionshinderområdet kommer att se över behovet av teknologiska lösningar för att möta den snabba utvecklingen.

I omsorgsverksamhet där hjälpmedel är en självklar del av vardagen kan nya teknologiska förutsättningar skapas för att både bibehålla och utveckla självständighet och upplevd trygghet.

Socialpsykiatri

Under 2016 och framåt kommer allt fler personer att bli aktuella för insatser inom området arbetsrehabilitering. Det beror till stor del på att allt fler personer med neuropsykiatriska diagnoser blir aktuella inom socialpsykiatrin. Många är unga och har behov av insatser som så småningom kan leda till arbete eller studier.

Äldreomsorg 2015

Verksamhetstal	2013	2014	2015
Nettokostnad mkr	626	624	641
Boende i vård- och omsorgsboende	503	504	517
Därav - egna lägenheter för permanent boende	410	400	410
-entreprenad	71	71	65
-externa	22	33	42
Antal hemtjänsttimmar	818 373	646 553	591 281

Ekonomisk analys

Den totala nettokostnaden för äldreomsorg har ökat med 17,0 mkr, en ökning motsvarande 3 procent. Denna ökning kan delvis härledas till att den kommunala hemtjänsten i egen regi ökade sin bemanning i samband med att kommunen minskade antalet externa utförare och övergick från Lagen om valfrihet (LOV) till Lagen om offentlig upphandling-(LOU) i december 2014. Efter hand har det totala antalet hemtjänsttimmar minskat successivt. En översyn av bemanningen kommer att göras under 2016.

Nettokostnadsökningen kan även härledas till att fler personer har haft behov av en vård- och omsorgsplats.

Mål och inriktning

Under 2013 fattades beslut om att införa en lokal värdighetsgaranti för vård- och omsorgsboende, hemtjänst och biståndshandläggning. Garantin omfattar områdena delaktighet, bemötande och trygghet. De uppföljningar som har gjorts, visar att brukarna till stora delar upplever att garantin är uppfylld. De avvikelser som hittats har rättats till.

Regeringen beslutade 2011 om omvårdnadslyftet. Syftet är att stärka både den grundläggande kompetensen samt specialistkompetensen inom äldreomsorgen. Under 2015 har 40 personer, anställda inom kommunens äldreomsorg, genomfört omvårdnadsutbildning.

Händelser av betydelse

Vård- och omsorgsboende

Under hösten 2015 stängdes Cederströmska gården och de brukare som bodde där flyttade till Solgläntan. Under 2016 planeras utbyggnad med nio platser på Wijbacken. I boendepåsen som årligen uppdateras, föreslås ytterligare ett boende planerat till år 2017 med ett 50-tal lägenheter.

Trygg och säker hemgång

För att komma till rätta med eventuella brister i vårdkedjan och skapa goda förutsättningar för de äldre som skrivs ut från hälso- och sjukvården startades under året teamet "Trygg och säker hemgång". Syftet är att få en bättre behovsbedömning. Behovet av omvårdnad i hemmet kan initialt vara stort för att sedan minska över tid.

Stimulansmedel för ökad bemanning

Under perioden 2015-2018 satsar regeringen på att öka bemanningen inom äldreomsorgen i syfte att skapa ökad trygghet och kvalitet för den enskilde.-2016 får Södertälje kommun 14,7 mkr. Intentionen är att äldreomsorgen ska öka sin bemanning i den omfattning som stimulansmedlen medger.

Digitala trygghetslarm

Under hösten 2015 infördes digitala trygghetslarm och samtliga brukare har bytt ut sina larm.

Framtidsbedömning

Ökad andel äldre

Enligt befolkningsprognosen ökar de äldres andel av kommunens totala befolkning. Den demografiska förändringen kommer att medföra att allt fler personer kommer att behöva äldreomsorgens insatser under de närmaste åren.

Digitalisering

För att klara den ökande efterfrågan på äldreomsorg kommer bland annat ny teknik att behöva utvecklas. Södertälje kommun deltar tillsammans med flera andra aktörer i ett projekt som ägs av Stockholms stad. Projektet Stockholm Digital Care sträcker sig över fem år. Syftet är att utveckla digitala produkter och tjänster, specifikt utformade för äldreomsorgen. Hemtjänsten ska införa ett mobilt arbetssätt, vilket innefattar teknik för planering, tids- och insatsrapportering, nyckelhantering och dokumentation.

ÄBIC (Äldres behov i centrum)

Införandet av ÄBIC (Äldres behov i centrum) påbörjas. ÄBIC är en modell som utvecklats för att skapa förutsättningar för strukturerad vård- och omsorgsdokumentation.

Syftet med ÄBIC är att uppnå ett:

- Behovsriktat och systematiskt arbetssätt
- Gemensamt språk och strukturerad dokumentation
- Bättre underlag för planering och uppföljning

Regeringen säkerställer äldres trygghet dygnet runt

Regeringen har infört en ny bestämmelse i socialtjänstförordningen om tillgång till personal i särskilda boenden. Ändringen innebär ett förtydligande om att det ska finnas tillgång till personal dygnet runt som utan dröjsmål kan uppmärksamma om en boende behöver stöd och hjälp. Den nya bestämmelsen gäller från 15 april 2016.

Kultur och fritid

Verksamhetstal	2013	2014	2015
Nettokostnad mkr	183,4	194,6	212,9
Bidrag föreningar mkr	23,9	25,3	26,3
Utlåning bibliotek	334 697	326 134	330 583
Besök konsthall	28 808	21 069	21 697
Elever kulturskola	1 863	1 878	1 840
Besök fritidsgårdar	72 456	74 674	87 242
Besök Torekällberget	121 284	116 492	122 394
Besök program	127 493	146 297	119 605

Ekonomisk analys

Nettokostnaderna för kultur- och fritid har ökat med 9,4 procent jämfört med 2014, samtidigt som de externa intäkterna ökat mer än förväntat under året.

Den främsta anledningen är lokalkostnader som ökat kraftigt i samband med övertagandet av ett antal idrottsanläggningar. Kostnaden för föreningsbidrag ökar också på grund av tillkommande finansiering för särskilda satsningar på barn och unga. Personalkostnaderna ökar genom övertagande av personal från andra kontor.

Nettokostnadernas andel för kultur- och fritid av kommunens totala kostnader har sjunkit från 5,0 procent år 2008 till 4,4 procent år 2015.

Andelen kostnader avseende kultur och fritid av kommunens totala kostnader är något under riksgenomsnittet och snittet i Stockholms län.

Mål och inriktning

Kommunfullmäktige har beslutat om fyra mål för kultur och fritid.

1. Variationen inom utbudet för barn och ungdomar ska öka.
2. Flickors deltagande i idrottsaktiviteter ska öka.
3. Andelen Södertäljebor som nyttjar kultur- och fritidsutbudet ska öka.
4. Andelen Södertäljebor som är nöjda med kultur- och fritidsutbudet ska öka.

Utbudet för barn och unga har utökats.

Under året har satsningen på ökade möjligheter till spontanidrott fortsatt och flera konstgräsplaner, en så kalla Mullebana och klättersvampar har bl a tillkommit. Idrott utan gränser har utökats sin verksamhet och verkar idag i 17 skolor. Futebol da Forca möjliggör att fler unga flickor spelar fotboll. Ung fritid har väsentligt utökats utbudet i samarbete med flera föreningar.

Södertälje International Football cup genomfördes för första gången. Torekällberget genomförde andra upplagan av sin Living History-vecka, 1800-talsveckan.

Programverksamheten på biblioteken utökade sitt utbud för barn och unga. En mobil bioanläggning har införskaffats vilket möjliggör arrangemang med hög kvalitet för barn och unga i hela kommunen. I övrigt kan nämnas ett utökat samarbete med Kungliga filharmoniska orkestern inom El Sistema, och en utökad satsning på Nova med skapande verksamhet för unga i Lunagallerian.

Flickor deltar mer i idrottsaktiviteter

Antalet unga flickor som deltar i idrottsaktiviteter har ökat med 5,2 procent jämfört med föregående år.

Ett flertal åtgärder bidrar till detta, bland annat administratörsbidraget som gynnar föreningar med flickor, förbättrade förutsättningar för gymnastiken genom att flickor fått tillgång till en hall i Bollhallen, projektet Futebol da forca där tjejer utbildas att leda tjejer samt att ett flertal fritidsgårdar tillsammans med andra aktörer har arrangerat aktiviteter för tjejer med idrottsinriktning. En ridsportutredning har genomförts för att ge bättre förutsättningar för denna tjejdominerade sport.

Hög nyttjandegrad av kultur- och fritidsutbudet

Nyttjandet av kommunens anläggningar har ökat med 8,3 procent under året, samtidigt som antalet föreningsbidragsansökningar också går upp. Fritidsgårdarna har ökat kraftigt med 17 procent fler besökare, och likaså besöken på Torekällberget har ökat med 5 procent.

Biblioteken ökar utlåningen och går därmed mot den nationella trenden med minskade boklån. Även konsthallen har fler besökare, medan stadsscensens verksamhet minskar något. Likaså en marginell minskning av kulturskolans elever.

Kultur- och fritid är en uppskattad verksamhet

Kommunens stora medborgarundersökning genomfördes av SCB under våren 2015. Betygen av Nöj Kund Index (NKI) för både kultur och idrott ökar. Enligt NKI ökar kulturen från värde 61 till 62, och idrotten från 53 till 58.

Under året har flera enheter genomfört egna mätningar. Kulturskolans elevenkät visar på en fortsatt hög nöjdhet med verksamheten. Fritidsgårdarnas brukarundersökning 2015, inom ramen för det riksomfattande KEKS-nätverket (Kvalitet och kompetens i samverkan), visar att gårdsbesökarna fortfarande är mycket nöjda. Resultatet för samtliga index låg bättre än snittet för deltagande förvaltningar inom KEKS.

Responsen på den genomförda 1800-talsveckan från besökarna, via besöksenkäter och spontan

respons, var väldigt positiv och satsningen uppskattades av både barn och vuxna.

Samarbete stärker verksamheten

Kultur- och fritidsverksamheten är beroende av och inriktad mot att utvecklas genom ökat externt samarbete och finansiering. Även kommuninternt samarbete och gemensam finansiering av projekt som är riktade på både barn och ungas samt äldres utveckling har prioriterats under året.

Exempel på lyckade externa samarbetsprojekt under året inkluderar:

- Kungliga filharmoniska orkestern, genom El Sistema, vilket fortsatt och utökats i samarbete med skola och social- och omsorg. Man har dessutom under året erhållit extern finansiering.
- Berättarministeriet, med skivarkverkstad i Luna kulturhus, i samarbete med dess stiftelse och skolan i Södertälje kommun.
- Fritidsgårdarna i Hovsjö och Telgehallen som drivs av externa aktörer.
- Ytterjärna kulturhus som genom avtal med kommunen arbetar för att stärka kulturutbudet i Södertälje
- Idrott Utan Gränser som under året utvecklats till att omfatta 17 skolor i kommunen.
- Kultur 365, som anordnar kulturaktiviteter för äldre varje dag bland annat genom extern finansiering från kulturrådet.
- Södertälje International Football Cup.

Händelser av betydelse/arrangemang

Kulturskolan sjösatte en ny pedagogisk modell som innebär mer gruppundervisning och fler lektionstillfällen.

Biblioteken genomförde en organisationsförändring för att öka effektiviteten och arbetsglädjen.

På Torekällberget genomfördes den andra "Living History"-veckan, kallad 1800-talsveckan, med syfte att berätta om Södertäljes historia på 1800-talet. Det gav många nöjda besökare, framför allt Södertäljebor.

Södertälje International Football Cup har för första gången genomförts under sommaren med 135 deltagande lag från 15 länder. Arrangemanget är tänkt bli årligen återkommande.

Kringelfestivalen genomfördes igen med ett brett lokalt och nationellt utbud vilket uppskattades av gamla som unga.

Nya Pershagenhallen och Västergård Arena invigdes under året.

Framtidsbedömning

Under 2016 kommer en ny hall för friidrott och gymnastik att uppföras vid Södertälje IP. Satsningen på spontanidrott kommer fortsätta. Södertälje International Football Cup återkommer. Likaså återkommer Torekällbergets 1800-talsvecka som fortsätter utvecklas.

Biblioteken fortsätter genomföra sin strukturplan som bl a innebär fortsatt satsning på barn och unga.

Ung fritid kommer fortsätta satsa på utveckling av utbudet, ungdomsinflytande och jämställdhetsarbete.

Stadsscenen kommer se över möjligheten att starta en filmfestival.

Konsthallen utvidgar sin programverksamhet. Och en ny extern aktör, Grafikens Hus, kommer att etablera sig i Södertälje och bidra till konst- och kulturlivet.

Arbetet med att ta fram en övergripande strategisk kulturplan och en idrottsplan kommer att påbörjas. Samarbetet med externa parter ska fortsätta utvecklas och är en viktig förutsättning för att hålla en fortsatt hög kvalitet på verksamheterna.

Miljö

Verksamhetstal	2013	2014	2015
Nettokostnad, mkr	6,1	5,8	8,7

Ekonomisk analys

Nettokostnaden har ökat med 44 procent från 2013 till 2015, vilket främst beror på att verksamheten utökades under 2014 då Södertäljes naturskola slogs samman med naturvårdsenheten till ett nybildat Naturcentrum.

Den minskade nettokostnaden mellan 2013 och 2014 var en tillfällig effekt av uteblivna personalkostnader på grund av flera längre vakanser.

Mål och inriktning

Avveckling av fossila bränslen

Kommunkoncernen ska bli fossilbränslefri.

Stora utsläppsminskningar har uppnåtts 2015 inom de egna tunga transporterna. Kommunen och Telgekoncernen har tankat evolutionsdiesel som innehåller 50 procent förnyelsebar tallolja. Under året har man upphandlat och börjat tanka HVO som är ett fossilfritt drivmedel för tunga transporter.

Telge Energi bygger ut produktionen av solceller, och har nu över 500 villaägare som har installerat solpaneler och säljer sitt överskott till bolaget. På detta sätt erbjuder Telge Energi klimatsmarta lösningar som bidrar till utbyggnaden av solkraft i Sverige.

Telge Bostäder har ersatt oljan i den sista oljepannan med biodiesel.

Energieffektiv organisation

Kommunen har i samverkan med Telgekoncernen förstärkt arbetet med energieffektivisering genom att införa en ny standard för källsortering på samtliga skolor och förskolor. Under året har 50 enheter fått den nya standarden "Miljönären" på plats i sina verksamheter.

Södertälje arbetar tillsammans med de övriga Södertörnskommunerna med att samordna kommunens leveranser. Under hösten 2015 har samordnad leverans av livsmedel och kontorsmaterial påbörjats.

Telge Bostäder arbetar systematiskt med modernisering av miljöprogramsområden, där det ingår att sänka energiförbrukningen genom tilläggsisolering, fönsterbyte, återvinning av värme i frånluft, vattensparåtgärder och ökad täthet av klimatskalet. I pågående projekt ingår sex hus med totalt 262 lägenheter.

Bättre avloppshantering

Andelen kretsloppslösningar i beviljade tillstånd för enskilda avlopp ska årligen öka.

Andelen kretsloppslösningar var 43 procent år 2014 och blev 35 procent år 2015. Antalet tillstånd för kretsloppslösningar var ungefär lika många båda åren medan det totala antalet beviljade tillstånd ökade, med traditionella avloppslösningar. Det kan bero på vilken typ av bebyggelse som tidigare fått tillsyn och krav på att åtgärda avloppet. För befintliga hus kan avsteg från kretsloppslösningar komma ifråga om det blir oskäligt dyrt att bygga om WC i husen. Under året har tillsyn på avloppsanläggningar fortsatt inom Mölnboåns avrinningsområde.

Skydd och vård av natur

Kommunen ska öka skyddet av värdefull natur.

Ett förslag har tagits fram om ett nytt naturreservat i Brandalsund, vid kusten nordöst om Järna. I Farstanäs naturreservat har skyltning och gränsmarkering blivit klar, och en ny parkeringsplats anlagd. I vården av jätteträdsmiljöer har ytterligare några ekmiljöer gallrats fram. Arealen hagmarker har ökat med 2 hektar i Brandalsund och 1,3 hektar i Moraåns dalgång genom att nya marker har restaurerats och stängslats.

Livsmedel- ekologiskt, lokalt odlat, rättvisemärkt

Kommunens inköp av ekologiska och lokalproducerade livsmedel ska öka.

Andelen ekologiska inköp har ökat till 56 procent, från 47 procent år 2014. Konceptet "Östersjövänlig mat" är fortsatt grundläggande i måltidsplaneringen. Det innebär en strävan att maten ska vara god och hälsosam, ekologiskt producerad, innehålla mindre kött till förmån för mer grönsaker, baljväxter och fullkorn, samt tillagas på närproducerade råvaror efter säsong. Andelen svenskt kött år 2015 var 87 respektive 92 procent inom skola och förskola.

Södertälje är med i Fairtrade City och strävar efter att köpa rättvisemärkt. År 2015 var andelen rättvisemärkt kaffe 92 procent, te 50 procent, kakao 72 procent och bananer 72 procent.

Händelser av betydelse

Fornbackaskolan fick under hösten Grön flaggcertifikat enligt konceptet från Håll Sverige Rent. Arbetet med att bli certifierade startade år 2013 och nu kunde man gå i mål genom alla elevers delaktighet i miljöarbetet.

Södertälje kommun har i samarbete med Telge Energi etablerat sju laddstolpar för elbilar på olika

platser i kommunen. Solceller har installerats på Telges huvudkontor. De har producerat ca 66 MWh el sedan starten i maj.

I november samlades 65 barn från jordens alla hörn till Barnens klimatkonferens (Children´s Climate Conference) i Södertälje Stadshus. Barnens diskussioner resulterade i en appell som presenterades för världens ledare vid klimatkonferensen i Paris.

Under året har slittålig asfalt lagts i syfte att minska partikelhalterna i luften vid särskilt utsatta ställen, t ex Birkakorset i Södertäljes stadskärna.

Framtidsbedömning

Det nu aktuella miljöprogrammet löper ut under 2016 och ska revideras under året till en ny version. Arbetet fotsätter med att ta fram en vattenplan, som handlar om hur sjöar, vattendrag och grundvatten ska uppnå god status. En ny VA-plan (om dricksvatten och avlopp) ska antas under året.

Sjön Måsnaren har prioriterats för konkreta vattenvårdsåtgärder. Södertälje kommun ska under 2016 påbörja ett tvåårigt projekt om att förbättra Måsnarens ekologiska status, med stöd av statligt anslag inom lokala vattenvårdssatsningar (LOVA).

Allt mer fokus läggs på frågor om kemikalier. En kemikalieplan ska tas fram för en giftfri vardagsmiljö. Planen ska omfatta kommunens verksamheter och Telgebolagen.

Samhällsbyggnad och offentlig miljö

Verksamheten omfattar översikts- och detaljplaner, bygglov, kartor, fastighetsbildning, anläggning och drift av kommunala gator och vägar samt skötsel av parker och skogsmark. Även förvaltning, försäljning och exploatering av kommunens egendom ingår i verksamhetsområdet.

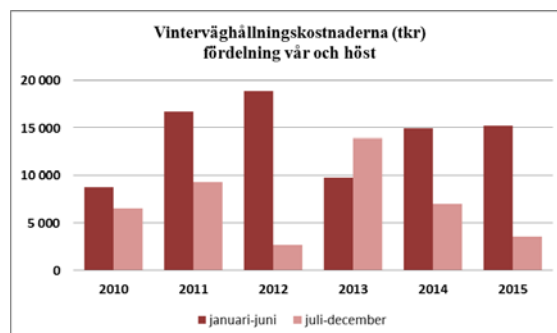
Verksamhetstal	2013	2014	2015
Verksamhetens nettokostnad, mkr	131,8	145,20	108,9
Nettokostnad exkl exploatering, mkr	173,1	174,5	169,0
Vinterväghållning, kr per kvm	11,32	7,61	9,09
Underhållsbeläggning, kr per kvm	4,7	4,85	6,62
Andel av total gatuyta som underhållits	2%	2%	3%
Energi per ljuspunkt/kWh	503	469	436
Driftkostnad (kr)/ljuspunkt	767	660	675

Ekonomisk analys

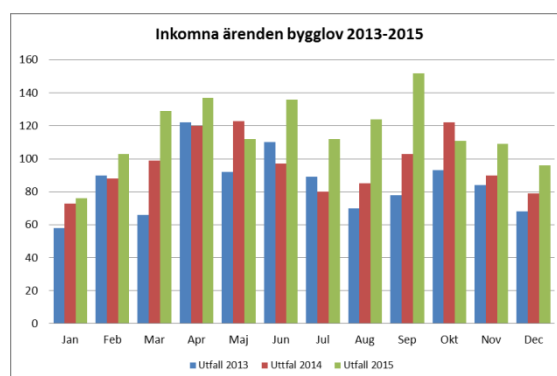
Verksamhetens nettokostnad 2015 var 108,9 mkr. Omfattningen av kommunens markförsäljning varierar mellan åren och påverkar nettokostnaden för den sammanlagda samhällsbyggnadsverksamheten. Nettointäkten 2015 var 60,1 mkr varav markfastigheten Venus vid Stortorget stod för 12,3 mkr. Exklusive exploateringsverksamhetens positiva resultat är nettokostnaden 169,0 mkr, en minskning med 3 procent som kan förklaras av något lägre kostnader för vinterväghållningen (18,8 mkr).

Energin per ljuspunkt sjunker i takt med att kommunen byter äldre armaturer mot nya LED-armaturer som har lägre elförbrukning.

Vintern 2014-2015 började inte förrän efter nyår. Trots relativt små mängder snö var det mycket halkbekämpning under första delen av året på grund av stora temperaturskillnader mellan dag och natt. Det var också många utryckningar, för t.ex. sandning. Sammantaget krävde vinterväghållningen jämförelsevis något lägre insatser än mer "normala" vintrar. Fördelningen av vinterväghållningskostnader mellan första och andra halvan av året visas i diagrammet nedan.

Det stora intresset för att bygga bostäder i Södertälje håller i sig. Under 2015 inkom 1 397 bygglovsärenden. Det är 21 % fler än under 2014, då 1 159 ärenden kom in. Det var bland annat bygglovsansökningar för ändrad användning av lokalerna i Snäckviken, ansökan för nya fabriken i Gärtuna (Astra) och ett stort antal ansökningar om bygglov i Glasberga, Björkmossen och Kallfors.

Det finns inga tecken på att intresset för att bygga minskar på grund av konjunkturen. Prioriterat under 2015 har varit att förbättra tillgängligheten för medborgarna per telefon, hemsida och personlig mottagning.

Investeringar

Under 2015 har investeringar genomförts för 100,8 mkr, varav 38,8 mkr är reinvesteringar, 29,0 mkr inom exploateringsverksamheten och 33,0 mkr avser utbyggnad av GC-vägar, Ritorpsleden och Södertälje City i samverkan. Reinvesteringar har gjorts för att förbättra lekparkar, parker, gatubelysning och parkeringsplatser. Åtgärder har också genomförts för att öka tillgängligheten samt att förbättra gång- och cykelvägar.

Mål och inriktning

Samhällsbyggnadsverksamheten har till stor del uppnått de mål och inriktningar som kommunfullmäktige satt upp. Kommunfullmäktiges mål anger att svarstiderna inom kommunens verksamheter för samhällsbyggnad och offentlig miljö ska klara lagens krav och kommunens garantitider. Det har också skett.

Medborgarnas uppfattning om Södertälje som en plats att bo och leva i ska förbättras, det gäller t ex kommunikationer, bostäder, gator och vägar, gång- och cykelvägar, trafiksäkerhet och parker.

SCB:s medborgarundersökning våren 2015 visar ett bättre resultat än den tidigare som gjordes 2013. Medborgarnas ”betyg” på arbetsmöjligheter, utbildningsmöjligheter, kommunikationer, kommersiellt utbud, fritidsmöjligheter och trygghet har utvecklats positivt sedan 2013. Samtliga områden får ett något bättre betyg än 2013 utom bostäder som har försämrats kontinuerligt sedan 2011. En utveckling som delas av flertalet kommuner i Stockholms län. Även betyget för gång- och cykelvägar, gator och vägar, renhållning och sophämtning har förbättrats.

Svarstider bygglov:

Enligt Plan- och bygglagen ska beslut i bygglovsärenden meddelas inom 10 veckor efter det att remissförfarandet är avslutat. Under 2014 har 93 procent fått svarsbesked inom Plan- och bygglagens 10-veckorsgaranti. Det är 2 procentenhet högre andel än 2014 trots att antalet ärenden var fler. Under 2015 inkom 1 397 bygglovsärenden som är 21 % fler än under 2014.

Svarstider planbesked:

Under 2015 har 47 förfrågningar om planändring/planbesked inkommit. Planbeskeden ska enligt plan- och bygglagen besvaras inom fyra månader. Av dessa förfrågningar har 44 fått planbesked i tid och övriga har fått besked att frågan måste utredas innan svar ges.

Svarstider markupplåtelse:

Målet för tjänstegarantin som avser remisser från polisen om lämpligheten i att upplåta mark är att kontoret ska besvara 80 % inom garantitiden 5 dagar. Under 2015 har 123 remissförfrågningar inkommit från polisen och kontoret har svarat på samtliga remisser och 87 % lämnades inom de 5 arbetsdagar som tjänstegarantin anger. Det är en bit över målet 80 %.

Mark för företagsetablering

Ytan kommunägd mark för företag har minskat med 6,2 hektar jämfört med 2014. Under året har kommunen sålt 7 hektar mark bland annat i Moraberg (ICA och Biltema) och Vasa. Vid årets slut är ytan planlagd mark 42,6 ha och ytan etableringsklar mark är 20,2 vilket innebär att målet är uppnått. I framtiden blir Almnäs kommunens stora område för företagsetableringar. Tre detaljplaner har antagits under 2015 varav två är kommunens. En av dessa är överklagad. Tillsammans ger

detaljplanerna drygt 80 hektar ny företagsmark i Almnäsområdet.

Antalet ny tillkomna bostäder per år ska öka.

Under 2015 har 255 nya bostäder inrapporterats; 203 i småhus och 52 i flerbostadshus. De nya bostäderna finns huvudsakligen i Glasberga sjöstad, Ritorp och i kv. Lejonet. Under 2014 färdigställdes 402 bostäder vilket är det högsta antalet sedan 1991. 2015 är ett mellanår då flera projekt dragits igång men färre bostäder har färdigställts. Under 2016 bedöms 400 bostäder bli färdiga och 2017 närmare 600 bostäder.

Händelser av betydelse

Dialog om trivsel och trygghet

Under Kringelfestivalen i augusti hade samhällsbyggnadskontoret åter igen dialog med södertäljeborna. Inom ramen för utvecklingsarbetet Södertälje city – i samverkan ville kommunen veta om södertäljeborna trivs och känner sig trygga i centrum. Tusentals besökte vårt tält och många av dem lämnade sina synpunkter. Många synpunkter handlade om mötesplatser, andra om vikten av en ren och fin stad. I tältet fanns chefer från olika kommunala verksamheter, politiker från alla partier och andra medarbetare.

Arkeologer grävde ut kvarteret Venus

Under två och en halv månad grävde arkeologer ut kvarteret Venus inför byggstarten av NCC:s bostadshus. Arkeologerna hittade en mängd olika fynd. Det mest anmärkningsvärda är en skärva ostindiskt porslin från 1700-talet, ett mynt från 1766 samt en äldre skridsko av ben, en så kallad islägg. I det sydöstra hörnet av undersökningsområdet samsas rester efter flera hus – minst fyra generationer av husgrunder och källare. Utgrävningarna lockade många besökare, både skolklasser och andra södertäljebor.

Första spadtaget för bostäder i kvarteret Venus

I september togs första spadtaget för NCC:s bostadshus i kvarteret Venus. På ett av Södertäljes bästa lägen, bakom Gamla rådhuset – ett stenkast från kanalen, gågatan och kollektivtrafik – bygger NCC 42 bostadsrätter och 300 kvadratmeter butiker i gatuplanet. Bostadshuset är det första bostadsbygget i stadskärnan inom ramen för Södertälje city – i samverkan.

Ny avfallsplan antagen

I början av februari antog kommunfullmäktige den nya avfallsplanen. Den ska gälla fram till 2020. Planen är ett verktyg för att minska avfallsmängderna, öka återvinningen och förebygga nedskräpning. Den årliga uppföljningen av planen ger också en bild av hur avfallsarbetet utvecklas

över tid, vilka mängder som uppstår i kommunen och hur avfallet tas omhand. En annan viktig del är att öka kunskapen hos samtliga aktörer. Tillsammans med Telge Fastigheter och Telge Återvinning har kommunen med utbildningskontoret startat upp utvecklingsprojekt ”miljönären”, som har fokus på barn och ungdomar. Projektet drivs på kommunens skolor där sopkärlen har fått olika färger för att barnen lättare ska känna igen vart skräpet ska slängas.

Södertälje bra på att hålla rent

Föreningen Håll Sverige Rent rankade Södertälje som den åttonde bästa kommunen i Sverige för sitt förebyggande arbete mot nedskräpning. Rankingen baseras bland annat på antalet skräpplockare och på kommunens förebyggande arbete i frågan.

Årets byggnad och årets renovering

Varje år utnämner Södertälje kommun och Södertälje Byggmästarförening Årets Byggnad och Årets Renovering. Syftet med utmärkelserna är att lyfta fram god modern arkitektur och hållbart byggande samt uppmuntra till varsam renovering i Södertälje. 2015 fick två byggnader i centrala Södertälje utmärkelserna. Årets byggnad blev Brf Gräshoppan vid Doktor Martingatan. Årets renovering tilldelades Uranus vid Nygatan/Järnagatan.

Ny bilpolicy för kommunens fordon

En ny bilpolicy med riktlinjer för en mer hållbar fordonsflotta i kommunen/koncernen.

Framtidsbedömning

- Kommunen fortsätter att utveckla *Stadskärnan* genom *Centrum i samverkan*:
- Utredda olika trafiklösningar och vilka investeringsbehov och parkeringslösningar som varje alternativ kräver med hjälp av en trafikmodell/verktyg för att simulera fram de olika lösningarna
- En samordnad parkeringsstrategi för centrum och övriga tätorten.
- Utbyggnaden och sammanlänkandet av gång- och cykelvägnätet fortsätter.
- Beslut ska fattas om en ny VA-plan för kommunen/koncernen.

Resultaträkning mkr kommunkoncernen

		Koncernen*		Kommunen		
		Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut	Bokslut
		2015	2014	2015	2015	2014
Verksamhetens intäkter	not 1	5 887,5	6 314,3		1 002,0	881,0
Verksamhetens kostnader	not 2	-9 414,1	-9 809,2	-4 900,2	-5 852,5	-5 601,0
Avskrivningar	not 3	-591,3	-588,1	-95,0	-96,2	-98,4
Verksamhetens nettokostnad	not 4	-4 117,9	-4 083,0	-4 995,2	-4 946,7	-4 818,4
<i>Därav jämförelsestörande poster</i>	not 5	<i>102,5</i>	<i>-21,3</i>		<i>118,3</i>	<i>31,8</i>
Skatteintäkter	not 6,8	3 387,2	3 210,6	3 406,2	3 387,2	3 210,6
Generella statsbidrag och utjämning	not 7,8	1 656,2	1 609,8	1 637,2	1 656,2	1 609,8
Finansiella intäkter **	not 9	37,0	173,2	55,8	328,2	478,9
Finansiella kostnader**	not 9	-311,4	-367,2		-272,3	-364,6
<i>Därav jämförelsestörande finansiell post</i>	not 32	<i>0,3</i>	<i>129,1</i>		<i>0,3</i>	<i>-0,8</i>
Resultat efter finansiella poster		651,1	543,4	104,0	152,6	116,3
Skatt och minoritetsandel	not 2	-103,2	-89,8			
Årets Resultat	not 10, 25	547,9	453,6	104,0	152,6	116,3

* Koncerninterna ekonomiska förhållanden framgår av not 34 ** Intäktsräntor swap har nettats mot kostnader swap i efterhand 2014

Kassaflödesanalys mkr kommunkoncernen

		Koncernen		Kommunen		
		Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut	Bokslut
		2015	2014	2015	2015	2014
Årets verksamhet						
Årets resultat		547,9	453,6	104,0	152,6	116,3
Avskrivningar	not 3	591,3	588,1	95,0	96,2	98,4
Nettoreavinst/förlust imateriella anläggningstillgångar	not 11	0,2	1,4		0,0	
Nettoreavinst/förlust materiella anläggningstillgångar	not 11	-1,7	41,6	-5,0	-17,5	-10,1
Nettoreavinst/förlust finansiella anläggningstillgångar	not 11	-1,0	-130		-1,0	
Utrangeringar		0,4	0,4		0,4	0,4
Omklassificering		-0,9	-3,6		0,5	
Förändring kapitalbindning	not 13	105,5	209,3	21,2	-72,4	215,0
Upplösning statlig infrastruktur		-1,0	-1,2		-1,0	-1,2
Förändring avsättningar pensioner inkl löneskatt	not 26	137,7	72		39,1	16,9
Förändring via Eget kapital/	not 25	0,0	0,0			
Kassaflöde från verksamheten		1 378,4	1 231,6	215,2	196,9	435,7
Investeringsverksamhet						
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-925,3	-925,8	-203,3	-128,9	-154,6
Investeringsbidrag materiella anläggningstillgångar					22,1	9,3
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar		-1,9	-0,8		-0,7	-0,8
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar						
Leasing		-8,3	-3,2		-8,3	-3,2
Försäljningar	not 12	56,1	212	10,0	19,2	10,3
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-879,4	-717,8	-193,3	-96,6	-139,0
Medelsbehov att finansiera		499,0	513,8	21,9	100,3	296,7
Finansiering						
Upplåning/amortering	not 14	-315,4	-617,7	99,9	-299,0	-609,4
Förändring långfristig fordran mm		-94,3	222,4	-121,8	279,4	523,3
Förändring av likvida medel		89,3	118,5	0,0	80,7	210,6

Balansräkning mkr kommunkoncernen					
		Koncernen		Kommunen	
		Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut
		2015	2014	2015	2014
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	Not 15	36,1	39,0	7,7	15,4
Materiella anläggningstillgångar					
Mark och byggnader	not 16,17,19	11 413,3	11 099,5	1 114,1	1 051,7
Maskiner och inventarier	not 18,19	2 836,0	2 830,7	149,3	167,1
Leasingtillgångar		577,6	603,8	15,0	11,6
Bidrag till statlig infrastruktur	not 20	18,7	28,2	18,7	28,2
Finansiella anläggningstillgångar*	not 21	637,9	531,7	12 483,2	12 754,6
S:a anläggningstillgångar		15 519,6	15 132,9	13 788,0	14 028,6
Omsättningstillgångar					
Exploatering		90,2	75,4	90,2	75,4
Förråd		149,6	139,6	2,2	2,5
Fakturafordringar	not 22	561,5	609,0	54,5	47,6
Övriga fordringar	not 23	682,7	919,3	316,9	358,7
Kassa Bank	not 24	423,4	334,1	370,2	289,5
S:a omsättningstillgångar		1 907,4	2 077,4	834,0	773,7
S:a TILLGÅNGAR		17 427,0	17 210,3	14 622,0	14 802,3
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital exkl avsatta medel		2 624,6	2 171,0	3 052,0	2 928,8
Social Fond				24,0	24,0
Medel utsatta stadsdelar				6,4	13,3
Årets resultat		547,9	453,6	152,6	116,3
S:a eget kapital	not 25	3 172,5	2 624,6	3 235,0	3 082,4
Avsättningar					
Pensioner	not 26	425,8	393,7	303,1	273,4
Pensioner förtroendevalda politiker kommunen		21,5	19,7	21,5	19,7
Uppskjuten skatt/löneskatt*		489,2	389,9	78,7	71,1
Övriga avsättningar		93,7	89,1		
Skulder					
Långfristiga lån	not 27, 28	8 897,9	9 298,9	8 897,9	9 298,9
Långfristiga skulder	not 29	391,0	439,7	2,6	2,9
Långfristig leasingkund		567,3	587,1	10,6	8,3
Investeringsbidrag		84,2	64,4	84,2	64,4
Kortfristiga lån	not 30	1 248,2	1 113,8	1 200,9	1 102,1
Kortfristiga skulder	not 31	2 008,3	2 163,2	782,2	875,0
Kortfristig leasingkund		27,4	26,2	5,3	4,1
S:a skulder		13 224,3	13 693,3	10 983,7	11 355,7
S:a EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		17 427,0	17 210,3	14 622,0	14 802,3
Ställda panter och ansvarsförbindelser					
Soliditet (%)	not 33	18,2%	15,3%	22,1%	20,8%

Driftsredovisning mkr kommunen					
Nämnd	Kostnader	Intäkter	Kommunbidrag Förmedl.bidrag	Resultat	Budgeterat resultat
Järna kommunfelsnämnd, Järna	216,2	32,4	185,9	2,1	0,0
Hölö-Mörkö kommunfelsnämnd	99,2	11,2	89,6	1,6	0,0
Vårdinge-Mölnbo kommunfelsnämnd	43,5	1,7	44,4	2,6	0,0
Enhörna kommunfelsnämnd	89,0	17,9	68,3	-2,8	0,0
S:a kommunelar	447,9	63,2	388,2	3,5	0,0
Arbetslivsnämnd	187,5	99,1	90,5	2,1	0,0
Omsorgsnämnd	827,2	113,1	700,9	-13,2	0,0
Socialnämnd	801,2	100,4	678,3	-22,5	
Äldreomsorgsnämnd	727,4	153,2	563,2	-11,0	0,0
Överförmyndarnämnd	9,4	1,4	8,4	0,4	0,0
Utbildningsnämnd	2 155,6	232,0	1 911,2	-12,4	0,0
Kultur- och fritidsnämnd	232,0	33,8	194,1	-4,1	0,0
Stadsbyggnadsnämnd	48,2	36,7	14,3	2,8	0,0
Miljönämnd	23,4	13,2	10,5	0,3	0,0
Teknisk nämnd	251,8	146,8	104,2	-0,8	0,0
KS/Kommunstyrelsens kontor	280,6	36,0	255,2	10,6	0,0
KS/Politisk ledning	71,0	0,2	68,9	-1,9	0,0
Revision	1,9		2,1	0,2	0,0
S:a facknämnder	5 617,2	965,9	4 601,8	-49,5	0,0
Centrala poster	122,1	5 311,7	-4 990,0	199,6	104,0
Interbanken	265,8	264,8		-1,0	
S:a före extraordinära poster	6 453,0	6 605,6	0,0	152,6	104,0

Alla belopp i Mkr	Rörelsens intäkter	Resultat efter finansiella poster	Årets resultat	Tillgångar	Avkastning på eget kapital %	Soliditet %
SÖDERTÄLJE						
KOMMUNKONCERN	10 930,9	651,1	547,9	17 427,0	21%	18,2%
varav skatteintäkter och statsbidrag	5 043,4					
Södertälje Kommun	6 045,4	152,6	152,6	14 622,0	4,7	22,1%
varav skatteintäkter och statsbidrag	5 043,4					
Koncernen Södertälje						
Kommuns Förvaltnings AB	5 409,2	491,9	383,1	14 037,5	33,2%	11,9%
varav						
Södertälje Kommuns Förv. AB	0,0	-31,0	0,0	2 313,1	neg	42,5%
Avgår: koncernelimineringar		0,1	0,0	-3 263,1		
Delsumma Telge-gruppen	5 409,2	522,8	383,1	14 987,5	18,6%	20,0%
varav						
Telge (i Södertälje) AB	93,7	-27,1	-0,5	2 127,0	neg	42,5%
Telge Energi-koncernen	913,1	60,8	0,0	437,7	182,5%	7,6%
Telge Nät AB	1 073,3	194,4	236,1	3 422,5	26,5%	24,9%
Telge Kraft-koncernen	1 859,4	22,1	-0,1	468,0	95,4%	4,9%
Telge Återvinning	182,9	16,3	-2,8	227,1	41,5%	16,7%
Telge Bostäder AB	758,1	111,2	71,9	4 175,5	6,7%	40,4%
Telge Fastigheter-koncernen	810,1	111,5	39,0	5 464,6	29,4%	7,3%
Södertälje Hamm AB	83,1	-7,7	0,0	180,4	neg	6,9%
Tom Tits Experiment AB	63,8	3,0	0,0	30,2	24,0%	40,8%
Telge Hovsjö AB	139,0	-15,3	0,0	523,3	neg	5,6%
Telge Inköp AB	32,2	12,1	0,0	17,1	604,1%	11,7%
Telge Almnäs AB (vilande)	0,0	0,0	0,0	1,0	-	-
Telge Miljöteknik AB (vilande)	0,0	0,0	0,0	0,1	-	-
Telge Hamm AB	2,2	-2,0	0,0	152,3	neg	0,1%
Telge Tillväxt i Södertälje AB	17,1	-2,9	0,0	7,1	neg	28,0%
Telge Dotterbolag AB (vilande)	0,0	0,0	0,0	0,1	-	-
Avgår: koncernelimineringar	-618,8	46,4	39,5	-2 246,5		
Delägda bolag						
Söderenergi AB 42%	488,0	8,6	14,2	1 445,5	5,2	11,4%

Investeringsredovisning tkr kommunen 2015

Nämnd	Kf/Ks beslutade projekt		Nämndbeslutade projekt		Totala investeringar
	Budget	Redovisning	Budget	Redovisning	
Järna kommunalnämnd	5 600,0	4 914,6	3 624,0	2 357,9	7 272,5
Hölö-Mörkö kommunalnämnd	1 050,0	651,2	935,0	333,4	984,6
Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd	450,0	485,4	607,0	65,0	550,4
Enhörna kommunalnämnd	950,0	676,1	790,0	203,5	879,6
S:a kommunalnämnder	8 050,0	6 727,3	5 956,0	2 959,8	9 687,1
Facknämnder					
Arbetslivsnämnd			622,0	316,4	316,4
Omsorgsnämnd	2 000,0	201,5	443,0		201,5
Socialnämnd	2 700,0		1 375,0	552,5	552,5
Äldreomsorgsnämnd			3 153,0	2 328,2	2 328,2
Överförmyndarnämnd					0,0
Utbildningsnämnd	5 500,0	1 459,3	15 826,0	5 101,2	6 560,5
Kultur- och fritidsnämnd	1 750,0	2 297,2	7 512,0	3 503,2	5 800,4
Stadsbyggnadsnämnd	360,0	39,6	321,0	409,0	448,6
Miljönämnd					0,0
Teknisk nämnd	72 050,0	62 068,0	60 780,0	38 779,1	100 847,1
KS/Kommunstyrelsens kontor	3 500,0	940,4	11 412,0	1 903,5	2 843,9
KS/Politisk ledning och revision					0,0
S:a facknämnder	87 860,0	67 006,0	101 444,0	52 893,1	119 899,1
Centrala poster					
Investeringar					0,0
S:a investeringsprojekt	95 910,0	73 733,3	107 400,0	55 852,9	129 586,2

Investeringar mkr kommunens bolag 2015

	Redovisning			
Telge AB	0,9			
AB Telgebostäder	176,7			
Telge Fastigheter AB	276,9			
Södertälje Hamn AB	12,1			
Tom Tits experiment AB	7,2			
Telge Nät AB	238,5			
Telge Energi	0,0			
Telge Återvinning AB	6,8			
Telge Hovsjö AB	37,5			
Telge Brandalsund AB	0,0			
Telge Hamn AB	0,0			
Telge Tillväxt	0,2			
S:a investeringar SKFAB	756,8			
Söderenergi (kommunens andel 42%)	40,7			
S:a investeringar	797,5			
Investeringar totalt i kommunkoncernen				
Kommunen	129,6			
SKFAB-koncernen	756,8			
Söderenergi 42%	40,7			
Summa investeringar koncernen	927,1			

Noter till resultat- och balansräkning kommunkoncernen

(mkr)	Koncern		Kommun	
	2015	2014	2015	2014
Not 1 Verksamhetens intäkter	2015	2014	2015	2014
Från driftsredovisningen			6 605,6	6 719,5
Skatteintäkter			-5 043,4	-4 820,4
Finansiella intäkter			-328,2	-783,4
Interna poster			-232,0	-234,7
Summa externa intäkter	5 887,5	6 314,2	1 002,0	881,0
<i>Fördelas enl nedan</i>				
Avgifter	1 410,5	1 383,4	186,3	181,1
Aktiverat arbete för egen räkning	29,1	26,5		
Försäljningsmedel			63,1	49,0
Försäljning primär verksamhet			73,7	70,7
Hyror och arrenden	1 782,4	1 735,4	91,4	84,0
Driftbidrag			478,8	439,6
Övrigt	2 665,5	3 169,0	108,7	56,6
S:a intäkter	5 887,5	6 314,3	1 002,0	881,0
Not 2 Verksamhetens kostnader	2015	2014	2015	2014
Från driftsredovisningen			6 453,0	6 603,2
Avskrivningar			-96,2	-98,4
Räntor			-272,3	-669,1
Interna poster			-232,0	-234,7
Summa externa kostnader	9 414,1	9 809,2	5 852,5	5 601,0
<i>Fördelas enligt nedan:</i>				
Råvaror och handelsvaror	3 183,9	3 722,3		
Personalkostnader	3 554,1	3 389,9	2 979,2	2 826,9
Lokaler, fastigheter och anläggningar	107,3	127,9	738,7	724,1
Datastöd, inventarier och maskiner			138,4	140,5
Övrigt material och tjänster	2 568,8	2 569,1	308,0	326,6
Köp av primär verksamhet			1 362,4	1 266,7
Bidrag, transfereringar			325,8	315,3
Summa kostnader	9 414,1	9 809,2	5 852,5	5 600,1
<i>Minoritetsandel</i>				
Skatt	103,2	89,8		
<i>Summa Verksamhetens kostnader inkl skatt och minoritetsandel</i>	<i>9 517,3</i>	<i>9 899,0</i>	<i>5 852,5</i>	<i>5 600,1</i>
Not 3 Avskrivningar	2015	2014	2015	2014
Planenliga avskrivningar <i>not 17, 18</i>	535,2	532,1	82,5	84,7
Nedskrivningar	10,9	2,0	0,3	
Återföring av nedskrivningar	-3,9	0,0		
Avskrivning Immateriella anläggningstillgångar	14,7	20,3	8,5	9,6
Avskrivning Leasingavtal	34,4	33,7	4,9	4,1
S:a avskrivningar	591,3	588,1	96,2	98,4

Not 4 Verksamhetens nettokostnad				
Verksamhetens nettokostnad i kommunen uppgår till 4 946,7 Mkr och har ökat med 2,7% sedan 2014. Koncernens nettokostnader uppgår till 4117,9 mkr och har ökat med 0,9%.				
Not 5 Jämförelsestörande poster	2015	2014	2015	2014
Verksamhetens kostnader				
Reaförluster	-22,3	-59,9	0,0	0,0
Nedskrivning av lån till SSK Arena AB	0,0	-31,0	0,0	-31,0
Verksamhetens intäkter				
Reavinster	25,0	16,9	18,5	10,1
Exploateringsvinster för sålda tomter	60,1	19,3	60,1	19,3
Återbetalning AFA försäkring	28,0	0,0	28,0	0,0
Stimulansbidrag utsatta stadsdelar	0,0	13,2	0,0	13,2
Flyktingar ankomna 2012 (2010/2011)	11,7	11,8	11,7	11,8
Avslut projekt flyktingschablon från 2007	0,0	8,4	0,0	8,4
S:a jämförelsestörande poster	102,5	-21,3	118,3	31,8

(mkr)	Koncern		Kommun	
Not 6 Skatteintäkter	2015	2014	2015	2014
Allmän kommunalskatt	3 390,2	3 219,7	3 390,2	3 219,7
Skatteavräkning föregående år	-7,0	-9,7	-7,0	-9,7
Skatteavräkning innevarande år	4,0	0,6	4,0	0,6
S:a skatteintäkter	3 387,2	3 210,6	3 387,2	3 210,6

Skatteintäkterna har ökat med 5,5 % sedan 2014.

Not 7 Generella statsbidrag och utjämning	2015	2014	2015	2014
Inkomstutjämningsbidrag	896,7	862,8	896,7	862,8
Kommunal fastighetsavgift	135,1	131,5	135,1	131,5
Tillf stb för flyktingar	50,0		50,0	
Strukturbidrag	9,6	9,4	9,6	9,4
Bidrag för LSS	207,4	201,9	207,4	201,9
Regleringsavg	-3,5	21,1	-3,5	21,1
Komp arb.giv.avg unga	6,9		6,9	
Kostnadsutjämning	354,0	383,1	354,0	383,1
S:a generella statsbidrag och utjämning	1 656,2	1 609,8	1 656,2	1 609,8

Statliga utjämningsbidragen m m har ökat med 2,9 % sedan 2014.

Not 8 Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har ökat med 4,6 % sedan 2014.

Not 9 Finansiella intäkter och kostnader	2015	2014	2015	2014
Finansiella intäkter				
Ränta i övriga bolag inom SKFAB	0,0	0,0	269,0	359,5
Utdelning	3,4	0,0	3,4	60,1
Resultat från värdepapper	3,2	119,8	0,0	0,0
Valutakurs vinst	0,0	0,0	0,0	0,0
Ränteswap	0,0	0,0	0,0	0,0
Räntor mm	30,4	12,1	1,9	12,1
Lånerams avgifter	0,0	0,0	53,9	47,2
Övrigt	0,0	41,3		
S:a finansiella intäkter	37,0	173,2	328,2	478,9
Finansiella kostnader				
Aktieägartillskott	0,0	0,0	0,0	0,0
Valutakurs förlust	0,0	0,0	0,0	0,0
Räntor	306,0	268,4	194,4	268,4
Leasing ränta	0,6	0,3	0,6	0,3
Ränteswap*	0,0	82,2	65,6	82,2
Diskonteringsränta pensioner	0,0	0,0	0,0	0,0
Ränta pensionsskuld	4,7	4,6	4,7	4,6
Orealiserad värdeförändring			-0,3	
Övrigt	0,0	11,7	7,3	9,1
S:a finansiella kostnader	311,3	367,2	272,3	364,6
S:a finansiellt netto	-274,3	-194,0	55,9	114,3
<i>Ekonomiska engagemang per bolag finns i tabell, se not 34.</i>				
<i>* Intäktsräntor swap har nettats mot kostnader swap i efterhand 2014</i>				

(mkr)	Koncern		Kommun	
Not 10 Resultat enligt Balanskravet	2015	2014	2015	2014
Årets resultat enligt resultaträkningen			152,6	116,3
<i>Balanskravsjusteringar:</i>				
reducering av samtliga realisationsvinster			-18,5	-10,1
återföring av realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet			0,0	0,0
återföring av realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet				0,0
orealiserade förluster i värdepapper				0,8
återföring av orealiserade förluster i värdepapper			-0,3	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar			133,8	107,0
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv			0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv			0,0	0,0
Balanskravsresultat			133,8	107,0

Not 11 Nettoeavinster/förluster	2015	2014	2015	2014
Reavinst maskiner/inventarier	1,4	1,5	0,0	0,0
Reaförlust maskiner/inventarier	-5,6	-17,5	0,0	0,0
Reavinst fastigheter o övr	22,6	15,4	17,5	10,1
Reaförlust fastigheter	-16,7	-41,0	0,0	
Reaförlust immateriella anläggningstillgångar	-0,2	-1,4		
Reavinst finansiella anläggningstillgångar	1,0	130,0	1,0	0,0
Nettoeavinster	2,5	87,0	18,5	10,1

Not 12 Försäljningar

För kommunen har försäljningar under året skett enl följande: Finansiella AT 1,2 mkr, Fastigheter 17,9 mkr och maskiner/inventarier 0,0 mkr. För koncernen enligt följande: Finansiella AT 1,2 mkr, Fastigheter 51,2 mkr och Maskiner och inventarier 3,6 mkr

Not 13 Förändring kapitalbindning	2015	2014	Förändr	2015	2014	Förändr
Kortfristiga fordringar	1 244,2	1 528,4	284,2	371,4	406,3	34,9
Förråd	149,6	139,5	-10,1	2,2	2,5	0,3
Exploatering	90,2	75,4	-14,8	90,2	75,4	-14,8
Kortfristiga skulder	-2 035,7	-2 189,5	-153,8	-782,2	-875,0	-92,8
S:a kapitalbindning	-551,7	-446,2	105,5	-318,4	-390,8	-72,4

Not 14 Upplåning	2015	2014	Förändr	2015	2014	Förändr
Kortfristig leasing	27,4	26,2	1,2	5,3	4,1	1,2
Kortfristiga lån	1 220,8	1 087,6	133,2	1 200,9	1 102,1	98,8
Långfristiga lån	8 897,9	9 298,9	-401,0	8 897,9	9 298,9	-401,0
Långfristig leasingsskuld	567,3	587,1	-19,8	10,6	8,3	2,3
Övriga långfristiga skulder	475,2	504,2	-29,0	2,6	2,9	-0,3
S:a upplåning	11 188,6	11 504,0	-315,4	10 117,3	10 416,3	-299,0

Not 15 Immateriella tillgångar	2015	2014	2015	2014
Ingående bokfört värde	39,0	56,4	15,4	24,2
Årets inköp	1,9	0,8	0,7	0,8
Omklassificeringar	10,1	3,5		
Utrangeringar	-0,2	-1,4		0,0
Avskrivning/nedskrivning	-14,7	-20,3	-8,4	-9,6
Utgående bokfört värde	36,1	39,0	7,7	15,4

Not 16 Mark och byggnader inkl pågående nyanläggningar	2015	2014	2015	2014
Verksamhetsfastigheter	3 608,7		51,9	56,3
Fastigheter för affärsverksamhet	5 629,1			
Publika fastigheter	886,9		886,9	796,8
Fastighet för annan verksamhet	22,9		22,9	23,7
Övriga fastigheter	430,5	10 357,4	0,1	0,1
Markreserv	77,3		77,3	104,2
Pågående nyanläggningar	757,9	742,1	75	70,6
S:a mark o byggnader	11 413,3	11 099,5	1 114,1	1 051,7

Mark och byggnader har delats upp från 2015 i koncernen.

(mkr)	Koncern		Kommun	
Not 17 Mark och byggnader inkl pågående nyanläggningar	2015	2014	2015	2014
Ingående bokfört värde	11 099,8	10 727,3	1 051,7	975,3
Periodens anskaffning	895,5	884,1	109,2	121,4
Omklassificering	-225,7	-128,2	-0,5	0,0
Utrangering/Avyttring	-45,4	-99,2	-0,6	-0,6
Reavinst				
Avskrivningar <i>not 19</i>	-300,0	-282,3	-45,4	-44,4
Nedskrivningar	-10,9	-1,9	-0,3	0,0
Utgående bokfört värde	11 413,3	11 099,8	1 114,1	1 051,7
Utav kommunens mark och byggnader har 60 % av anskaffningar före 2013 komponentuppdelats. För åren 2013 tom 2015 har alla anskaffningar till fullo uppdelats i komponenter.				
Not 18 Maskiner, Inventarier exkl leasing	2015	2014	2015	2014
Ingående bokfört värde	2 830,7	2 935,4	167,1	174,3
Periodens anskaffning	29,8	41,6	19,7	33,2
Omklassificering*	214,7	124,7		0,0
Utrangering/Avyttringar	-7,9	-21,1	-0,4	0,0
Reavinst	0,0	0,0		0,0
Avskrivningar <i>not 19</i> *	-235,2	-249,8	-37,1	-40,3
Nedskrivningar	3,9	-0,1	0,0	-0,1
Utgående bokfört värde	2 836,0	2 830,7	149,3	167,1
Not 19 Summa av inventarier, mark och byggnader	2015	2014	2015	2014
Ingående bokfört värde	13 930,5	13 662,7	1 218,8	1 149,6
Periodens anskaffning	925,3	925,7	128,9	154,6
Omklassificering*	-11,0	-3,5	-0,5	
Utrangering/Avyttringar	-53,3	-120,3	-1,0	-0,6
Reavinst	0,0	0,0		
Avskrivningar (se avsnitt redovisningsprinciper)*	-535,2	-532,1	-82,5	-84,7
Nedskrivning	-7,0	-2,0	-0,3	-0,1
Utgående bokfört värde	14 249,3	13 930,5	1 263,4	1 218,8

(mkr)	Koncern		Kommun	
	2015	2014	2015	2014
Not 20 Bidrag till statlig infrastruktur				
Trafikplats Almnäs E-20.	18,7	28,2	18,7	28,2
Upplösning sker from 2013 under 25 år.				
(mkr)	Koncern		Kommun	
Not 21 Finansiella anläggningstillgångar	2015	2014	2015	2014
<i>Aktier, andelar, bostadsrätter</i>				
Södertälje kommuns Förvaltnings AB			1 392,4	1 392,4
Glasberga Fastighets AB	0,2	0,2	0,1	0,1
(antal 1.000 nominellt värde 100:-)				
AB Vårljus	0,5	0,5	0,5	0,5
(antal 2.555 nominellt värde 200:-)				
Stockholmsreg Försäkr AB	8,2	8,2	8,2	8,2
(antal 81 791 nominellt värde 100:-)				
SSK Arena				
Fotbollsarena S e AB				
Andelar i Kommuninvest	79,7	4,1	79,7	4,1
Bostadsrätter	0,8	1,0	0,8	1,0
Övriga långfristiga värdepapper	0,0	0,0		
S:a aktier andelar bostadsrätter	89,4	14,0	1 481,7	1 406,3
<i>Långfristiga fordringar</i>				
Fordran Söderenergi			585,5	636,0
Långfristiga fordringar			10 384,8	10 605,2
Telgekoncernen				
<i>Summa långfristiga fordringar</i>			<i>10 970,3</i>	<i>11 241,2</i>
Övrigt	548,5	517,7	31,2	107,1
S:a långfristiga fordringar	548,5	517,7	11 001,5	11 348,3
S:a finansiella anläggningstillgångar	637,9	531,7	12 483,2	12 754,6

(mkr)	Koncern		Kommun	
Not 22 Fakturafordringar	2015	2014	2015	2014
Totalt fakturerat*			549,5	488,7
Fakturafordringar	561,5	609,0	54,5	47,6
Därav förfallna*			27,7	13,1
Nedskrivna kundfordringar i kommunen har under året belastat resultatet med 3,4 mkr.				
Not 23 Övriga fordringar	2015	2014	2015	2014
<i>Stats och landstingsbidragsfordringar</i>				
AMS	0,8	1,5	0,8	1,5
Särskilda statsbidrag	13,9	0,4	13,9	0,4
EU-bidragsfordringar	0,8	4,1	0,8	4,1
S:a Stats- och landstingsbidragsfordringar	15,5	6,0	15,5	6,0
<i>Övriga kortfristiga fordringar</i>				
Förutbetalda kostnader/uppplupna intäkter	578,6	582,1	269,2	315,8
Mervärdeskatt			32,2	36,9
Övriga kortfristiga fordringar	88,6	331,2		
S:a övriga kortfristiga fordringar	667,2	913,3	301,4	352,7
S:a övriga fordringar	682,7	919,3	316,9	358,7
Not 24 Likvida medel	2015	2014	2015	2014
Nordea (kreditlimit 600 mkr)			369,9	289,2
Kassor			0,3	0,3
S:a likvida medel	423,4	334,1	370,2	289,5
<i>Uppgifter kan ej specificeras i koncernen.</i>				
Not 25 Eget kapital	2015	2014	2015	2014
Ingående Eget kapital exkl soc fond	2 624,6	2 171,0	3 052,0	2 928,8
Ks beslut §63 2012 Avsättning till en social fond att användas 2013-15			24,0	24,0
Avsättning Utsatta stadsdelar Ks §48 2014			13,3	19,3
<i>Under året utnyttjat</i>			-6,9	-6,0
Söderenergi K3-justering				
Årets resultat	547,9	453,6	152,6	116,3
S:a eget kapital	3 172,5	2 624,6	3 235,0	3 082,4
<i>varav:</i>				
Anläggningsskapital	4 549,1	3 850,4	4 389,4	4 289,9
Rörelsekapital	-1 376,6	-1 225,8	-1 154,4	-1 207,5

(mkr)	Koncern		Kommun	
Not 26 Avsättningar				
Aktualiseringsgrad för kommun är 96 %				
	2015	2014	2015	2014
Ingående pensionsavsättning**	320,1	307,3	273,4	258,5
Pensionsutbetalningar	-8,3	-8,0	-8,3	-8,0
Nyintjänad pension	33,4	20,0	33,4	20,0
Ränte-och basbeloppsuppräknin Nyintjänad pension	4,9	3,5	4,9	3,5
Övrigt**	-5,1	-2,7	-0,3	-0,6
S:a avsatta pensioner	345,0	320,1	303,1	273,4
Pensavsättn förtroendevalda politiker**	22,2	23,3	19,7	21,0
Årets förändring**	1,3	-1,1	1,8	-1,3
S:a avsättning fört.valda politiker	23,5	22,2	21,5	19,7
Ingående löneskattskuld (kommunen)*	71,1	67,8	71,1	67,8
Årets löneskattförändring (kommunen)* **	7,6	3,3	7,6	3,3
S:a avsatt löneskatt	78,7	71,1	78,7	71,1
Ingående avsättningar för skatt	389,9	337,5		
Årets avsättning skatt	99,3	52,4		
S:a avsatt skatt	489,2	389,9	0,0	0,0
Ingående övriga avsättningar	89,0	84,5		
Efterbehandlingskostnader Telge Återvinning (förändring)	4,6	4,6		
S:a övriga avsättningar	93,6	89,0	0,0	0,0
S:a avsatta pensioner, löneskatt o övrigt	1 030,0	892,3	403,3	364,2
<i>*Bolagen redovisar löneskatt under upplupna kostnader</i>				
<i>**Uppgifter ändrade på år 2014</i>				

Not 27 Långfristiga lån	2015	2014	2015	2014
Reverslån	1 533,3	1 633,3	1 533,3	1 633,3
Obligationslån	4 856,7	5 156,7	4 856,7	5 156,7
Obligationslån med real ränta	1 429,1	1 430,2	1 429,1	1 430,2
Lån i utländsk valuta	1 078,8	1 078,7	1 078,8	1 078,7
S:a långfristiga lån	8 897,9	9 298,9	8 897,9	9 298,9
Genomsnittlig räntesats under året, %			2,6	3,1
Genomsnittlig räntebindning,år			2,4	3,3
Genomsnittlig kapitalbindningstid			3,3	4,0
Kapitalförfall per år- andel av lånen	2015-12-31	2014-12-31		
2016/ 2015	38%	23%		
2017-2018/ 2016 - 2017	23%	35%		
2019-2020/ 2018 - 2019	15%	13%		
2021 framåt/ 2020 - framåt	24%	29%		

Finanspolicyn för Södertälje kommun omfattar även Telgekoncernen samt finansieringen av den andel av Söderenergi AB som kommunen äger. Internbanken är kommunkoncernens samlade centra för all dialog och transaktioner med kapitalmarknaden. Kommunen har en riskavert hållning gentemot likviditets- och refinansieringsrisk. Kapitalförsörjningen ska tryggas med en låg finansieringsrisk genom en god diversifiering

avseende lånens förfallostruktur, upplåningsformer, långgivare och en väl avvägd betalningsberedskap. Ränterisken i koncernen baseras på en analys av kommunkoncernen konsoliderad. För att begränsa motpartsrisken ska det finnas standardiserade ISDA avtal med motparter samt att det i finanspolicyn finns tydliga riktlinjer för motpartsrisiker. Ingen valutarisk tillåts.

Not 28 Marknadsvärde säkringsinstrument	2015	2014	2015	2014
Säkrad låneskuld			10 093,0	10 402,0
Marknadsvärde säkringsinstrument			-639,0	-573,5
	2015	2014	2015	2014
	Exklusive	Exklusive	Inklusive	Inklusive
	derivat	derivat	derivat	derivat
Räntekostnader inkl upplupen ränta	193,3	263,7	275,1	332,1
Genomsnittsränta %	1,79	1,97	2,59	2,91
Genomsnittlig räntebindningstid, år	1,5	2,10	2,40	3,30
<p>Årets räntekostnad per 2015-12-31 har varit 89,5 mkr högre jämfört med räntekostnaden exklusive derivat. Uppgifterna avser finansieringen av Södertälje Kommuns hela låneportfölj, dvs inklusive Telge och den del av Söderenergi som kommunen äger.</p>				

Säkringsdokumentation per 2015-12-31

Syftet med säkringen

Kommunen har en skuld på totalt 10 036 mkr med löpande förfall fram till det längsta lånets slutförfalldatum 2034-03-21. Kommunen bedömer det som mycket sannolikt att skulden kommer att refinansieras i takt med förfallen. Syftet med säkringen är att minska variabiliteten i framtida kassaflöden avseende betalning av rörlig ränta och jämna ut räntekostnaderna över åren samt att anpassa ränterisken till de regler som anges i finanspolicy som beslutats av Kommunfullmäktige. Finanspolicy anger ett intervall för genomsnittlig räntebindning som är en avvägning mellan risk och förväntad kostnad.

Säkrad risk

Den säkrade risken utgörs av variabiliteten i framtida räntebetalningar på grund av förändringar i basräntan, ofta STIBOR 3M samt av effekten av räntekurvans lutning som ger högre långräntor. Den utgörs också av valutarisk till följd av lån i annan valuta än svenska kronor.

Säkrad post

Framtida betalningar av rörlig ränta hänförlig till den rörliga delen av upplåningen. Utöver befintliga lån kan även prognostiserade framtida upplåningstransaktioner komma att utgöra säkrad post. Framtida räntebetalningar i annan valuta än svenska kronor som är hänförliga till lån i Euro eller Norska kronor.

Säkringsinstrument

Säkringsinstrumenten utgörs av en portfölj innehållande olika typer av räntederivat. Säkringsinstrumenten består av vanliga ränteswapar där kommunen erhåller/betalar rörlig ränta och betalar/erhåller fast ränta, men även instrument med olika typer av optionalitet inkluderas.

I de fall instrument med utställd optionalitet ingår i portföljen, kommer de inte i något fall att medföra en risk för att i förväg okända och för kommunen negativa marknadsvärdesförändringar kan komma att realiseras om motparten utnyttjar sin option. Om optionaliteten innebär att kommunen kan komma att behöva betala en fast ränta, är den fasta räntan känd i förväg.

Bedömning av säkringsförhållandets effektivitet

En utvärdering av säkringsens effektivitet kommer att göras i samband med årsbokslutet och tertialbokslut genom att jämföra de huvudsakliga villkoren för säkringsinstrumentet med de huvudsakliga villkoren för den säkrade posten. De kritiska villkoren utgörs av nominella belopp, löptid, samt räntebas. Säkringarna anses vara effektiva

om säkringsinstrumentens nominella belopp netto inte överstiger säkrad posts nominella belopp samt att längsta löptid på säkringsinstrumenten inte överstiger längsta löptid på säkrad post.

Arbete med att utveckla bättre metoder för effektivitetsprövning pågår. Portföljtänket medför svårigheter att bedöma effektiviteten på det sätt som anges som exempel i RKR 21 för hela portföljen och det finns ännu ingen etablerad praxis för effektivitetsmätningen. Bedömningen per 2015-12-31 är att säkringsförhållandet anses vara effektivt med hänvisning till ovan nämnda villkor.

Dokumentation

Samtliga säkringar den säkrade posten och metod för effektivitetsmätning redovisas i detalj i särskild dokumentation. Räntederivat som inte kvalificerar för säkringsredovisning redovisas i samma dokumentation.

Redovisning

Räntekostnaderna för derivat inom ramen för säkringsredovisning redovisas löpande i resultaträkningen som en del av kommunens räntekostnader med hänsyn tagen till periodisering av upplupen ränta. Derivat som faller utanför ramen för säkringsredovisning marknadsvärderas dessutom och redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet på balansdagen. 2014-12-31 uppgick derivatskulden till 802 tkr. Per 2015-12-31 har derivatskulden minskat till 473 tkr och därför har 329 tkr återförts i resultaträkningen.

Not 29 Långfristiga skulder	2015	2014	2015	2014
Div långfristiga skulder	391	439,7	2,6	2,9
S:a långfristiga skulder	391,0	439,7	2,6	2,9
Not 30 Kortfristiga lån	2015	2014	2015	2014
Nordea företagskredit (kreditlimit 600 mkr)				
Söderenergis checkräkningskredit	42,0	7,5		
Kortfristiga lån	1 206,2	1 103,7	1 200,9	1 099,5
Amortering tom 1 år framåt	0,0	2,6		2,6
S:a kortfristiga lån	1 248,2	1 113,8	1 200,9	1 102,1
Not 31 Kortfristiga skulder	2015	2014	2015	2014
Förutbetalda intäkter, upplupna kostnader	1 239,5	1 425,5	148,4	156,0
Leverantörsfakturor	400,4	419,4	94,0	94,9
Prelskatt, arbetsgivaravgifter			141,1	137,1
Skattekonto hos Skatteverket	46,8	34,2	2,4	5,4
Skatteskuld staten	17,7		17,7	
Retroaktiva löner			8,1	8,3
Semesterskuld (exkl PO)*	141,4	140,7	116,6	115,6
Ej kompenserad övertid (exkl PO)*			3,6	3,4
Upplupna pensioner	111,4	102,6	96,5	90,0
Upplupen löneskatt pensioner	34,5	32,2	23,4	21,8
Periodiserade räntekostnader			44,6	130,7
Statliga projektmedel			43,3	42,1
Flyktingbidrag			40,3	50,4
Infrastruktursbidrag				18,4
Övrigt	16,6	8,6	2,2	0,9
S:a kortfristiga skulder	2 008,3	2 163,2	782,2	875,0
* Kommunens semesterskuld inkl PO 161,4 mkr, övertid inkl PO 5,0 mkr.				
Not 32 Jämförelsestörande finansiella poster	2015	2014	2015	2014
Finansiella kostnader				
Sänkning av diskonteringsränta pensioner				
Orealiserade förluster/återföring i värdepapper	0,3	-0,8	0,3	-0,8
Finansiella intäkter				
Försäljning av dotterbolag/intressebolag	0	129,9		
S:a jämförelsestörande finansiella poster	0,3	129,1	0,3	-0,8

(mkr)	Koncern		Kommun	
	2015	2014	2015	2014
Not 33 Ställda panter och ansvarsförbindelser				
Ställda panter				
Kapitalförsäkring SKFAB	0,8	0,8		
Fastighetsinteckningar Telge Fastigheter-koncernen	189,8	189,8		
Borgenförbindelser och övriga ansvarsförbindelser				
Borgen och andra förbindelser mot kommunens företag	1 679,7	1 730,0	1 679,7	1 730,0
Kommunal borgen- och förlustansvar för egna hem och småhus med bostadsrätt	0,7	0,9	0,7	0,9
Borgen och andra förpliktelser mot kommunens föreningar	8,6	9,3	8,6	9,3
Övriga förpliktelser kommunen	0,0	0,0	0,0	0,0
Förvaltningsuppdrag	3,2	2,8	3,2	2,8
Infriade borgensåtaganden			0,0	0,0
Borgen för EFO checkräkningskredit, SöE	2,5	2,5		
Pensioner				
Beräknad pensionsskuld upparbetad tom 31/12 1997 Ingående balans	1 589,7	1 661,4	1 589,7	1 661,4
<i>Pensionsutbetalningar</i>	-71,9	-69,9	-71,9	-69,9
<i>Ränte- och basbeloppsuppräknig</i>	28,6	17,4	28,6	17,4
<i>Aktualisering</i>	-0,5	-4,2	-0,5	-4,2
<i>Bromsen</i>	0,0	-8,0		-8,0
<i>Övrigt (inkl deln Nykvarn)</i>	-4,6	-7,0	-4,6	-7,0
Utgående saldo	1 541,3	1 589,7	1 541,3	1 589,7
Ingående beräknad löneskatt	385,7	403,0	385,7	403,0
Årets ökning	11,8	-17,3	11,8	-17,3
Utgående beräknad löneskatt	397,5	385,7	397,5	385,7
Pensionsutfästelser (inkl löneskatt) avser 1 person.	0,8	1,6	0,8	1,6
Ansvarsförbindelse Södertörns Brandförsvarsförbund (inkl löneskatt)	32,1	33,0	32,1	33,0
<i>Pensioner politiker inkl löneskatt ber Ib</i>	6,8	12,9	6,8	12,9
<i>Årets förändring</i>	0,0	-6,1	0,0	-6,1
Utgående pensioner politiker inkl löneskatt	6,8	6,8	6,8	6,8
Egna medelsförvaltning (sker via sidoordn red)	0,2	0,1	0,2	0,1
Leasingåtaganden				
Operationella leasingåtaganden Mask/Invenr	28,2	35,8	28,2	35,8
Kostnad för åtaganden för nästkommande år	13,4	14,3	13,4	14,3
Betalda operationella leasingavgifter under året * Anges ej för koncernen.			18,2	19,1
Förfaller inom 1 år				636,0
Förfaller mellan 1-5 år				1 622,9
Förfaller senare				7 646,0

Borgen Kommuninvest

Södertälje kommun har i (oktober 2012) ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommininvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som per 2015-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnda borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storlek på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomiska förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten för Södertälje kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse kan noteras att per 2015-12-31 uppgick Kommininvest i Sveriges AB:s totala förpliktelser till 325 621 mkr och totala tillgångar till 319 574 mkr kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 617 mkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 576 mkr.

(mkr)										
Not 34 Större ekonomiska interna engagemang 2015 - kommunkoncernen										
	Försäljning		Långa Lån		Borgen		Räntor		Utdelning	
	Köpare	Säljare	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare
Södertälje Kommun	703,8		10 970,5		1 679,7		356,9			0,0
Telge AB		1,1		458,3		32,8		23,9		
AB Telge Bostäder		6,3		2 134,6		5,4		63,0		
Telge Fastigheter AB		616,7		3 772,8		0,0		104,2		
Södertälje Hamn AB		0,0		153,3		2,3		4,3		
Telge Hamn AB		0,0		151,6		0,0		4,2		
Tom Tits Experiment AB		15,3		-10,2		0,0		0,0		
Telge Nät AB		9,7		2 013,6		0,0		52,0		
Telge Energi AB		9,1		-104,9		0,0		0,0		
Telge Kraft AB		0,0		-2,5		803,8		3,8		
Telge Krafthandel AB		0,0		-15,4		0,0		0,0		
Telge Återvinning AB		1,0		9,1		75,0		0,8		
KB Luna		25,2		496,5		0,0		13,8		
KB Maren		0,0		394,6		0,0		11,2		
Telge Hovsjö AB		2,4		455,5		0,0		13,5		
Telge Inköp AB		6,3		-8,3		0,0		0,0		
Telge Brandalsund AB		0,0		103,9		0,0		2,9		
Telge Tillväxt AB		10,7		2,5		0,0		0,0		
Telge Almnäs		0,0		-1,0						
SKFAB				380,9	0,0	0,0		10,5	0,0	
Summa	703,8	703,8	10 970,5	10 384,9	1 679,7	919,3	356,9	308,1	0,0	0,0
Söderenergi (100%)				585,6		613,2		48,8		
Syvbab						147,2				
Summa	703,8	703,8	10 970,5	10 970,5	1 679,7	1 679,7	356,9	356,9	0,0	0,0

Redovisningsprinciper

Södertälje kommun följer den kommunala redovisningslagen (FS 1997:614) och de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning.

Förändrade redovisningsprinciper

Från år 2015 har kommunen redovisat såväl erhållen som betald ränta på swappen som en del av räntekostnaderna i resultaträkningen enligt RKR 21. Jämförelsesiffror för år 2014 har justerats.

Sammanställd redovisning

Sammanställd redovisning av Södertälje kommunkoncern är ett sammandrag av kommunens och koncernbolagens resultat- och balansräkningar. Med koncernbolag avses de företag i vilka kommunen innehar en röstandel på minst 20 procent och ett väsentligt inflytande.

Förvärvsmetoden med proportionell konsolidering har använts, vilket innebär att kommunens bokförda värden på aktier och andelar i koncernbolagen elimineras mot koncernbolagens redovisade egna kapital. I underkoncernen SKFAB har full konsolidering använts. Söderenergi har konsoliderats direkt i kommunkoncernen med proportionell metod, trots att de ingår i SKFAB-koncernen.

I den sammanställda redovisningen ingår:

- Södertälje kommun
- Koncernen Södertälje kommuns förvaltnings AB, (SKFAB), 100 %
- Söderenergi, 42 % (ingår i SKFAB men har konsoliderats direkt med kommunen)

Från räkenskapsåret 2009 gäller rekommendation 8.2 om sammanställd redovisning som medger att bolag av obetydlig omfattning kan undantas från den sammanställda redovisningen. Delägda företag vars omsättning och omslutning är mindre än 2 procent av kommunens skatteintäkter och statsbidrag får uteslutas förutsatt att de tillsammans inte överskrider 5 procent av skatteintäkter och statsbidrag.

Följande bolag har undantagits:

- Glasberga AB och KB, indirekt 50 %
- SYVAB AB 16,7 %
- SSK Arena AB 20 %
- Telgehallen AB 10 %

Dessa bolags omsättning utgör tillsammans 1 procent av Södertälje kommuns skatteintäkter och generella statsbidrag och deras omslutning utgör tillsammans 2 procent. Kommunkoncernens ingående bolag och ägarandelar framgår av organisationsschema.

Rekommendationerna innebär också att koncernen ska ställas upp jämte kommunens räkenskaper och ha gemensamma noter.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i not till respektive post i resultaträkningen och/eller kassaflödesanalysen

Skatteintäkter

Skatteintäkterna har periodiserats genom att en beräknad slutavräkning för innevarande år har intäktsbokförts. Som grund har Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) decemberprognos använts i enlighet med RKR 4.2.

Övriga intäkter

Investeringsbidrag och gatukostnadsersättningar tas from 2010 upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod i kommunen. Tidigare redovisades dessa så att de reducerade det bokförda värdet. Sedan 2012 hanteras anslutningsavgifter inom VA-verksamheten på samma sätt. Intäkterna redovisas dock inte som en skuld till abonnenterna, däremot öronmärks det egna kapitalet för VA-delen.

Finansiella kostnader

Från år 2015 har kommunen redovisat såväl erhållen som betald ränta på swappen som en del av räntekostnaderna i resultaträkningen enligt RKR 21. Jämförelsesiffror för år 2014 har justerats.

Avskrivningar och avskrivningstid

Avskrivningstiderna beräknas utifrån bedömd nyttjandetid. Avskrivningstid för immateriella tillgångar är 3-5 år (5-25 år i Telgebolagen), maskiner/inventarier 3-50 år, byggnader 3-50 år (10-100 år i Telgebolagen) emedan mark och gatukropp inte har någon värdeminskning.

Kapitalkostnader beräknas för investeringar gjorda under året från och med månaden efter anskaffandet. För större investeringar beräknas kapitalkostnader från idrifttagandet av anläggningen. Avskrivningarna beräknas enligt nominell, linjär metod. Internräntan har under år 2015 varit 3 procent i kommunen.

Komponentavskrivning

Komponentavskrivningar har börjat tillämpas i kommunen avseende nya investeringar från 2013. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar. När det gäller gatukropp förkommer avskrivning om marken är av sämre kvalitet, exempelvis sankmark.

Det finns ett uppdrag i kommunen att titta på äldre investeringar som ska delas upp i komponenter i efterhand. Planen är att börja med investeringar som har högst bokfört värde. Kommunen började med komponentavskrivning för nya investeringar år 2013. För 2014 var målsättningen att gå igenom alla investeringar som har ett bokfört värde på över 10 mkr, vilket genomförts och för 2015 skulle alla investeringar som har ett bokfört värde på mellan 5-10 mkr gås igenom. Detta har också genomförts. Resultatet har påverkats så att det blev 2,7 mkr bättre. Efter att vi nu komponentuppdelat alla äldre investeringar på 5 mkr eller mer så har 60 procent av anläggningsregistret gått igenom.

Löner

Timanställdas löner har periodiserats sedan 2008 i kommunen men inte i bolagen. Bolagen har dock få timanställda varför beloppen inte bedöms påverka boksluten i någon större omfattning.

Personalomkostnader (PO i kommunen)

Arbetsgivaravgifter/personalomkostnader har påförts respektive verksamhet genom automatiska procentpåslag på intjänade löner under året.

Följande procentsatser har tillämpats under 2015:

▪ Anställda (inkl lärare)	38,46
▪ Förtroendevalda och övriga uppdragstagare	31,42
▪ Beredskapsarbetare	38,36
▪ Löner till anställda över 65 år	15,91
▪ Löner till anställda mellan 18 och 25 år tom 31 juli och från 1 augusti	25,46
▪ Löner till anställda födda före 1938	0,1

Tillgångar

Materiella anläggningstillgångar

En anskaffning av tillgång med en varaktighet på minst tre år skall redovisas som en tillgång och får inte kostnadsbokföras omgående. Beloppsgränsen för vad som ska anses vara inventarier av mindre värde och därför inte behöver aktiveras är för kommunen ett basbelopp (44 500 exkl. moms år 2015). I de kommunala bolagen är beloppsgränsen 20 000 kr.

Immateriella anläggningstillgångar

En immateriell tillgång är en identifierbar ickemonetär tillgång utan fysisk form. Tillgången ska redovisas som immateriell om den förväntas ge upphov till framtida ekonomiska fördelar, antingen i form av intäkter eller som kostnadsbesparingar. Kommunen redovisar immateriella tillgångar sedan 2004 och avser främst anskaffningar inom IT-området.

Finansiella anläggningstillgångar

Sammansatta instrument

När det gäller redovisning av sammansatta finansiella instrument redovisar kommunen utan uppdelning av komponenter.

Emissionskostnader

Kommunens emissionskostnader periodiseras månadsvis under innevarande bokslutsår.

Finansiell leasing

I stället för att köpa en tillgång så kan man leasa den under en avtalad tid. De finansiella leasingavtal kommunen har, gäller leasing av fordon som påbörjades 2003 eller senare. Övriga leasingavtal klassas som operationella och redovisas i not med årets kostnad samt återstående åtagande.

Exploateringsredovisning

Kommunen följer gällande lagstiftning och normering i samband med kommunal markexploatering. Exploateringsområden för bostäder och arbetsområden redovisas som omsättningstillgångar. Vid försäljning resultatredovisas varje tomt tillsammans med matchande kostnader. Utgifter för gator och andra tillgångar som ska kvarstå i kommunens ägo aktiveras. Gatukostnadsersättningar där avtal finns bokförs från 2010 som en skuld och intäktsbokförs under nyttjandeperioden.

Nästkommande års amorteringar

Avbetalning/amorteringar på långfristiga lån avseende nästkommande år redovisas som kortfristigt lån. På samma sätt redovisas inkomstamorteringar på utlämnade lån som kortfristig fordran.

Avsättningar

Pensionsskuld/pensionsavsättningar

Kommunens pensionsskuld är beräknad enligt RIPS modellen och redovisas enligt den s k blandmodellen, vilket innebär att pension som intjänats före år 1998 (gäller ej garantipensioner) inte behandlas som skuld eller avsättning. Denna del av pensionsskulden behandlas istället som en ansvarsförbindelse.

Kommunen har beslutat att de anställda själva ska få placera maximalt belopp av intjänade pensionsmedel från 1998. Denna s k individuella del av pensionsskulden har bokförts som kortfristig skuld. Från och med 2004 har kommunen skuldbokfört beslutade garantipensioner som ännu ej finns uppdaterade hos KPA. Pension för förtroendevalda politiker har bokförts från 2012. Det ingående värdet har bokats mot eget kapital. Ett nytt avtal (OPF-KL) för förtroendevalda politiker

har skett under 2015. Kommunen har manuellt räknat 4,5 procent utifrån utbetalda arvoden, plus löneskatt för de som inte tidigare ingått i pensionsskultsberäkning för förtroendevalda.

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt årsredovisningslagen och bokföringsnämndens allmänna råd för större företag.

Södertälje kommun ingick 2009 ett avtal om att ge bidrag till statlig infrastruktur om 30 mkr för området Almnäs. Dessa bidrag har tagits upp som tillgång och årlig upplösning påbörjades 2013.

Revisionen

Ordlista och förklaringar

Anläggningstillgång

Fasta och lösa tillgångar för stadigvarande bruk som fastigheter, anläggningar, maskiner, inventarier m.m.

Avskrivning

Planmässig värdeminskning av anläggningstillgång på grund av ålder och nyttjande.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen och hur den förändrats under året. Tillgångarna visar hur kommunen använt sitt kapital (i anläggnings- och omsättningstillgångar) respektive hur kapitalet anskaffats (lång och kortfristiga skulder samt eget kapital).

Derivatinstrument

Ett finansiellt instrument vars värde kan härledas från ett underliggande värdepapper. Exempel på derivatinstrument är valutaterminer, aktieoptioner, ränteterminer, ränteeoptioner, elterminer, ränteswappar, caps, floors, collars etc.

Eget kapital

Det egna kapitalet består av tidigare års resultat tillsammans med årets resultat.

Finansiella intäkter och kostnader

Poster som inte är direkt hänförliga till verksamheten, exempelvis räntor och bolagens låneramsavgifter.

Kassaflödesanalys

Översiktlig sammanställning av hur årets drift-, investerings- och låneverksamhet m.m. bidragit till rörelsekapitalets (likviditetens) förändring.

Finansnetto

Är skillnaden mellan finansiella kostnader och intäkter.

Kommunbidrag

Respektive nämnds del av kommunens skatteintäkter och statsbidrag.

Kommuncertifikat

En kortfristig skuldförbindelse som en kommun har emitterat. Placeraren köper certifikatet av kommunen mot en viss ränta och kommunen förbinder sig att återbetala dess nominella belopp en viss dag. Certifikaten kan även omsättas på en eftermarknad.

Komponentavskrivning

Uppdelning av en tillgång i olika delar beroende av olika nyttjandetider och därmed olika avskrivningstider.

Kortfristiga fordringar

Fordringar som förfaller till betalning inom ett år från balansdagen.

Kortfristiga skulder

Den del av de totala skulderna som avses betalas inom ett år.

LSS

Lagen om Stöd och Service. Den innebär att den funktionshindrade ska få möjlighet att leva sitt liv som alla andra. Syftet är att åstadkomma jämlika levnadsvillkor och delaktighet i samhällslivet.

LOV

Lagen om valfrihetssystem gällande vård och omsorgstjänster

Långfristiga fordringar

Fordringar som förfaller till betalning senare än ett år från balansdagen.

Långfristiga skulder

Den del av de totala skulderna där återbetalningstiden sträcker sig över en tidsperiod längre än ett år.

Likviditet

Betalningsberedskap på kort sikt.

Låneramsavgift

En avgift på låneramen som ett kommunalt bolag betalar för kommunens risktagande tillhandahållande av säkerhet, service och kompetens.

Nettokoncernskuld per invånare

Kommunens samtliga förpliktelser med avseende på långa och korta skulder, avsättningar, ansvarsförbindelser och borgensåtaganden med avdrag för placeringar och tillgångar i kassa/bank delat med antalet invånare i kommunen vid mättillfället.

Omsättningstillgångar

Tillgångar i form av tillgodohavanden i kassa, bank, kortfristiga placeringar, kortsiktiga fordringar, exploatering och förråd.

Resultaträkning

Översiktlig sammanställning av årets intäkter och kostnader och hur det påverkat eget kapital.

Räntenetto

Skillnaden mellan ränteintäkter och räntekostnader.

Ränteswap

Ett derivatinstrument som används för att hantera ränterisk. Vanligen byter man rörliga räntebetalningar mot betalningar med fast ränta, eller tvärtom.

Rörelsekapital

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka.

SFB

Socialförsäkringsbalken

Skatteintäkter

Är summan av kommunalskatten, fastighetsavgift, inkomst- och kostnadsutjämning, LSS-utjämningen, regleringsposten och slutavräkningarna.

Soliditet

Andelen eget kapital av de totala tillgångarna d.v.s. graden av egenfinansiering av tillgångarna.

Utdebitering

Avser hur stor andel av varje intjänad hundralapp som betalas av kommuninvånarna i kommunalskatt.

Årsredovisningen 2015

Del 2 Nämndernas sammanfattningar

Södertälje kommun

Årsredovisningen 2015 del 2

Innehållsförteckning

Nämnderna och centrala poster	3
Järna kommunalnämnd	3
Hölö-Mörkö kommunalnämnd	4
Vårdinge-Mölbo kommunalnämnd.....	5
Enhörna kommunalnämnd	6
Arbetslivsnämnd.....	7
Omsorgsnämnd.....	8
Socialnämnd	9
Äldreomsorgsnämnd.....	11
Överförmyndarnämnd	12
Utbildningsnämnd	13
Kultur- och fritidsnämnd	14
Stadsbyggnadsnämnd	15
Miljönämnd	17
Teknisk nämnd	19
KS/kommunstyrelsens kontor och politisk ledning.....	21
Kommunstyrelsen/centrala poster	22

Bilaga   **Nämndernas rapporter** (Kompleta nämndrapporter finns att tillgå på stadskansliet)

Årsredovisningen 2015 del 2

Nedanstående nämndsammanfattningar är hämtade direkt från nämndrapporterna. Årets resultat redovisas i miljoner kronor.

Nämnderna och centrala poster

Järna kommunalnämnd

2,0 mkr

Nämndens sammanfattning

Järna kommunalnämnd har ett totalt kommunbidrag på 180,6 Mkr för 2015. Resultatet per december är ett överskott om 2 mkr. Helårsprognosen i delårsboks slut augusti var efter planerade åtgärder och volymavstämning en budget i balans.

Järna kommunals pedagogiska verksamhet redovisar ett överskott på 0,5 Mkr jämfört med budget. Överskottet ligger främst inom grundskolan som under hösten tog emot 37 nyanlända elever vilket genererade ett överskott på strax över 1 Mkr. Förskoleverksamheten har gått med underskott under året. Från och med januari 2016 läggs förskolan Konvaljen ner vilket förväntas sänka kostnaderna och ge en ekonomi i balans 2016.

Resultatet för äldreomsorg inom Järna kommunalnämnd är för perioden ett överskott på 0,1 Mkr kronor, vilket främst avser dagverksamhet, utskrivningsklara och särskilt boende. Detta är en klar förbättring från föregående års resultat som slutade med ett underskott om 0,8 Mkr. Resultatet ligger på samma nivå som prognosen i augusti.

Kultur- och fritidsverksamheten ekonomiska resultat per den 31 december är ett överskott om 0,1 Mkr där biblioteksverksamheten står för det största överskottet.

Resultatet för den tekniska verksamheten är totalt ett överskott på 0,7 Mkr och ligger i linje med resultatet för samma period förra året. Överskottet förklaras främst av högre intäkter inom vinterväghållning samt lägre kapitalkostnader för beläggningsunderhåll.

Kommunfullmäktige har ett mål för utbildningskontoret: Resultaten i förskolan och skolan ska förbättras. Mätningar inom förskolans prioriterade kunskapsområden: språkutveckling, lek och samspel, naturvetenskap och teknik samt matematik visar *Ok* och mätningar inom grundskolan avseende meritvärde och behörighet till högskoleförberedande program visar måluppfyllelse *Bra*. Äldreomsorgsverksamheten visar att de tre KF-målen: brukarinflytandet ska öka, fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov och kompetensen för medarbetaren ska öka har måluppfyllelse *Ok*. Kultur – och fritidsverksamheten visar inom KF-målen: variation inom utbudet ska öka, flickors deltagande i idrottsaktiviteter ska öka och nöjdhet med kultur- och fritidsutbudet visar måluppfyllelse *Bra*. Nyttjande av kultur- och fritidsutbudet visar måluppfyllelse *Ok*. Samhällsbyggnad och offentlig miljö visar att KF-målen: medborgarnas uppfattning om Södertälje som en plats att bo och leva i och ytan planlagd mark för företag visar måluppfyllelse *Bra*. KF-målet: svarstiderna inom kommunens verksamheter för samhällsbyggnad och offentlig miljö ska klara lagens krav och kommunens garantitider och antalet nytillkomna bostäder ska öka visar måluppfyllelse *Ok*. Den sammanvägda bedömningen för verksamhetsmålen visar måluppfyllelse *Ok*.

I årsboks slutet är sjukfrånvaron för Järna kommunalnämnd 9,1 procent en ökning med 0,1 procentenheter jämfört med augusti. Sjukfrånvaron fördelar sig mycket olika mellan verksamheterna i kommundelen och cirka 54 procent av sjukfrånvaron är långtidssjukskrivningar. Ett flertal åtgärder pågår för att minska sjukfrånvaron. Det är både generella insatser som att säkra att enheterna följer de regler och rutiner som gäller vid sjukfrånvaro och insatser som riktas direkt mot enskilda enheter.

Järna kommunalnämnds sammanfattande GEH-bedömning: *Ok*

Hölö-Mörkö kommunalnämnd

1,6 mkr

Nämndens sammanfattning

Hölö-Mörkö kommunalnämnd har ett totalt kommunbidrag på 88 Mkr per 31 december, 2015. Resultatet för perioden är ett överskott med 1,6 Mkr. En ökning med 1,4 Mkr mot prognosen som redovisades i delårsbokslutet per augusti.

Den pedagogiska verksamheten inklusive produktionskök visar i bokslut ett underskott med 0,3 Mkr inklusive upparbetad semesterlöneskuld. Resultat exklusive semesterlöneskulden är ett underskott med 0,6 Mkr. Grundskolan visar underskott beroende på ökade kostnader för skolskjuts jämfört med budget. Skolan har mycket små möjligheter att påverka kostnaderna för skolskjuts. Kostenhetens underskott beror på ökade personalkostnader och merkostnader i samband med en ombyggnation av köket.

Resultatet för perioden uppgår till ett överskott på 2,0 Mkr, vilket främst beror på färre boendeplatser än budgeterat. Ordinärt boende visar för perioden en positiv avvikelse jämfört med budget på 0,7 Mkr, vilket främst beror på färre korttidsvårddygn än budgeterat och ett överskott på utskrivningsklara. Särskilt boende visar för perioden en positiv avvikelse jämfört med budget på 1,4 Mkr, vilket beror på färre köp av boendeplatser än budgeterat. Nettokostnaderna är 1,6 Mkr lägre än samma period 2014, vilket främst beror på färre köp av boendeplatser än föregående år. Resultatet är 1,6 Mkr bättre än prognosen i augusti och beror främst på färre boendeplatser och färre dygn på korttidsboende än tidigare prognos.

Kultur- och fritidsverksamheten exklusive Kyrkskolan/Kulturcentrum visar ett mindre överskott (60 tkr) för 2015. Resultatet för Kulturcentrum/Kyrkskolan är ett underskott med 256 tkr.

Hölö-Mörkö kommunalnämnds resultat för de tekniska verksamheterna blev ett överskott på 160 tkr. Orsakerna är främst lägre kostnader inom utomhusidrott och friluftsanläggningsverksamheterna samt högre intäkter inom vintervårdhallningen. Nettokostnaderna har minskat med 4,7 % jämfört med förra året.

Kommunfullmäktige har ett mål för utbildningskontoret: resultaten i förskolan och skolan ska förbättras. Mätningar inom förskolans prioriterade kunskapsområde: språkutveckling, lek och samspel, naturvetenskap och teknik samt matematik visar **Bra** och mätningar inom grundskolan avseende meritvärde och behörighet till högskoleförberedande program visar måluppfyllelse **Ok**. Äldreomsorgsverksamheten visar att de tre KF-målen: brukarinflytandet ska öka, fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov och kompetensen för medarbetaren ska öka har måluppfyllelse **Ok**. Kultur – och fritidsverksamheten visar inom KF-målen: variation inom utbudet ska öka, flickors deltagande i idrottslivet ska öka, nyttjande av kultur- och fritidsutbudet ska öka, nöjdhet med kultur- och fritidsutbudet måluppfyllelse **Bra**. Samhällsbyggnad och offentlig miljö visar att KF-målen; medborgarnas uppfattning om Södertälje som en plats att bo och leva i ska förbättras och Ytan planlagd mark för företag ska vara minst 20 ha varav minst 10 ha ska vara byggklar måluppfyllelse **Bra**. KF-målen De tjänster och uppdrag som genomförs inom samhällsbyggnadsprocessen ska uppfylla lagens krav och kommunens garantier och Antalet nytillkomna bostäder per år ska öka visar måluppfyllelsen **Ok**. Den sammanvägda bedömningen för verksamhetsmålen visar måluppfyllelse **Ok**.

I årsbokslutet 2015 är sjukfrånvaron för Hölö-Mörkö kommunalnämnd 7,7 procent, en minskning med 1,7 procentenheter sedan ifjol. Sjukfrånvaron fördelar sig mycket olika mellan verksamheterna i kommundelen och ca 50 procent av sjukfrånvaron är långtidssjukskrivningar. Ett flertal åtgärder pågår för att minska sjukfrånvaron. Det är både generella insatser som att säkra att enheterna följer de regler och rutiner som gäller vid sjukfrånvaro och insatser som riktas direkt mot enskilda enheter.

Hölö-Mörkö kommunalnämnds sammanfattande GEH-bedömning: **Ok**

Vårdinge-Mölndal kommunaldelsnämnd

2,6 mkr

Nämndens sammanfattning

Vårdinge-Mölndal kommunaldelsnämnd har per sista december ett totalt kommunbidrag på 43,6 Mkr. Redovisningen av periodens resultat är 2,6 Mkr vilket är en ökning på 0,9 Mkr från prognosen i augusti.

Den pedagogiska verksamheten inklusive produktionskök redovisar ett underskott med 427 tkr inklusive upparbetad semesterlöneskuld. Förskolan i Vårdinge visar i bokslut ett överskott med 701 tkr. Överskottet härleds i första hand till ett överskott på personalkostnader samt material och tjänster. Resultatet för Mölndalskolan blev ett underskott på 1 034 tkr. I budget inför 2015 budgeterades cirka 680 tkr högre intäkter än vad som blev utfallet.

Resultatet för äldreomsorg inom Vårdinge kommunaldelsnämnd är för perioden ett överskott på 1,3 Mkr kronor vilket är 800 tkr bättre än prognosen i augusti, detta beror främst på färre boendeplatser än tidigare prognos.

Kultur- och fritidsverksamheten redovisar ett överskott om 316 tkr, överskottet är en följd av att alla enheter redovisar ett överskott för 2015.

Resultatet för den tekniska verksamheten (stadsmiljö) per december är ett överskott på 183 tkr, vilket är högre än motsvarande period förra året (+ 96 tkr). Det positiva resultatet förklaras främst av låga kostnader för utomhusidrott och friluftsanläggningar samt höga intäkter för vinterväghållning.

Nämndens egen verksamhet redovisar för helåret ett överskott på 1 219 tkr vilket härleds till den buffert som nämnden reserverat till oförutsedda kostnader.

Kommunfullmäktige har ett mål för utbildningskontoret: resultaten i förskolan och skolan ska förbättras. Mätningar inom förskolans prioriterade kunskapsområden: språkutveckling, lek och samspel, naturvetenskap och teknik samt matematik visar **Ok** och mätningar inom grundskolan avseende meritvärde och behörighet till högskoleförberedande program visar måluppfyllelse **Bra**. Äldreomsorgsverksamheten visar att de tre KF-målen: brukarinflytandet ska öka, fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov och kompetensen för medarbetaren ska öka har måluppfyllelse **Ok**. Kultur- och fritidsverksamheten måluppfyllelse har förbättrats sedan 2014. Andelen medborgare som nyttjar kultur och fritidsutbudet visar måluppfyllelse **Ok**. Variation inom utbudet och nöjdhet med kultur- och fritidsutbudet och flickors deltagande i idrottsaktiviteter ska öka visar måluppfyllelse **Bra**. Samhällsbyggnad och offentlig miljö visar att KF-målen: svarstiderna inom kommunens verksamheter för samhällsbyggnad och offentlig miljö ska klara lagens krav och kommunens garantitider och antalet nytillkomna bostäder per år visar måluppfyllelsen **Ok**. Medborgarnas uppfattning om Södertälje som en plats att bo och leva i och ytan planlagd mark för företag har måluppfyllelse **Bra**. Den sammanvägda bedömningen för verksamhetsmålen visar måluppfyllelse **Ok**.

Sjukfrånvaron är 7,7 procent 2015 och har minskat 0,4 procent sedan föregående år. Lite drygt hälften av sjukfrånvaron är långtidssjukskrivningar. Sjukfrånvaron fördelar sig mycket olika mellan verksamheterna i kommundelen. Ett flertal åtgärder pågår för att minska sjukfrånvaron. Det är både generella insatser som att säkra att enheterna följa de regler och rutiner som gäller vid sjukfrånvaro och insatser som riktas direkt mot enskilda enheter.

Vårdinge-Mölndal kommunaldelsnämnds sammanfattande GEH-bedömning: **Ok**

Enhörna kommunaldelsnämnd

-2,8 mkr

Nämndens sammanfattning

Enhörna kommunaldelsnämnd har ett totalt kommunbidrag på 66,2 Mkr per december 2015. Redovisningen av periodens resultat är ett underskott på 2,8 Mkr, en förändring med -0,1 Mkr mot helårsprognosen som redovisades i delårsbokslut augusti.

Den pedagogiska verksamheten har ett underskott med nästan 3,9 Mkr därav utgör grundskolans del 3,7 Mkr. Underskottet beror i huvudsak på det prognosfel på elevantal som upptäcktes i december 2014 och färre elever än beräknat 2015. Personalminskningar har gjorts men har inte varit tillräckliga för att möta minskat elevunderlag. Materialkostnaderna är också höga, framförallt på IT-stöd till personal och elever. Kostenhetens resultat blev ett underskott på 163 tkr. Orsaken är lägre intäkter för elevportioner än beräknat och merkostnader för mat till äldreomsorgen i samband högtidsdagar.

Resultatet för perioden uppgår till ett överskott på 0,6 mnkr, vilket beror på färre vårddyggn på korttidsboende och färre köp av boendeplatser än budgeterat. Nettokostnaderna är 0,7 mnkr högre än samma period 2014, vilket motsvarar sju procent. Ökningen beror dels på fler hemtjänsttimmar, men även på högre kostnader för hälso- och sjukvård jämfört med föregående år. Resultatet är 0,6 mnkr bättre än prognosen i augusti, vilket beror på lägre kostnader för hälso- och sjukvård, färre vårddyggn på korttidsboende och lägre kostnader för turbundna resor jämfört med tidigare prognos.

Kultur- och fritidsverksamhetens resultat för 2015 är ett underskott på 34 tkr.

Enhörna kommunaldelsnämnds resultat för de tekniska verksamheterna blev ett överskott på 240 tkr. Det är variation mellan de olika verksamhetsområdenas resultat, men alla verksamheter utom parker och naturmark visar ett överskott eller 0-resultat. Överskottet förklaras främst med låga kostnader inom gata och vägverksamheten samt vinterväghållningen. Nettokostnaderna för den tekniska verksamheten har ökat med 17,8 % jämfört med förra året.

Enhörna kommunaldelsnämnd har KF/KS-beslutat investeringsanslag på 950 tkr. En omfördelning gjordes och 676 tkr användes till att modernisera elljusspåret.

Kommunfullmäktige har ett mål för utbildningskontoret. Resultaten i förskolan och skolan ska förbättras. Mätningar inom förskolans prioriterade kunskapsområden: språkutveckling, lek och samspel, naturvetenskap och teknik samt matematik visar måluppfyllse **OK** och mätningar inom grundskolan avseende meritvärde och behörighet till högskoleförberedande program visar måluppfyllse **Bra**. Äldreomsorgsverksamheten visar att de tre KF-målen: brukarinflytandet ska öka, fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov och kompetensen för medarbetaren ska öka har måluppfyllse **OK**. Kultur- och fritidsverksamheten visar inom KF-målen: variation inom utbudet ska öka, flickors deltagande i idrottsaktiviteter ska öka, nyttjande av kultur- och fritidsutbudet och andelen Södertäljebor som är nöjda med kultur- och fritidsutbudet ska öka måluppfyllse **Bra**. Samhällsbyggnad och offentlig miljö visar att KF-målen; de tjänster och uppdrag som genomförs inom samhällsbyggnadsprocessen ska uppfylla lagens krav och kommunens garantier och antalet nytillkomna bostäder per år ska öka måluppfyllse **OK**. För målen: medborgarnas uppfattning om Södertälje som en plats att bo och leva i ska förbättras och ytan planlagd mark för företag ska vara minst 20 ha varav minst 10 ha ska vara byggklar visar måluppfyllsen **Bra**.

Den sammanvägda bedömningen för verksamhetsmålen visar måluppfyllse **OK**.

Per december 2015 är sjukfrånvaron 9,6 %. Sjukfrånvaron för 2014 låg på 6,8 %. Enheterna i Enhörna är relativt små och redan ett fåtal långtidssjukskrivna påverkar sjukstatistiken väsentligt. Sjukfrånvaron fördelar sig mycket olika mellan verksamheterna i kommundelen och cirka en fjärdedel av sjukfrånvaron är långtidssjukskrivningar. Ett flertal åtgärder pågår för att minska sjukfrånvaron. Det är både generella insatser som att säkra att enheterna följer de regler och rutiner som gäller vid sjukfrånvaro och insatser som riktas direkt mot enskilda enheter.

Enhörna kommunaldelsnämnds sammanfattande GEH-bedömning: *Har brister*

Arbetslivsnämnd

2,1 mkr

Nämndens sammanfattning

Arbetslivsnämnden uppvisar ett positivt resultat för 2015 om 2 111 tkr.

Måluppfyllelsen för perioden får omdömet "har brister" enligt kommunens GEH-bedömning. Mål som inte uppfylls återfinns bland annat inom arbetsmarknad, där bland annat andelen till arbete eller studier är lägre än nämndens uppsatta mål.

Under året har det varit en förhållandevis stor personalomsättning bland chefer på kontoret. Jämfört med andra kontor har personalomsättningen överlag varit högre de senaste tre åren. Under hösten har en genomlysning av kontorets verksamhet skett utifrån förslag om en eventuell delning av kontoret. Sjukfrånvaron är fortsatt högre än det kommunövergripande målet på fem procent. Trenden har varit negativ det senaste året med en med en ökande sjukfrånvaro totalt sett, även om den är lägre än genomsnittet i kommunen. HME-index (hållbart medarbetarengagemang) har sjunkit jämfört med föregående år, och antalet anmälda olycksfall och tillbud har ökat.

För att bättre kunna utnyttja den regionala arbetsmarknaden behöver nya arbetssätt tas fram. Under våren 2016 går det av europeiska socialfonden delfinansierade projektet MAP2020 in i genomförandefasen. Projektet drivs i samverkan med bland annat Arbetsförmedlingen och syftar till att fler arbetslösa Södertäljebor ska kunna bli självförsörjande. En fortsatt nära samverkan med Arbetsförmedlingen behövs på flera områden, bland annat inom etableringsområdet, satsningar inom DUA (Delegationen för Unga till arbete) och övriga arbetsmarknadsinsatser.

Kring sociala villkor i upphandlingar togs en rutin fram 2015 som nu prövas i en pilot i samverkan med Telge inköp. Under 2016 måste kommunen besluta sig för om detta ska användas övergripande inom alla verksamheter.

Regeringen har inför 2016 gjort satsningar på gymnasial vuxenutbildning, vilket innebär att fler södertäljebor kommer att kunna erbjudas en studieplats. Det är dock fortsatt ett stort glapp mellan hur många som söker en utbildning och hur många som kan få en beroende på de ekonomiska ramarna.

Arbetslivsnämndens sammanfattande GEH-bedömning: *Ok*

Omsorgsnämnd

-13,1 mkr

Nämndens sammanfattning

Omsorgsnämnden uppvisar ett resultat om -13,1 mkr för år 2015. Verksamhetsområdet LSS har en negativ avvikelse om -15,9 mkr och verksamhetsområdet SoL uppvisar ett positivt resultat om +2,4 mkr.

Nettokostnaderna för omsorgen har ökat med 3,3 % från 691,1 mkr föregående år till 714,1 mkr år 2015. De ökade nettokostnaderna avser främst ökade kostnader för köp av externa platser.

Kostnaderna för personlig assistans enligt LSS har börjat plana ut något, från att kraftigt ha ökat under föregående år. Det arbete som bedrivs för att göra bättre bedömningar fortgår och effekterna av detta arbete har börjat visa sig ekonomiskt. Fler brukare blir beviljade insatsen personlig assistans SFB vilket gör att kommunen för de brukarna endast behöver ta kostnaden för de 20 första timmarna

Bostad med särskild service LSS har ett negativt resultat på -13,9 mkr. Upphandlingen avseende boende som genomfördes 2014 med enhetliga priser för olika nivåer på brukarna har bidragit till en förskjutning till högre nivåer och därmed till en kostnadsökning totalt sett för myndigheten. Även egenregiverksamheten med ökade personalkostnader bidrar till den negativa avvikelsen. Resultatet för egenregiverksamheten är -8,3 mkr.

Daglig verksamhet har ett negativt resultat på -2,2 mkr. Resultatet är bl a en följd av högre priser enligt avtal men också den överkapacitet som byggts upp p g a brukarnas frånvaro.

Inom hemtjänsten och personligt utformat stöd har volymerna varit lägre än budgeterat vilket resulterat i en positiv avvikelse mot budget inom SoL-området. Även verksamheten särskild bostad för barn och unga bidrar till det positiva resultatet.

Helårsresultatet är en negativ avvikelse om -13,1 mkr. Totalt sett uppvisar verksamhetsområde LSS ett negativt resultat om -15,9 mkr som främst avser avvikelser inom bostad med särskild service LSS, korttidsvård LSS och daglig verksamhet. Verksamhetsområdet SoL har ett positivt resultat om +2,4 mkr, vilket främst förklaras av lägre volymer.

Omsorgsnämndens sammanfattande GEH-bedömning: *Har brister*

Socialnämnd

-22,5 mkr

Nämndens sammanfattning

Socialnämndens resultat för perioden uppgår 700,7 mkr och visar ett underskott på -22,5 mkr jämfört mot budget för perioden som är på 678,3 mkr. Det negativa resultatet beror till största delen på ett underskott för institution-, familje- och jourhemplaceringar.

Jämfört med samma period 2014 har periodens resultat försämrats med 41,6 mkr, vilket delvis beror på att verksamheten hade ett överskott jämfört med budget för utbetalningar av försörjningsstöd förra året. Nämndens ram 2015 minskade med 35,0 mkr och en omfördelning har skett inom socialnämnden med totalt 10,3 mkr.

Försörjningsstöd visar ett negativt resultat 2015 på -4,9 mkr. Det beror på lägre statsbidrag och högre kostnader för administrationen än budgeterat. Utfallet är -3,1 mkr sämre än prognosen i augusti. Utbetalningarna av försörjningsstöd har minskat med totalt 1,9 mkr jämfört med 2014, från 209,0 mkr 2014 till 207,1 mkr 2015. Antalet nybesök har minskat med 2,3 % och antalet hushåll har minskat med 3,2 % jämfört med föregående år.

Barn och ungdom visar en negativ avvikelse jämfört med budget på -10,1 mkr vilket främst beror på en högre kostnad för institution-, familje- och jourhemplaceringar. Orsaken är ökat inflöde, mer vårdkomplexitet kring placeringarna och ökat köp av dyrare konsulentstödda platser inom familje- och jourhem. Även inflödet av ensamkommande barn påverkar då kommunen inte kompenseras fullt ut. Resultatet är -5,5 mkr sämre än prognosen i augusti. Antal aktualiseringar har ökat med 6% jämfört med 2014 och antalet helårsplaceringar uppgår i snitt till 227 att jämföra med 188 föregående år.

Vuxenvård missbruk visar ett negativt utfall på -0,2 mkr och beror på fler externa placeringar än budgeterat. Utfallet har förbättrats med 0,7 mkr jämfört med prognosen i augusti. Antalet externa helårsplaceringar uppgår till 11 för 2015 att jämföra med 10 föregående år.

Socialpsykiatri SoL visar en negativ avvikelse jämfört med budget på -3,9 mkr främst på grund av högre kostnader för externa placeringar. Jämfört med prognosen har resultatet försämrats med -2,3 mkr. Totalt uppgår de externa helårsplaceringarna till 14, vilket är två fler än samma period 2014.

Resultatet -0,5 mkr för Socialpsykiatri LSS beror på högre personalkostnader än budgeterat och är en försämring med -0,2 mkr sen augustiprognosen.

Övrig verksamhet består av nämnd, stab, tillståndsenheten. Resultatet för perioden visar en negativ avvikelse på -2,8 mkr jämfört med budget. Underskottet kan hänföras till högre kostnader för El Sistema och konsulter än budgeterat.

Nettokostnaderna för socialnämnden uppgår för 2015 till 700,6 vilket är en ökning med 28,4 mkr jämfört med föregående år. Ökningen beror till störst del på ökade personalkostnader och köp av primär verksamhet.

Inom barn och ungdom har man utökat antalet tjänster under 2014 och 2015 efter att man fått extra tillskott av medel och man har tillsatt vakanser/sjukskrivningar i större utsträckning än under 2014. Försörjningsstöd har haft en högre personaltäthet under året. Inom Vuxenvården beror ökningen främst på utökning av tjänster inom särskilt boende och avvecklingskostnader för personal jämfört med 2014.

Köp av primär verksamhet har ökat inom alla verksamheter men främst inom barn och ungdom på grund av det stora inflödet av ensamkommande barn, men även ökat antal placeringar och ökad vårdkomplexitet jämfört med föregående år påverkar. Inom Vuxen psykiatri och missbruk är rörligheten i de befintliga interna boendena är numera mycket låg vilket leder till att verksamheten måste köpa fler externa platser.

Den sammanfattande bedömningen enligt GEH (God Ekonomisk Hushållning) av kommunfullmäktiges mål bedöms **har brister**. Bedömningen inom ekonomi får **har brister**, då nämnden redovisar ett underskott på -22,5 mkr. Bedömningen av nämndens verksamhetsmål får bedömningen **ok**. (Målen *Andelen*

*öppenvårdsinsatser ska öka i förhållande till slutenvårdsinsatser får bedömningen **bra**. Antalet hushåll med långvarigt bidragsberoende ska minska, Antalet externa placeringar för skola, vård och behandling ska minska får bedömningen **har brister**. Övriga mål får bedömningen **ok**.) Målet om minskad sjukfrånvaro får bedömningen **har brister**. Sjukfrånvaron ligger för en tolv månadersperiod på 6,94 procent, vilket är högre än nämndens målnivå på 6,2 procent.*

Socialnämndens sammanfattande GEH-bedömning: *Ok*

Äldreomsorgsnämnd

-11,1 mkr

Nämndens sammanfattning

Resultatet uppgår till ett underskott på -11,1 mkr. Det negativa resultatet beror till största del på ett underskott hos utförarna inom hemtjänsten -17,1 mkr, på grund av lägre intäkter i och med färre hemtjänsttimmar och högre personalkostnader än budgeterat. Vidare beror underskottet på fler korttidsvårddygn än budgeterat med -15,0 mkr, på grund av främst platsbrist till vård- och omsorgsboende. Antalet hemtjänsttimmar har minskat under året med 57 139 timmar, vilket medför att myndigheten uppvisar ett positivt resultat på 15,9 mkr jämfört med budget. Vård- och omsorgsboende redovisar en negativ avvikelse på -2,4 mkr, vilket beror på fler köp av externa boendeplaceringar, men också på högre personalkostnader på boendena på grund av vårdtunga brukare. Antalet helårsplaceringar på särskilt boende har ökat för perioden. I snitt uppgår antalet helårsplaceringar till 456, vilket är 18 placeringar fler än år 2014. Under hösten stängdes Cederströmska gården och kommunen tog över verksamheten i egen regi på Solgläntan.

Nettokostnaderna uppgår till 574,3 mkr, vilket är 15,3 mkr högre, eller tre procent, jämfört med föregående år. Det beror främst på en ökning av personalkostnaderna inom hemtjänsten, myndigheten och särskilt boende. Kostnaderna för köp av verksamhet har minskat med 7,0 mkr, eller tre procent, vilket beror på att hemtjänsttimmar externt har minskat med 68 469 timmar, eller 22 procent jämfört med 2014. Intäkterna uppgår till 153,2 mkr, vilket är 5,6 mkr, eller fyra procent, högre än föregående år. Ökningen beror på ökade brukarintäkter inom särskilt boende på grund av fler placeringar än föregående år och att nämnden fick stimulansmedel för ökad bemanning från Socialstyrelsen. Ökningen beror också på att nämnden har fått intäkter från äldreomsorgsnämnden med totalt 1,8 mkr med anledning av att verksamheten bedriver hälso- och sjukvårdsinsatser för LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) åt äldreomsorgsnämnden

Den sammanfattande bedömningen enligt GEH (God Ekonomisk Hushållning) av kommunfullmäktiges mål bedöms **har brister**. Bedömningen inom ekonomi får **har brister**, eftersom nämnden redovisar ett underskott på -11,1 mkr. Bedömningen av nämndens verksamhetsmål får bedömningen **ok**. Målen *Brukarinflytandet ska öka*, *Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov* och *Kompetensen för medarbetaren ska öka för att kunna se brukaren i ett helhetsperspektiv* får alla bedömningen **ok**. Målet om minskad sjukfrånvaro får bedömningen **har brister**. Sjukfrånvaron ligger för en tolv månadersperiod på 10,5 procent, vilket är mycket högre än nämndens målnivå på 7,0 procent.

Äldreomsorgsnämndens sammanfattande GEH-bedömning: *Har brister*

Överförmyndarnämnd

0,5 mkr

Nämndens sammanfattning

Överförmyndarnämnden i Södertälje kommun har tillsyn över ställföreträdare som har huvudmän folkbokförda i kommunen.

Överförmyndarnämndens kommunbidrag för år 2015 var 8 484 tkr. För år 2016 har nämnden erhållit 1 061 tkr, varav 61 tkr i uppräknings och 1 000 tkr i tillfälligt bidrag för ökade kostnader i samband med asylmottagande (generellt statsbidrag). Kommunbidraget för år 2016 är således 9 545 tkr.

Verksamheten har under året givit ett överskott om 478,6 tkr. Anledningen till överskottet är att intäkterna från Migrationsverket budgeterats till 150 tkr, men utfallet blev 1 379 tkr (varav 900 tkr avser intäkter som ännu inte utbetalats). Hade intäkterna inte periodiserats hade ett underskott om ca - 421,4 tkr uppstått i verksamheten. Detta på grund av ökade kostnader för gode män till ensamkommande barn till följd av det drastiskt ökade inflödet av ensamkommande barn till kommunens upptagningsområde.

Utfallet för nämndens tre olika områden blev följande:

- Nämnden: Enligt budget
- Kansliet: överskrider budget med 46 tkr
- Ställföreträdare: underskrider budget med 525 tkr
-

Nämndens största utgift är ersättning till ställföreträdare. Antal ställföreträdarskap har stadigt ökat från mätetalet 2009. Från december 2014 till december 2015 ökade antalet ärenden från 1 295 till 1 462, ca 12,9 %. Den största ökning stod antalet ärenden gällande god man för ensamkommande barn för, som ökade från 37 ärenden i december 2014 till 165 ärenden i december 2015 (ca 445 %).

Ungefär 72,8 % av samtliga ärenden (1 462 st) under 2015 utgörs av vanliga godmans- och förvaltare (d v s enl 11:4 och 11:7 FB). Resterande 401 ärenden, eller 27,2 %, är ärenden rörande t ex legalt förmyndarskap, god man i jävssituationer och för bortavärande samt särskilt förordnade vårdnadshavare/förmyndare samt förordnanden för ensamkommande barn.

I delårsbokslut för augusti 2015 var helårsprognosen att överförmyndarnämnden bedömdes klara verksamheten inom budgeterade ramar. Att resultatet blev ett överskott beror på att intäkterna från Migrationsverket blev så pass mycket högre, vilket inte kunde förutses. Vid delårsbokslutet var heller inte personalkostnaden för en tjänst på ytterligare fyra månader budgeterad.

Utbildningsnämnd

-12,3 mkr

Nämndens sammanfattning

Ekonomi

Den pedagogiska verksamheten inom Utbildningsnämndens ansvarsområde tilldelades ett kommunbidrag på 1 921 213 tkr för 2015. Resultat blev ett budgetunderskott med 12 347 tkr inklusive kostnader för upparbetad semesterlöneskuld. Det är en avvikelse på 0,6 % i förhållande till nämndbidraget.

I delårsbokslutet per augusti prognostiserades ett underskott på 32 400 tkr, hyreskompensation inräknad, till årets slut. En felbudgetering var orsak till underskottet. Beslut togs om mycket stor restriktivitet med anställningar och inköp för att åtgärda underskottet. Det fick stor effekt på resultatet. Framförallt förbättrades resultatet inom grundskolan och förskolan.

De nya ekonomiska förutsättningarna att förhålla sig till kommunicerades med verksamheterna som tog stort ansvar för detta och fortsatte sitt arbete mot uppsatta mål och måluppfyllelsen förbättrades i flera avseenden. Även arbetet med att ansöka om olika statsbidrag intensifierades och strukturerades vilket gav effekt.

KF-mål

Totalt för den pedagogiska verksamheten i Södertälje kommun är bedömningen utifrån den sammanfattande måluppföljningen att måluppfyllelsen är **ok**. Förskolans uppföljning av de prioriterade kunskapsområdena visar förbättrade resultat jämfört med föregående år och måluppfyllelsen inom förskolan bedöms vara **ok**. I grundskolan har återigen meritvärdet förbättrats. Behörigheten till högskoleförberedande program är i stort densamma som föregående år men behörigheten till gymnasieskolans yrkesprogram har sjunkit något. Skillnaden mellan pojkars och flickors resultat har återigen minskat. Måluppfyllelsen inom grundskolan bedöms vara ok. På gymnasieskolans högskoleförberedande program har högskolebehörigheten sjunkit under året men jämförelsetalet har ökat. På yrkesprogrammen gäller det omvända. Andelen med slutexamen från yrkesprogram har ökat och så även andelen som även får högskolebehörighet, men jämförelsetalet har sjunkit. Bedömningen är att måluppfyllelsen inom gymnasieskolan har brister.

Personal

Antalet anställda på utbildningskontoret har under året ökat med 12 årsarbetare. Förskola och gymnasieskola har minskat antalet anställda något medan grundskolan ökat. Sjukfrånvaron för utbildningskontorets verksamhet har under året ökat från 7,5 % till 8,0 %. Den lägsta sjukfrånvaron uppvisar gymnasieskolan (5,4 %) och den har dessutom sjunkit något under året. Grundskolans sjukfrånvaro (6,5 %) har ökat något under 2015. Den största ökningen och även den största sjukfrånvaron finns inom förskolan (10,9 %). Målet är att den genomsnittliga sjukfrånvaron ska minska till 5 % och måluppfyllelsen bedöms därför ha brister. Under hösten startade det treåriga projektet "Hållbar arbetshälsa i Södertälje kommun". Projektet syftar till att öka frisknärvaron bland de yrkesgrupper som har högst sjukfrånvaro. Detta arbete kommer förskolan under kommande år bli en stor del av.

Utbildningsnämndens sammanfattande GEH-bedömning: *Har brister*

Kultur- och fritidsnämnd

-4,1 mkr

Nämndens sammanfattning

Kultur- och fritidsnämndens resultat för januari-december 2015 är ett underskott på 4,1 Mkr. Underskottet förklaras nästan helt av resultatet för anläggningar – 3,9 Mkr, men varierar mellan nämndens övriga verksamhetsområden som sammantaget står för ett underskott på 0,2 Mkr.

Nettokostnaderna ökar med 11 % jämfört med föregående år. Det beror i första hand på ökat åtagande av idrottsanläggningar och i viss mån kulturskolan.

Investeringarna under 2015 uppgår till totalt drygt 5,8 Mkr. Investeringarna har genomförts inom ramen för totalt anslagna medel.

Kultur- och fritidsverksamheten genomförs med beslutad inriktning för att nå de beslutade målen. Uppfyllelsen av KF- mål och inriktning bedöms sammantaget som *Ok*.

Sjukfrånvaron för personal inom kultur- och fritidsnämndens verksamheter per augusti är 5,15 %. Det innebär en ökning från årsskiftet med 0,9 % -enheter. Långtidsfrånvaron utgör 52,7 % av hela sjukfrånvaron, vilket är en ökning med 1,2 % -enheter jämfört med föregående år.

Förutsättningarna för Kultur- och fritidsnämnden inför 2016 innehåller både utmaningar och möjligheter. Kommunbidraget räknas upp med 1 % samtidigt som nämnden har effektiviseringskrav på 0,3 %. Uppräkningen på 1,9 mkr täcker en löneökning på 2,5 %. Samtidigt väntas övriga kostnadsökningar bli låga på grund inflationsläget.

Problematiken med finansiering av Scaniarinken (tidigare Axa Sport Center) behöver lösas.

Fortsatt utrymme för El Sistema, Berättarministeriet skall rymmas inom ram. Södertälje International Football Cup får bidrag för fortsatt genomförande, dock i mindre omfattning än föregående år. Kfn erhåller dessutom finansiering av bulleråtgärder vid fotbollsarenan.

Samarbete med externa parter ska fortsätta och utvecklas. Detta är också en viktig förutsättning för att hålla en fortsatt hög kvalitet på verksamheten.

Kultur- och fritidsnämndens sammanfattande GEH-bedömning: *Ok*

Stadsbyggnadsnämnd

2,8 mkr

Nämndens sammanfattning

Ekonomi

Stadsbyggnadsnämndens resultat 2015 blev ett överskott på 2 802 tkr (3 945 tkr 2014). Det är bygglov, geografisk information och lantmäterimyndigheten som bidragit till överskottet med goda ekonomiska resultat. Nämndens nettokostnader ökade med 10 procent (1 042 tkr), vilket främst förklaras av högre kostnader för köpta tjänster på både bygglovs- och planenheterna. Stadsbyggnadsnämnden har en hög självfinansieringsgrad, 76 procent 2015.

Under året har nämnden använt 40 tkr av investeringsramen (360 tkr) från KS/KF för utbyggnaden av den Södertörns gemensamma GIS-databasen. Arbetet med plattformen pågår och den nya databasen bedöms vara klar under 2016. Nämndens reinvesteringsram på 321 tkr har överskridits med 88 tkr när nya GNSS-mottagare inhandlats för 409 tkr.

Verksamhet

- KF-mål 1: *Medborgarnas uppfattning om Södertälje som en plats att bo och leva i ska förbättras (bostäder, kommunikationer, gator och vägar, gång- och cykelvägar, trafiksäkerhet och parker).*

SCB:s medborgarundersökning våren 2015 visar ett något bättre resultat än 2013. Medborgarnas "betyg" på arbetsmöjligheter, utbildningsmöjligheter, kommunikationer, kommersiellt utbud, fritidsmöjligheter och trygghet har utvecklats positivt sedan 2013. Samtliga områden får ett något bättre betyg än 2013 utom bostäder som har försämrats kontinuerligt sedan 2011. Även betyget för gång- och cykelvägar, gator och vägar, renhållning och sophämtning har förbättrats. Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Bra**

- Mål 2: *De tjänster och uppdrag som genomförs inom samhällsbyggnadsprocessen ska uppfylla lagens krav och kommunens garantitider.*

93 % som ansökt om bygglov har fått svar inom lagstadgade 10 veckor efter remisstidens slut. Det är bättre än 2014 då 91 % fick besked i tid. Ärendemängden har samtidigt ökat med 20 %.

94 % av 47 förfrågningar om planändring/planbesked har fått/får besked inom lagstadgade 4 månader. Övriga har fått besked att frågan måste utredas innan svar ges. Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Bra**

- KF-mål 3: *Antalet nytillkomna bostäder per år ska öka.*

År 2015 har 255 nya bostäder inrapporterats; 203 i småhus och 52 i flerbostadshus. De nya bostäderna finns huvudsakligen i Glasberga sjöstad, Ritorp och i kv. Lejonet. Under 2014 färdigställdes 402 bostäder vilket är det högsta antalet sedan 1991. 2015 är ett mellanår då flera projekt drogs igång men få färdigställdes. Under 2016 bedöms 400 bostäder bli färdiga och 2017 närmare 600 bostäder. Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Ok**

- Mål 4: *Ytan planlagd företagsmark ska vara minst 20 ha, varav minst 10 ha byggklar.*

Vid årets slut är ytan planlagd mark 42,6 ha och ytan etableringsklar mark är 20,2 ha vilket innebär att målet är uppnått. Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Bra**

Personal

KF:s mål: *Sjukfrånvaron ska minska för att på sikt ligga på högst 5 procent.*

SBN:s verksamheter har 49 medarbetare. Sjukfrånvaron är 3,4 %, vilket är en minskning jämfört med förra året med 0,1 procentenheter. Frånvaron håller sig under KF-målet på 5 %. I kommunen totalt är sjukfrånvaron 7,6 %. Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Bra**

*Sammanfattande GEH-bedömning för nämnden*Ekonomi ***Bra***Nämndens verksamhetsmål ***Bra***Personalmål ***Bra***Nämndens sammanfattande bedömning: ***Bra****Ekonomiska konsekvenser och finansiering*

Efterfrågan på de tjänster som nämndens verksamheter levererar är fortsatt stor. Under förutsättning att kontoret kan behålla och rekrytera medarbetare med rätt kompetens kan kontoret också fortsätta att leverera de tjänster och uppdrag som efterfrågas. Eftersom kontoret, i stor utsträckning, debiterar för sina tjänster kan uppdragen (oftast) finansieras om medarbetarna bara finns på plats och utför uppdragen.

Finansieringssvårigheterna kommer först när stora planer ska genomföras.

Stadsbyggnadsnämndens sammanfattande GEH-bedömning: *Bra*

Miljönämnd

0,4 mkr

Nämndens sammanfattning

Ekonomi

Miljönämnden har för år 2015 tilldelats ett kommunbidrag om 10 519 tkr. Resultatet blev + 360 tkr, vilket motsvarar 3,4 procent av kommunbidraget och 1,4 procent av nämndens totala budget. Plusresultatet beror på uteblivna personalkostnader till följd av vakanser. Prognosen vid delårsbokslutet i augusti var ett plusresultat om ca 1000 tkr. Skillnaden i slutligt resultat jämfört med prognosen beror huvudsakligen på att utfallet av intäkter blev mindre än förväntat samt att flera projektmässiga insatser med kostnader i material och tjänster har tillkommit. Verksamhetens totala nettokostnad har ökat med nära 17 procent mellan 2014 och 2015. Det motsvarar ungefär den nettokostnadsökning som förväntades till år 2014 när naturskolan fördes över till miljönämndens budget, men som inte kom då. År 2014 hade miljönämnden ett extremt avvikande ekonomiskt utfall, med en missvisande låg nettokostnad då verksamheten inte kunde utföras fullt ut. Miljönämnden har inga investeringar beslutade av KF/KS. Nämnden disponerade inte heller någon budget för nämndbeslutade investeringar under 2015. Avskrivningsvolymen för 2015 var 35 tkr. Prognosen för 2016 är 29 tkr. Lägesbedömning för nämndens ekonomi: **Bra**

KF inriktning och mål för verksamheterna

Område: Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet

KF inriktning om VA och enskilda avlopp

Miljökontoret har verkat för att förslaget till VA-plan ska ha en tydlig inriktning på resurseffektiva och hållbara VA-system, både vad gäller enskilt och allmänt VA. Tillsynen på äldre enskilda avlopp har fortsatt i Mölnbyåns avrinningsområde.

- KF-mål: *Andelen kretsloppslösningar av totalantalet beviljade tillstånd för enskilda avlopp ska öka*
Andelen kretsloppslösningar var 43 procent år 2014 och blev 35 procent år 2015. Antalet kretsloppslösningar var ungefär lika stort, men det totala antalet beviljade tillstånd har ökat. När befintliga hus ansluts kan avsteg från kretsloppslösningar behöva göras för att det blir oskäligt dyrt att bygga om WC inne i husen.
Lägesbedömning för målet: **Har brister**

KF inriktning om natur

I Farstanäs naturreservat har skyltning och gränsmarkering blivit klart, och en ny parkeringsplats anlagd. I värden av jätteträdsmiljöer har ytterligare några ekmiljöer gallrats fram. Arealen hagmarker har ökat genom att nya marker har restaurerats och stängslats. Stängselövergångar byts ut för att förbättra tillgängligheten. Aktiviteter har varit bland annat kosläpp/ naturupplevelsedag, en fortbildningsdag för fritidsombud i samarbete med Kultur- och fritid, familjedag med naturvägledning av ”En Frisk Generation”, vattenväxt dagar för allmänheten vid Yngern i samarbete med Botaniska föreningen och svampguidning under ”Smaka Framtiden”-veckan.

Upprustningen av naturskolans ute- och innemiljöer har färdigställts. Under hösten har naturskolan kommit igång med klassbesök för årskurs fem. Tjugotvå klasser har hittills deltagit, med ca 550 elever. Material lånas ut till skolor och tre klasser i åk 9 använde torphuset Larslund för övernattningsvandring. CA 80 lärare i Fornbackaskolan fick uppstart av terminen på temat lärande för hållbar utveckling och planetens gränser. Satsningen har presenterats för utbildningsdirektören för att diskutera om fler skolor ska få liknande utbildning i linje med miljöprogrammet för Södertälje.

- KF-mål: *Kommunen ska öka skyddet av värdefull natur*
Ett förslag om naturreservat i Brandalsund har tagits fram och varit på remiss under hösten. Lägesbedömning för målet: **Ok**

KF inriktning i övrigt på området Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet

En hållbarhetsportal med ”hållbara kartan” är färdig för att publiceras i början av 2016. Kemikalier i barns vardag har lyfts fram genom tillsyn på städning och ventilation i skolan, tillsyn på färgämnen i godis samt på hygienprodukter riktade till barn. En förstudie har gjorts som underlag till en kemikalieplan för kommunen. Arbete med att ta fram vattenplan pågår och slutförs under våren 2016. Sjön Måsnaren har prioriterats för

konkreta vattenvårdsåtgärder. Miljönämnden har sökt statligt anslag inom lokala vattenvårdssatsningar (LOVA) för att starta ett projekt om Måsnaren under 2016.

Område Samhällsbyggnad och offentlig miljö

KF inriktning om samhällsbyggnadsprocessen och god service

Miljökontoret och samhällsbyggnadskontoret samverkar för att utveckla planprocessen. Vi har också påbörjat samverkan med projekt- och exploateringsavdelningen (PEX) för att hitta en bra modell för systematiskt arbete med förorenade områden och gamla deponier. Miljökontoret ingår i evenemangsgruppen och etableringsgruppen, vilka Destination Södertälje håller i.

Vi har fortlöpande återkopplingar med Kontaktcenter för att utveckla arbetsformerna och service till medborgarna.

- KF-mål : *Svarstiderna inom kommunens verksamheter för samhällsbyggnad och offentlig miljö ska klara lagens krav och kommunens garantitider*

Miljönämnden har mål om tiden för handläggning av enskilda avlopp. Målen klarades till och med augusti, men under hösten blev handläggningstiderna längre på grund av personalbrist. Totalt över året har tiden från att ärendet börjat till beslut blivit max 10 veckor i 61 procent av alla ärenden (mål 75 procent). Tiden från att ärendet var komplett till beslut blev max 4 veckor i 97 procent av alla ärenden (mål 95 procent).

Lägesbedömning för målet: **Har brister**

Lägesbedömning sammantaget för nämndens verksamhetsmål: **Har brister**

Personal - Södertälje kommun som arbetsgivare

- Sjukfrånvaron ska minska varje år för att på lång sikt för kommunen totalt ligga på höst 5 procent*
Miljökontorets sjukfrånvaro blev 5,35 procent. Lägesbedömning av målet: **Har brister**

Sammanfattande GEH-bedömning för miljönämnden

Ekonomi:

Bra

Nämndens verksamhetsmål:

Har brister

Personalmål:

Har brister

Nämndens sammanfattande bedömning: **Ok**

Ett flertal kommuner och kommunalförbund inom Miljösamverkan i Stockholms län redovisar gemensamma nyckeltal för kommunalt miljö- och hälsoskydd. Bokslutsrapporten visar nyckeltalet för självfinansieringsgrad, med jämförelser för 2010-2014. Södertäljes självfinansieringsgrad har ökat till 68 procent inom miljöbalkstillsyn och 81 procent inom livsmedelskontroll år 2014, vilket är högre än medelvärdet i båda fallen.

Framtida utveckling

Under 2016 kommer miljökontoret att påbörja en upphandling av ärendehanteringssystem för att kunna konvertera över till ett nytt system under 2017. Före systembytet måste miljökontorets nuvarande system Ecos anslutas till e-arkivet under 2016. När e-arkiveringen fungerar fullt ut ser vi det som lämpligt att även gå över till digital ärende- och nämndhantering. Medan omställningsarbetet pågår under 2016-2017 får vi administrativt extraarbete och har under tiden mycket svårt att spara in eller effektivisera på administrativa resurser.

Miljökontoret har svårighet att hitta erfaren personal. Vi konkurrerar med övriga kommuner i länet om personal och behöver kunna erbjuda konkurrenskraftiga löner både för att rekrytera och för att behålla personal. Genom uppräknig av taxorna kan vi behålla god självfinansieringsgrad på tillsyns- och kontrolluppgifterna inom verksamheten.

Sammanfattande GEH-bedömning för miljönämnden: Ok

Teknisk nämnd

-8,0 mkr

Nämndens sammanfattning

Ekonomiskt resultat

Tekniska nämndens (TN) resultat 2015 blev ett underskott på 0,8 mkr. Resultatet för de olika enheterna varierar men tar ut varandra sammanlagt. Nämndens negativa resultat förklaras bland annat av den hårda vintern i början på året. Vinterväghållningen var budgeterad till 18,1 mkr medan utfallet blev 18,8 mkr. Parkeringsverksamheten har haft både lägre intäkter och lägre driftkostnader. Personalkostnaderna har varit lägre samtidigt som byte av biljettautomater, avstängda parkeringar och underbemanning inneburit lägre intäkter. Fler ansökningar om grävstillstånd har genererat betydligt högre intäkter än budget. Intäkten 2015 från Telge Nät avseende arrendavgifter för att ha ledningar i kommunens mark (enligt det s k huvudavtalet) har skrivits ner från 2,1 mkr till 1,1 mkr eftersom Telge Nät upptäckt att mängden ledningar i marken endast uppgår till drygt hälften av tidigare uppgifter. Nämndens nettokostnader har ökat med 2 mkr (+ 2 %) jämfört med 2014. Ökningen är summan av ökade driftkostnader med 7,8 mkr och ökade intäkter med 5,8 mkr.

Investeringar

TN och kommunens exploateringsverksamhet har tillsammans en KS/KF-beslutad investeringsram på 72,1 mkr. Under året har exploateringsverksamheten investerat för 29 mkr och TN för 33,1 mkr. Sammanlagt har 62,1 mkr av den KS/KF-beslutade ramen använts (86 %). Exploateringsverksamheten har också debiterat kostnader vidare till Glasbergabolaget som erlagt 21,4 mkr i investeringsbidrag under året. TN har en egen investeringsram på 60,8 mkr där utfallet blev 38,8 mkr (64 %). Sammanlagt har TN investerat för 100,8 mkr under 2015. Under året har nämnden fått 3,3 mkr i kompensation för kapitalkostnader. Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Ok**

KF-mål och inriktning

- KF-mål 1: *Medborgarnas uppfattning om Södertälje som en plats att bo och leva i ska förbättras (Bostäder, kommunikationer, gator och vägar, gång- och cykelvägar, trafiksäkerhet och parker).*

SCB:s medborgarundersökning våren 2015 visar ett något bättre resultat än 2013. Medborgarnas "betyg" på arbetsmöjligheter, utbildningsmöjligheter, kommunikationer, kommersiellt utbud, fritidsmöjligheter och trygghet har utvecklats positivt sedan 2013. Samtliga områden får ett något bättre betyg än 2013 utom bostäder som har försämrats kontinuerligt sedan 2011. Även betyget för gång- och cykelvägar, gator och vägar, renhållning och sophämtning har förbättrats. Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Bra**

- KF-mål 2: *De tjänster och uppdrag som genomförs inom samhällsbyggnadsprocessen ska uppfylla lagens krav och kommunens garantitider.*

Svarstider markupplåtelse: Målet för tjänstegarantin som avser remisser från polisen om lämpligheten i att upplåta mark är att kontoret ska besvara 80 % inom garantitiden 5 dagar. Under 2015 har 123 remissförfrågningar inkommit från polisen som fattar besluten om markupplåtelse. Kontoret har svarat på samtliga remisser och 87 % lämnades inom de 5 arbetsdagar som tjänstegarantin anger. Det är en bit över målet 80 %. Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Bra**

- KF-mål 3: *Antalet nytillkomna bostäder per år ska öka.*

Under 2015 har 255 nya bostäder inrapporterats; 203 i småhus och 52 i flerbostadshus. De nya bostäderna finns huvudsakligen i Glasberga sjöstad, Ritorp och i kv. Lejonet. Under 2014 färdigställdes 402 bostäder vilket är det högsta antalet sedan 1991. 2015 är ett mellanår då flera projekt dragits igång men få färdigställts. Under 2016 bedöms 400 bostäder bli färdiga och 2017 närmare 600 bostäder. Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Ok**

- Mål 4: *Ytan planlagd mark för företag ska vara minst 20 ha, varav minst 10 ha ska vara byggklar.*

Vid årets slut är ytan planlagd mark 42,6 ha och ytan etableringsklar mark är 20,2 ha vilket innebär att målet är uppnått. Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **Bra**

Personal

□ KF-mål: Sjukfrånvaron ska minska för att på lång sikt ligga på höst 5 procent

Tekniska Nämnden verksamheter har under 2015 haft en sjukfrånvaro på 5,7 % vilket är en minskning med 0,8 % från 2014. Hälften (48 %) kan förklaras av långtidssjukskrivningar. Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: **OK**

Sammanfattande GEH-bedömning (GEH = God Ekonomisk Hushållning) för nämnden

Ekonomi	Bra
Nämndens verksamhetsmål	Bra
<u>Personal</u>	Ok
Nämndens sammanfattande bedömning	Bra

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Efterfrågan på många av nämnden/kontorets medarbetare är stor i hela Stockholmsregionen är det viktigt att kommunen kan rekrytera och behålla medarbetare med rätt kompetens för att kunna genomföra och leverera alla de uppdrag och tjänster som efterfrågas.

Tekniska nämndens sammanfattande GEH-bedömning: Bra

KS/kommunstyrelsens kontor och politisk ledning 8,7 mkr

Sammanfattning

Ekonomi

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 8,7 mkr, som motsvarar 2,7 procent av tilldelat kommunbidrag. Kommunstyrelsens kontor redovisar ett överskott på 10,6 mkr och den politiska ledningen ett underskott på 2,0 mkr.

Verksamheten totalt har netto kostat 324 mkr 2015, vilket är 10 mkr mer än 2014, vilket innebär en nettokostnadsutveckling med 3,3 procent att jämföras med kommunbidraget som har ökat med 3,9 procent.

Budgeterade investeringar för kommunstyrelsen lämnar ett överskott på 12,1 mkr, varav kommunstyrelsens egna investeringar står för 9,5 mkr.

Lägesbedömning för området Ekonomi: **Bra**

Personal

Sjukfrånvaron på kommunstyrelsens kontor har ökat med 1,3 procentenhet sedan bokslutet 2014 då sjukfrånvaron låg på 4,4 procent. Vid årsskiftet uppgick sjukfrånvaron till 5,7 procent och i augusti 2015 till 5,4 procent. Sjukfrånvaron för kommunen totalt uppgick till 8,2 procent. Lägesbedömningen för området personal är **Har brister**.

Kommunfullmäktiges mål och inriktning

Den sammanfattande lägesbedömningen av kommunfullmäktiges mål inom området *Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet* visar läget **Ok** och för området *Näringsliv och högskola* är läget **Ok**. Lägesbedömningen sammantaget för verksamhetsmålen är **Ok**.

För kommunstyrelsen kontor och politisk ledning är lägesbedömningen för området Personal **Har brister**. För området Kommunen som arbetsgivare är lägesbedömningen **Ok**.

GEH-bedömning

Den sammanfattande GEH-bedömningen för kommunstyrelsens områden är följande:

Ekonomi: Kommunstyrelsens kontor och politisk ledning	Bra
Verksamhetsmål:	Ok
<u>Personal: Kommunstyrelsens kontor och politisk ledning</u>	Har brister
Sammanfattande lägesbedömning:	Ok

Sammanfattande lägesbedömning Kommunen som arbetsgivare: **Ok**

Sammanfattande GEH-bedömning för KS/kommunstyrelsens kontor och politisk ledning: Ok

Kommunstyrelsen/centrala poster**94,6 mkr****Sammanfattning**

Resultatet från de centrala posterna uppgår i årsbokslutet till 198 mkr. Föregående år uppgick resultatet till 67 mkr, d.v.s. en förbättring med 131 mkr. Resultatförbättringen förklaras framför allt av att skatter och generella statsbidrag ökar med 223 mkr och kommunbidrag till nämnderna endast med 122 mkr, vilket blir en förbättring på 101 mkr. Exploatering har ett resultat som är 48 mkr bättre än föregående år och specialdestinerade statsbidrag är 9,8 mkr högre. När det gäller finansiella poster så har resultatet försämrats med 26 mkr. Det beror framför allt på att kommunen fick utdelning från SKFAB-bolagen föregående år på 60 mkr och samtidigt skrevs en osäker fordran från Arenabolaget på 31 mkr ner, vilket utgör 29 mkr netto som är orsaken till det minskade resultatet för området finansiella poster.

Kassaföretagets budgeterade resultat uppgår till 104 mkr, medan utfallet har en positiv avvikelse på 94,6 mkr.

Skatter och utjämningsystem redovisar ett nollresultat. Stora överskott redovisas inom verksamheterna centrala personalfrågor 24,2 mkr, mark och exploatering 27,9 mkr och ofördelade anslag 27,7 mkr. Överskott med något lägre belopp har uppkommit för interna räntor 5,7 mkr, specialdestinerade statsbidrag 4,8 mkr, internbankens verksamhet 2,4 mkr och inkassoverksamhet 2,2 mkr. Ett område redovisar ett underskott på 0,5 mkr och det är övriga kostnader.

Bilaga 7

Rapport | 2015-12-31

Personalbokslut 2015

Inledning

Södertälje kommun sammanställer varje år ett personalbokslut, som en del i kommunens totala bokslut. Avsikten med personalbokslutet är att ge en aktuell bild av kommunen ur ett personalekonomiskt perspektiv, med jämförelser bakåt i tiden.

Personalbild

Antal årsarbetare

2013	2014	2015
5368	5478	5545

Årsarbetare per kontor

Arbetslivskontoret	191
Kommunstyrelsens kontor	183
Kultur o Fritidskontoret	167
Miljökontoret	38
Samhällsbyggnadskontoret	198
Social o Omsorgskontoret	2087
Utbildningskontoret	2675

Antalet årsarbetare i kommunen har ökat under 2015. Den största ökningen står Social- och omsorgskontoret för, framförallt inom områdena äldreomsorg och psykiatri.

Andel heltidsanställda

2013	2014	2015
82%	81%	82%

Andelen heltidsanställda har ökat marginellt. Av kommunens stora yrkesgrupper är det framförallt barnskötare, förskollärare, elevassistenter och boendehandledare som står för ökningen av andelen heltidsanställda.

Arbetad tid av timavlönade, omräknat till antal årsarbetare

2013	2014	2015
468	516	549

Antalet timmar utförd av timavlönad personal har ökat de senaste åren. Social-

och omsorgskontoret står för i princip hela den totala ökningen från 2014 till 2015.

Inom äldreomsorgen och inom funktionsnedsättningsområdet utförs flest antal timmar av timavlönad personal.

Timmar övertid och mertid

2013	2014	2015
63 600	73 500	71 400

För att ytterligare komplettera bilden av arbetade timmar i kommunen visas antalet utförda övertid- respektive mertidstimmar. Dessa timmar har minskat jämfört med förra året och motsvarar nu ca 36 årsarbetare.

Personalomsättning

2013	2014	2015
11%	10%	12%

Personalomsättningen i kommunen ligger förhållandevis fast. Bland kommunens stora yrkesgrupper har socialsekreterare och lärare grundskolans senare år högst omsättning på 24 respektive 20 procent.

Medelålder

2013	2014	2015
45,0	45,0	45,1

Medelåldern bland kommunens medarbetare ligger i princip helt fast mellan åren. Det samma gäller också för jämförelsetalet kommunens medborgare, där medelåldern är 39 år.

Könsfördelning 2015

Kvinnor	Män
79,7%	20,3%

Andelen kvinnor bland kommunens medarbetare har ökat marginellt under året. Andelen kvinnliga chefer är 73 procent, vilket därmed i stor utsträckning motsvarar könsfördelningen bland medarbetarna totalt.

Andel medarbetare med utländsk bakgrund

2013	2014	2015
37%	39%	41%

Den totala andelen medarbetare med utländsk bakgrund har ökat de senaste åren, ungefär i samma takt som andelen invånare med utländsk bakgrund. Även andelen chefer med utländsk bakgrund ökar och är nu närmare 23 procent. Andelen med utländsk bakgrund skiljer sig mycket mellan de olika chefsnivåerna och är störst bland chefer på gruppchefsnivå, med 32 procent.

Personalkostnader

De totala lönekostnaderna har ökat under året och uppgår till 2 034 900 tkr. Det är en ökning med 4,4 procent jämfört med 2014. Den relativt stora ökningen förklaras bland annat av det ökade användandet av timavlönad personal, ökat antal årsarbetare och den höga medellöneökningen under året.

Sjuklön dag 1-14 (i tkr)

2013	2014	2015
28 800	29 000	32 200

Sjuklön dag 14- (i tkr)

2013	2014	2015
3 800	4 700	5 900

Sjuklönekostnaderna har ökat under 2015, detta gäller både kostnaderna för sjukfrånvaro dag 1-14 och sjukfrånvaro från dag 14 och framåt.

Övertid och fyllnadstid (i tkr)

2013	2014	2015
15 700	14 100	13 800

Kostnaderna för övertid och fyllnadstid har minskat under året, dock inte i samma utsträckning som antalet timmar har minskat. Påverkande faktorer är högre medellöner samt större uttag av övertid

respektive fyllnadstid i pengar istället för kompensationsledighet.

Medellön tillsvidareanställd personal

2013	2014	2015
27 134	28 018	28 870

Medellönen för tillsvidareanställd personal har ökat med 3,04 procent under året. Medellöneökningen i samband med löneöversyn 2015 var 2,91 procent. Skillnaden tyder på att kommunen har nyanställt personal under året, med ett högre löneläge än företrädaren.

Sjukfrånvaro

	2013	2014	2015
Kön			
Kvinnor	7,8	8,4	9,1
Män	4,8	4,9	4,9
Ålder			
-29 år	7,6	7,8	8,4
30-49 år	6,6	7,5	7,8
50- år	7,6	7,7	8,5
Totalt	7,1	7,6	8,2

Sjukfrånvaron i kommunen har fortsatt att öka i samma takt som föregående år. Det är framförallt kvinnors sjukfrånvaro som ökar.

Andel långtidssjukfrånvaro, över 60 dagar

2013	2014	2015
46,3	49,1	50,1

Andel korttidssjukfrånvaro, dag 1-14

2013	2014	2015
38,1	35,9	34,9

Andelen långtidssjukfrånvaro har ökat under året, samtidigt som andelen korttidssjukfrånvaro har minskat. Detta betyder dock inte att den totala korttidssjukfrånvaron har minskat, eftersom sjukfrånvaron på totalen är högre än föregående år.

Ett flerårigt projekt, Hållbar Arbetshälsa, startades 2015. Syftet med projektet är att vända trenden med ökande sjukfrånvaro genom att identifiera faktorer för kommunens arbetsplatser och medarbetare för att förbättra arbetshälsan.

Andel långtidsfriska medarbetare

2013	2014	2015
28,2	27,6	26,6

Andelen medarbetare som inte haft någon sjukfrånvaro alls under året har minskat. Detta mått minskar i liknande takt som sjukfrånvaron ökar.

Arbetsmiljö

Kommunen fortsatte under 2015 att anordna arbetsmiljöutbildning alla nya chefer, samt repetitionsutbildning inom arbetsmiljö för redan certifierade chefer. Kommunen har också fortsatt utbilda alla samverkansgrupper i gällande samverkansavtal.

Indexvärde HME

2013	2014	2015
81	75	77

Under hösten genomfördes en webbenkät med nio frågor där kommunen för fjärde året i rad mätte Hållbart Medarbetarengagemang (HME).

Frågorna är indelade i tre delområden – Motivation, Styrning, Ledarskap och utifrån svaren tas ett indexvärde fram. Indexvärdet för 2015 är högre än tidigare år på totalen samt inom var och ett av de tre delområdena. Vidare analys av resultatet kommer att ske per verksamhet.

Rapporterade olycksfall och tillbud

2013	2014	2015
987	816	1036

Antalet rapporterade olycksfall och tillbud har ökat markant, detta säger dock inget om huruvida antalet faktiska händelser har ökat. De vanligaste orsakerna till rapporterade händelser är hot- eller våldssituationer, halk- eller fallolyckor.

Måluppfyllelse – Södertälje kommun som arbetsgivare

- Sjukfrånvaron ska minska för att på sikt för kommunen totalt ligga på höst 5 procent**

Sjukfrånvaron ökade under året till 8,18 procent av arbetstiden.

Lägesbedömning av målet: *Har brister*

- Index för hållbart medarbetarengagemang ska bibehållas eller öka för verksamheter med låga värden**

Index för hållbart medarbetarengagemang ökade under året från 75 till 77.

Lägesbedömning av målet: *Bra*

- Kommunen ska ha god personalförsörjning av de nyckelgrupper som identifierats i prognoserna för framtida bemanning.**

Brist råder inom vissa identifierade yrkesgrupper, vilket leder till svårigheter att rekrytera. Tillgången på efterfrågad kompetens inom identifierade nyckelgrupper är ett problem i hela landet.

Lägesbedömning av målet: *Har brister*

- Lika lön för likvärdiga yrken och kvinnors totala medianlön i förhållande till männens totala medianlön ska öka**

Lönekartläggning har genomförts efter 2015-års löneöversyn. Arbetet med att under en treårsperiod åtgärda osakliga löneskillnader inom identifierade yrkesgrupper fortgår.

.

Den 31 december 2015 uppgick kvinnors medianlön till 94,4 procent av männens, vilket är en förbättring sedan 2014.

Lägesbedömning av målet: *Bra*

§ 12 Årsbokslut per den 31/12 2015

Dnr: ALN 16/010

Sammanfattning av ärendet

Ekonomiuppföljning per den 31/12 2015 har skett för de verksamheter som Arbetslivsnämnden ansvarar för.

Resultatet för perioden är ett överskott på 2 111 tkr.

Måluppfyllelsen för perioden får omdömet "har brister" enligt kommunens GEH-bedömning. Mål som inte uppfylls återfinns bland annat inom arbetsmarknad, där bland annat andelen till arbete eller studier är lägre än nämndens uppsatta mål.

Sjukfrånvaron är fortsatt högre än det kommunövergripande målet på fem procent. Trenden har varit negativ det senaste året med en med en ökande sjukfrånvaro.

En sammanlagd GEH-bedömning för nämnden är "har brister".

Beslutsunderlag

Årsbokslut ALN 2015

arbetslivskontorets tjänsteskrivelse 2016-02-15

Uppföljning av ALN:s strategiska utvecklingsuppdrag 2016

Yrkande

Ordförande yrkar att nämnden godkänner årsbokslutet för 2015.

Arbetslivsnämndens beslut

Nämnden antar det föreliggande förslaget till årsbokslut som sitt eget.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Akten

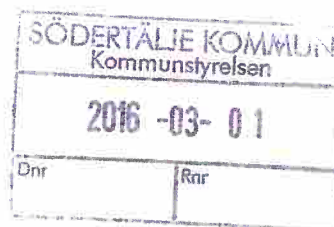
Justerandes signum

Anslagsdatum

Utdragsbestyrkande

2016-03-03

§ 18 Årsbokslut 2015

Dnr: Jä 16/19

Sammanfattning av ärendet

Kommundelsnämnden ska till kommunstyrelsen överlämna årsbokslut för perioden januari-december 2015. Enligt Mål- och budget ska nämnden förutom ett ekonomiskt bokslut även lämna en redovisning på de av kommunfullmäktige uppställda mål och inriktningsbeslut.

Resultatet för nämnden är ett överskott om 2 Mkr där den tekniska verksamheten samt övrig verksamhet visar de största positiva resultaten. Verksamhetsmålen uppfylls i den sammanvägda lägesbedömningen medan personalmålet visar enligt god ekonomisk hushållning har brister då sjukfrånvaron har ökat och ligger över KF-målet.

Kontorets förslag till nämnden är att godkänna årsbokslut 2015 och överlämna det till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens kontors tjänsteskrivelse 2016-02-17
PM "Årsbokslut 2015 Järna kommundelsnämnd" med bilagor 1-9

Yrkande

Michael Andersson (M) yrkar på att överlämna "Årsbokslut 2015" till kommunstyrelsen utan att godkänna.

Tjänstgörande ordförande Susanne Bergström (S) yrkar på att bifalla kontorets förslag.

Proposition

Tjänstgörande ordförande Susanne Bergström (S) ställer proposition på yrkandena och finner nämnden besluta i enlighet med sitt eget yrkande.

Järna kommundelsnämnds beslut

Nämnden godkänner "Årsbokslut 2015" och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Deltar inte beslutet

Viveca Rabenius (L) deltar inte i beslutet.

Reservation

Michael Andersson (M) lämnar in en skriftlig reservation, bilaga § 18.

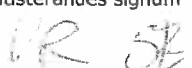

Viveca Rabenius (L) och Per-Anders Fritshammar (C) ställer sig bakom den skriftliga reservationen från (M).

Beslutet skickas till

Akten

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens kontor/Ledningsstöd ekonomi

Justerandes signum 	Anslagsdatum 2016-03-02	Utdragsbestyrkande
---	----------------------------	---

Kommunstyrelsens kontor/Redovisning och ekonomisupport
Kultur- och fritidskontoret/Mikael Wiehager
Utbildningskontoret/Carina Hedin
Social- och omsorgskontoret/Maria Johansson
Samhällsbyggnadskontoret/Karin Skilje

Justerandes signum UR SB	Anslagsdatum 2016-03-02	Utdragsbestyrkande 88
-----------------------------	----------------------------	--------------------------

RESERVATION

Ärende 5

Årsbokslut 2015

Bakgrund

Sjukfrånvaron för Järna kommunalnämnd uppgår till 9,1 procent och är en ökning med 0,1 procentenheter jämfört med augusti. För 2014 var sjukfrånvaron 7,4 procent. Att sjukfrånvaron fortfarande ökar drastiskt och ligger på en alltför hög nivå och att t.ex. långtidssjukfrånvaron inom förskola (11,2 procent) och grundskola (6,5 procent) för Järna kommunalnämnd ökar är alarmerande. Detta är helt oacceptabelt och är en lång bit ifrån att uppnå kommunfullmäktiges mål om en sjukfrånvaro på 5 procent.

Vi ser med stor oro på att sjukfrånvaron inte sjunker utan att den ständigt ökar och menar att HR-avdelningen måste jobba ännu mer med dessa frågor och lägga mer kraft på åtgärder som minskar sjukfrånvaron inom just långtidssjukskrivningen. 55 procent av sjukfrånvaron är långtidssjukskrivningar.

”Vår personal är vår viktigaste resurs.”

För att få nöjda kunder/brukare behöver vi nöjda, motiverade och engagerade medarbetare. Personalen är vår absolut viktigaste tillgång. Södertälje Kommuns medarbetare bär ett stort ansvar för att Södertälje Kommun skall uppfattas som en bra arbetsgivare för vår skattefinansierade välfärd.

Södertälje Kommun har som arbetsgivare uppdraget att se till att dom anställda får bästa möjliga förutsättningar för att utföra sitt arbete på absolut bästa sätt.

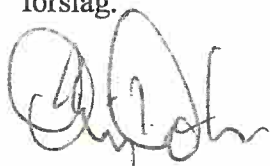
Vår bedömning

För att vi i Järna kommunalnämnd ska få mer insyn hur detta arbete fortlöper så är vårt förslag fortfarande, att uppföljning av åtgärdsplanerna för att minska sjukfrånvaron ska redovisas vid varje kommunalnämndssammanträde av verksamhetschef alt. personaldirektör.

Moderaternas förslag till beslut

Järna kommunalnämnd överlämnar Årsbokslut 2015 till kommunstyrelsen.

Då vårt ändringsyrkande ej fick gehör på Järna kommunalnämnds sammanträde den 23 februari 2016, lämnar vi skriftligen vårt yrkande och reserverar oss till förmån för eget förslag.

Michael Andersson (M)

Benny Hansen (M)

§ 13 Årsbokslut 2015

Dnr: HM 16/14

Sammanfattning av ärendet

Kommundelsnämnden ska till kommunstyrelsen överlämna årsbokslut för perioden januari-december 2015. Enligt Mål- och budget ska nämnden förutom ett ekonomiskt bokslut även lämna en redovisning på de av kommunfullmäktige uppställda mål och inriktningsbeslut.

Resultatet för nämnden är ett överskott om 1,6 Mkr där den pedagogiska verksamheten, kulturverksamheten samt Kyrkskolan visar ett negativt resultat. Verksamhetsmålen uppfylls i den sammanvägda lägesbedömningen medan personalmålet visar enligt god ekonomisk hushållning har brister trots att sjukfrånvaron har minskat med 1,6 procentenheter sedan föregående år och fortfarande ligger över KF-målet om max 5 procent sjukfrånvaro.

Kontorets förslag till nämnden är att godkänna årsbokslut 2015 och överlämna det till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens kontors tjänsteskrivelse 2016-02-17

PM "Årsbokslut 2015 Hölö-Mörkö kommundelsnämnd" med bilagor 1-9

Yrkanden

Tjänstgörande ordförande Mats Pertoft (MP) yrkar på att besluta i enlighet med kontorets förslag.

Haiko Ratzburg (M) yrkar på att överlämna årsbokslutet utan att godkänna det.

Proposition

Tjänstgörande ordförande Mats Pertoft (MP) ställer proposition på de olika yrkandena och finner nämnden besluta i enlighet med kontorets förslag.

Hölö-Mörkö kommundelsnämnds beslut

Nämnden godkänner "Årsbokslut 2015" och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Särskilt yttrande

Haiko Ratzburg (M) inkommer med ett särskilt yttrande, se bilaga § 13.

Beslutet skickas till

Akten

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens kontor/Ledningsstöd ekonomi

Kommunstyrelsens kontor/Redovisning och ekonomisupport

Kultur- och fritidskontoret/Mikael Wiehager

Utbildningskontoret/Carina Hedin

Social- och omsorgskontoret/Maria Johansson

Samhällsbyggnadskontoret/Karin Skilje

SÖDERTÄLJE KOMMUN Kommunstyrelsen	
2016-03-07	
Dnr	Rnr

Justerandes signum

[Handwritten signatures]

Anslagsdatum

2016-03-04 09

Utdragsbestyrkande

[Handwritten signature]

RESERVATION

2016-02-25

Hölö-Mörkö kommunalnämnd
Ärende nr 18

Ärsbokslut 2015 Hölö-Mörkö kommunalnämnd

Ärendet

Hölö-Mörkö kommunalnämnd har den 25 februari 2016 att besluta i ärendet Ärsbokslut 2015.

Hölö-Mörkö kommunalnämnd har ett totalt kommunbidrag på 88 mkr per december 2015. Redovisningen visar på ett positivt resultat på 1,6 mkr.

Hölö-Mörkö kommunalnämnd har detta år redovisat visst överskott vilket vi från Nya moderaterna påtalat då vi anser att ett överskott inte är mer acceptabelt än ett underskott.

Yrkande

Då överskottet utnyttjas för att balansera kommunens totala budget och därmed inte kommer kommunalnämnden tillgodo yrkar vi att förslaget till beslut ändras från att

"Godkänna bokslutet och överlämna det till Kommunstyrelsen", till att vara

"Överlämnar bokslutet till Kommunstyrelsen".

Då nämnden beslutade i enlighet med kontorets/majoritetens förslag reserverar vi oss till förmån för eget yrkande.

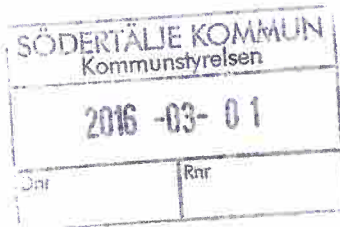
Moderata Samlingspartiet

Haiko Ratzburg (M)

Kalle Öholm (M)

145

§ 13 Årsbokslut 2015

Dnr: VM 16/17

Sammanfattning av ärendet

Kommundelsnämnden ska till kommunstyrelsen överlämna årsbokslut för perioden januari-december 2015. Enligt Mål- och budget ska nämnden förutom ett ekonomiskt bokslut även lämna en redovisning på de av kommunfullmäktige uppställda mål och inriktningsbeslut.

Resultatet för nämnden är ett överskott om 2,6 Mkr där äldreomsorgsverksamheten visar ett positivt resultat för perioden ett överskott på 1,3 Mkr, vilket till största del beror på färre köp av boendeplatser än budgeterat. Verksamhetsmålen uppfylls i den sammanvägda lägesbedömningen medan personalmålet visar enligt god ekonomisk hushållning har brister då sjukfrånvaron sjunkit under året med fortfarande överstiger målet om 5 %. Enheterna i Vårdinge-Mölnbo är relativt små och redan ett fåtal långtidssjukskrivna påverkar sjukstatistiken väsentligt. Sjukfrånvaron fördelar sig mycket olika mellan verksamheterna i kommundelen och lite drygt 50 % av sjukfrånvaron är långtidssjukskrivningar.

Kontorets förslag till nämnden är att godkänna årsbokslut 2015 och överlämna det till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens kontors tjänsteskrivelse 2016-02-17

PM "Årsbokslut 2015 Järna kommunalnämnd" med bilagor 1-9

Yrkande

Birgitta Hammarlöf (M) yrkar på att överlämna "Årsbokslut 2015" till kommunstyrelsen utan att godkänna.

Ordförande Björn Eriksson (S) yrkar på att bifalla kontorets förslag.

Proposition

Ordförande Björn Eriksson (S) ställer proposition på yrkandena och finner nämnden besluta i enlighet med sitt eget yrkande.

Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnds beslut

Nämnden godkänner "Årsbokslut 2015" och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Reservation

Birgitta Hammarlöf (M) lämnar in en skriftlig reservation, se bilaga § 13.

Beslutet skickas till

Akten

Kommunstyrelsen

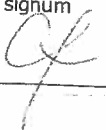
Kommunstyrelsens kontor/Ledningsstöd ekonomi

Kommunstyrelsens kontor/Redovisning och ekonomisupport

Justerandes signum 	Anslagsdatum 2016-03-02	Utdragsbestyrkande
---	----------------------------	---

Kultur- och fritidskontoret/Mikael Wiehager
Utbildningskontoret/Carina Hedin
Social- och omsorgskontoret/Maria Johansson
Samhällsbyggnadskontoret/Karin Skilje

Justerandes signum

Anslagsdatum
2016-03-02

Utdragsbestyrkande

RESERVATION

2016-02-23

Vårdinge-Mölndal kommunstyrelse

Ärende nr 16

Årsbokslut 2015 Vårdinge – Mölndal kommunstyrelse

Ärendet

Vårdinge-Mölndal kommunstyrelse har den 23 februari 2016 att besluta i ärendet Årsbokslut 2015.

Vårdinge - Mölndal kommunstyrelse har ett totalt kommunbidrag på 43.4 mkr per december 2015. Redovisningen visar på ett positivt resultat på 2,6 mkr.

Vårdinge-Mölndal kommunstyrelse har även tidigare år redovisat visst överskott vilket vi från Nya moderaterna tidigare påtalat då vi anser att ett överskott inte är mer acceptabelt än ett underskott.

Yrkande

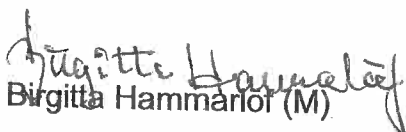
Då överskottet utnyttjas för att balansera kommunens totala underskott och därmed inte kommer kommunstyrelsen tillgodo yrkar vi att förslaget till beslut ändras från att

"Godkänna bokslutet och överlämna det till Kommunstyrelsen", till att vara

"Överlämnar bokslutet till Kommunstyrelsen".

Då nämnden beslutade i enlighet med kontorets/majoritetens förslag reserverar vi oss till förmån för eget yrkande.

Moderata Samlingspartiet

Birgitta Hammarlöf (M)

Andreas Wang Ellefsen (M)

§ 23 Årsbokslut 2015 för Enhörna kommunalnämnd

Dnr: En 16/17

Sammanfattning av ärendet

Kommunalnämnden ska överlämna årsbokslut avseende januari-december 2015 till kommunstyrelsen Enligt Mål- och budget ska nämnden förutom ett ekonomiskt bokslut även lämna en redovisning på de av kommunfullmäktige uppställda mål och inriktningsbeslut.

Enhörna kommunalnämnd har ett totalt kommunbidrag på 66,2 Mkr per december 2015. Resultatet för nämnden är ett underskott om 2,8 Mkr och utgör cirka 4 procent av tilldelat nämndbidrag. Underskottet beror i huvudsak på det prognosfel på elevantal grundskolan som upptäcktes i december 2014 och färre elever än beräknat 2015. Verksamhetsmålen uppfylls i den sammanvägda lägesbedömningen medan personalmålet visar enligt god ekonomisk hushållning "har brister" då sjukfrånvaron ökat under året med 2,8 procentenheter, den ligger således fortfarande över KF-målet.

Kontorets förslag till nämnden är att godkänna årsbokslut 2015 och överlämna det till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens kontors tjänsteskrivelse 2016-02-15

PM "Årsbokslut 2015 Enhörna kommunalnämnd" med bilagor 1-10

Enhörna kommunalnämnds beslut

Kommunalnämnden godkänner "Årsbokslut 2015" och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ledningsstöd Ekonomi, KSK

Redovisning och ekonomisupport, KSK

Verksamhetscontrollern Olle Lindström, KOF

Verksamhetscontrollern Lena Henlöv, UK

Verksamhetscontrollern Maria Johansson, SK

Verksamhetscontrollern Karin Skilje, SBK

Akten

SÖDERTÄLJE KOMMUN Kommunstyrelsen	
2016 -03- 16	
Dnr	Rnr

Justerandes signum

Anslagsdatum

2016-03-15

Utdragsbestyrkande

§ 14 Årsbokslut 2015 för kultur- och fritidsnämnden

Dnr: 16/06

Sammanfattning av ärendet

Kultur- och fritidsnämnden skall enligt fastställd plan överlämna en bokslutsrapport för 2015 till kommunstyrelsen. Kultur- och fritidskontoret föreslår därmed att rapporten – Bokslut 2015 för kultur- och fritidsnämnden – överlämnas till kommunstyrelsen.

- Resultatet den 31 december 2015 är ett underskott på 4,1 Mkr.
- Nettokostnaderna ökar med 11,1 %.
- Sjukfrånvaron per 31 december är 5,15 %.
- Investeringar har genomförts inom ramen för anslagna medel.

Beslutsunderlag

Kultur- och fritidskontorets tjänsteskrivelse daterad 2016-02-23.

Bokslutsrapport 2015 – för Kultur- och fritidsnämnden.

Bilaga 1

Yrkande

Ordförande Anna Bohman Enmalm (S) yrkar bifall till kontorets förslag till beslut.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på kontorets förslag till beslut och finner att nämnden bifaller detsamma.

Kultur- och fritidsnämndens beslut

Bokslutsrapport 2015 för kultur- och fritidsnämnden godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till

Akten

KS

SÖDERTÄLJE KOMMUN Kommunstyrelsen	
2016 -03- 16	
Dnr	Rnr

Justerandes signum

Anslagsdatum

2016-03-10/16

Utdragsbestyrkande

§ 18 Bokslut per den 31 december 2015 för miljönämnden

Dnr: MN 2015-1663

Sammanfattning av ärendet

Miljönämndens bokslut för 2015 redogörs i rapporten. Det ekonomiska resultatet för 2015 blev +360 tkr. Läget för miljönämndens del av fullmäktiges mål bedöms sammantaget som OK. Miljökontoret föreslår att miljönämnden överlämnar bokslutet för 2015 till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från miljökontoret daterad 2016-02-08

Bokslut per den 31 december 2015, rapport, version 2016-02-08

Bilagor: Resultat- och balansräkning, resultat per verksamhet, investeringssammanställning

Personalbokslut 2015 för miljökontoret (för kännedom, ej beslutsunderlag)

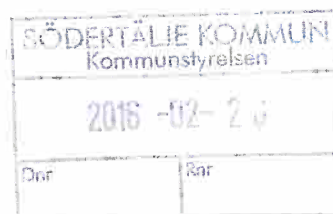
Miljönämndens beslut

Miljönämnden överlämnar bokslutet per den 31 december 2015 till kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till
Akten

Kommunstyrelsens kansli, Vivian Ichu

Kommunstyrelsen

Justerandes signum

Anslagsdatum

2016-02-26

Utdragsbestyrkande

§ 4 Årsbokslut 2015 för omsorgsnämnden

Dnr: OMS 15/005

Sammanfattning av ärendet

Omsorgsnämnden uppvisar ett resultat om -13,1 mnkr för år 2015. Verksamhetsområdet LSS har en negativ avvikelse om -15,9 mnkr och verksamhetsområdet SoL uppvisar ett positivt resultat om +2,4 mnkr.

Tidigare framtagen åtgärdsplan har inte fått sådan effekt 2015 att nämnden kan redovisa ett helårsresultat i balans. Under nästkommande år kommer kontoret att utreda och föreslå alla sådana åtgärder som är nödvändiga för att nämnden ska kunna redovisa ett resultat i balans år 2016. Social- och omsorgskontoret föreslår att nämnden godkänner årsbokslut för 2015.

Beslutsunderlag

Social- och omsorgskontorets tjänsteskrivelse 2016-02-18

Årsbokslut 2015 för omsorgsnämnden

Bilaga 1 – Investeringsplan 2015

Bilaga 2 – Uppföljning av KF mål och inriktning 2015

Bilaga 3- Åtgärdsplan 2015

Bilaga 4- Kvalitetsredovisning

Bilaga 5- Resultat- och balansräkning 2015

Yrkande

Ordförande yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Andreas Wang Ellefsen (M) yrkar att nämnden bara *överlämnar* bokslutet i stället för *godkänna* det.

Proposition

Ordförande ställer proposition på sitt eget yrkande om att *godkänna* bokslutet mot Andreas Wang Ellefsens yrkande om att endast *överlämna* det och finner att ordförandes eget yrkande bifallits.

Omsorgsnämndens beslut

Nämnden godkänner årsbokslutet 2015 samt överlämnar rapporten till kommunstyrelsen.

Reservation

Reservation inlämnad av Moderaterna.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
KSK ekonomi
Kommunfullmäktige
Akten

Justerandes signum

Anslagsdatum

2016-03-10

Utdragsbestyrkande

Reservation

2016 03 03

Ärende 6

Årsbokslut 2015 för omsorgsnämnden

Ärendet

I rubricerade ärende har vi idag att besluta om Årsbokslut 2015 för omsorgsnämnden

Yrkande

Nya Moderaternas förslag till beslut:

Omsorgsnämnden överlämnar årsbokslut 2015 till kommunstyrelsen.

Då vårt ändringsyrkande ej fick gehör på sammanträdet 03 mars, lämnar vi skriftligen vårt yrkande och reserverar oss till förmån för eget förslag.

Moderata Samlingspartiet

Andreas Wang Ellefsen (M)

Siw Bosson (M)

§ 19 Socialnämndens årsbokslut 2015

Dnr: SN 15/006

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden visar ett underskott för perioden på 22,5 mnkr, vilket till största del kan hänföras till institution-, familje- och jourhemsplaceringar. Alla områden uppvisar ett negativt resultat för perioden.

Den sammanfattande bedömningen enligt GEH (God Ekonomisk Hushållning) av kommunfullmäktiges mål bedöms ha brister. Bedömningen inom ekonomi får ha brister, eftersom nämnden visar ett underskott på totalt -22,5 mnkr. Bedömningen av kommunfullmäktiges mål får bedömningen ok. Sjukfrånvaron uppgår till 6,94 procent. Socialnämndens styrtalet på 6,2 procent för 2015 uppnås inte och målet får därmed ha brister.

Förvaltning föreslår att socialnämnden godkänner socialnämndens årsbokslut, samt överlämnar rapporten till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Social- och omsorgskontorets tjänsteskrivelse 2016-02-18

Årsbokslut 2015 socialnämnden

Bilaga 1 Investeringssammanställning

Bilaga 2 Uppföljning av tidigare åtgärdsplan

Bilaga 3 Resultaträkning och balansräkning 2015 SN

Bilaga 4 Personalbokslut

Yrkande

Ordförande yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Anne-Marie Larsson (M) yrkar bifall till förvaltningens förslag men med ändring att nämnden beslutar, i stället för *godkänna* bokslutet, *tagit del av det*.

Proposition

Ordförande ställer proposition på sitt eget yrkande om bifall till förvaltningens förslag mot Anne-Marie Larssons yrkande om ändring av förslaget och finner att ordförandes eget yrkande bifallits.

Ale Friberg (V), Roland Håkansson (MP), Bo Håkan Stockhaus (L), Martin Ahlman (KD) och Ingrid Hult (SD) bifaller ordförandes yrkande.

Socialnämndens beslut

Nämnden godkänner årsbokslutet 2015 samt överlämnar rapporten till kommunstyrelsen.

Reservation

Reservation inlämnad av Moderaterna.

Justerandes signum

Anslagsdatum

2016-03-10

Utdragsbestyrkande

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Akten
KSK ekonomi

Justerandes signum

Anslagsdatum

2016-03-10

Utdragsbestyrkande

RESERVATION

2016-03-01

Socialnämnden

Ärende 5

Årsbokslut 2015

Sammanfattning av ärendet

I årets bokslut för socialnämnden är det mycket enklare att peka på den enda delen som inte har brister detta är måluppfyllelsen den får *ok*. Bedömningen inom ekonomi *har brister* då nämnden visar ett underskott på -22,5 mkr. Sjukfrånvaron uppgår till 6,94% socialnämndens styrtal är 6,2% *har brister*. Den sammanfattande bedömningen enligt GEH (god ekonomisk hushållning) av kommunfullmäktiges mål bedöms *har brister*.

2015 har varit ett år som har präglats av ett stort antal omhändertaganden av barn samt ett stort inflöde av ensamkommande flyktingbarn. Detta har medfört kraftigt ökade kostnader för boende. Det har också inneburit en hög arbetsbelastning på våra socialsekreterare inom barn och ungdom.

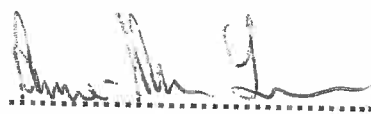
Ärendet

Vi Moderater är bekymrade över det stora inflödet av ärenden och att vi har svårt att rekrytera kompetent personal för att upprätthålla rättsäkerheten. När det gäller sjukfrånvaron så har den sjunkit vilket är positivt men vi har ännu inte nått målet 6,2% men är på god väg.

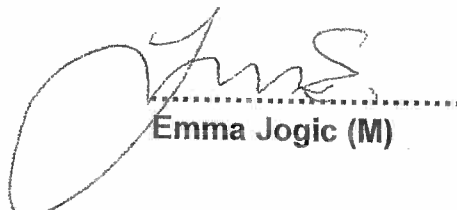
Vi föreslår nämnden att besluta:

Att vi tagit del av årsbokslutet för 2015 samt överlämnar det till kommunstyrelsen

Då vi inte fick gehör för vårt yrkande reserverar vi oss till förmån för eget yrkande.

Anne-Marie Larsson (M)

Emma Jogic (M)

§ 16 Stadsbyggnadsnämndens årsbokslut per 31 december 2015

Dnr: SBN-2016-00317

Sammanfattning av ärendet

Stadsbyggnadsnämndens resultat 2015 blev ett överskott på 2 802 000 kronor (2 802 tkr). Det är bygglov, geografisk information och lantmäterimyndigheten som bidragit till överskottet med goda ekonomiska resultat. Nämndens nettokostnader ökade med 10 procent (1 042 tkr), vilket främst förklaras av högre kostnader för köpta tjänster på både bygglovs- och planenheter. Stadsbyggnadsnämnden har en hög självfinansieringsgrad, 76 procent 2015.

Under året har nämnden använt 40 tkr av investeringsramen (360 tkr) från kommunfullmäktige för utbyggnaden av den Södertörnsgemensamma GIS-databasen. Arbetet med plattformen pågår och den nya databasen bedöms vara klar under 2016.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadskontorets tjänsteskrivelse daterad 2015-02-12.

Stadsbyggnadsnämndens årsbokslut 2015 daterad 2015-02-12 med bilagor.

Yrkanden

Rudi Benedek (M) yrkar att nämnden endast ska överlämna årsbokslutet till kommunstyrelsen.

Proposition

Ordföranden ställer proposition på föreliggande förslag från kontoret mot Rudi Benedeks yrkande och finner att nämnden beslutat enligt kontorets förslag.

Stadsbyggnadsnämndens beslut

Stadsbyggnadsnämnden godkänner årsbokslutet för 2015 och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Reservation

Rudi Benedek (M) anmäler och inger en reservation, se bilaga 1.

Beslutet skickas till
Akten

Kommunstyrelsen

Sbk/Staben

Kommunstyrelsens kontor/Lek

SÖDERTÄLJE KOMMUN	
Kommunstyrelsen	
2016 -03- 02	
Dnr	Rnr

JusteFandes signum 	Anslagsdatum 2016-03-02 M.S.	Utdragsbestyrkande
---	------------------------------------	---

SBN 2016-02-23

8 16 Bilaga 7

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation

2016-02-23

Ärende: Stadsbyggnadsnämndens årsbokslut per 31 dec. 2015

En majoritet av nämnden godkänner bokslutet för 2015 och överlämnar till Kommunstyren.

Nya Moderaterna reserverar sig mot godkännandet till förmån för eget förslag.

Rudi Benedek (M)

§ 14 Tekniska nämndens årsbokslut per 31 december 2015

Dnr: TN-2016-00091

Sammanfattning av ärendet

Tekniska nämndens resultat 2015 blev ett underskott på 0,8 mkr. Resultatet för de olika enheterna varierar men tar ut varandra sammanlagt.

Nämndens negativa resultat förklaras bland annat av den hårda vintern i början på året. Vinterväghållningen var budgeterad till 18,1 mkr medan utfallet blev 18,8 mkr.

Parkeringsverksamheten har haft både lägre intäkter och lägre driftkostnader.

Personalkostnaderna har varit lägre samtidigt som byte av biljettautomater, avstängda parkeringar och underbemanning inneburit lägre intäkter. Fler ansökningar om gräv tillstånd har genererat betydligt högre intäkter än budget.

Intäkten 2015 från Telge Nät avseende arrendavgifter för att ha ledningar i kommunens mark (enligt det s.k. huvudavtalet) har skrivits ner från 2,1 mkr till 1,1 mkr eftersom Telge Nät upptäckt att mängden ledningar i marken endast uppgår till drygt hälften av tidigare uppgifter.

Nämndens nettokostnader har ökat med 2 mkr (+ 2 %) jämfört med 2014. Ökningen är summan av ökade driftkostnader med 7,8 mkr och ökade intäkter med 5,8 mkr.

Sammanfattande GEH-bedömning (GEH = God Ekonomisk Hushållning) för nämnden

Ekonomi	Bra
Nämndens verksamhetsmål	Bra
<u>Personal</u>	<u>Ok</u>
Nämndens sammanfattande bedömning	Bra

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadskontorets tjänsteskrivelse den 12 februari 2016

Tekniska nämndens årsbokslut 2015, med bilagor

Yrkanden

Håkan Larsson (M) yrkar att nämnden endast ska överlämna årsbokslutet till kommunstyrelsen.

Tjänstgörande ordförande Robert Halef (S) yrkar bifall till kontorets förslag.

Tage Gripenstam (C) yrkar ett tilläggsyrkande, att nämnden, med anledning av nedskrivningen av arrendavgifter och obetalda fakturor, uppdrar till kontoret att utreda oklarheterna avseende det s.k. huvudavtalet och det s.k. skötselavtalet med Telge Nät respektive Telge Bostäder och Telge Fastigheter och återkomma till nämnden med information. Tjänstgörande ordförande yrkar bifall till Tage Gripenstams yrkande.

Justerandes signum

Anslagsdatum
2016-03-04

Utdragsbestyrkande

Forts § 14

Proposition

Tjänstgörande ordföranden ställer proposition på föreliggande yrkanden och finner att nämnden beslutat i enlighet med kontorets förslag samt tilläggsyrkandet.

Tekniska nämndens beslut

1. Tekniska nämnden godkänner årsbokslutet för 2015 och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.
2. Tekniska nämnden uppdrar till kontoret, med anledning av nedskrivningen av arrendeavgifter och obetalda fakturor, att utreda oklarheterna avseende det s.k. huvudavtalet och det s.k. skötselavtalet med Telge Nät respektive Telge Bostäder och Telge Fastigheter och återkomma till nämnden med information.

Reservation

Håkan Larsson (M) anmäler och inger en skriftlig reservation från moderaterna (bilaga).

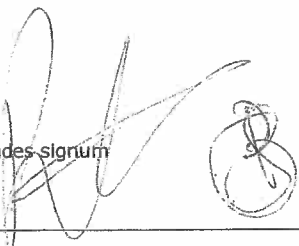
Beslutet expedieras till
Akten

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens kontor-LEK

Samhällsbyggnadskontoret-staben

Justerandes signatur

Anslagsdatum
2016-03-04

Utdragsbestyrkande

Tekniska nämnden
Ärende: 4

RESERVATION
2016-02-25

Tekniska nämndens årsbokslut per den 31 december 2015

Sammanfattning av ärendet

Tekniska nämndens resultat 2015 blev ett underskott på 0,8 mkr. Intäkterna 2015 från Telge Nät avseende arrendeavgifter för att ha ledningar i kommunens mark (enligt huvudavtalet) skrivs ner från 2,1 mkr till 1,1 eftersom Telge Nät upptäckt att mängden ledningar uppgår till drygt hälften av tidigare uppgifter. Vilket är en märklig nedskrivning straxt innan bokslut.

Ärendet

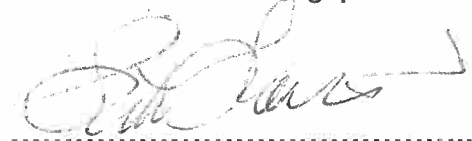
Vi moderater anser att det är för stora differenser mellan budget och utfall på staben och stadsmiljö. Förvaltningens förklaring är att bolagen inte betalar sina fakturor till kommunen. Det menar vi är helt oacceptabelt, om detta fortgår känns det meningslöst att försöka få ihop en realistisk budget.

Moderaterna yrkar på att tekniska nämnden tagit del av årsbokslutet 2015 överlämnar detta till kommunstyrelsen.

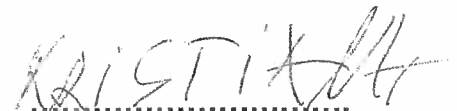
Då vi inte fick gehör för vårt yrkande reserverar vi oss till förmån för vårt yrkande.

Södertälje 160229

För Moderata Samlingspartiet

Håkan Larsson (M)

Kristian Hjertkvist (M)

§ 21 Utbildningsnämndens årsbokslut 2015

Dnr: UN 15/00024

Sammanfattning av ärendet

Den pedagogiska verksamheten inom Utbildningsnämndens ansvarsområde tilldelades ett kommunbidrag på 1 921 213 tkr för 2015. Resultat blev ett budgetunderskott med 12 347 tkr inklusive kostnader för upparbetad semesterlöneskuld. Det är en avvikelse på 0,6 % i förhållande till nämndbidraget.

I delårsbokslutet per augusti prognostiserades ett underskott på 32 400 tkr till årets slut. En felbudgetering var orsak till underskottet. Beslut togs om mycket stor restriktivitet med anställningar och inköp för att åtgärda underskottet. Det fick stor effekt på resultatet. Bedömningen är dock att utbildningsnämnden har brister i den ekonomiska måluppfyllelsen.

De nya ekonomiska förutsättningarna att förhålla sig till kommunicerades med verksamheterna som tog stort ansvar för detta och fortsatte sitt arbete mot uppsatta mål och måluppfyllelsen förbättrades i flera avseenden. Resultaten i Södertäljes förskolor och meritvärdet inom grundskolan har förbättrats. Bedömningen för verksamhetsmålen är att måluppfyllelsen är ok.

Sjukfrånvaron har ökat med 0,5 procentenheter under året och uppgår för 2015 till 8,0 %. Det innebär att det finns brister i måluppfyllelsen när det gäller personalmålen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från utbildningskontoret daterad 2016-02-17

PM, Årsbokslut 2015

Bilaga 1 - Resultaträkning UN

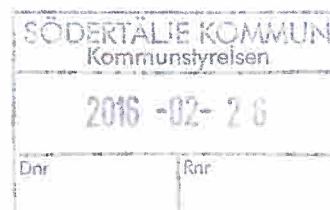
Bilaga 2 - Balansräkning UN

Bilaga 3 - Resultaträkning per verksamhetsområde

Bilaga 4 - Budgetperspektiv per verksamhetsområde

Bilaga 5 - Investeringssammanställning 2015

Bilaga 6 - Personalsbokslut 2015

Yrkande

Ordförande Elof Hansjons yrkar bifall till kontorets förslag.

Christoffer Johansson (M) yrkar bifall till kontorets förslag med ändring att utbildningsnämnden överlämnar årsbokslut 2015 till kommunstyrelsen.

Proposition

Ordförande Elof Hansjons (S) ställer proposition på föreliggande förslag och finner att utbildningsnämnden beslutat enligt ordförandens förslag.

Justerandes signum M. S.	Anslagsdatum 2016-02-26	Utdragsbestyrkande
--	----------------------------	---

§ 21 forts

Utbildningsnämndens beslut

Utbildningsnämnden godkänner och överlämnar utbildningsnämndens årsbokslut 2015 till kommunstyrelsen.

Reservation

Christoffer Johansson (M) anmäler och inkommer med en skriftlig reservation, se bilaga.

Beslutet skickas till

Akten

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens kontor, Camilla Broo

Justerandes signum 	Anslagsdatum 2016-02-26	Utdragsbestyrkande
---	----------------------------	---

MIN 2016-02-25, § 21, bilaga

RESERVATION

**UTBILDNINGSNÄMNDEN
RESERVATION**

2016-02-25

Ärende

11

Utbildningsnämndens årsbokslut 2015

Då vårt ändringsyrkande ej fick gehör på Utbildningsnämndens sammanträde den 25/2 2016, lämnar vi skriftligen vårt yrkande och reserverar oss till förmån för eget förslag.

Moderaternas förslag till beslut

Utbildningsnämnden överlämnar årsbokslut 2015 till kommunstyrelsen.

För Moderata Samlingspartiet

Christoffer Johansson (M)

Ackad Barsom (M)

§ 25 Årsbokslut 2015

Dnr: 15/003

Sammanfattning av ärendet

Äldreomsorgsnämnden visar ett negativt resultat för 2015 på -11,1 mnkr. Det negativa resultatet beror till största del på ett underskott hos utförarna inom hemtjänsten -17,1 mnkr, på grund av lägre intäkter i och med färre hemtjänststimmar och högre personalkostnader än budgeterat. Vidare beror underskottet på fler korttidsvårddygn än budgeterat med -15,0 mnkr, på grund av främst platsbrist till vård- och omsorgsboende.

Den sammanfattande bedömningen enligt GEH (God Ekonomisk Hushållning) av kommunfullmäktiges mål bedöms *har brister*. Bedömningen inom ekonomi får *har brister*, eftersom nämnden redovisar ett underskott på -11,1 mnkr. Bedömningen av nämndens verksamhetsmål får bedömningen *ok*. Målet om minskad sjukfrånvaro får bedömningen *har brister*. Sjukfrånvaron ligger för en tolv månadersperiod på 10,5 procent, vilket är mycket högre än nämndens målnivå på 7,0 procent.

Förvaltningen föreslår att äldreomsorgsnämnden godkänner årsbokslutet och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Social- och omsorgskontorets tjänsteskrivelse daterad 2016-02-16.

Årsbokslut 2015 med bilagor.

Yrkanden

Ordförande Kerstin Pettersson (V) yrkar som tillägg till kontorets förslag till beslut, att kontoret ska ges i uppdrag att återkomma till nämnden i mars 2016 med en redogörelse för de åtgärder som verksamheterna vidtar för att minska sjuktalen. Vidare yrkar ordföranden att kontoret ska återkomma till nämnden i april 2016 med en redogörelse om projektet "Hållbar arbetshälsa" som riktar sig till utbildningskontoret samt social- och omsorgskontoret.

Mats Dahl (M) yrkar att nämnden endast överlämnar årsbokslutet till kommunstyrelsen utan kommentar.

Nils-Gunnar Lindh (L) yrkar bifall till kontorets förslag att godkänna och överlämna årsbokslutet 2015 för äldreomsorgsnämnden till kommunstyrelsen.

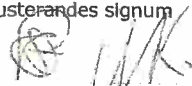

Ingrid Ahlman (KD) yrkar bifall till kontorets förslag.

Propositionsordning

Ordföranden Kerstin Pettersson (V) ställer proposition på kontorets förslag till beslut gentemot Mats Dahls (M) yrkande och finner att nämnden beslutat att godkänna och överlämna årsbokslutet till kommunstyrelsen.

Därefter ställer ordföranden proposition på sitt eget yrkande och finner att nämnden bifaller detta.

Kommunstyrelsen	2016-03-10	Rnr
		Dnr

Justerandes signum 	Anslagsdatum 2016-03-01	Utdragsbestyrkande
---	----------------------------	---

(§25 forts.)**Äldreomsorgsnämndens beslut**

1. Nämnden godkänner årsbokslutet 2015 samt överlämnar rapporten till kommunstyrelsen.
2. Social- och omsorgskontoret ges i uppdrag att återkomma till nämnden den 29 mars 2016 med en redogörelse för de åtgärder som verksamheterna vidtar för att minska sjuktalen.
3. Social- och omsorgskontoret ges i uppdrag att återkomma till nämnden i april 2016 med en redogörelse om projektet "Hållbar arbetshälsa" som riktar sig till utbildningskontoret samt social- och omsorgskontoret.

Reservation

Mats Dahl (M) anmäler skriftlig reservation från moderaterna till protokollet, se bilaga 1.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ksk ekonomi

Kommunfullmäktige

Akten

Justerandes signum 	Anslagsdatum 2016-03-01	Utdragsbestyrkande
---	----------------------------	---

Bilagor 1
A...
825

Moderaterna

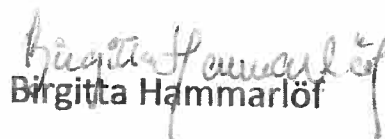
Reservation

Moderaterna reserverar sig mot beslut i ÄON under punkt 8 på dagordningen den 1 mars 2016 som berör årsbokslut 2015.

Vi hade som förslag att ÄON skulle överlämna bokslutet till KS utan att godkänna detsamma. Majoriteten röstade ner vårt förslag till förmån för deras, varför vi reserverar oss mot beslutet.

Södertälje den 1 mars 2016

Mats Dahl

Birgitta Hammarlöf

§ 21 Årsredovisning 2015

Dnr: ÖFN 2016/6

Sammanfattning av ärendet

Bokslut 2015 för överförmyndarnämnden är nu sammanställt. Resultat visar ett överskott på 478,6 tkr. Överskottet beror på att intäkterna från Migrationsverket blev större än förväntat samt att kostnaderna för ställföreträdare enl. FB 11 kap. 4 § och 7 § blev lägre än förväntat.

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2015 för överförmyndarnämnden, 2016-02-22
Tjänsteskrivelse 2016-02-20 från Martin Andreae, stadsdirektör, Karin Lundin, chef

Överförmyndarnämndens beslut

1. Överförmyndarnämnden godkänner årsredovisning för år 2015.
2. Årsredovisningen överlämnas till kommunstyrelsen

SÖDERTÄLJE KOMMUN Kommunstyrelsen	
2016 -03- 15:	
Dnr	Rnr

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Akten

Justerandes signum C.H. Aca	Anslagsdatum	Utdragsbestyrkande
--------------------------------	--------------	--------------------

KOMMUNSTYRELSEN

2016-04-01

RESERVATION

Ärende 8

Årsredovisning 2015 för Södertälje kommun

Ärendet

Kommunens resultat för 2015 är plus 153 mkr. Ackumulerat balanserat resultat är 494 mkr. Kommunen och dess bolag har i den sammanställda redovisningen ett resultat på 548 mkr.

Moderaternas bedömning

Det är med stort intresse som vi moderater tar del av varje års bokslut. Det är här som vi kan utläsa hur den socialistiska majoritetens Mål och budget från föregående år har uppfyllts.

Underlaget visar att den samlade bilden för Södertälje 2015 är att kommunen uppnår en God ekonomisk hushållning med bedömningen "OK". De finansiella målen uppnås.

Gällande ekonomin är det glädjande att kommunen gör ett positivt resultat men när räkenskaperna synas finns det orosmoln.

Moderaterna tvingas konstatera att kommunens resultat uteslutande räddas av engångsposter, exempelvis kan nämnas extra statsbidraget för flyktingsituationen som uppgår till 50 mkr. Totalt uppgår engångsposterna till plus 168 mkr. Kommunens resultat exklusive jämförelsestörande poster är minus 15 mkr.

Därtill är det väldigt oroväckande att nämnderna sammantaget redovisar ett underskott på 46 mkr. Vi menar att detta är högst bekymmersamt att de rödgröna tillåter att nämnderna får göra ett negativt resultat. Trots att åtgärder vidtagits har dessa inte varit tillräckliga, nämnderna uppvisar ett underskott. Det

är inte förenligt med ekonomiskt ansvarstagande att gå in i ett nytt år med ett stort underskott eller att skjuta frågan om ekonomin på framtiden. Vi kommer följa nämndernas ekonomiska utveckling i kommande delårsbokslut.

Ett ständigt återkommande problem är sjukfrånvaron. Sjukfrånvaron uppgick 2015 till 8,18 procent och som därmed ligger högt över kommunens mål om högst 5 procent.

Yrkande

Moderaterna yrkar avseende punkt 1 i kommunstyrelsens kontors förslag till kommunfullmäktige:

1. Tagit del av årsredovisningen del 1 och del 2.

Då vi ej fick gehör för vårt yrkande reserverar vi oss till förmån för eget förslag.

Marita Lärnestad (M)

Anne-Marie Larsson (M)

Bif 45B

KOMMUNSTYRELSEN

2016-04-01

SÄRSKILT YTTRANDE

Ärende 8

ÅRSREDOVISNING 2015 FÖR SÖDERTÄLJE KOMMUN

Ärende/beslut

Kommunstyrelsen har i dag för egen del bedömt att samtliga hel- och delägda bolag har bedrivit sina verksamheter enligt det fastställda kommunala ändamålet och godkänt återrapporteringen av de fem uppdrag som gavs i samband med delårsbokslutet augusti 2015.

Vidare har kommunstyrelsen föreslagit att kommunfullmäktige godkänner årsredovisningens båda delar och att det ackumulerade resultatet på 494 miljoner kronor avsätts för att garantera en långsiktigt jämn servicenivå för kommuninvånarna.

Bakgrund

Årsredovisningen för 2015 består av två delar, dels "Södertälje kommun gemensamt", dels "Nämndernas sammanfattningar". Den samlade bilden är att kommunen uppnår "God Ekonomisk hushållning" med bedömningen: Ok. Lägesbedömningen för Finansiella mål: Bra, för nio Verksamhetsmål: Ok och för Arbetsgivarmål: Ok. Kommunens resultat 2015 är plus 153 miljoner kronor och enligt balanskravet 135 miljoner kronor.

Nämnderna redovisar ett underskott om 46 miljoner kronor. I delårsbokslutet per augusti uppdrogs åt flera nämnder att vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa en ekonomi i balans inför 2016.

Kommunen och dess bolag visar tillsammans ett resultat på 548 miljoner kronor. Nettokoncernskulden per invånare minskade med 6 800 kronor till 169 800 kronor.

Liberalernas bedömning

Finansiell analys

Kommunen gör för 2015 ett strålande resultat, 153 miljoner kronor och enligt balanskravet 135 miljoner. Det uppbyggda balanserade resultatet är 450 miljoner kronor, som ska säkerställa att vi kan möta Södertäljebornas kommande behov.

Oroväckande är dock att resultatet uteslutande kommer från poster av engångskaraktär, så kallade jämförelsestörande poster, till exempel extra statsbidrag, exploateringsintäkter, återbetalning av premier för AFA-försäkringen och realisationsvinster. Nämnderna redovisar sammantaget ett underskott på 46 miljoner kronor. Det är bekymmersamt att kärnverksamheternas nettokostnader ökar mer än skatteintäkterna. Utgifterna ökade med 4,4 procent medan intäkterna från skatter endast ökade med 3,6 procent. Denna negativa utveckling är inte hållbar i ett längre perspektiv. Detta kräver både effektiviseringar i verksamheterna och resurstillskott, enligt Liberalernas förslag till Mål och budget.

I delårsbokslutet per augusti uppdrogs åt flera nämnder att vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa en ekonomi i balans inför 2016. Det är högst anmärkningsvärt att ingen av de berörda nämnderna har återrapporterat sina insatser till kommunstyrelsen. Även om respektive nämnd inte lyckats fullt med att sänka kostnader/öka intäkter måste återkoppling ovillkorligen ske till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Det är naturligtvis glädjande att nettokoncernskulden har minskat med 6 800 kronor per invånare och nu uppgår till totalt 169 800 kronor per Södertäljebo. Men med detta faktum får vi inte slå oss till ro, utan kommunen och koncernen måste oförtrutet jobba vidare med att minska skuldberget, inte minst genom försäljningar och finansiering av prioriterade investeringar inom eget kassaflöde. Trots allt är vi Södertäljebor fortfarande högst belånade per individ i kommunsverige. Den något lägre låneskulden har också fört det goda med sig att soliditeten förbättrats med 2,9 procentenheter till 18,2 procent.

Företagsklimat

En angelägen fråga för Liberalerna är ett varmt och välkommande företagsklimat. Enligt kommunfullmäktiges mål ska klimatet förbättras, men lägesbedömningen i bokslutet är inte någon munter läsning: Har brister. NKI-värdena (Nöjd Kund Index) för områden som bygglov, miljötillsyn och serveringstillstånd har sjunkit sedan mätningen 2014 och illustrerar med önskvärd tydlighet att insatserna måste växlas upp för ännu bättre service och bemötande. Liberalerna har lanserat ett batteri av åtgärder i sin "skuggbudget", till exempel att pröva en modell med tjänstegarantier, och vi har högt ställda förväntningar på den nyligen antagna näringslivsstrategin i allmänhet och den tillhörande handlingsplanen i synnerhet.

Sjukfrånvaro

Andelen korttidssjuka har minskat, medan andelen långtidssjuka stigit, framförallt kvinnors sjukfrånvaro. Sammantaget är den totala sjukfrånvaron högre än föregående år, 8,2 procent jämfört med 7,6 procent, och där kommunfullmäktiges mål är satt till 5,0 procent. I syfte att bryta denna trend har det treåriga projektet "Hållbar Arbetshälsa" startats. Faktorer som kan förbättra hälsan för medarbetare och arbetsplatser ska identifieras. Men kommunen får i och med detta inte slå sig till ro och invänta slutresultatet någon gång 2018. Framgångsrika åtgärder måste implementeras under resan gång, till exempel de av Liberalerna föreslagna hygienombuden vid våra förskolor. Vi bör också använda oss av slutsatserna i det avslutade "korttidsfrånvaroprojektet", som pekade ut stress, begränsade möjligheter att påverka sin arbetssituation och rökning som riskfaktorer.

Uppdrag

Kommunstyrelsen gav 2015-11-03, på Liberalernas initiativ, stadsdirektören i uppdrag att undersöka möjligheten att införa volymavstämningar för placeringar inom socialnämnden. Nu är utredningen klar.

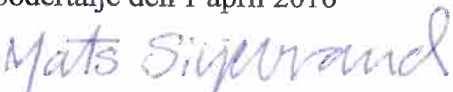
Slutsatsen är att inte rekommendera ett sådant system, eftersom en volymavstämning med låg träffsäkerhet riskerar att göra socialnämndens arbete svårare än de möjligheter som ges inom ramen för dagens mål- och budgetprocess. Vi såg uppenbara fördelar att i likhet med den pedagogiska verksamheten och omsorgen av personer som omfattas av LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) göra volymavstämmningar ett par gånger per år. Vi nöjer oss dock i dagsläget med detta besked men avser att eventuellt återkomma i frågan

Utbildningsnämnden

Underskottet hos utbildningsnämnden berodde huvudsakligen på att statliga schablonbidrag om 40 miljoner kronor bokfördes två gånger. Tack vare idoga insatser för en budget i balans blev det till slut "bara" ett minus på 12, 4 miljoner kronor. Med kamrerens glasögon var det naturligtvis beklagligt, men ur Liberalernas synvinkel välkommet. Vår "skuggbudget" för 2015 innehöll nämligen en satsning på 50 miljoner kronor utöver förvaltningsförslaget och 13 miljoner mer än den av fullmäktige fastställda budgeten. Förra året fick vi därför i praktiken leva med en liberal skolbudget...

Den sammanfattande bedömningen för "God Ekonomisk Hushållning" är: Har brister. Totalt för den pedagogiska verksamheten i Södertälje är bedömningen av måluppfyllelsen: Ok. Förskolan visar förbättrade resultat inom sina kunskapsområden. Grundskolan har förbättrade meritvärden, behörigheten till de högskoleförberedande programmen är oförändrad medan behörigheten till gymnasiets yrkesprogram sjunkit. Inom gymnasieskolans högskoleförberedande program har behörigheten för högskolestudier sjunkit. Utbildningsfrågorna står alltid i fokus hos Liberalerna och i vårt förslag till Mål och budget har vi lanserat en lång rad av åtgärder för säkerställa en kunskapsskola – det vill säga ökad arbetsro och högre måluppfyllelse.

Södertälje den 1 april 2016

Mats Siljebrand (L)

Metin Hawsho (L)

Bil 45C

Punkt 8, Årsredovisning 2015 för Södertälje kommun

Dnr KS 16/77

Det ekonomiska resultatet 2015 för Södertälje kommun är bra. Det finns fortsatt en stor utmaning i att tillskott av engångskaraktär ger det positiva resultatet 153 mkr men att nämnderna redovisar ett underskott med -46 mkr.

Räknar man koncernövergripande inklusive Telge Koncernens resultat så blir det ett starkt positivt resultat med 548 mkr och det ackumulerade resultatet för enbart kommunen är nu 494 mkr. Det innebär att vi nu klarar enstaka år med minusresultat. Långsiktigt är det ohållbart att den kommunala verksamheten inte klarar att bära sina egna kostnader. I längden är det lika ohållbart att bolagens resultat inte tillåts användas för att investera i kommersiella investeringar i bolagen.

Lånen måste minska

Ett stort hot är den fortsatt stora låneskulden som kombinerat med eventuella räntehöjningar är en risk som bland annat kan minska förmågan att få kreditgivare att refinansiera till bra villkor, dvs lånen blir dyrare.

Centerpartiet föreslog tidigare att det nya lånemåttet "nettokoncernskuld per invånare" skulle målsättas med en succesiv minskning per invånare till en lånenivå som inte får allvarliga konsekvenser vid ekonomiskt sämre tider eller tvärtom, med förväntade räntehöjningar. Det har nu skett under några år och minskningen 2015 var 6 800 kr/invånare till 169 800 tkr/invånare. För att fortsätta den utvecklingen och genomföra nödvändiga investeringar måste man göra lämpliga försäljningar och avyttra t ex bolag som kräver finansiellt starka ägare som kan göra de investeringar som behövs för att kunna verka på en konkurrensutsatt marknad. Det skulle också underlätta för att skapa det kassaflöde som behövs för att kunna göra de investeringar, reinvesteringar och underhåll som behöver prioriteras för Södertäljebornas bästa.

Verksamheten

Redan i den senaste delårsrapporten belystes särskilt underskotten i social-, äldreomsorgs- och omsorgsnämnderna. Det var fullt rimligt att göra det och att ge de uppdrag till stadsdirektören och nämnderna om olika genomlysningar och att arbeta fram nya strategier och arbetssätt. Centerpartiets bedömning var att komma ned till ett resultat i balans var orealistiskt när det återstod två månader på året. Stadsdirektören redovisar sina uppdrag i årsredovisningen, däremot har de tre

nämnderna inte lämnat ifrån sig några redovisningar för hur de ska komma tillrätta med sina respektive underskott, allvarligt.

Personalen

När det gäller personalen, vår viktigaste resurs, rapporteras om en fortsatt negativ utveckling av hälsan, dvs. sjukskrivningarna ökar, alarmerande är att de långa sjukskrivningarna ökar. Dessutom sker en fortsatt ökning bland yngre medarbetare, äldre medarbetare och kvinnor.

Ekonomiskt får sjukfrånvaro konsekvenser, enligt tidigare beräkningar betyder 1 % sjukfrånvaro ökade sammanlagda kostnader med ca 35 mkr. Kommunens målsättning är 5 % och nu är nivån 8,2 % för 2015 (7,6 % vid årsskiftet 2014), så förutom att fler människor inte mår bra förlorar kommunen också ekonomiskt på den höga och ökande sjukfrånvaron.

Utöver att enskilda mår dåligt så oroar jag mig alldeles särskilt för hur kvalitén ska klaras när till exempel sjukfrånvaron inom äldreomsorgen är 10,62 % (159365 timmar), vuxenvård 8,6 % (15413 timmar), förskola 10,94 % (181844 timmar, ca 110 heltidstjänster) och flera är stigande jämfört med tidigare prognoser, exemplen är fler.

Signalerna från verksamheterna är hög belastning, fler och mer timanställda. Risken stiger för varje rapport att vi närmar oss en punkt där allvarliga felbedömningar i behovsprövning och underbemannad verksamhet leder till att våra invånare får en sämre äldreomsorg, vuxenvård och förskola och sannolikt med ökande kostnader. Det här är exempel, liknande tendenser kan man se inom grund- och gymnasieskola och LSS/SOL - verksamheterna. Totalt handlar det om verksamheter där över 4000 årsarbeten berörs.

Personalpolitiken måste skärpas så att vår personal får chansen att sköta sitt arbete utan att "gå in i väggen" eller bli långtidssjukskrivna pga. av arbetsmiljö/ledarskapsproblem. Fler fasta tjänster och färre timanställda är en åtgärd och långsiktigt ett måste. Arbetsmiljön och det egna inflytandet över arbetet ska utvecklas, från vår sida kvarstår att LEAN är en viktig och riktig metod och som fortsatt måste implementeras, utvecklas och stärkas. Det nu pågående "HR"-satsningen ska förhoppningsvis ge resultat.

Investeringar

När det gäller investeringar gläds vi åt de som gjorts inom kultur och fritid bland annat den efterlängtdade nya konstfrusna isbanan i Järna, ett budgetförslag från Centerpartiet. Det vi beklagar är att satsningen på gång- och cykelbanor, cykel"garage" vid viktiga knutpunkter drar ut på tiden och inte i den takt vi föreslagit.

Generellt kan man glädjas åt att inte alla pengar går åt, å andra sidan är det inte bra att det dröjer innan till exempel satsningarna i centrum/stadskärna skjuts framåt i tiden.

Fler utmaningar och möjligheter

Södertälje kommun har stora utmaningar ekonomiskt och socialt. Hur får till exempel fler funktionshindrade och nyanlända tillträde till arbetsmarknaden? Hur fortsätter och ökar vi förbättringen av skolan för våra elever? Hur minskar vi segregation och utanförskap? När tar kommunen ansvaret för fiber/bredband till hela kommunen, viktigt för enskilda och företagare? När får vi ett strukturerat samarbete och finansiering av ideella sektorns sociala engagemang?

Södertälje kommun har stora möjligheter i mångfalden av människor, en levande stad med stora och mindre företag, en fantastisk landsbygd med stor potential. I Centerpartiet är vi övertygade om att i dessa olika förutsättningar finns en kraft hos människor som gör utmaningarna till möjligheter och Södertälje till en bra kommun att leva och bo i.

Koncernen

Kommunkoncernen visar på goda resultat, det är bra. Det som oroar mig och Centerpartiet är att framförallt de kommersiella bolagen tex hamnen och delar av Telge Nät inte kan göra nödvändiga investeringar inte ens om de är ekonomiskt motiverade. Att Telge Nät inom VA-verksamheten och i viss mån elnätet inte kan använda sina egna balansräkningar och kassaflöde vilket i sin tur kan leda till att vi inte kan bygga ut i kommunen för att VA och elnät inte hänger med. Att ha en bredbandsverksamhet som inte kan ta på sig ledarhatten för att få till fiberutbyggnad i hela kommunen är lika allvarligt, därför föreslog vi i motioner och i budgeten 2016 att ansvaret skulle flyttas fullt ut till kommunen och stadsdirektören.

Tage Gripenstam, Centerpartiet